

WOENSDAG 25 NOVEMBER 2009

VOORZITTER: JERZY BUZEK

Voorzitter

1. Opening van de vergadering

(De vergadering wordt om 9.05 uur geopend)

2. Ingekomen stukken: zie notulen

3. Uitvoeringsmaatregelen (artikel 88 van het Reglement): zie notulen

4. Schadevergoeding voor passagiers bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen (ingediende ontwerp-resoluties): zie notulen

5. "Made in" (oorsprongs-aanduiding) (ingediende ontwerp-resoluties): zie notulen

6. Voorbereiding van de Europese Raad van 10 en 11 december 2009 (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie betreffende de voorbereiding van de Europese Raad van 10 en 11 december 2009.

Cecilia Malmström, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Barroso, geachte Parlementsleden, het is fijn dat ik de mogelijkheid heb om dit debat met u te voeren in de aanloop naar de volgende vergadering van de Europese Raad. Het is de tweede gewone vergadering die tijdens het Zweedse voorzitterschap plaatsvindt, en het zal ook de laatste keer zijn dat ze door een roulerend voorzitterschap wordt voorgezeten.

Zoals u allemaal weet, treedt het Verdrag van Lissabon op 1 december in werking, maar, in overeenstemming met de verklaring die in december 2008 door de Europese Raad werd vastgesteld, blijft het roulerend voorzitterschap de Europese Raad voorzitten tot het voorzitterschap aan het einde van het jaar afloopt. Inmiddels hebben alle lidstaten het Verdrag geratificeerd en hun akte van bekrachtiging in Rome neergelegd. Daarom kan ik opgetogen bevestigen dat het Verdrag van Lissabon op 1 december in werking treedt.

Het is een lange en moeizame weg geweest, zoals het Parlement weet. Het nieuwe Verdrag zal de werkwijze van de EU op meerdere manieren veranderen. Dankzij het Verdrag krijgen we betere mogelijkheden om de belangrijke kwesties aan te pakken waarmee de EU geconfronteerd wordt, en we kunnen dat op een democratischere, meer open en efficiëntere manier doen. Het houdt ook veel belangrijke hervormingen in die u, hier in het Europees Parlement, betreffen.

Tijdens de buitengewone Europese Raad van vorige week werden de staatshoofden en regeringsleiders het erover eens om de heer Van Rompuy tot voorzitter van de Europese Raad te benoemen. Vanaf 1 januari zal hij de werkzaamheden van de Europese Raad leiden en als drijvende kracht fungeren.

Na instemming van de voorzitter van de Commissie werd ook overeengekomen om mevrouw Ashton te benoemen tot hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid. Overeenkomstig het Verdrag neemt mevrouw Ashton op 1 december al haar functies op, ook haar functie van vicevoorzitter van de Commissie. Daar het Europees Parlement zich een mening vormt over alle commissarissen, zal u natuurlijk in een hoorzitting ook mevrouw Ashton aan de tand voelen. Ik heb begrepen dat ze binnenkort naar de Commissie buitenlandse zaken komt om zich voor te stellen en vragen te beantwoorden.

De Europese Raad werd het er ook over eens om de heer De Boissieu tot secretaris-generaal van de Raad te benoemen.

De werkzaamheden ter voorbereiding van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zijn voortgezet op basis van de uitgangspunten die het voorzitterschap in oktober in zijn verslag over de stand van zaken

aan de Europese Raad heeft beschreven. Op 1 december zal een aantal besluiten worden genomen om het Verdrag van Lissabon volledig in werking te laten treden, bijvoorbeeld met betrekking tot een herzien Reglement van Orde van de Raad en Reglement van Orde voor de Europese Raad. Tijdens de Europese Raad in december zullen we een nieuw verslag voorleggen waarin de stand van zaken wordt samengevat met betrekking tot de kwesties die we in verband met de uitvoering en de praktische toepassing van het Verdrag van Lissabon hebben behandeld. De Europese dienst voor extern optreden maakt daar deel van uit. Het verslag zal ook een zogeheten *road map* bevatten die als leidraad dient voor de verdere werkzaamheden op dit gebied.

Tijdens de Europese Raad in december zal de aandacht voornamelijk uitgaan naar de economische en financiële kwesties. De gevolgen van de crisis zullen nog geruime tijd voelbaar zijn – met name op de arbeidsmarkt. Het is echter ook belangrijk dat we op lange termijn denken en belangrijke uitdagingen op middellange en lange termijn aanpakken.

De EU, de lidstaten en de Europese centrale banken hebben tal van maatregelen genomen, bijvoorbeeld waarborgprogramma's voor banken en het Europees economisch herstelplan. Die maatregelen hebben in sterke mate bijgedragen tot het verbeteren van de financiële stabiliteit en het beperken van de gevolgen van de crisis voor groei en werkgelegenheid.

De economische vooruitzichten zien er rooskleuriger uit, maar er zijn nog altijd grote risico's. Het is daarom nog te vroeg om de genomen steunmaatregelen in te trekken. In de Raad zijn we echter met een discussie begonnen over de manier waarop de bijzondere crisismaatregelen geleidelijk afgebouwd zouden moeten worden en wanneer daarmee begonnen kan worden. De Europese Raad zal zich buigen over de werkzaamheden van de Raad met betrekking tot de exitstrategieën. We zullen ook toezien op het Europees economisch herstelplan.

Wat de financiële markten betreft, is het verheugend dat de situatie op de financiële markt aanzienlijk beter is geworden. De financiële sector heeft minder behoefte aan steunmaatregelen. Daarom moeten we strategieën opstellen voor de manier waarop de maatregelen op gecoördineerde wijze geleidelijk afgebouwd kunnen worden. Het is echter belangrijk te onderstrepen dat het nog te vroeg is om dit in algemene zin te gaan doen.

Het Zweedse voorzitterschap streeft naar eensgezindheid over een aantal richtinggevende beginselen inzake tijdstip, coördinatie en volgorde van de af te bouwen steunmaatregelen.

Dit brengt mij bij het toezicht op de financiële markten. Men is het erover eens dat ruimere en betere samenwerking met betrekking tot financieel toezicht in de EU noodzakelijk is, met name in het licht van de ervaring die we tijdens de financiële crisis opgedaan hebben.

Tijdens de Raad Ecofin van 20 oktober werd het voorstel over de structuur en het doel van de werkzaamheden in het Europees Comité voor systeemrisico's door de Europese ministers van Financiën aangenomen. Het voorzitterschap kreeg toen het mandaat om onderhandelingen te starten met het Europees Parlement, wat we hebben gedaan.

Wat de drie autoriteiten voor microprudentieel toezicht betreft, is het het doel van het voorzitterschap om tijdens de volgende Ecofin-vergadering van 2 december tot een algemene benadering te komen voor die autoriteiten en daarmee voor het hele toezichtspakket, zodat we in december opnieuw verslag uit kunnen brengen aan de Raad.

Het beschikken over een structuur is van aanzienlijke waarde voor de financiële dienstensector, voor de landen buiten Europa en voor onze burgers. In het pakket staat dat de opzet over drie jaar moet worden herzien. Dan kunnen we eventuele tekortkomingen rechtzetten die minder functioneel en effectief blijken.

De huidige strategie van de EU voor groei en werkgelegenheid, de Lissabonstrategie, loopt volgend jaar af. Daarom is het noodzakelijk dat de EU het eens wordt over een nieuwe strategie die een visie voor groei en welvaart op lange termijn kan bevorderen. Dat is een van de belangrijkste kwesties in de komende maanden en een van de prioriteiten van het komende Spaanse voorzitterschap.

Door de economische en financiële crisis is druk ontstaan om onmiddellijke actie te ondernemen om de gevolgen voor groei en de arbeidsmarkt tot een minimum te beperken. Tezelfdertijd zijn structurele zwakten en de langetermijnuitdagingen voor onze economieën duidelijker geworden.

De Europese concurrentiekracht op de wereldmarkt in stand houden en versterken, de klimaatverandering bestrijden en de uitdagingen aanpakken die het gevolg zijn van een vergrijzende bevolking, zijn veeleisende

taken voor de Europese Unie en haar lidstaten op middellange en lange termijn. Ze vereisen gemeenschappelijke en gecoördineerde oplossingen, een gemeenschappelijke visie en een sterkere Europese hervormingsagenda voor de komende tien jaar.

Bij de visie gaat het erom om van de uitdagingen kansen te maken. Het gaat erom het potentieel van de interne markt ten volle in te zien en de voordelen van buitenlandse handel en openheid ten volle te benutten. Het gaat erom de mogelijkheden te erkennen die schuilen in het omvormen van Europa tot een milieuefficiënte en klimaatvriendelijke economie en in het creëren van een arbeidsmarkt met hoge werkgelegenheidsniveaus, houdbare overheidsfinanciën en sociale cohesie.

Tijdens het Zweedse voorzitterschap vindt een tweede follow-up van de communautaire strategie voor duurzame ontwikkeling plaats. Er is op veel gebieden vooruitgang geboekt. Tezelfdertijd zijn op heel wat gebieden niet-duurzame tendensen waarneembaar. We zien bijvoorbeeld dat de vraag naar natuurlijke hulpbronnen snel toeneemt, dat de biologische diversiteit afneemt, dat het energieverbruik van het vervoer toeneemt en dat de mondiale armoede blijft bestaan.

We hebben de vraag aan de orde gesteld hoe we ons toezicht op de strategie en onze follow-up ervan beter en effectiever kunnen maken en hoe we, onder andere, de voordelen van coördinatie kunnen benutten die ontstaan uit het samenspel met andere communautaire strategieën, bijvoorbeeld de Lissabonstrategie.

Tijdens de vergadering van de Europese Raad zal ook het geïntegreerd maritiem beleid worden besproken. De Commissie heeft onlangs haar voortgangsverslag gepresenteerd. De Europese Raad zal het verslag onder de loep nemen en zijn visie geven op de toekomstige richting van die belangrijke intersectorale werkzaamheden. In dat kader wil ik met name onze visie op duurzame economische groei, milieuefficiënt werk en milieuefficiënte innovatie benadrukken.

Nu wil ik een ander belangrijk onderwerp van de vergadering van de Europese Raad aan de orde stellen, namelijk de vaststelling van een nieuw vijfjarenwerkprogramma op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht. Het programma van Stockholm moet de opvolger worden van het Haags programma, dat nu van kracht is en in 2004 werd vastgesteld.

De visie van het programma van Stockholm is een veiliger en opener Europa waarin de rechten van het individu worden beschermd. Het programma is het resultaat van intensieve contacten en discussies in de Raad en met het Europees Parlement. Ook nationale parlementen, het maatschappelijk middenveld, EU-organen en diverse agentschappen en autoriteiten hebben waardevolle bijdragen geleverd.

Mijn collega's, minister van Justitie Beatrice Ask en minister van Migratie Tobias Billström, waren hier gisteren en presenteerden het programma van Stockholm tijdens een erg lang debat. Ik wil daarom niet herhalen wat ze zeiden, maar ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om te onderstrepen dat het programma van Stockholm gericht is op concrete maatregelen met een meerwaarde voor het dagelijks leven van de burgers. Samenwerking buiten de EU maakt daar mee deel van uit. Een zekerder en opener Europa vereist echte partnerschappen met onze partnerlanden.

Het toekomstige werk op dat gebied moet gebaseerd zijn op een evenwicht tussen maatregelen die ten doel hebben om een veilig en zeker Europa te creëren en maatregelen die ten doel hebben de rechten van het individu te beschermen.

Het ambitieuze werk dat is verricht, en onze toekomstige werkwijze met meer medebeslissing voor het Europees Parlement, zouden bij moeten dragen tot een actieprogramma dat beter berekend is op die grote uitdagingen.

Wat de klimaatverandering betreft zullen op het ogenblik dat de Europese Raad plaatsvindt, natuurlijk ook de klimaatonderhandelingen in Kopenhagen plaatsvinden. Die thematiek is belangrijk voor Europa en voor de toekomst van onze hele planeet. Twee weken geleden presenteerde premier Reinfeldt in het Parlement in Brussel het resultaat van de vergadering van de Europese Raad van oktober, met inbegrip van de belangrijkste elementen van het Europese standpunt voor de Conferentie van Kopenhagen. Nu is het ontzettend belangrijk dat we de aandacht van onze partners in de hele wereld blijven vestigen op hoe belangrijk wij dat vinden en dat we een momentum creëren om de onderhandelingen voort te stuwten. Het Zweedse voorzitterschap spaart daarbij krachten noch moeite.

Volgende maand zal de Europese Raad de situatie van de onderhandelingen evalueren die tezelfdertijd plaatsvinden om de besluiten te nemen die nodig zijn om in Kopenhagen een succesvol resultaat te kunnen boeken.

Zoals gewoonlijk kan ook een aantal kwesties in verband met het buitenlands beleid tijdens de Europese Raad aan de orde komen, maar het is nu nog wat te vroeg om te zeggen welke dat zouden kunnen zijn.

De voornaamste prioriteiten van het Zweeds voorzitterschap hebben erin bestaan om te reageren op de vereisten die de klimaatverandering stelt en om te verzekeren dat de EU in de aanloop naar de onderhandelingen in Kopenhagen haar leiderspositie behoudt, terwijl we tegelijkertijd verantwoordelijk zijn voor een verdere aanpak van de economische en financiële crisis. Die kwesties zullen de allerhoogste prioriteit hebben tijdens de laatste top.

José Manuel Barroso, *voorzitter van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we hebben vaak de fantastische kansen besproken die het Verdrag van Lissabon de Europese Unie biedt, dus laat ik nogmaals mijn tevredenheid uiten dat het Verdrag van Lissabon al in werking zal zijn getreden wanneer we de volgende keer bijeenkomen. En met het Verdrag van kracht is het tijd om nog resoluter onze weg te vervolgen van institutionele discussies naar beleid en resultaten voor de burgers.

De benoemingen die afgelopen week hebben plaatsgevonden, namelijk die van Herman Van Rompuy tot voorzitter van de Raad en van Catherine Ashton tot hoge vertegenwoordiger en vicevoorzitter van de Commissie, zijn de eerste stappen op weg naar de volledige tenuitvoerlegging van het Verdrag van Lissabon. Ik weet dat zowel voorzitter Van Rompuy en hoge vertegenwoordiger barones Ashton staan te trappelen om het Verdrag van Lissabon in de praktijk te gaan brengen.

De benoeming van Herman Van Rompuy was een unaniem besluit van de staatshoofden en regeringsleiders. Het is een besluit dat ik verwelkom en waar ik persoonlijk helemaal achter sta. Herman Van Rompuy heeft veel respect verdiend als premier van België. Hij brengt de Unie een combinatie van het instinctieve europeanisme van België – een van de oprichtende leden van onze Unie, een land dat altijd voorop heeft gelopen in dit Europese project – en zijn eigen capaciteiten als bruggenbouwer: precies de twee belangrijkste kwaliteiten die een voorzitter van de Europese Raad moet hebben.

Ik kijk ernaar uit met hem samen te werken en bij hem aan te schuiven in de plenaire vergaderingen van de Europese Raad. Het is van groot belang dat we, ook al moet elke instelling binnen haar eigen bevoegdheden werken en de bevoegdheden van andere instellingen respecteren, allemaal samenwerken voor het gemeenschappelijke Europese goed.

Ik ben heel trots en blij dat Catherine Ashton is aangewezen als de eerste vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger. Het is een benoeming die ik tijdens de Europese Raad heb gesteund en heb goedgekeurd, omdat deze benoeming noodzakelijk is volgens de Verdragen. We kennen haar allemaal als iemand die zowel de politieke capaciteiten als een goed richtingsgevoel heeft om de zware taak van de eerste hoge vertegenwoordiger en vicevoorzitter van de Commissie op zich te nemen. Ik kan u op grond van mijn eigen ervaring met haar als lid van de Commissie verzekeren dat zij het Europese project zeer toegedaan is.

Zoals ik gisteren heb gezegd, zijn nu alle voordrachten voor de Commissie gedaan. Ik ben er met name verheugd over dat het is gelukt om binnen één week het aantal voordrachten van vrouwen te verdrievoudigen van drie naar negen. De volgende Commissie zal dus negen vrouwelijke leden tellen, een meer dan de huidige Commissie, en ik wil opnieuw ieder van u bedanken die mij heeft gesteund in deze moeilijke taak om tenminste een redelijk – geen ideaal, maar een redelijk – aantal vrouwen voor de volgende Commissie te vinden.

Ik wil nu doorgaan met de toewijzing van de portefeuilles. Het is mijn voorrecht om dit Huis te verzekeren dat ik dit zal doen met volledige inachtneming van de prioriteiten die zijn vastgesteld in de politieke richtsnoeren, die ik aan u heb gepresenteerd en die door een stemming in dit Parlement zijn goedgekeurd, en ik zal ook alle beloften nakomen die ik bij die gelegenheid aan het Parlement heb gedaan. Het Parlement kan dan in januari onafhankelijke hoorzittingen houden en over het volgende college stemmen.

De Europese Raad biedt ons volgende maand de eerste belangrijke kans om te laten zien dat we ons nu richten op de inhoud van het beleid, om te laten zien dat het verschil uitmaakt. Ik zou heel kort willen ingaan op drie belangrijke dossiers die centraal zullen staan.

Op de eerste plaats klimaatverandering. Een Europese Raad een week voor de het einde van de top in Kopenhagen is zeker goed getimed. De Europese Unie heeft laten zien dat zij de voortrekker is op het gebied van klimaatverandering. We zijn de eersten geweest die hebben laten zien dat handel onder een absoluut emissieplafond kan werken. We zijn de eersten die een verbindende, ambitieuze doelstelling voor lagere emissies op tafel hebben gelegd. We zijn voorop gegaan in het aangeven van hoe de ontwikkelingslanden een echte bijdrage kunnen leveren aan de financiering van de kosten van klimaatverandering in de ontwikkelingslanden.

De druk neemt echter toe, nu de voorbereiding van de Conferentie van Kopenhagen haar einde nadert. We moeten saamhorig blijven en ons blijven concentreren op ons doel om de mondiale emissies te beperken en de noodzakelijke middelen op tafel te krijgen; dat is onze taak. We moeten duidelijk aangeven dat dit niet alleen een taak van Europa kan zijn: ook anderen, namelijk de grote economieën, moeten bijdragen aan ambitieuze doelen.

Wat moeten de belangrijkste boodschappen van de Europese Raad zijn? Op de eerste plaats dat we een ambitieus en betekenisvol akkoord willen zien in Kopenhagen dat, op de eerste plaats, de 2 °C-doelstelling vastlegt. Dit is essentieel. We zien soms politici en diplomaten onderhandelen. Zij kunnen met elkaar onderhandelen – wij kunnen onderhandelen – maar we kunnen niet met de wetenschap onderhandelen. We kunnen niet om de natuurwetenschappen heen. We kunnen niet om het wetenschappelijk advies heen, en we moeten minstens tot een akkoord komen dat verenigbaar is met de 2 °C-doelstelling. We moeten dus echte en effectieve emissiereductiedoelstellingen voor de ontwikkelde landen vaststellen, alsook substantiële acties van de ontwikkelingslanden, vooral de snelgroeiende, opkomende economieën. Het akkoord moet ook veelomvattend zijn en alle punten van de routekaart van Bali bestrijken.

Op de tweede plaats moet de conferentie, zelfs als het onverhoopt niet mogelijk is om in Kopenhagen een nieuw verdrag te sluiten, een operationeel akkoord opleveren dat is gebaseerd op echte toezeggingen van alle partijen, waaraan alle grote actoren bijdragen, en dat wordt goedgekeurd op het hoogste politieke niveau. We hebben een duidelijke, eenvoudige politieke tekst nodig die laat zien dat we van praten over het aanpakken van klimaatverandering gaan naar er daadwerkelijk iets aan doen. En de tekst moet expliciet aangeven dat deze zo snel mogelijk wordt omgezet in een volwaardig verdrag.

Het akkoord moet precies zijn. Dit betekent specifieke individuele cijfers voor emissiereducties en een gedetailleerd financieel pakket om ontwikkelingslanden te helpen om zowel mitigatieprogramma's op te stellen als zich aan te passen aan de klimaatverandering. Vooral snelstartfinanciering zal heel belangrijk zijn.

Tot slot denk ik dat de betrokkenheid van de leiders van groot belang zal zijn, aangezien dit moeilijke besluiten zijn die op de hoogste regeringsniveaus moeten worden genomen. Het doet mij genoegen te horen dat al minstens circa 65 staatshoofden en regeringsleiders van plan zijn om op uitnodiging van premier Rasmussen naar Kopenhagen te komen. Ik zal zelf ook aanwezig zijn.

Een ander belangrijk gebied is het programma van Stockholm op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid. De mensen willen in een Europese Unie leven die welvarend en vredig is, waar hun rechten worden gerespecteerd en hun veiligheid beschermd. Ze willen vrij kunnen reizen en tijdelijk of permanent in een ander Europees land kunnen wonen om daar te studeren, te werken, een gezin te stichten, een bedrijf op te zetten of van hun pensioen te genieten.

We zijn de afgelopen tien jaar een heel eind gekomen. De opheffing van controles aan de binnengrenzen in het Schengengebied biedt meer dan vierhonderd miljoen burgers van 25 landen de mogelijkheid om zonder grenscontroles van het Iberisch schiereiland naar de Oostzeestaten of van Griekenland naar Finland te reizen.

Het Verdrag van Lissabon geeft ons nu een nieuwe mogelijkheid om verder te gaan. We weten allemaal dat enkele van de belangrijkste veranderingen van het Verdrag liggen op het gebied van vrijheid, veiligheid en justitie. Het Verdrag brengt dit beleidsterrein volledig binnen de werkingssfeer van onze normale procedures. Het verduidelijkt welke actie kan worden ondernomen, en het breidt met name het democratische kader voor deze beleidsterreinen uit door uw Parlement er volledig bij te betrekken.

Het programma van Stockholm, dat grotendeels is gebaseerd op inbreng en voorstellen van de Commissie, zal een belangrijk middel zijn om dit te realiseren. Het zou de voorbereiding moeten zijn voor een uitgebreid, effectief actieprogramma dat onze burgers echte verandering, echte voordelen brengt.

Het programma zoals dat uit de Europese Raad naar voren komt, moet de leidende prioriteiten voor justitie en binnenlandse zaken voor de komende jaren uiteenzetten en laten zien hoe deze in de praktijk zullen worden gebracht. Daadwerkelijkere eerbiediging van de grondrechten, betere toegang tot de rechtbanken, vastbeslotenere actie tegen de georganiseerde misdaad, de mensenhandel en terrorisme, een effectief beheer van de migratie – dit zijn allemaal gebieden waarop via het programma van Stockholm een reeks concrete stappen voorwaarts moet worden gezet. Ze vragen ook om een krachtige aanpak met de derde landen die onze partners zijn, en ik ben vastbesloten om in onze samenwerking zo'n aanpak te volgen teneinde onze mondiale belangen optimaal te behartigen.

Tot slot moeten we ons blijven concentreren op het aanpakken van de economische crisis. De acties van de Europese Unie hebben het afgelopen jaar een grote bijdrage geleverd. We moeten nu onze doelgerichtheid

en focus behouden. We moeten onze herstelmaatregelen nauwlettend in het oog houden, vooral omdat de werkloosheid nog steeds toeneemt. Het moet onze topprioriteit blijven mensen aan het werk te houden en degenen die hun baan hebben verloren, te helpen weer aan het werk te komen.

We moeten ook een agenda voor na de crisis gaan opstellen om nieuwe bronnen van groei te verkennen en nieuwe baankansen te vinden. We hebben de agenda kort beschreven in de strategie voor 2020, het raadplegingsdocument dat de Commissie gisteren heeft verspreid. Ik kijk ernaar uit de ideeën van het Parlement te horen en uw visie op te nemen in het definitieve document.

De Europese Raad zal ook voor een lakmoesproef staan met betrekking tot zijn ambitie ten aanzien van de vorderingen met het financiële toezichtspakket. Ik weet dat dit Parlement dit doel deelt, en ik spoor u aan om met de Raad samen te werken, zodat het pakket medio 2010 definitief kan worden goedgekeurd en effectieve nieuwe autoriteiten voor het einde van 2010 kunnen worden ingesteld.

Samengevat, klimaatverandering, vrijheid, veiligheid en justitie, en het antwoord op de economische en financiële crisis zijn drie gebieden die gevolgen hebben voor het dagelijks leven van burgers, en het zijn drie gebieden waarop de Europese Raad kan laten zien dat het Verdrag van Lissabon inderdaad een nieuw hoofdstuk heeft geopend in de geschiedenis van het Europese project.

Om betekenisvolle resultaten te krijgen, moeten we als partners samenwerken – in een partnerschap tussen de Commissie en het Parlement, dat ik dankbaar ben voor de consistente steun voor de beleidsambities die de Commissie op deze gebieden heeft gepresenteerd, in een partnerschap met het Zweedse voorzitterschap van de Raad, dat ik oprecht feliciteer met het harde werk dat het heeft verricht, en in een partnerschap met onze Deense vrienden die de Conferentie van Kopenhagen voorbereiden.

Laten we het beste maken van hetgeen voor ons ligt. Laten we samenwerken voor het gemeenschappelijke Europese goed. De Commissie en ikzelf zijn klaar om de uitdaging aan te gaan. Ik weet zeker dat dit Parlement, met de ruimere bevoegdheden uit hoofde van het nieuwe Verdrag, ook zijn verantwoordelijkheidsgevoel en zijn betrokkenheid bij het Europa van de burger zal laten zien.

Joseph Daul, namens de PPE-Fractie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, eindelijk is het zover.

De staatshoofden en regeringsleiders hebben Herman Van Rompuy gekozen tot eerste voorzitter van de Europese Raad en Catherine Ashton tot hoge vertegenwoordiger, met dank aan Frederik Reinfeldt, de laatste premier die het halfjaarlijks wisselend voorzitterschap van de Europese Raad voor zijn rekening heeft genomen. Gelukkig is er consensus bereikt over de twee belangrijke personages die de zware taak op zich zullen nemen de in het Verdrag van Lissabon in het leven geroepen functies ten uitvoer te brengen.

Vandaag doet het mij genoegen om in deze ruimte mijn instemming te kunnen betuigen met de eerste verklaringen van voorzitter Van Rompuy, voor wie, ik citeer, 'het imago van de Raad wordt opgebouwd door de behaalde resultaten' en die voor een stapsgewijze benadering pleit. In die werkwijze, die ik als de 'methode Monnet' zou willen omschrijven, een manier om doeltreffend maar zonder grootspraak te handelen, herkent de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) zich zeer. Het is dan ook dankzij deze methode dat we de conflicten uit het verleden achter ons hebben kunnen laten en tot de uitwisseling van vandaag zijn gekomen. Dankzij deze methode hoeven we niet meer uren te wachten bij de grenzen, maar reizen we vrij door het Schengengebied en hebben we de fluctuerende wisselkoersen ingeruild voor een stabiele euro. En dankzij die stapsgewijze opbouw van Europa is er een aanzienlijke vooruitgang geboekt waar niemand omheen kan.

Ik wil u waarschuwen, dames en heren, voor de makkelijke kritiek die de afgelopen dagen te beluisteren viel. Ik denk daarbij met name aan diegenen die, enkel en alleen om geestig te worden gevonden, met onverantwoorde uitspraken het bewijs van hun onvermogen hebben geleverd.

De leden van de PPE-Fractie houden er ook dromen op na, maar het verschil tussen ons en die anderen is dat wij ons best doen die dromen waar te maken. Wij hebben dat gedaan met de opbouw van Europa, wij hebben dat gedaan met de hereniging en we hebben dat ook gedaan met het Verdrag van Lissabon, dat ons, ondanks zijn onvolmaaktheden, weer een klein duwtje in de goede richting zal geven. Dat is, geachte collega's, wat de Europeanen nodig hebben in plaats van provocerende uitspraken en luchtballonnetjes.

Wij zijn ervan overtuigd dat voorzitter Van Rompuy zich met dezelfde vastberadenheid en wilskracht aan deze taak zal wijden als hij in zijn eigen land aan den dag heeft gelegd. Daar werden zijn kwaliteiten met successen bekroond en door eenieder erkend. Voorzitter Van Rompuy krijgt het volledige vertrouwen van de PPE-Fractie en ik wens hem veel succes toe bij deze taak, die ongetwijfeld zeer zwaar zal worden.

Ik verwacht namelijk dat de Raad een ontwikkeling zal doormaken. Ik verwacht dat de Raad een transparantere organisatie zal worden die nog nauwer met het Parlement en de Commissie zal gaan samenwerken. Ik verwacht dat ministers ermee zullen stoppen nationale victorie te kraaien tegen hun partners' als ze net uit Brussel komen, en dat ze ermee ophouden Europa de schuld te geven van al wat fout gaat. En verder verwacht ik dat de Raad niet langer steeds van standpunt wisselt zodra er weer een andere voorzitter aantreedt. Dit is wat ik, samen met de PPE-Fractie, allemaal verwacht van het eerste permanente voorzitterschap van de Raad. Mevrouw Malmström, dit geldt niet voor u, want u bent al als commissaris aangewezen door uw eigen land. U hebt dus geen keuze meer, u moet wel over Europa praten.

Uit naam van de PPE-Fractie feliciteer ik ook Catherine Ashton, de nieuwe hoge vertegenwoordiger en vicevoorzitter van de Europese Commissie 'Barroso I'. Wij zijn verheugd over haar benoeming en wij zullen aandachtig luisteren naar haar antwoorden op onze vragen tijdens de hoorzitting van de commissarissen in januari. Tegen het einde van die procedure zal ze zich haar taken als vicevoorzitter van de Commissie 'Barroso II' volledig eigen hebben gemaakt.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ben blij dat de tijd van het gekrakeel rondom personen en functies nu eindelijk achter ons ligt en we nu eindelijk, in alle rust, de diepere problemen kunnen aanpakken. Wij weten dat twee belangrijke onderwerpen de Europese Raad in december zullen domineren. De eerste is het herstel van de groei die vergezeld moet gaan van herstel van de werkgelegenheid. Wij verwachten van de Europese Raad concrete beloften in die richting.

Het tweede onderwerp is het klimaat. Iedereen weet dat de Raad zal plaatsvinden tijdens de Conferentie van Kopenhagen die niet alleen zal moeten uitmonden in politieke doelstellingen, maar ook in in harde cijfers uitgedrukte verplichtingen. Dat is van wezenlijk belang. Deze eerste Europese Raad onder het Verdrag van Lissabon moet Europa in staat stellen zijn rol naar behoren te kunnen vervullen. Ik hoop dus dat Europa zijn invloed zal aanwenden om zijn standpunten krachtig over het voetlicht te brengen dan tot nu toe is gebeurd.

Martin Schulz, namens de S&D-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, zowel aanwezig als afwezig, na de vergadering van de Europese Raad hebben we de afgelopen dagen veel gesproken over personen en posten. Ik zou mijn opmerkingen wederom tot u willen richten, mijnheer Barroso. Het is belangrijk dat wij het hebben over personen en posities. Wat betreft de posten had onze fractie één duidelijke prioriteit. Wij hebben ons op het standpunt gesteld dat wij, als op een na grootste fractie in dit Parlement, de persoon op de tweede positie in de Commissie willen leveren, met andere woorden dat de hoge vertegenwoordiger die optreedt als vicevoorzitter van de Commissie, uit onze partij afkomstig moet zijn. Dit vinden wij omdat we van mening zijn dat de Commissie, die geen neutrale organisatie maar een politiek orgaan is, de realiteit in dit Parlement behoort te weerspiegelen. Onze strijd heeft het gewenste resultaat opgeleverd. Ik weet dat ook u zich hiervoor hebt ingezet, en daarvoor wil ik u, ondanks de kritiek die u in dit Parlement meestal van mij ontvangt, oprecht bedanken.

Hier gaat een positief signaal van uit, want het geeft aan dat u de claim die wij als sociaaldemocraten in dit Parlement hebben, serieus neemt; het duurt immers nog wel even voordat de uiteindelijke stemming over de Commissie plaatsvindt. We verwachten ook dat de structuur van de portefeuilles die u voor de individuele commissarissen vorm zult geven, de inhoud en de uitdagingen waar deze personen mee te maken hebben, zal weerspiegelen. Dit is naar mijn mening veel belangrijker dan het debat over posten en personen.

Natuurlijk zijn wij blij dat Cathy Ashton nu de functie van hoge vertegenwoordiger bekleedt. Er is al genoeg gezegd over de heer Van Rompuy, en ik sluit mij aan bij de vorige sprekers. Veel belangrijker is echter de vraag voor welke taken deze personen verantwoordelijkheid zullen dragen. Ik geloof niet dat de burgers van Europa zich sterk interesseren voor de manier waarop de heer Van Rompuy en barones Ashton zijn verkozen. De vraag hoe we de werkloosheid, die in Europa op dit moment niet afneemt maar juist groeit, kunnen bestrijden, is wel een belangrijk punt. Mensen interesseren zich voor de vraag of we de klimaatverandering werkelijk nog kunnen tegenhouden, en of Kopenhagen een mislukking of een succes zal zijn. Dit is echter niet genoeg. Naar mijn mening spreken we te weinig over klimaatverandering. We staan bijvoorbeeld niet genoeg stil bij het feit dat het tegenhouden van de klimaatverandering en het investeren in milieuvriendelijke technologie in de industrie een enorm potentieel bieden voor het scheppen van werkgelegenheid, dat groene technologie een project van de toekomst is en dat industriebeleid en milieubescherming elkaar niet uitsluiten, maar met elkaar kunnen worden gecombineerd.

De ideeën die u hier hebt gepresenteerd over de structuur van de Commissie, wijzen in de juiste richting. Dit probleem moet in Kopenhagen worden opgelost, net als het wereldwijde gezondheidsbeleid, de vraag of Europa solidariteit moet betonen met een stervend continent zoals Afrika, de strijd tegen aids en het beschikbaar maken van hulpbronnen voor de toekomst. Kunnen de problemen van energiezekerheid in de

EU vreedzaam worden opgelost, of worden we bedreigd door zich verhardende conflicten aan de buitengrenzen van de EU, die voortvloeien uit de aankoop van gas, olie en andere grondstoffen? Dit is een taak voor de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie. Het onder controle brengen van de financiële markten is een primair doel van het Europese beleid, want het is werkelijk schandalig dat, midden in de fase waarin de Europese belastingbetalers nog steeds opdraaien voor de kosten die voortvloeien uit de crisis, het casino weer is geopend en de gokkers wederom de wereld rondreizen. Dit roept niet om een debat over de toewijzing van posten, maar om heldere regels voor de financiële markten in de Europese Unie. Dat is van veel groter belang.

(Applaus)

Daarom zeg ik: ja, Herman van Rompuy en Cathy Ashton zijn verkozen, maar nu is het tijd dat zij aan het werk gaan en dat de Commissie wordt samengesteld. Ik zou dan ook tot slot mijn opmerkingen aan de heer Barroso willen herhalen. Wij, sociaaldemocraten, hebben onze ideeën met u besproken. Eén van onze verzoeken, de positie van de hoge vertegenwoordiger, is tot onze tevredenheid ingewilligd. Wij gaan ervan uit dat de structuur van het sociale, financiële en milieubeleid van uw Commissie in overeenstemming zal zijn met wat de sociaaldemocraten van u vragen, bij voorkeur onder leiding van sociaaldemocratische commissarissen. Dan komt alles goed.

Guy Verhofstadt, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet terugkomen op de voordrachten van vorige week. Ik wil alleen zeggen dat er goed nieuws was en slecht nieuws. Het slechte nieuws was dat het geen liberaal was die in de voorzitterstoel zat, maar het goede nieuws was dat het een Belg was. Zoals de voorzitter van de Commissie heeft gezegd, is België in feite een land met een algemene consensus, zeker over Europese aangelegenheden en over de toekomst van Europa.

Mijnheer Barroso, we hopen nu dus dat we zo snel mogelijk een nieuwe Commissie krijgen. Ik hoop dat er een groot aantal liberale commissarissen in zal zitten – sommigen zeggen dat het er te veel zijn, maar ik zou 50 procent prima vinden! Ik denk dat bijna een derde aan liberale commissarissen een mooi cijfer is. Hoe dan ook, het doet mij groot genoeg dat er onder de acht liberale commissarissen die als kandidaat voor de Commissie zijn voorgedragen, vier vrouwen zijn, dus in het liberale deel van de Commissie is er sprake van evenwicht tussen de seksen.

Wat betreft prioriteiten denk ik dat er voor de komende dagen en weken drie hoofdprioriteiten zijn. Op de eerste plaats Kopenhagen. We moeten daar een succes van maken. Ik denk dat er nog twee andere vraagstukken zijn: hoe tegemoet te komen aan de zorgen van de ontwikkelingslanden, en hoe een verdrag op te stellen dat juridisch verbindend is, want dat is de belangrijkste opgave. De inhoud van het Verdrag zal belangrijk zijn, maar in mijn ogen is het juridisch verbindende karakter van dit alles belangrijker.

Het tweede punt is het programma van Stockholm. Voor onze fractie is het belangrijkste punt hier het evenwicht tussen veiligheid en vrijheid. Het is duidelijk dat we onze burgers moeten beschermen tegen terrorisme en georganiseerde misdaad, maar misschien hebben we na 11 september wel te veel nadruk gelegd op veiligheid en bescherming. Ik denk dat het programma van Stockholm – en ook de filosofie van uw voorzitterschap – het evenwicht weer moet herstellen, met meer respect voor de grondrechten en ook meer openheid in de maatschappij. Ik denk dat dit het grote streven is en is wat het programma van Stockholm moet doen. Het standpunt van onze fractie, de ALDE-Fractie, is dat het ambitieuzer is dan het programma van Tampere en het programma van Den Haag, maar met grotere nadruk op de grondrechten van de mensen. Het is goed om de veiligheid te beschermen en te organiseren, maar je moet dat wel op een evenwichtige manier doen, met respect voor de grondrechten.

De derde grote taak voor de komende dagen is, zoals de voorzitter van de Commissie heeft gezegd, het financieel toezicht. Mijnheer Barroso, ik denk dat het misschien wel steeds duidelijker wordt dat we uiteindelijk één enkele Europese financieel toezichthouder nodig hebben. We hebben een goed toezichthoudend orgaan voor grensoverschrijdende financiële instellingen nodig dat micro- en macrotoezicht verbindt en dit misschien wel zo nauw mogelijk koppelt aan de Europese Centrale Bank – waarom niet? – en natuurlijk ook aan wat er in de Commissie gebeurt.

Belangrijk is nu dat de Raad de voorstellen die op tafel liggen, niet afzwakt. Dat is momenteel mijn vrees. In het Parlement dringen we aan op ambitieuzere voorstellen, maar ik denk dat de Raad momenteel naar het tegenovergestelde neigt. Het is daarom absoluut noodzakelijk dat hierover duidelijkheid bestaat tussen de Commissie en het Parlement, en dat tegen de Raad wordt gezegd: dit is de medebeslissingsprocedure, dus als u met voorstellen komt en als de Raad met voorstellen komt die in de richting gaan van die van de Commissie, zal dat niet goed vallen bij het Parlement. Wij gaan in de tegenovergestelde richting.

Ik denk dat er hier in het Parlement een meerderheid is voor één toezichthouder. Dat is wat we in de toekomst nodig hebben, en ik denk dat het een belangrijke boodschap is om u mee te geven voor het voorzitterschap, want er zal tijdens de volgende Europese Raad op 10 en 11 december zeker een enorme discussie ontstaan.

Rebecca Harms, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Barroso, u zult begrijpen dat ik, als leider van een fractie in dit Parlement, natuurlijk blij ben dat wij vrouwen erin zijn geslaagd de vrouwen aan de top van de Europese Unie zichtbaarder te maken. Het is echter belangrijk voor ons dat niet slechts getalsmatig met vrouwen rekening wordt gehouden. U kunt erop rekenen dat wij u zullen helpen ervoor te zorgen dat deze vrouwen invloedrijke posities binnen de Commissie gaan bekleden. Wij nemen geen genoegen met symbolische gebaren.

De personen op de topposities, Herman van Rompuy en barones Ashton, zijn veel in de publiciteit geweest. De leden van dit Parlement kennen barones Ashton beter dan Herman van Rompuy. Tijdens de hoorzittingen kunnen we hen nog beter leren kennen. Ik raad u aan Herman van Rompuy uit te nodigen voor een ontmoeting met de fracties in dit Parlement, zodat we hem beter kunnen leren kennen. Iedereen zegt dat de Belgen erg trots op hem zijn. Waarom gaat hij niet vrijwillig een debat aan met de fracties in dit Parlement, zodat we elkaar aan het begin van zijn ambtstermijn beter kunnen leren kennen?

Tot zover mijn terugblik op vorige week. De volgende top staat al voor de deur. Mijnheer Schulz, ik vind niet dat we te weinig over Kopenhagen spreken. We trekken te weinig logische conclusies uit onze besprekingen. Het Parlement stemt deze week over een resolutie die alles omvat wat, als we de Verenigde Naties en de wetenschappers mogen geloven, goed is voor Kopenhagen. De inwoners van Europa hebben in de loop der tijd steeds meer afstand genomen tot deze aanbevelingen. Mijn interpretatie van het centrale probleem hierachter is dat klimaatbescherming wordt gezien als een last, en dat de kansen die door een consequent klimaatbeleid worden geboden, niet worden onderkend.

Een ander agendapunt voor de volgende top is de Lissabonstrategie. Eén van de opdrachten voor de lange termijn van deze strategie was steeds de bevordering van duurzame ontwikkeling. Deze doelstelling hebben we echter niet kunnen verwezenlijken. De verschillende pijlers van de Lissabonstrategie hebben altijd ongelijke prioriteiten gehad. Het milieu, sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid zijn altijd gemarginaliseerd ten gunste van oudere en, naar mijn mening, achterhaalde prioriteiten in verband met industrieel, economisch, en zelfs onderzoeksbeleid. Indien u van plan bent tijdens de volgende top te besluiten dat we de herziene Lissabonstrategie in de lente moeten aannemen, hebben we niet genoeg tijd om de zwakke plekken van de Lissabonstrategie, die in mijn optiek is mislukt, te analyseren. Hoe zijn we in zo'n desastreuze economische crisis verzeild geraakt? Waarom zijn er in de Europese Unie zo veel sociale en arbeidsmarktproblemen? Het is volgens ons geen goed idee de Lissabonstrategie voor te bereiden en te herzien zonder zorgvuldige beschouwing, zonder zelfkritiek en zonder een echte raadplegingsprocedure zoals waartoe is opgeroepen door de vakbonden en het Sociale Platform, want de Lissabonstrategie is voor ons allen en voor het perspectief van de Europese Unie van groot belang.

Ten slotte zou ik de aandacht willen vestigen op het Stockholm-programma. Zoals vaak het geval is bij zulke grote programma's, klinkt het als iets goeds. Dat wordt er ook voortdurend over gezegd en dat lijken mensen er ook, over het algemeen, van te vinden. Bij mijn fractie bestaat echter de indruk dat er een onbalans bestaat tussen vrijheid en veiligheid. Wij zijn het niet eens met deze ontwikkeling, en we zullen dit duidelijk maken aan de hand van SWIFT. Het was een ernstige vergissing om SWIFT niet op de agenda te zetten. Mijnheer Barroso, met deze voorlopige overeenkomst inzake SWIFT probeert u het Parlement buiten spel te zetten, terwijl u ook de zorgen over gegevensbescherming naast u neerlegt. Dit bewijst dat vrijheid en veiligheid op dit moment niet in evenwicht zijn.

Timothy Kirkhope, *namens de ECR-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wens allereerst de heer Van Rompuy en barones Ashton veel succes in hun nieuwe rol en ik hoop dat ze duurzame rolmodellen voor hun functies zullen zijn.

Als de Europese Raad een semipermanente voorzitter krijgt, moet dat iemand zijn die op onopvallende, maar praktische wijze consensus tussen de lidstaten tot stand brengt, waar dat mogelijk en wenselijk is. Als we een sterkere hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken krijgen, moet de hoofdtaak van deze hoge vertegenwoordiger zijn nauw samen te werken met de lidstaten aan de coördinatie van gemeenschappelijk beleid op die terreinen waarop de lidstaten gedeelde doelstellingen hebben.

Deze benoemingen moeten een kans zijn om voor eens en altijd een einde te maken aan het nachtmerrieachtige visioen van een steeds meer gecentraliseerd en bureaucratisch Europees buitenlands en veiligheidsbeleid, ten gunste van een beleid dat is gebaseerd op vrijwillige samenwerking tussen onze lidstaten.

Voor al de benoeming van barones Ashton, die thans commissaris is, moet een bron van grote vreugde zijn geweest voor voorzitter Barroso, al mag de Commissie dit niet aangrijpen om zichzelf meer macht toe te eigenen, in plaats van deze aan de democratische instellingen van Europa te laten.

Na zich een decennium lang obsessief te hebben beziggehouden met haar eigen instellingen, moet de Europese Unie nu echter weer aan het werk. Er wordt vaak gezegd dat de burgers van onze lidstaten Europa niet begrijpen, en dat Europa populairder zou zijn als ze dat wel deden. Maar dit gaat voorbij aan een belangrijk punt. Onze burgers begrijpen maar al te goed dat Europa in zichzelf gekeerd is. Wat ze niet begrijpen is waarom zoveel tijd, moeite en middelen worden gestoken in de institutionele processen en zo weinig in beleidsresultaten die werkelijk verschil zouden kunnen uitmaken voor hun leven.

Onze burgers kunnen zien dat onze economieën in een crisis verkeren, dat de werkloosheid oploopt, dat bedrijven meer moeite hebben om te groeien, dat de klimaatverandering verergert en dat andere delen van de wereld steeds meer concurrentie bieden.

Wanneer ze naar Europa kijken, zien ze echter een Unie die jaren heeft besteed aan dit institutionele geruzie. Waarom zouden ze zich druk maken over de details van stemmen met gekwalificeerde meerderheid, als ze hun baan zijn kwijtgeraakt? Waarom zouden ze zich interesseren voor de ingewikkeldheden van medebeslissing, als hun kinderen een onzekere toekomst tegemoet gaan?

Ik hoop dat de benoemingen van vorige week een streep zetten onder deze jaren van introspectie. De Europese Unie moet nu verder gaan en zich concentreren op het werk dat er ligt, door dynamische en concurrerende economieën op te bouwen, door een sterk mondiaal handelssysteem op te zetten en, vooral in de loop van de komende weken, door te zorgen voor een werkelijk effectieve overeenkomst over klimaatverandering.

Ik geef toe dat de woorden van het Zweedse voorzitterschap en van voorzitter Barroso in dat opzicht bemoedigend zijn. Laten we hopen dat nu de praktische uitvoering zal volgen op andere gebieden, die voor al onze burgers van groot belang zijn.

(Spreker verklaart zich bereid een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

John Bufton (EFD). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, na de fraaie woorden die de heer Kirkhope zojuist heeft uitgesproken over de situatie waarin we ons bevinden, wil ik hem vragen: hebt u niet het gevoel dat u het Britse volk een referendum hebt onthouden, dat David Cameron in het Verenigd Koninkrijk had beloofd? U bent nu hier zonder mandaat, en het eindresultaat is dat de bevolking van het Verenigd Koninkrijk en de mensen in de meeste delen van Europa niets te zeggen hebben gehad over Lissabon.

David Cameron zou zich moeten schamen. Wat betreft de conservatieven in dit Huis, zij stemmen door op groen, groen, groen te drukken. Het is aldoor maar doen, doen, doen. Ze zijn vóór de EU. Ik denk dat het nu tijd is dat u de mensen thuis eerlijk bekend waar u eigenlijk staat.

Timothy Kirkhope (ECR). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij heel erg dat de binnenlandse politiek van het Verenigd Koninkrijk het hier vanochtend overneemt. Ik wil heel duidelijk maken dat ik me geenszins schaam voor wat de leider van de Conservatieve Partij dan ook zegt of doet. In het bijzonder is het ons allemaal duidelijk dat we altijd hebben aangegeven dat we wilden dat het Verdrag van Lissabon aan het Britse volk werd voorgelegd, als het niet zou worden geratificeerd. Ik denk dat dit een eervol standpunt van ons is.

Ik denk dat degenen die het hebben over onwerkelijke doelstellingen met betrekking tot Europa, degenen die op een uiterst extreme en obsessieve manier praten, de mensen waar ik het in mijn toespraak over heb gehad geen goed zullen doen – niet alleen de burgers van Europa, maar ook de burgers van mijn land, die welvaart willen, die zekerheid in hun leven en in de toekomst willen. Deze institutionele navelstaanderij komt bij deze mensen net zo vaak voor als bij de andere instellingen van Europa.

Lothar Bisky, namens de GUE/NGL-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, graag heet ik de twee kandidaten namens de GUE/NGL-Fractie welkom. Op de eerste plaats zijn we blij dat er een vrouw is verkozen. Wij gaan ervan uit dat de twee kandidaten voor de hoge ambten zich niet alleen zullen richten op de inhoud van hun verantwoordelijkheden, maar zich ook coöperatief zullen opstellen tegenover het Parlement.

Wij verwachten van de Raad dat deze zich sterker gaat richten op de sociale problemen die voortvloeien uit de crisis, en de juiste conclusies trekt. Tot op heden zijn er miljarden uitgekeerd aan bankiers, terwijl aan gewone mensen nauwelijks hulp is geboden. De heer Schulz heeft gelijk wanneer hij zegt dat het casino weer is geopend. Tegelijkertijd neemt echter armoede, in het bijzonder kinderarmoede, toe.

Als gevolg van de crisis zijn in heel Europa vier miljoen banen verloren gegaan. Volgens de verslagen van de Commissie zou dit aantal volgend jaar kunnen toenemen tot zeven miljoen. We weten dat dit soort schattingen vaak nog onder de daadwerkelijke aantallen liggen. In Duitsland werken bijvoorbeeld 1,5 miljoen mensen met werktijdverkorting. Het is belangrijk dit te benadrukken.

Groeiende werkloosheid en armoede zijn echter de eerste tekenen van een nog grotere kansenongelijkheid, die in sterke mate de opleidingskansen zal betreffen. Ook over dit onderwerp moet worden gesproken. De vraag die zich opdringt, is of de staatshoofden en regeringsleiders erin zullen slagen een uitweg uit de crisis te vinden die het Europese concept van integratie combineert met sociale vooruitgang, en die voor de burgers in Europa ook werkelijk een verschil maakt. In plaats van exitstrategieën voor de programma's voor economisch herstel en verplichte begrotingsconsolidatie hebben we behoefte aan een beleidswijziging. Hierover wil ik drie opmerkingen maken. Ten eerste verwachten we dat de Raad een verklaring aflegt over zijn standpunt met betrekking tot de plannen voor de 2020-strategie, die de mislukte Lissabonstrategie moet vervangen. Innovatie en kennis, de strijd tegen uitsluiting, groene economische strategieën, een digitaal Europa – als een lijst slogans klinkt dit helemaal niet slecht. We hebben echter dringend behoefte aan concrete voorstellen die beschrijven hoe dit alles zal worden uitgevoerd.

Ten tweede moet de Raad zich eindelijk toeleggen op een streng controlesysteem voor de financiële markten. Ik heb een aantal legitieme vragen over de manier waarop de Raad dit in overeenstemming kan brengen met bestaande verdragen, want in bepaalde gevallen zijn beperkingen van het vrije verkeer van kapitaal en betalingen niet toegestaan of ongewenst. Wij zijn benieuwd hoe u dit zult bereiken.

Ten derde zou ik nogmaals willen benadrukken dat de Raad na Kopenhagen een duidelijk signaal moet afgeven met betrekking tot de noodzaak van een bindend klimaatverdrag. Vrijblijvende beloften hebben nooit het gewenste resultaat opgeleverd.

Nigel Farage, *namens de EFD-Fractie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, u bent vanochtend allemaal erg pessimistisch. Ik dacht dat dit een groot, trots moment zou worden! Het heeft u acht en een half jaar van intimideren, liegen en democratische referenda negeren gekost. Acht en een half jaar heeft het u gekost om dit Verdrag erdoor te krijgen, en op 1 december hebt u het.

Natuurlijk wilde de architect van dit alles, de heer Giscard, dat dit constitutioneel verdrag de Europese Unie een grotere mondiale stem zou geven, maar ik vrees dat de leiders lijden aan collectieve lafheid. Ze hebben besloten dat ze hun eigen gezichten op het wereldtoneel willen hebben, niet het gezicht van iemand uit de Europese Unie, en dus hebben we een paar politieke pygmeeën benoemd.

De vraag van Kissinger wie hij moest bellen in Europa, is niet echt beantwoord, of wel soms? Ik vermoed dat het antwoord alleen 'de heer Barroso' kan zijn, want hij is de enige van wie ooit iemand in de wereld heeft gehoord, en hij is waarschijnlijk de grote winnaar bij al deze functies. Geen wonder, mijnheer, dat u vanochtend zo blij kijkt.

En we hebben een nieuwe voorzitter van Europa, Herman Van Rompuy. Het rolt niet echt vlot van de tong, hè? Ik zie hem nog niet het verkeer in Peking of Washington stilleggen; ik betwijfel of iemand in Brussel hem zou herkennen. En toch gaat hij een salaris krijgen dat hoger is dan dat van Obama, wat alles zegt dat u moet weten over deze Europese politieke klasse en hoe zij voor zichzelf zorgt.

Maar hij is tenminste nog een gekozen politicus, wat niet gezegd kan worden van barones Cathy Ashton, die eigenlijk de echte vertegenwoordiger is van de hedendaagse politieke klasse. In sommige opzichten is zij ideaal, nietwaar? Zij heeft nooit een echte baan gehad, en zij is nooit voor wat ook in haar leven gekozen. Ik vermoed dus dat zij perfect is voor deze Europese Unie.

(Spreker wordt door de Voorzitter verzocht af te ronden)

Zij is nooit ergens voor gekozen, en niemand weet wie zij is! Zelfs de premier had het over barones 'Ashdown' in plaats van 'Ashton'. Ik bedoel maar, niemand heeft ooit van haar gehoord. Zij is nog minder bekend dan Herman Van Rompuy! Ik bedoel maar, dat zegt toch iets!

Zij is opgestaan uit het niets. Zij maakt deel uit van dit postdemocratische tijdperk. Zij heeft een voordelig huwelijk gesloten: zij is getrouwd met een adviseur, vriend en aanhanger van Tony Blair en kreeg een plaats in het Hogerhuis. Toen zij in het Hogerhuis zat, kreeg ze één grote taak, en dat was het Verdrag van Lissabon door het Hogerhuis loodsen onder het voorwendsel dat het een heel ander verdrag was dan de Grondwet van de EU. Ze is er dus goed in een uitgestreken gezicht op te zetten en ze heeft energiek elke poging in het Hogerhuis om het Britse volk een referendum te geven de kop ingedrukt.

En hier is zij dan: nooit gekozen voor een openbare functie, nooit een echte baan gehad, en hier krijgt ze een van de topbanen in de Unie. Haar benoeming brengt Groot-Brittannië in verlegenheid.

(Interruptie vanuit de zaal)

Anders dan zij is, ben ik zelf tenminste wel gekozen, mijnheer! Zij is niet gekozen, en de mensen hebben niet de macht om haar weg te sturen.

Maar luister naar het volgende. Er is iets veel ernstigers dan dat. Cathy Ashton was een actief lid van de campagne voor kernontwapening (CND). Zij was zelfs de penningmeester van deze campagne in een tijd waarin de CND heel grote donaties aannam en weigerde om de schenker bekend te maken. Wat bekend is, is dat deze donaties werden verkregen via een zekere Will Howard, die lid was van de Communistische Partij in Groot-Brittannië. Gaat barones Ashton ontkennen dat zij, toen zij penningmeester was, geld heeft aangenomen van organisaties die zich verzetten tegen westers kapitalisme en westerse democratie? Die vraag moet worden gesteld.

En zijn we er echt gelukkig mee dat iemand die de leiding krijgt over ons buitenlands veiligheidsbeleid, een paar jaar geleden nog activiste was van een groep als de CND? Eerlijk gezegd, als we dat echt zijn, moeten we ons laten nakijken! Ik denk niet dat zij een geschikt en passend figuur is voor deze functie. Zij heeft geen ervaring en zij moet deze vragen beantwoorden. Heeft ze geld aangenomen van vijanden van het Westen? Die vraag moet worden beantwoord.

Wel, we hebben onze twee pygmeeën. De middelmatigen zullen de middelmatigen leiden. Ik juich echter niet, want zij zullen doorgaan met de politieke eenwording, en ook al hebben onze leiders voor het moment hun eigen gezicht op het internationale toneel gered, ze hebben ook allemaal hun nationale democratie verraden. De Europese staat is er nu. We zullen binnenkort een golf van nieuwe wetten krijgen door dit Verdrag van Lissabon, en het staat voor mij buiten kijf dat er in het Verenigd Koninkrijk een volwaardig, vrij, eerlijk referendum moet komen om te bepalen of wij deel blijven uitmaken van deze Unie of niet. Ik hoop en bid dat we ervoor zullen kiezen eruit te stappen, maar de bevolking moet hoe dan ook om haar mening worden gevraagd.

(Spreker verklaart zich bereid een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

De Voorzitter. – Ik wil toch even iets tegen de heer Farage zeggen. Het zou bijzonder op prijs worden gesteld als we de sfeer hier een beetje tot bedaren kunnen brengen, want niet alle formuleringen zijn even acceptabel.

Edit Herczog (S&D). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de heer Farage heeft gezegd dat de mensen die vorige week zijn gekozen, geen mensen zijn waarvoor het verkeer zal stoppen. Dat is precies de reden waarom we hen hebben gekozen; we wilden namelijk mensen kiezen die het verkeer laten doorstromen, zodat alle Europese burgers een beter leven krijgen, en dit is wat ze zullen doen.

De heer Van Rompuy en mevrouw Ashton zijn er voor de mensen, en de 480 miljoen Europeanen zullen dit snel beseffen. Ik denk dat dit de inzet is. We moeten hen steunen. We moeten hun persoonlijke integriteit beschermen. En, meneer Farage, ik wil voor u graag een Hongaars gezegde aanhalen. "Het is goed dat u hier bent, want als de aap in de boom klimt, zie je zijn achterste beter!".

Nigel Farage (EFD). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, met alle respect, ik vind dat de geachte afgevaardigde de strekking helemaal mist, want zij heeft het twee keer gehad over 'de mensen die vorige week zijn gekozen'. Zij zijn niet gekozen. Dat is juist het punt dat ik maak, en in geval van barones Ashton geldt zelfs dat zij in haar hele leven nog nooit voor een openbare functie is gekozen. Zij krijgt een enorm invloedrijke functie, en de mensen van Europa, van het Verenigd Koninkrijk en van overal elders, hebben niet de macht om haar ter verantwoording te roepen en haar weg te sturen, en dat is in wezen wat er mis is met deze hele Europese Unie. Het draait allemaal om bureaucratie versus democratie. De dingen zijn op een vreselijke, vreselijke wijze verkeerd gegaan.

Maar mag ik alstublieft nog even terugkomen en u een vraag stellen, mijnheer de Voorzitter? U lijkt te suggereren dat ik iets heb gezegd dat ongepast was, of zelfs te ver ging, of verkeerd was. Kunt u alstublieft uitleggen wat dat was? Ik wil het graag weten.

De Voorzitter. – De manier waarop u een aantal mensen beschrijft die zo belangrijk zijn voor de Europese Unie, en wat u zegt over de hele kwestie in dezen zijn naar mijn mening absoluut ongepast en sluiten totaal niet aan bij de werkelijkheid.

(Protest)

Dat is mijn mening, collega's.

Nigel Farage (EFD). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, toen u tot voorzitter werd gekozen, hebt u gezegd dat u een neutrale voorzitter zou zijn, teneinde te waarborgen dat alle partijen in het debat de kans kregen hun zegje te doen. Als u mij bekritiseert vanwege de politieke inhoud van wat ik zeg, doet u uw werk als neutrale voorzitter niet goed.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, na al deze opwindings is er misschien behoefte aan een nuchterder benadering. Energiehongerige opkomende economieën en energieverkwistende geïndustrialiseerde landen waren zelfs niet bereid het Protocol van Kyoto te implementeren. Ik betwijfel dan ook of er na de Conferentie van Kopenhagen iets zal veranderen. Ook het doel van certificatenhandel is dubieus, en terwijl hier miljoenen aan worden besteed, worden echte alternatieven, zoals hernieuwbare energie, afgescheept met *peanuts*. Dit mag er in geen geval toe leiden dat kerncentrales worden aangeprezen als een Kyotovriendelijk alternatief.

De tweede urgente crisis, namelijk de subsidiewedloop voor de noodlijdende autoproducent Opel, is een al even controversiële kwestie. Tekenen zoals een afname in de bestellingen werden onvoldoende serieus genomen, en de EU heeft met haar overvloed aan regelgeving waarschijnlijk bijgedragen aan de neergang van een eens bloeiende industrie. De les die hieruit moet worden getrokken, is dat we in de toekomst voor alle bedrijfstakken basisvoorwaarden moeten scheppen die planbaar en voorspelbaar zijn. Totdat we beschikken over volledig uitontwikkelde concepten, is het onverantwoord het probleem te lijf te gaan met miljarden euro's Europees belastinggeld. Het is van belang dat ten minste wordt voorkomen dat dit geld in de VS terecht komt. Ook moeten regels voor terugbetaling worden vastgesteld.

Niet in de laatste plaats zou het kunnen dat bij de aanstaande bijeenkomst de laatste hand wordt gelegd aan het concept van de 'transparante' Europese burger. Het Stockholm-programma geeft mensen niet meer maar minder rechten, want ze hebben geen enkele controle over de manier waarop hun gegevens worden gebruikt. Wat de observering van passagiers betreft is het einde nog niet in zicht en de controversiële kwestie van gegevensbescherming is nog steeds niet opgelost. En als we een Europees asielsysteem gaan invoeren, moeten we naar mijn mening de strengste criteria hanteren, zoals die bijvoorbeeld in Denemarken gelden.

Cecilia Malmström, fungerend voorzitter van de Raad. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de fractieleiders bedanken voor hun zeer inspirerende bijdragen. Niet alle, maar verruit de meesten van hen lijken er net als het Zweedse voorzitterschap verheugd over te zijn dat we de benoeming van de heer Van Rompuy en mevrouw Ashton beide tot een succesvol einde hebben gebracht. Die twee personen dragen beiden bij tot coherentie, stabiliteit en meer coördinatie in de Europese Unie, en dat is nodig om ons te kunnen concentreren op de grote uitdagingen waarvoor niet binnen het tijds kader van zes maanden voorzitterschap een oplossing kan worden gevonden. Ik vind dat een uitstekende zaak.

Nu ze benoemd zijn, kunnen ze zich, zoals de heer Schultz zei, concentreren op hun taken en kunnen we dat debat achter ons laten. Nu het Verdrag van Lissabon op 1 december eindelijk in werking treedt, zal ook het debat over de Britse binnenlandse politiek misschien niet langer in dit Parlement worden gevoerd. De EU heeft moderne spelregels nodig en het Verdrag van Lissabon zal ons die geven. We zullen beter uitgerust zijn om de grote kwesties aan te pakken waar we mee worden geconfronteerd.

Met uw hulp en die van de Commissie hoopt het Zweedse voorzitterschap in de eerstkomende tijd tot de Europese top vooruitgang te boeken met betrekking tot voornamelijk drie onderwerpen. Het klimaat: we doen ons uiterste best om een ambitieuze politieke overeenkomst met een stappenplan te bereiken, zodat ze uiteindelijk juridisch bindend kan worden. We zullen lange tijd moeten leven met het resultaat van Kopenhagen en wat daarop volgt, en we zullen onze samenlevingen langzaam moeten omvormen tot klimaatvriendelijkere samenlevingen.

De economische kwesties: hoewel het er op de financiële markten rooskleuriger uit begint te zien, worden we in veel landen geconfronteerd met grote werkloosheid en dat zal onze economieën nog vele jaren tekenen.

Wat de vragen van de heer Verhofstadt over toezicht betreft, ben ik blij dat we op dit vlak niettemin vooruitgang boeken. Het probleem met het toezicht op de financiële markten was tot dusver dat het zich te veel toespitste op individuele ondernemingen en te weinig op het financiële systeem als geheel. De samenwerking tussen de verschillende toezichthouders heeft ook niet gewerkt. Met de nieuwe Europese toezichthouders zullen we dat kunnen verhelpen. Die zullen meer overzicht gaan krijgen en beter gaan

samenwerken. Ze zullen natuurlijk ook verantwoording moeten afleggen aan de Raad en het Europees Parlement. Andere details hierover zullen op 2 december tijdens de Raad Ecofin worden besproken en ik hoop dat we dan verdere vooruitgang zullen boeken.

Tot slot, het programma van Stockholm: dat is een ontzettend belangrijk besluit waar we ook gedurende lange tijd mee zullen moeten leven en waarop het Europees Parlement in de toekomst erg grote invloed zal hebben. Zoals velen van u hebben gezegd, komt het erop aan om oplossingen te vinden voor de verschrikkelijke problemen waar we mee worden geconfronteerd met betrekking tot grensoverschrijdende criminaliteit, mensenhandel en terrorismedreiging, en om dat in evenwicht te brengen met een beleid waarin de burger centraal staat en dat ervoor zorgt dat de privacy van het individu wordt gerespecteerd.

Ik hoop dat we in het programma van Stockholm een langetermijnprogramma tot stand kunnen brengen om die kwesties aan te pakken. Die drie kwesties waren, samen met enkele andere, de prioriteiten van het Zweedse voorzitterschap en ik ben zeer verheugd dat we die in december, hopelijk, tot een goed einde zullen brengen. Hartelijk dank. Ik zal aan het einde van het debat natuurlijk nogmaals het woord voeren.

José Manuel Barroso, voorzitter van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, er was een concreet probleem met Swift en ik wil graag het standpunt daarover toelichten, want ik denk dat dit uiterst belangrijk is. Het heeft ook te maken met het programma van Stockholm.

Het Swift-programma is voor de lidstaten inderdaad een heel waardevol instrument in hun strijd tegen terrorisme. Het heeft de autoriteiten van de lidstaten in staat gesteld om terroristische aanvallen in Europa te voorkomen. We hebben het hier niet over theoretische, maar over werkelijke gevallen.

De ontwerpovereenkomst van de Europese Unie en de Verenigde Staten, die momenteel wordt besproken, is een interim-overeenkomst met een looptijd van maximaal twaalf maanden. Deze is nodig om rechtsgeldig de bestaande regeling te vervangen na de verplaatsing van de gegevensopslag naar buiten de Verenigde Staten.

Als de interim-overeenkomst voor 1 december wordt goedgekeurd en de rechtsgrondslag wordt gewijzigd, voorkomt dit een hiaat in de beveiliging en een ernstige klap voor de betrekkingen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten op dit gebied.

In de bijeenkomst die we onlangs hebben gehad en waar de Europese Unie en president Obama aan deelnamen, was het eerste onderwerp dat de president ter sprake bracht, de samenwerking tussen de Verenigde Staten en Europa in de strijd tegen terrorisme. Hij heeft ons de namen gegeven van concrete landen in Europa die onlangs aan terroristische aanslagen zijn ontkomen dankzij de samenwerking tussen hen en ons op dit gebied.

Ik kan u daarover enkele gegevens geven, als u dat wilt. Tot nu toe zijn uit hoofde van het programma voor het opsporen van de financiering van terroristische activiteiten meer dan 5 450 gevallen doorgegeven aan Europese regeringen; daarbij zijn aan Europese landen van januari tot en met september van dit jaar meer dan honderd nieuw gegenereerde aanwijzingen gegeven.

Ik kan u concrete voorbeelden geven. Deze informatie heeft de Europese regeringen substantieel geholpen bij het onderzoek naar het plan van Al-Qa'ida om aanslagen te plegen op trans-Atlantische vluchten tussen het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Medio september 2009 zijn drie personen veroordeeld. Elk van hen heeft een gevangenisstraf van minstens dertig jaar gekregen. Begin 2009 is dit systeem gebruikt om de financiële activiteit op te sporen van een in Europa gevestigde Al-Qa'ida-aanhanger die een rol speelde in het plannen van een vermoedelijke aanslag op een vliegtuig. De informatie is doorgegeven aan de regeringen van landen in Europa en het Midden-Oosten.

In de zomer van 2007 is hetzelfde systeem gebruikt om de financiële activiteiten op te sporen van in Duitsland gevestigde leden van de Islamic Jihad Union. Deze informatie heeft bijgedragen tot het onderzoek naar en de uiteindelijke arrestatie van leden van de Islamic Jihad Union die plannen beraamden voor aanslagen op locaties in Duitsland. Zij hebben deze activiteiten daarna bekend.

Dit systeem heeft in Europa en elders dus al veel levens gered. We hebben het hier over een uiterst serieuze zaak. Ik ben het er volledig mee eens dat de hele strijd tegen terrorisme moet plaatsvinden onder volledige eerbiediging van de grondrechten en met waarborgen voor onze open, vrije samenlevingen. We waren de eersten in de wereld die tegen president Bush hebben gezegd dat hij Guantánamo moest sluiten – wij Europeanen. En we vinden dat nog steeds. Tegelijkertijd moeten we erop toezien dat we eensgezind blijven en betrokken blijven in de strijd tegen terrorisme.

Ik wil u daarom allemaal verzekeren dat we u een nieuw mandaat zullen voorleggen op basis van het nieuwe Verdrag van Lissabon, juist om deze kwestie aan te pakken, waarbij het Europees Parlement zijn volle bevoegdheden zal hebben.

Begin 2010 zullen we dus met een nieuwe grondslag komen, die het Verdrag van Lissabon respecteert en die het Parlement natuurlijk alle bevoegdheden zal geven om in deze zaak op te treden, want we willen dat het Parlement ook vooroploopt in deze actie tegen terrorisme en voor veiligheid, uiteraard onder volledige eerbiediging van onze grondrechten en onze wettelijke waarborgen.

Omdat zo velen van u hebben gesproken – en ik dank u voor uw opmerkingen – over het evenwicht tussen de seksen, dat zo belangrijk is voor mij, voor de Commissie en voor de Europese instellingen, wil ik tot slot wijzen op het feit dat het vandaag de tiende verjaardag van de internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen is. Ik denk dat dit een onderwerp is waarop we in Europa ook iets moeten doen. Helaas zijn er in Europa nog steeds veel gevallen waarin vrouwen slachtoffer worden van aanvallen van hun mannelijke partners of voormalige partners. Ik wil deze gelegenheid aangrijpen om onze betrokkenheid te tonen bij dit zeer belangrijke thema, dat ook relevant is voor onze Europese samenleving.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, bij het becommentariëren van de benoemingen die zijn gedaan in het kader van de opening van het nieuwe seizoen van de Europese Unie, heeft de internationale pers dikwijls in termen van 'kandidaten die de functie niet aankunnen' of 'ongeschikte kandidaten' gesproken.

Ik wil daar echter iets tegenin brengen. De heer Verhofstadt had volkomen gelijk toen hij beweerde dat een glas als half vol of half leeg kan worden gezien. Ik vraag me daarom af wat de reden was voor de Raad om voor deze personen te kiezen. Ik denk dat dit op communautaire gronden was en ik zal proberen uit te leggen wat ik daarmee bedoel. De benoeming van een uittredend lid van de Europese Commissie voor de functie van Europese minister van Buitenlandse Zaken geeft een duidelijk signaal af, namelijk de intentie om een gemeenschappelijk buitenlands beleid te voeren en niet een buitenlands beleid dat de opvattingen van één land in het bijzonder aanhangt. In mijn ogen is het gegeven dat mevrouw Ashton Britse is daarom niet relevant, maar wel dat ze uit de Commissie afkomstig is. Anders gezegd hanteert ze een gemeenschappelijke aanpak voor buitenlandse beleidskwesties die niet samenhangt met het afzonderlijke standpunt van één land.

Bij de benoeming van de Belgische premier als kandidaat zijn vraagtekens gezet door hem te vergelijken met meer vooraanstaande personen. Volgens mij verwachten we van de voorzitter van de Europese Raad, die voor twee en een half jaar zal worden aangesteld, niet dat hij harder schreeuwt dan anderen of dat hij zijn stem meer laat gelden dan anderen, maar dat hij anderen zal overtuigen om met één stem te spreken. Vandaar dat ik het eens ben met de keuze om de heer Van Rompuy voor te dragen.

We moeten een communautaire aanpak hanteren, want als we Europa echt willen opbouwen, is het correct dat we deze personen op basis van dit criterium selecteren. We kunnen de doeltreffendheid en de uitwerking van deze beslissing bekijken als ze aan het werk zijn, maar ik roep iedereen op om ze nadrukkelijk in hun werkzaamheden te steunen, omdat we anders echt de kans van ons leven hebben laten lopen.

VOORZITTER: GIANNI PITTELLA

Ondervoorzitter

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik heb gisteren in de plenaire vergadering van dit Parlement het woord genomen om te wijzen op het belang van het Stockholm-programma, dat op 10 december op de agenda van de Europese Raad staat. Dat heb ik gedaan vanwege de inhoud van dat programma, maar vooral om een zo ruim mogelijke steun van het Parlement te vragen voor het verslag dat door drie commissies is opgesteld, te weten de Commissie juridische zaken, de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie constitutionele zaken, waarbij we schouder aan schouder hebben gewerkt. Daarom heb ik gisteren gezegd dat het belangrijk is om niet alleen een interne markt, maar ook een Europa van de burgers op te bouwen.

Maar ik denk dat dit het moment is om nadrukkelijk te wijzen op het belang van dit agendapunt van de Raad van 10 en 11 december vanuit institutioneel oogpunt, want het Verdrag van Lissabon zal dit Parlement versterken.

En het Parlement zal vooral worden versterkt als het gaat om de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid en het opstellen van het actieplan dat tijdens het Spaanse voorzitterschap zal moeten

worden aangenomen, omdat artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 295 van het Verdrag betreffende de werking van Europese Unie die interinstitutionele samenwerking verplicht stellen en ons verplichten om een interinstitutioneel akkoord te sluiten en gezamenlijk de strategie voor de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Lissabon te ontwikkelen. En dat moet gebeuren volgens de criteria van een zo groot mogelijke transparantie, subsidiariteit en samenwerking met de nationale parlementen, waardoor de nationale parlementen worden betrokken bij de ontwikkeling van de Lissabonagenda.

Daarom zullen we veel harder moeten werken. Dit gaat het er niet eenvoudiger op maken voor ons, sterker nog, dit gaat het er gecompliceerder op maken. We zullen deze samenwerking moeten evalueren, om te leren van de opgedane ervaringen. Het belangrijkste doel daarvan zal zijn om te leren werken met dit Europese model en daarbij te allen tijde de grondrechten te respecteren. Het Europees Parlement zal ook meer betrokken moeten worden bij gegevensbescherming. Ik denk daarbij aan de follow-up van dat bilaterale akkoord over Swift dat zo belangrijk is in onze relatie met de Verenigde Staten en dat hier eerder vandaag is genoemd.

Maar het belangrijkste is dat het Europees Parlement zal worden betrokken bij de evaluatie van de doelmatigheid van de agentschappen binnen de institutionele structuur van de EU en de follow-up daarvan: Europol, het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, Eurojust en Frontex.

Daarom wil ik dat de Europese Raad zich bewust is van het feit dat het belangrijk is dat de politieke wil om samen te werken met het Europees Parlement wordt versterkt, in het bijzonder bij het opstellen van en het geven van follow-up aan het actieplan, dat in de eerste helft van 2010 tijdens het Spaanse voorzitterschap zal worden aangenomen.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, we hebben het volbracht – het Verdrag van Lissabon is in werking getreden. Ik zou Cecilia Malmström, het Zweedse voorzitterschap en het gehele team, die allen zeer hard hebben gewerkt, hartelijk willen bedanken. Dit is een grote prestatie.

In dit verband zou ik het kort willen hebben over twee punten die onderwerp van dit debat waren. Het eerste punt betreft de voorzitter van de Raad. Mijnheer Barroso, u hebt zojuist gezegd dat u met Herman van Rompuy in tandem wilt samenwerken. Ik vind dit een uitstekend idee. Het is goed dat u met de Raad samenwerkt. Ik wil echter één punt zeer duidelijk naar voren brengen: de voorzitter van de Raad legt geen verantwoording af aan het Europees Parlement, noch aan enig ander parlement. Dit betekent dat u, in uw rol van voorzitter van de Commissie, de legitieme democratische instelling en de legitieme democratische voorzitter van Europa bent. Ik zou dan ook willen zeggen: werkt u in tandem samen, maar zorg er alstublieft wel voor dat u voorop zit, aan het stuur.

Mijn tweede punt betreft de uitspraak van de vertegenwoordiger van de Raad dat Cathy Ashton op 1 december 2009 zowel het ambt van hoge vertegenwoordiger als dat van vicevoorzitter van de Commissie zou gaan bekleden. Ten eerste is dit slechts één ambt – hoge vertegenwoordiger, vicevoorzitter van de Commissie – en ten tweede kan ze dit ambt niet gaan bekleden zonder de instemming van het Parlement. Vanaf 1 december bevindt de eerste Commissie-Barroso zich in een juridisch niemandsland tussen het einde van het Verdrag van Nice en het begin van het Verdrag van Lissabon. Cathy Ashton zal haar ambt pas eind januari 2010 gaan bekleden, na instemming te hebben verkregen van het Parlement.

Nog een laatste opmerking over de debatcultuur in dit Parlement. Het is genoeg om even te luisteren naar de heer Farage. Als hij en zijn partij ooit zitting zouden nemen in de regering van het Verenigd Koninkrijk, zouden de Britten de vrijheid van vestiging binnen de Europese Unie op waarde leren schatten, want zij zouden in groten getale verhuizen naar Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië en Portugal, mijnheer Barroso.

Jill Evans (Verts/ALE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de bijeenkomst van de Raad zal nog geen twee weken na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon plaatsvinden en we hebben, zoals de minister heeft gezegd, een lang en moeilijk proces doorlopen om zover te komen. Velen van ons hebben echter het gevoel dat we een kritieke kans hebben gemist. Er ontbreekt nog steeds een schakel, een essentieel democratisch element in de relatie tussen de EU en de bevolking van Europa, en dat is de substaat, of het regionale bestuursniveau.

Veel kiezers hebben het gevoel dat Europa nog net zo ver weg is als voorheen, en we moeten hier dringend iets aan doen. We hebben niet allemaal een referendum gehad en de kans gekregen om onze mening te geven over de toekomstige ontwikkeling van Europa, maar toch doen zich in heel Europa zaken voor die directe gevolgen hebben voor ons werk bij het aanpakken van de uitdagingen waarvoor we staan, en al die beleidsaangelegenheden die al zijn genoemd – werkgelegenheid, sociale rechten, economische regelgeving,

de strijd tegen terrorisme, vrede en rechtvaardigheid. Ik ben er, tussen twee haakjes, trots op dat ik als voorzitter van de campagne voor kernontwapening in Wales mag spreken.

We zijn nog maar enkele weken verwijderd van de Top van Kopenhagen, de grootste uitdaging van allemaal. Tot 80 procent van het mitigatie- en aanpassingsbeleid zal ten uitvoer worden gelegd op lokaal en regionaal niveau. En veel regionale besturen, zoals de regering van Wales, gaan voorop in het vaststellen van radicaal beleid om klimaatverandering te bestrijden. Dit is waar de internationale afspraken die worden gemaakt, concrete invulling zullen krijgen. We moeten dus verder kijken dan het niveau van de lidstaat en ook kijken naar de volken van Europa.

Op zondag 13 december houden meer dan 150 gemeenten in Catalonië een referendum over onafhankelijkheid van Spanje. Hoe reageert de EU daarop? Staat dit op de agenda van de Raad? Ik betwijfel het ten eerste, maar het zou er wel op moeten staan. Europa is aan het veranderen, en ik hoop dat de nieuwe voorzitter dit zal erkennen en erop zal reageren.

Peter van Dalen (ECR). - Allereerst veel dank aan het Zweedse voorzitterschap voor de inspanningen in de afgelopen maanden; vooral de manier waarop de Rubik's kubus op orde is gebracht met de benoemingen van de heer Van Rompuy en mevrouw Ashton verdient respect.

Ik ben zeer tevreden met deze benoemingen, omdat de heer Van Rompuy reeds heeft uitgesproken dat zijn persoonlijke opvatting volstrekt irrelevant is. Deze uitspraak getuigt van een wijs en verstandig inzicht. Ik feliciteer de heer Van Rompuy met deze Eurorealistische benadering en zal hem er onverhoopt en desnoods aan blijven herinneren.

Helaas hoor ik ook afkeurende geluiden, als zou de eerste vaste voorzitter onvoldoende profiel hebben. Sommigen hadden kennelijk graag de opkomst van een soort Europese superman gezien. Ik deel deze opvattingen zeker niet en de eerste uitspraken van de heer Van Rompuy stellen mij ook gerust. Hij heeft te kennen gegeven nooit een dergelijke Europese superman te willen worden.

Voorzitter, de komende Raadsvergadering moeten de Europese regeringsleiders de puntjes op de i zetten van de Kopenhagenstrategie. Doel is om een zo goed mogelijk resultaat te realiseren. Ik wens technisch voorzitter Van Rompuy en voorzitter Reinfeldt voor dit zeer belangrijke onderwerp veel succes. Ik wens ons allen bovendien een goed en vooral toekomstvast resultaat toe.

Takis Hadjigeorgiou (GUE/NGL). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, de volgende Raad staat voor een enorm vraagstuk, namelijk de uitbreiding. Wij beseffen dat in onze discussies over de uitbreiding Turkije een groot hoofdstuk is. Cyprus, en ook wij in onze partij, zijn vierkant voor de toetreding van Turkije tot de Europese Unie. Ik wil dit heel duidelijk naar voren brengen in het Europees Parlement. Wij zullen er echter onvermoeibaar op blijven hameren dat deze toetreding alleen zal kunnen plaatsvinden als Turkije, net als alle eerder toetgetreden landen, al zijn verplichtingen, zowel jegens Cyprus als jegens de Europese Unie, nakomt.

Op Cyprus zijn momenteel besprekingen gaande tussen de twee leiders, en als er een oplossing wordt gevonden zal dat een overwinningssymbool zijn voor heel de Europese Unie. Een dergelijke overwinning zal de Europese Unie ertoe aanzetten haar plaats in de moderne wereld in te nemen. Het is echter noodzakelijk om de waarheid opnieuw op de onderhandelingstafel te leggen, en de waarheid is dat Turkije de helft van Cyprus bezet houdt met 40 000 soldaten – zogenaamd – om de 80 000 Turks-Cyprioten te beschermen. Dat betekent dat bij elk Turks-Cypriisch huis twee soldaten voor de deur staan. Ik weet niet of er een lid is van het Europees Parlement dat zoveel bescherming geniet. In feite spreken wij dus over een isolement van de Turks-Cyprioten en wij zijn er absoluut voor dat dit isolement van de Turks-Cyprioten door het bezettingsleger wordt doorbroken.

Tot slot wil ik er nog op wijzen dat Cyprus weliswaar steun geeft aan de toetreding van Turkije, maar er niet mee kan instemmen dat het energiehoofdstuk wordt geopend zolang Turkije zijn verbintenissen jegens de Europese Unie en Cyprus niet nakomt, zolang Turkije hinderpalen blijft opwerpen voor de inspanningen van de Republiek Cyprus om haar economische ruimte uit te breiden.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Recentelijk zijn in overeenstemming met het Verdrag van Lissabon twee belangrijke beslissingen omtrent nieuw aan te stellen personen genomen. De Europese Unie heeft inmiddels een vaste voorzitter en een hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken. Gaat van deze beslissingen een belangrijke boodschap naar ons uit? Jazeker. We spreken hier veel over het evenwicht dat bestaat tussen de Europese Commissie, de Raad en het Parlement. Volgens mij is er juist een gebrek aan evenwicht, want

aangezien de regering van de Europese Unie, de Commissie, beschikt over het monopolie van wetgevend initiatief en daarnaast in bepaalde gevallen bijna de rol van rechter op zich neemt, heeft zij de meeste macht waar wij in dit Parlement slechts een democratisch stempel op drukken. In het Verdrag van Lissabon wordt het takenpakket van de permanente voorzitter niet nader gespecificeerd. Het hangt er duidelijk van af hoe charismatisch en kordaat de persoon is die op deze post terechtkomt. Uit de beslissing valt af te lezen dat de macht en het bestuur bij de Commissie moeten blijven die – zoals u het natuurlijk zou verwoorden – het gemeenschappelijke supranationale belang vertegenwoordigt. Wij formuleren het liever zo dat de macht nog steeds in handen is van de heerser van het rijk dat het leven van 500 miljoen mensen vanuit één centrale plek regeert.

Het zou overigens ook heel belangrijk zijn om voor elkaar te krijgen dat we kordaat optreden in verband met onze directe taak, als we het over de klimaatconferentie hebben. Daar is echter vastberaden actie voor nodig tegen de Verenigde Staten. Ik vertrouw er dan ook graag op dat voorzitter Barroso de zaal is uitgelopen om een telefoontje te plegen over deze kwestie.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, het is belangrijk dat het Verdrag van Lissabon nu eindelijk in werking is getreden. Tien jaar lang hebben de Europese burgers moeten aanzien hoe de Europese Unie, na de uitbreiding met de twaalf nieuwe lidstaten, in institutioneel opzicht haar draai niet kon vinden. Nu is er een nieuwe realiteit: er is een voorzitter van de Raad – en iedereen verzekert ons dat hij iemand is die zal streven naar consensus en instemming – en er is een hoge vertegenwoordiger voor het buitenlands beleid.

Het is zinloos om nu al commentaar te leveren op de vraag of deze personen al dan niet geschikt zijn, of zij meer of minder geschikt zijn dan degenen wier namen eerder de ronde deden of dan degenen die gedoodverfd waren als specialisten. Belangrijk is dat het Verdrag nu zal worden toegepast, en daarbij is de samenwerking tussen de Europese Commissie en het Europees Parlement van doorslaggevend belang. De rol van het Parlement wordt versterkt, maar als wij deze ook inhoudelijk sterker en zichtbaar willen maken voor de Europese burgers, is het noodzakelijk dat de Europese Commissie snel met thema's komt, daar zij het initiatiefrecht heeft in de Europese Raad.

Verondersteld wordt dat de Raad sneller zal werken, daar hij nu anders te werk zal gaan dan voorheen, toen wij voorzitterschappen van de lidstaten hadden. De regeringen van de lidstaten zullen nu geen kans meer krijgen om de diverse Raadsformaties voor hun kar te spannen en te zeggen dat wat goed is van de regeringen komt en wat slecht en hinderlijk is uit Brussel komt.

Tijdens de Raad van december zullen ongetwijfeld ook vraagstukken in verband met de uitbreiding worden behandeld. Noch de minister noch de voorzitter van de Commissie heeft daar echter gewag van gemaakt. Zij hebben beiden heel algemeen over andere vraagstukken gesproken. Het is echter een feit dat de uitbreiding met de Westelijke Balkan en Turkije uitgaande van de voorstellen van de Commissie heel wat twijfels oproept en zelfs op controverse stuit, ofschoon het doel is deze landen tot de Europese Unie toe te laten treden.

Catherine Trautmann (S&D). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, de Europese Unie heeft donderdag de heer Van Rompuy aangewezen als haar eerste vaste voorzitter van de Raad en Catherine Ashton als verantwoordelijke voor de Europese diplomatie. Ik zou u graag, geachte collega's, weer mee terug willen nemen naar het debat dat onze instellingen al sinds de aankondiging van deze benoemingen bezighoudt.

Want mijns inziens is er naast het probleem van de namen en de functies, het centrale probleem van de landen. Ik zal dat even toelichten. Wij zijn momenteel getuige van wat wel eens de ergste nachtmerrie zou kunnen zijn van diegenen die het ideaal van een communautair Europa hebben uitgedragen en hun verlangen naar hereniging. In die tijd geloofde men dat de wortels van de Unie in de legitimiteit van de landen lag en dat haar toekomst lag in de overstijging van het nationale egoïsme. Een spanning tussen twee tegengestelde vectoren die soms pijnlijk is, altijd tot originele mechanismen leidt, maar vooral in dienst staat van een politieke werkwijze die uniek is in de wereld.

Die nachtmerrie, geachte collega's, is een Europa dat is gereduceerd tot een gemeenschap van intergouvernementele verworvenheden. De gevolgen die vandaag zichtbaar worden, zijn verdenking van onkunde, vermoedens van onwettigheid, spanningen tussen de politieke partijen.

Het doel van mijn betoog is niet, zoals u al begrepen had, om terug te keren naar de fase van oordelen over de zuiverheid van de bedoelingen. Ik geef er de voorkeur aan samen met u de rechten en plichten van de leden van het Europees Parlement weer in herinnering te brengen. Het is onze plicht dat wij ons vragen stellen over de ondoorzichtige koehandel rond de toewijzing van posten die voortvloeit uit het Verdrag van Lissabon.

Het is ons recht, in de toekomst, om de Raad te dwingen een einde te maken aan deze vorm van ondemocratische, archaïsche benoemingen die het idee voeden dat Europa, naarmate het verder vorm krijgt, steeds verder van de burgers af komt te staan.

Het is onze plicht om al onze nieuwe parlementaire bevoegdheden te gebruiken om invloed uit te oefenen op de beleidslijnen die zullen voortkomen uit de nieuwe bevoegdheden die het Verdrag van Lissabon ons toekent.

Het Parlement moet het institutionele evenwicht gaan vormen tussen een verzwakte Commissie en een versterkte intergouvernementele kern. In die context hoop ik dat de vicevoorzitter van de Commissie hetzelfde hoorzittingsproces van het Europees Parlement moet doorlopen als de andere commissarissen. Daar hebben we op grond van de verdragen immers recht op. Ik steun ook het voorstel van mevrouw Harms, die een ontmoeting heeft voorgesteld tussen de nieuwe voorzitter en alle fracties.

Het is onze plicht de opbouw van Europa weer opnieuw ter hand te nemen, want die is er beroerd aan toe. Niemand kan redelijkerwijs de mislukking wensen van de taken die de heer Van Rompuy of mevrouw Ashton zijn toevertrouwd en ik wens in het bijzonder mevrouw Ashton veel succes toe, want ik ben er trots op dat er een vrouw benoemd is in de functie van hoge vertegenwoordiger.

Marielle De Sarnez (ALDE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik het Zweedse voorzitterschap bedanken dat ons het beste van zichzelf heeft gegeven en ons aan het einde van het jaar goed verzorgd achterlaat. Dat is goed nieuws voor de Commissie en goed nieuws voor ons Parlement.

Dit gezegd hebbende, zal ik enkele punten aanstippen. Allereerst de kwestie van de benoemingen. Ik trek de personen niet in twijfel, maar de procedures. En ik hoop echt dat dit de laatste keer was dat dit op deze manier plaatsvond. De Europese burgers verwachten transparantie, democratie, duidelijkheid in het debat en ze kregen ondoorzichtigheid en onderhandelingen op het laatste moment achter de gesloten deuren van een Europese Raad. Dit mag nimmer meer gebeuren en ik ben van mening dat ons Parlement voor de toekomst nieuwe procedures en nieuwe regels moet voorstellen.

Wat de klimaatverandering betreft, spreek ik de wens uit dat de Unie met één stem zal spreken en na Kopenhagen als een eenheid zal optreden, wat de uitkomst van de conferentie ook zal zijn. Laten we vooruitgang boeken! Laten we die grens van 30 procent werkelijke vermindering van broeikasgassen nou eindelijk eens vastleggen. En als ik zeg 'werkelijke vermindering' dan bedoel ik dat we ons uiteindelijk op een dag de vraag moeten stellen hoe om te gaan met afwijkingen en de handel in emissierechten. Laten we vooruitgang boeken en, ook daar, een stevige financiële toezegging doen aan de ontwikkelingslanden! Dat zijn wij aan hen verplicht.

Wat ten slotte de economische en sociale situatie betreft, moeten we werken aan het opstellen van een nieuw economisch model dat voorrang geeft aan werkgelegenheid, sociale vooruitgang en de lange termijn, dat wil zeggen duurzaamheid in alle denkbare vormen. We hebben dus behoefte aan toezicht en regulering, aan een beleid dat gunstiger is voor kleine en middelgrote ondernemingen en aan een publieke discussie over een belastingstelsel dat de lange termijn boven de korte termijn stelt.

Gerald Häfner (Verts/ALE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, waar staan wij nu, aan de vooravond van deze top in Europa? Sommige interventies klonken alsof alles goed zou komen, als we maar genoeg sociaaldemocratische of liberale – ja, mijnheer Schulz – commissarissen hadden. Ik denk dat dit een vergissing is. Alles komt goed, als we het maar eens kunnen worden over de belangrijkste opgaven waar Europa voor staat.

Twintig jaar geleden hebben we in Europa het ijzeren gordijn neergehaald, en ik denk dat het veelzeggend is dat dit is bewerkstelligd door het volk, de burgers; niet door het leger, de regeringen of de geheime dienst. Ik geloof dat we ook in de toekomst alleen samen met de burgers aan Europa kunnen bouwen.

Ten tweede zijn er nog andere muren die neergehaald moeten worden, ook in onze hoofden. Veel mensen geloven bijvoorbeeld nog steeds dat we vrijheid en veiligheid tegen elkaar kunnen inwisselen, al weten we dat vrijheid alleen werkt als we haar beschermen. Deze bescherming mag echter niet ten koste gaan van onze fundamentele rechten en mag niet leiden tot een bewakingsstaat, waarvan SWIFT en andere zaken als voorbeeld kunnen dienen.

Veel mensen geloven ook dat het mogelijk is om Europa en democratie tegen elkaar in te wisselen. Op de lange termijn heeft echter alleen een democratisch Europa kans van slagen. Veel mensen geloven dat milieu

en economie tegengestelde concepten zijn, hoewel welvaart op de lange termijn alleen door een milieuvriendelijke economie kan worden veiliggesteld.

Tot slot zou ik nog één opmerking willen maken. We staan aan de vooravond van Stockholm, en als we daar niet al het mogelijke doen, ongeacht de prijs – en velen zijn bereid om honderden miljoenen uit te geven aan het redden van banken, maar houden voor het klimaat de hand op de knip – als we niet snel en eendrachtig handelen, zal voor de mensheid gelden wat nu voor mij geldt: de tijd is om.

Roberts Zile (ECR). – (LV) Dank u, mijnheer de Voorzitter. Vorige week heeft de Europese samenleving twee belangrijke gebeurtenissen meegemaakt. De voetbalwereld zag hoe een scheidsrechter een team uitkoos voor deelname aan het eindtoernooi van het wereldkampioenschap, maar de samenleving als geheel zag of begreep niet hoe en waarom bepaalde scheidsrechters de kampioenen voor Europese ambten uitkozen. Toch, als men vraagt wie de bewoners van het Witte Huis of het Kremlin in de toekomst zullen bellen, zal het antwoord zijn dat zij dezelfde mensen zullen bellen als voorheen. Wat betreft de maatregelen van de Raad in december, daag ik het Zweedse voorzitterschap uit om, gegeven de economische, financiële en werkgelegenheidssituatie, de alom bekende situatie van de Oostzeestaten hierbij niet te vergeten. Gezien de agressieve investeringen in deze landen zijn zij gedwongen wanhopig vast te houden aan de strakke en investeerdersvriendelijke band van hun nationale munten met de euro. Waar dit in werkelijkheid op neerkomt is de devaluatie van hun economieën, zodat de volkeren van de Oostzeestaten de kampioenen van de werkloosheid worden terwijl hun samenleving demografisch doodbloedt. Welke Europese solidariteit kunnen we onze burgers voorhouden als hun sociale en economische situatie uiteindelijk nog meer achterblijft bij het Europese gemiddelde dan al het geval was voor de toetreding tot de Europese Unie?

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) De inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon moet leiden tot meer transparantie, meer democratie en een meer doeltreffend besluitvormingsproces. Zoals we maar al te goed weten, gaan doeltreffendheid en democratie echter niet altijd samen, vooral wanneer er gebrek aan coördinatie tussen de instellingen en in de betrekkingen met de burgers bestaat. Ongetwijfeld is het democratischer om een passende manier te vinden waarop de Europese burgers kunnen worden betrokken bij de verkiezing van een voorzitter van de Raad, zodat de Europese Unie echt dichterbij haar burgers kan komen. Ik denk dat dit een opgave voor de toekomst wordt. Desalniettemin wens ik degenen die benoemd zijn tot voorzitter van de Raad en tot hoge vertegenwoordiger veel succes.

Wat de komende vergadering van de Raad op 10 en 11 december betreft, hoop ik zeer dat daar een ambitieus programma van institutionele zaken in verband met het Verdrag van Lissabon wordt vastgesteld. Ik denk aan de Europese dienst voor extern optreden. We moeten een duidelijk inzicht krijgen in zijn samenstelling, rechtspositie en bevoegdheden. In die zin bepaalt ons Parlement zijn standpunt over het verslag van de heer Brok. Ik verwacht ook een heldere toelichting van de Raad over de resultaten van de gecoördineerde strategieën die worden toegepast en voorgesteld om een einde te maken aan de crisis, inclusief economische en financiële maatregelen. Ik zou in het bijzonder willen weten wat de visie van de Raad is op de toekomstige Europese financieel toezichthouders, die het risico van financieel wangedrag, dat zo wezenlijk heeft bijgedragen aan de huidige crisis, moeten verkleinen.

Een ander belangrijk punt waarover ik een besluit van de Raad verwacht te horen, is bijvoorbeeld een geïntegreerde strategie voor de periode na Lissabon, waarvan we hebben gehoord dat die naar verwachting wordt vastgesteld in maart 2010. Ik hoop dat het Parlement een actieve rol zal spelen in deze strategie. De burgers van Europa moeten in deze strategie centraal staan. Het scheppen van werkgelegenheid door investeringen, onderzoek, innovatie, groene technologieën en ecologische efficiëntie moet een factor zijn die bijdraagt tot duurzame economische ontwikkeling, en niet omgekeerd. Ten aanzien van de Stockholm-strategie zou ik natuurlijk graag zien dat het Schengengebied zo spoedig mogelijk wordt uitgebreid met Bulgarije en Roemenië. Dank u en ik wens u veel succes op de vergadering.

Glenis Willmott (S&D). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil op de eerste plaats graag zeggen dat ik de nieuwe benoeming van de heer Van Rompuy verwelkom en dat ik in het bijzonder trots ben dat we in Cathy Ashton een uiterst capabele en getalenteerde Britse vrouw als eerste hoge vertegenwoordiger hebben.

Wat betreft de bijeenkomst van de Raad in december: we zien de gevolgen van slecht weer deze week in Cumbria, in het noordwesten van Engeland, dat te maken heeft met zware overstromingen, en het is niet alleen in Europa dat het weer voor onverwachte ontberingen zorgt. Slecht weer veroorzaakt over de hele planeet ook ander onvoorzien menselijk leed.

Ontkenning is de weg van de minste weerstand, maar daar ben ik niet voor in de politiek gegaan. Ik wil niet dat mijn kinderen of kleinkinderen vragen waarom ik niets heb gedaan. In mijn regio worden de conservatieven

vertegenwoordigd door Roger Helmer, die de door de mens veroorzaakte klimaatverandering een mythe noemt. Ondanks de claims van de leider van de Conservatieve Partij, David Cameron, dat ze een milieupartij zijn, representeert Helmer het gevaar en de onbetrouwbaarheid van het milieubeleid van de conservatieven.

We moeten iets doen, maar dat zal ons niet in ons eentje lukken. We hebben actie op alle niveaus nodig, en dit omvat verlaging van de hoeveelheid koolstof die we produceren, met ten minste 2 procent. Ik sta achter degenen zoals onze premier, die heeft beloofd de koolstofemissies voor 2050 met 80 procent te verlagen. De Labourregering in het Verenigd Koninkrijk wil een deal die ambitieus, effectief en eerlijk is, en wil de armste landen steunen om hun emissies te beperken en zich aan te passen aan de klimaatverandering.

Alle overeengekomen klimaatfinanciering moet boven op de bestaande doelstellingen voor ontwikkelingshulp komen en mag niet uit bestaande budgetten komen. Alle financiering die in Kopenhagen wordt overeengekomen, moet specifiek iets doen aan de gevolgen van klimaatverandering voor de ontwikkelingslanden en mag niet in de plaats komen van andere waardevolle hulpstromen. Momenteel lijkt de aandacht vooral uit te gaan naar snelstartfinanciering op korte termijn, maar we hebben ook toezeggingen voor de lange termijn nodig. Kan de heer Barroso garanderen dat hij financiële toezeggingen voor na 2012 tot een prioriteit maakt voor een akkoord in Kopenhagen?

Diana Wallis (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we staan aan het begin van een nieuw tijdperk, en misschien zouden we onszelf drie vragen moeten stellen: wie, hoe en wat? Het 'wie' is vorige week al min of meer beantwoord, en niemand was verheugder dan ik. In een week waarin we zijn begonnen met slechts drie vrouwen in de Commissie, eindigen we met negen vrouwen.

Ik kan enkelen van hen vertellen dat de vrouwelijke afgevaardigden in mantelpakje in het Parlement zich voorlopig hebben teruggetrokken, maar ze zullen over vijf jaar terug zijn als het proces niet verbetert. Kan er volgende keer alstublieft een proces zijn waarin alle lidstaten zowel een vrouw als een man als kandidaat voordragen, zodat we ons niet op het laatste moment hoeven te haasten?

En daar wil ik het ook over hebben: het 'hoe'. Dit proces was niet transparant. Er is gezegd dat we nu moeten nadenken over de praktische implicaties van het Verdrag van Lissabon. Laten we 'transparantie' tot het parool van onze drie instellingen maken en tot de manier waarop we met elkaar omgaan, hoe we open zijn naar het publiek. Transparantie moet in de toekomst de regel zijn.

Het 'wat' moet de gerichtheid op onze burgers zijn. Het nieuwe programma van Stockholm is een goed begin, veel meer burgergericht dan al zijn voorgangers, maar we moeten de rechten van onze burgers blijven beschermen, door hun niet alleen bescherming te bieden, maar ook door ervoor te zorgen dat hun dagelijks leven in heel Europa gemakkelijker wordt.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de komende Europese Raad zal nog steeds gedomineerd worden door de recente verkiezingen van de voorzitter van de Raad en het hoofd van de diplomatie van de EU. Velen zijn niet alleen verrast door het feit dat juist deze personen verkozen zijn, maar ook door het gebrek aan duidelijkheid over hun verantwoordelijkheden. Lange tijd is ons voorgehouden dat het nieuwe Verdrag van Lissabon het werk van de EU zou verbeteren, maar het lijkt meteen al bij het begin uit te draaien op geruzie over de poppetjes. Geen van de kandidaten heeft een programma gepresenteerd, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de heer Barroso, die wel voorafgaand aan zijn verkiezing een programma presenteerde.

We gaan een experimentele fase in, waarvan de uitkomst voor een groot deel afhangt van de persoonlijkheid en de verbeeldingskracht van de nieuwe leiders. We kunnen alleen maar hopen dat ze zich niet alleen zullen bezighouden met zaken als het herverdelen van de portefeuilles in de Commissie en cyclische veranderingen in de natuur die grotendeels onafhankelijk zijn van menselijke activiteit, maar ook met het oplossen van de concrete problemen van de burgers van de EU-lidstaten, zoals de economische crisis, hulp voor de armste regio's van de EU en terrorismebestrijding.

Gunnar Hökmark (PPE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat het tijd is om nieuwe perspectieven vast te stellen en de nieuwe uitdagingen te zien die voor ons liggen, wanneer het Verdrag van Lissabon werkelijkheid is geworden en na de bijeenkomst van de Europese Raad van vorige week en de voordracht van de commissarissen.

Een daarvan is duidelijk, en dat is dat het werk na Kopenhagen net zo uitdagend zal zijn als het werk ervoor. Het zal een van de hoofdtaken voor de Europese Unie en de nieuwe Commissie blijven. We mogen echter

ook niet uit het oog verliezen dat het nu ook tijd is om de oude concepten van Oost- en West-Europa, of nieuw en oud, los te laten en te beseffen dat er één Europa is.

En het is ook tijd om te zien dat het nu, na alle discussies over het Verdrag van Lissabon, tijd is om uit te kijken naar een nieuwe impuls voor het uitbreidingsproces.

Kroatië en IJsland – ik wil dat ze wedijveren om nummer 28 te worden. Maar er moet ook worden gekeken naar de Westelijke Balkan en natuurlijk naar de onderhandelingen met Turkije. Dit zijn aangelegenheden die nu voor ons liggen en die een middel zijn om de invloed van de Europese Unie te vergroten in een nieuwe wereld, waarin we sterk moeten zijn en voorop moeten gaan op het vlak van ideeën en waarden.

Waar het echter ook om gaat, is dat we er nu voor zorgen dat we een nieuwe agenda krijgen voor een sociaal Europa – dat betekent banen, innovatie en welvaart. De enige manier om dit te bereiken is ervoor te zorgen dat we na de crisis een concurrerende en leidende economie kunnen worden.

Ik wil onderstrepen dat hier een verantwoordelijkheid voor de nieuwe Commissie ligt om ervoor te zorgen dat er geen protectionisme is, dat het kleine en middelgrote ondernemingen gemakkelijk wordt gemaakt om in heel Europa te groeien en op te komen en te opereren, en dat we ervoor kunnen zorgen dat Europa een dynamische economie zal zijn. Dit is belangrijk, en ik zeg dit tegen de voorzitter van de Commissie en tegen alle commissarissen: we moeten ervoor zorgen dat we een concurrerende Europese economie hebben, als we een sociaal Europa willen hebben.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Wallström, de ratificatieprocedure van het Verdrag van Lissabon is afgerond en de staatshoofden en regeringsleiders hebben in de persoon van commissaris Catherine Ashton de eerste minister van buitenlandse zaken van de Europese Unie gekozen, ook al heet deze functie niet zo.

De volgende taak is nu het opzetten van de buitenlandse dienst van de Europese Unie. Ik vind het belangrijk dat bij het opzetten van deze dienst, en daartoe roep ik tevens het Zweedse voorzitterschap in de persoon van Cecilia Malmström op, ook de kleine lidstaten in aanmerking worden genomen, want in de directoraten-generaal Buitenlandse betrekkingen en Uitbreiding zijn zij uitermate slecht vertegenwoordigd. Als de nationale quota worden verdeeld onder de lidstaten, moet er rekening mee worden gehouden dat de nieuwe lidstaten in essentie nauwelijks zijn vertegenwoordigd in deze twee directoraten-generaal. Ze mogen dus niet worden gediscrimineerd, want wil de buitenlandse dienst geloofwaardig zijn in de ogen van de mensen, dan moet er op deze evenredige verdeling worden gelet. Het is cruciaal dat deze evenredige verdeling en gelijke behandeling worden gehandhaafd in de buitenlandse dienst. Dat is in ons aller belang.

Ik verzoek de Europese Commissie en de Raad stil te staan bij dit aspect. Van de 143 diplomatieke vertegenwoordigingen van de Europese Unie is er slechts één enkele ambassadeur uit een nieuwe lidstaat. Dit feit spreekt voor zich.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, wat ik nu ga zeggen gaat niet zozeer over het huidige Zweedse voorzitterschap van de Raad, dat een uitstekend voorzitterschap is geweest waar ik de Zweedse voorzitter graag mee zou willen feliciteren, maar mijn opmerkingen betreffen meer in het bijzonder het gehele college van leden van de Europese Raad.

Wat is er niet gedaan om het Verdrag van Lissabon te redden? We hebben jarenlang gevochten om Europa transparanter, doelmatiger, zichtbaarder te maken en dichter bij de burger te brengen.

Wij zijn van mening dat de buitengewone Europese Raad van 19 november 2009 de geest van het Verdrag van Lissabon niet had verloochend als de Raad pas was overgegaan tot de benoeming van de voorzitter van de Raad en de hoge vertegenwoordiger na de inwerkingtreding van het nieuwe Verdrag. We hebben tien jaar gevochten voor dit Verdrag en de Raad was niet bereid tien dagen te wachten om de nieuwe bepalingen betreffende de benoemingen van de twee posten toe te passen.

De geest van het Verdrag van Lissabon waar we zo hard voor hebben gevochten zou niet zijn verloochend als we de functie van voorzitter aan Jean-Claude Juncker hadden toegewezen, een overtuigd Europeaan, een goede leermeester, iemand met passie voor Europa die over buitengewone ervaring en deskundigheid beschikt. Het gebeurt maar zelden dat iemand zoveel kwaliteiten belichaamt. Er is ons nog steeds niet uitgelegd in welk opzicht zijn onbetwistbare kwaliteiten zijn benoeming in de weg hebben kunnen staan, want dat lijkt wel degelijk het geval. Ik ben niet de enige die hierover enige opheldering zou willen krijgen.

Of het nu gaat om een gewone Europese Raad of om een buitengewone Europese Raad, ook tijdens de vergadering van afgelopen donderdag bleek men niet in staat om de onderliggende kloof tussen de intergouvernementele geest en de communautaire methode te maskeren. Ik ben niet de enige die de huidige gang van zaken betreurt. Terwijl veel mensen na het referendum in Ierland geloofden dat er een nieuwe wind door Europa zou waaien, zijn er nu evenveel mensen die teleurgesteld zijn door de weinig overtuigende start van de nieuwe zittingsperiode.

Een laatste woord: ik kan nu slechts hopen dat de nieuw benoemde voorzitter, die bekend staat om zijn menselijke kwaliteiten en politieke bedrevenheid, erin zal slagen zo snel mogelijk een frisse wind te laten waaien door dit Europa dat dat zo vreselijk hard nodig heeft.

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Soms gaan we zo op in de routine van ons dagelijks werk dat we de historische momenten die aan ons voorbijtrekken, niet volledig op hun juiste waarde schatten. De inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is zo'n gelegenheid die in de geschiedenisboekjes zal voortleven en die onze kinderen en toekomstige generaties uiteindelijk zullen bestuderen en onderwezen zullen krijgen. Bij gelegenheden als deze moeten we echter ook nadenken over de betekenis van zo'n historisch moment. Ik wil daarover twee korte opmerkingen maken.

Ten eerste zullen we dankzij het verdrag eindelijk een einde zien komen aan wat ik beschouw als zinloze debatten over de Europese instellingen en over de grondwet van de Europese Unie. In plaats daarvan komen we nu in een betere positie om de realiteiten onder ogen te zien die Europa moet aanpakken, zoals de economische situatie, werkloosheid, klimaatverandering en immigratie. Dat zijn de uitdagingen waarvan onze kiezers willen dat we ze oppakken.

De tweede opmerking betreft de rol van het Parlement. Dit is de laatste keer dat het Parlement plenair vergadert met de bevoegdheden die het tot nu toe heeft gehad. Dit Parlement is vijftig jaar geleden ontstaan en toen werden de leden benoemd door de nationale parlementen. Tegenwoordig deelt het Parlement in de bevoegdheid beslissingen te nemen en samen met de Ministerraad wetten te maken. Ik ben ervan overtuigd dat dit zal leiden tot Europese wetten die beter zijn afgestemd op de belangen van onze burgers. Dit Parlement zal gehouden zijn de belangen van burgers te bewaken in de wetten die we aannemen.

Ik voorspel dat de Raad die volgende week bijeenkomt zal stilstaan bij de historische betekenis van dit moment en dat we samen zullen werken aan het oplossen van de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden.

Jörg Leichtfried (S&D). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, voor mij, voor ons allen en voor de hele Europese Unie is er voor de toekomst één duidelijke prioriteit: de arbeidsmarkt. We moeten veel en veel meer aandacht besteden aan het creëren van nieuwe banen en het behouden van bestaande banen. Dit zeer belangrijke onderwerp, dat de sleutel kan vormen naar een succesvol en duurzaam Europa, is de afgelopen maanden naar mijn mening ernstig veronachtzaamd. We moeten ons ervan bewust zijn dat een laag werkloosheidscijfer een positieve invloed heeft op een groot aantal andere terreinen. Laten we ervoor zorgen dat we de hendel op de juiste plaats aantrekken.

Verder begrijp ik niet waarom veel van de sprekers in dit Parlement erover klagen dat een aantal Europese politici geen wereldfaam genoot voordat zij werden verkozen. Waarom zouden zij beroemd moeten zijn? We moeten genoeg zelfvertrouwen hebben als Europeanen om te zeggen aan wie we de voorkeur geven en wie we geschikt achten, en om deze mensen vervolgens te verkiezen en niet te beslissen aan de hand van de vraag of anderen wel of niet van hen hebben gehoord en of zij onze partners elders ter wereld welgevallig zijn. Elke andere benadering zou belachelijk zijn, even belachelijk als vele van de interventies van een groot aantal personen die zich, als ze hier al aanwezig zijn, verbergen achter hun kleurige vlaggen.

Tunne Kelam (PPE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit is een goed begin van de Advent – vooruitkijken naar het Verdrag van Lissabon dat in werking zal treden.

Het is echter niet iets dat God ons cadeau doet. Wij moeten een vastberaden inspanning leveren om ons Europese project meerwaarde te geven. Op de eerste plaats is de weg nu vrij voor gemeenschappelijk Europees beleid. Er zijn geen formele excuses meer om daarvan af te zien. Het is nu aan de Raad om energiek te beginnen met gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en energiebeleid dat echt geloofwaardig kan worden in de ogen van onze partners. Een van de urgentste taken zal zijn de voltooiing van de ongedeelde interne markt in de energiesector, de ontwikkeling van volledig Europese energienetten en opslagvoorzieningen, alsook de tenuitvoerlegging van een energiesolidariteitsclausule.

Het tweede probleem doet zich voor als gevolg van de economische crisis. De landen buiten de eurozone hebben in feite het meest geleden onder de dramatische daling van de investeringen en onder stijgende werkloosheid. Ze zijn door het concurrentienadeel ook kwetsbaarder geworden vergeleken met de leden van de eurozone. Er zijn dus duidelijk tijdelijke maatregelen van de EU nodig, zoals aanvullende leenfaciliteiten om het MKB te steunen en energie- en infrastructurele projecten. Bovendien zou een betere toegang tot de Europese middelen kunnen worden bevorderd door tijdelijk de nationale medefinancieringseisen te verlagen.

Zoals u weet, Voorzitter, doet mijn land, Estland, vastbesloten pogingen om in 2011 toe te treden tot de eurozone. Estland heeft relatief een van de laagste buitenlandse schulden en is erin geslaagd om het begrotingstekort onder controle te krijgen. De recente erkenning van de inspanningen van Estland door de OESO en commissaris Almunia zijn bemoedigende tekenen dat we op de goede weg zijn.

Zoran Thaler (S&D). - (SL) In december zal de Europese Raad zich over heel belangrijke kwesties buigen. Het wordt de eerste bijeenkomst van de Raad na de ratificatie van het Verdrag van Lissabon en mijn collega's hebben al aangegeven welke vragen aan bod zullen komen.

Zelf wil ik graag uw aandacht vestigen op een heel belangrijke en vaak vergeten vraag, die met de stabiliteit van heel Europa en van de Europese Unie verband houdt: de vraag over de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië.

Dit land is al vier jaar kandidaat-lidstaat en verkeert al achttien jaar in een praktisch bevroren conflict met Griekenland, zijn zuidelijke buurland en reeds lang lid van de Europese Unie. Dat betekent dat we ook bij wijze van spreken in het centrum van Europa een bevroren conflict hebben.

Dit jaar was erg gunstig voor de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië. In 2009 boekte het land erg veel vooruitgang, het kreeg een positief verslag van de Commissie, een aanbeveling aan de Raad om met het land onderhandelingen over een volwaardig lidmaatschap op te starten. Op 20 december wordt de visumverplichting opgeheven en onlangs vonden er in Griekenland verkiezingen plaats.

Ik roep zowel de vertegenwoordigers van de Raad en de Commissie als de lidstaten op om beide eerste ministers, Papandreou en Gruevski, twee moedige mannen, te steunen zodat ze eindelijk een oplossing kunnen vinden en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië deel kan gaan uitmaken van de grote Europese familie.

Andrzej Grzyb (PPE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, de Europese Raad van 10 en 11 december zal het slotakkoord zijn van een vruchtbaar Zweeds voorzitterschap. Ik wil de minister en de hele regering graag feliciteren met de afronding van het moeizame ratificatieproces. Bovendien begint nu de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Lissabon, die gepaard gaat met de invoering van nieuwe posten, zoals de voorzitter van de Europese Raad en de hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken. Zoals we weten hebben deze aanstellingen veel discussie en controverses losgemaakt, waaronder in dit Huis.

We wensen de benoemden het allerbeste, maar we willen er wel bij zeggen dat de echte test zal bestaan in, onder andere, de kwaliteit van het oostelijk beleid en het totstandkomingsproces van de Europese dienst voor extern optreden. We betreuren echter dat er in dat team niemand is die Midden- en Oost-Europa vertegenwoordigt. Ik denk dat een nieuwe herverdeling van de posten in de toekomst in die leemte zal voorzien.

De klimaatop van Kopenhagen moet, onder andere, de ambitieuze doelstellingen goedkeuren die door de Europese Unie worden voorgesteld. Ook dit is een item voor de komende Raad, evenals het programma van Stockholm, dat van belang is vanuit het oogpunt van zowel de veiligheid als de burgers en de nieuwe bepalingen van het Verdrag van Lissabon. En daarbij komt nog alles wat samenhangt met de economische crisis.

Wat wij verwachten van de invoering van het Verdrag van Lissabon is in de eerste plaats een efficiëntere EU, die in staat is zich verder uit te breiden en voordeel op te leveren voor zowel de burgers als de lidstaten. We verwachten dat het Verdrag van Lissabon zal zorgen voor een nieuw begin voor de eenheidsmarkt door de kloof tussen de politieke en de economische integratie te dichten. We willen ook graag dat bij de aanstelling van de nieuwe Europese Commissie het Europees Parlement en zijn rechten worden gerespecteerd, evenals de invoering van de nieuwe rol voor de nationale parlementen met behoud van het subsidiariteitsbeginsel en de discussie over het Europese project na Lissabon. De praktische tenuitvoerlegging van het Verdrag van Lissabon betekent evenwel dat erkend wordt dat solidariteit en energiebeleid ook zaken zijn die onder de huidige wetgeving vallen, zoals de verordening over de continuïteit van de gasvoorziening.

Ivari Padar (S&D). – (ET) Mijnheer de Voorzitter, eerst zou ik willen spreken over de hoge vertegenwoordiger die vorige week benoemd is. Enkele vorige sprekers hebben zowel de voorzitter van de Europese Raad als de hoge vertegenwoordiger bekritiseerd, hetgeen ik zeer ongepast acht. Niemand is ooit helemaal gelukkig, maar zelf zie ik de benoeming van beide vertegenwoordigers in een positief licht, omdat een balans is gevonden tussen ieders belangen: die van kleine en grote landen, van mannen en vrouwen, en van de verschillende politieke polen.

Het enige dat wellicht mijn ergernis wekt, is het feit dat er geen vertegenwoordiger uit de nieuwe lidstaten op een van beide posten is benoemd, al zal dat misschien de volgende keer mogelijk zijn. In elk geval wil ik alle kandidaten uit mijn regio bedanken, met name de Estlandse president Toomas Hendrik Ilves en de Letlandse president Vaira Vīķe-Freiberga. Ik vind echter dat we nu verder moeten gaan met de werkelijk belangrijke zaken en moeten ophouden onze tijd te verdoen met het praten over personen.

Het tweede belangrijke punt dat ik wil aanstippen, is de aanpak van de financiële crisis, die de Raad naar ik meen tot prioriteit heeft uitgeroepen. De burgers van Europa verwachten van ons dat we de problemen van de werkloosheid en de maatregelen voor financieel toezicht aanpakken. Wat dat betreft is het heel belangrijk wat voor soort Commissie de nieuwe Commissie wordt en hoe doeltreffend zij zal zijn. Dit geldt ook voor mijn land, Estland, want het meest vanzelfsprekende doel voor ons is het zekerstellen van nieuwe economische groei teneinde een volwaardig lid van de eurozone te worden. Daar zijn we heel dichtbij omdat er een grote kans is dat we zullen voldoen aan de criteria van Maastricht. Dank u.

Alojz Peterle (PPE). – (SL) Ik ben verheugd dat binnenkort de eerste bijeenkomst van de Raad volgens de regelgeving van het Verdrag van Lissabon plaatsvindt. Ik wens de heer Van Rompuy, de eerste voorzitter van de Raad, heel veel succes. We hebben een gelijkaardige visie over hoe we eendrachtig moeten werken, rekening houdend met onze diversiteit.

De nieuwe institutionele regelingen zijn goedgekeurd om onze besluitvorming dichterbij de burgers te brengen en om ze eenvoudiger, democratischer, transparanter en efficiënter te maken. In dat opzicht horen we veel spreken over een sterker Europa. Een essentiële vraag is echter welk concept van kracht we willen ontwikkelen of op welke fundamenten we een sterk Europa kunnen bouwen. Het huidige succes en de kracht van de Europese Unie komen voort uit twee basisideeën van de grondleggers van Europa: het eerste is respect voor de menselijke waardigheid, het tweede is samenwerking. Dat betekent dat we bij het veiligstellen van onze belangen ook met anderen rekening houden, of het nu gaat om individuen, volkeren, minderheden of landen.

Vandaag moeten we ons eens te meer in alle ernst de vraag stellen wat het betekent de menselijke waardigheid te respecteren en wat het betekent het individu in ons werk centraal te stellen. Die vraag is erg nauw verbonden met het Stockholm-programma. Talrijke sprekers hebben op de fundamentele vrijheden en de bescherming ervan gewezen, maar we hebben heel uiteenlopende visies op waar de mensenrechten nu juist beginnen. Ik hoop dat we het er in elk geval over eens kunnen zijn dat mensenrechten beginnen vooraleer iemand burger van een land wordt.

Ik behoor tot diegenen die ervan overtuigd zijn dat we artikel 1 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moeten toepassen op het hele mensenleven, van begin tot einde. We moeten vooral diegenen beschermen die zichzelf niet kunnen beschermen. Als we de menselijke vrijheden willen beschermen, moeten we in de eerste plaats het mensenleven zelf beschermen.

Met genoegen heb ik vele sprekers de woorden 'samenwerking' en 'werken in partnerschap' horen gebruiken. De kracht van Europa ligt in wat we samen doen, of het nu gaat om de humanitaire of de intergouvernementele methode. Er zijn steeds meer uitdagingen waarvoor een gemeenschappelijke politieke wil is vereist. Meer samenwerking betekent niet dat we onze identiteit verliezen.

Göran Färm (S&D). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, we horen kritiek omdat twee redelijk onbekende politici zijn benoemd in topfuncties in de EU. Ik vind die kritiek onterecht. Wij in het Parlement hebben mevrouw Ashton in ieder geval leren kennen als een uitstekend leider. Maar er moet op de kritiek in worden gegaan, want velen trekken nu de conclusie dat de lidstaten willen dat de EU slechts dienst doet als een intergouvernementeel coördinatieorgaan en niet als een eigen politiek echelon die als taak heeft om gemeenschappelijke oplossingen te vinden voor grote uitdagingen zoals groei, banen, vrede en het milieu. Als dat zou kloppen, zou het een absurde ontwikkeling zijn.

Tegen die achtergrond is het zorgwekkend dat de Commissie en de Raad het zo moeilijk hebben gehad om met betrekking tot een van de grootste interne uitdagingen waar de EU mee wordt geconfronteerd, namelijk

de hervorming van de langetermijnbegroting van de EU, blijkt te geven van daadkracht. We moeten nu de noodzakelijke middelen ter beschikking stellen om te investeren in de interne markt. Het gaat om vervoer en energie-infrastructuur. We moeten de middelen ter beschikking stellen om datgene wat we zeggen in de nieuwe Lissabonstrategie met het oog op 2020, kracht bij te zetten. We moeten de kwestie van de klimaatfinanciering op zijn minst gedeeltelijk via de EU-begroting oplossen en we moeten ons voorbereiden op toekomstige uitbreiding.

Mijn vraag aan het voorzitterschap en de Commissie is daarom: wanneer krijgen we concrete voorstellen te zien met betrekking tot een tussentijdse evaluatie die gevolgen zal hebben voor de onbestaande budgettaire marges voor de drie resterende jaren van deze financiële vooruitzichten, waarin het huidige plafond elke zinvolle actie om de uitdagingen aan te pakken die niet tot na 2013 kunnen wachten onmogelijk maakt, en tevens een voorstel met richtsnoeren voor een hervorming van de langetermijnbegroting?

Seán Kelly (PPE). – (GA) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag namens Ierland een paar woorden zeggen bij deze voor de Europese Unie historische gelegenheid.

(EN) Dat het Verdrag van Lissabon in werking treedt, in het bijzonder op basis van de 67 procent van de Ierse kiezers die vóór het Verdrag heeft gestemd, is een grote stimulans voor iedereen in de Europese Unie. Ik denk dat dit de steun weerspiegelt die er onder de burgers is voor het goede werk dat het Europese project in de loop der jaren heeft verricht.

Helaas is er op de benoeming van de voorzitter en de hoge vertegenwoordiger veel negatieve kritiek gekomen, die volgens mij enigszins onterecht is.

Op de eerste plaats zouden mensen, wanneer ze worden benoemd in een functie, wat tijd moeten krijgen om zich in te werken en ze zouden moeten worden beoordeeld op resultaten, en niet op vooropgezette ideeën over hun capaciteiten om de functie goed te vervullen.

In het geval van de heer Van Rompuy is gezegd dat hij een bruggenbouwer en een effectieve onderhandelaar is, alsof dit negatieve eigenschappen zouden zijn. Dit zijn juist heel belangrijke eigenschappen in de tijden waarin we nu leven. Wat willen we? Een goeroe die in presidentiële stijl over het wereldtoneel paradeert en problemen veroorzaakt? Een vernietiger, een verstoorde? Nee, wat we nu nodig hebben, is een goede, effectieve, verstandige voorzitter, en ik denk dat we die hebben gekregen. Ik wens hem veel succes.

Over barones Ashton is gezegd dat zij nooit voor een openbare functie is gekozen, en dat is waar, maar dat zegt op zichzelf helemaal niets over haar kwaliteiten als persoon of over haar effectiviteit als politica. Ik heb haar hier alleen in actie gezien sinds mijn komst hier; ik heb haar in het bijzonder vragen gesteld over de handelsovereenkomst met Zuid-Korea en ik vond dat zij het er goed vanaf bracht.

Ik vind dat sommige van de opmerkingen die vandaag helaas door de heer Farage zijn gemaakt, te ver gingen, maar ik begin nu te beseffen dat de heer Farage net een langspeelplaat is. Hij blijft steeds dezelfde politieke agenda herhalen, steeds weer terugkomen op de dagen van *Rule, Britannia!* en van naties die tegen naties strijden. Die dagen zijn voorbij. De Europese Unie is het grootste vredesproces ooit. Dat zal het ook blijven, en wij moeten er als leden van het Parlement hard aan werken om te waarborgen dat dit de manier is waarop het voortaan zal gaan.

Diogo Feio (PPE). – (PT) Mijnheer de Voorzitter, dit is een belangrijk debat, want ik vertrouw erop dat we het hier vandaag voor het laatst over namen hebben. Het is tijd dat wij de bladzijde omslaan en debatteren over beleidsmaatregelen en over de uitdagingen die de Europese Unie te wachten staan. Ik wil er hier één uitlichten: de bestrijding van de crisis. Dat is een van de terreinen waarop de Europese politieke instellingen het nauwst hebben samengewerkt.

Het is tijd om de Raad, en met name het Zweedse voorzitterschap, te feliciteren met zijn inzet. Het is tijd dat wij onze felicitaties overbrengen aan de Commissie en haar voorzitter, voor wie de bestrijding van de crisis altijd hoog op de agenda heeft gestaan. En het is tijd om te onderstrepen dat het Parlement zelf met de instelling van de bijzondere commissie een grote bereidheid heeft getoond om deze kwestie aan te pakken.

Anderzijds waren er de laatste tijd ook discrepanties tussen de uitspraken van de politieke leiders en die van de gouverneurs van de centrale banken, op zowel nationaal als Europees niveau.

Ten eerste is voorzichtigheid geboden met betrekking tot het einde van de crisis. Het is niet het moment om steunmaatregelen voor overheidssectoren en bedrijven in te trekken, maar wel om een koers uit te stippelen.

De gouverneurs van de centrale banken hebben de regeringen attent gemaakt op een ambitieus plan om de bestaande tekorten weg te werken.

De tijden veranderen. Bovendien hebben de gouverneurs in een boodschap aan sommige regeringen te kennen gegeven dat zij niets zien in bepaalde beleidsmaatregelen, zoals belastingverlaging. Ik betreur het dat de Portugese regering geen koers zet naar belastingverlaging. De koers die wij moeten varen, is die van het concurrentievermogen, en het is belangrijk dat de boodschap die in dit concept vervat is, geen twijfel laat bestaan: meer concurrentiekracht, meer stimulansen, meer groei, meer steun voor bedrijven, meer Europa om de groei en de werkgelegenheid te bevorderen.

János Áder (PPE). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, het vierde punt op de agenda van de Europese Raad is de klimaatconferentie in Kopenhagen. Er zijn twee belangrijke twistpunten die de vorming van een uniform standpunt van de Europese Unie in de weg staan. Het ene is de verkoop van kooldioxidequota na 2012. De Commissie en een deel van de oude EU-lidstaten willen de verkoop van quota na 2012 verbieden. Negen landen, Tsjechië, Polen, Hongarije, Roemenië, de drie Oostzeestaten, Slowakije en Bulgarije zijn er echter op gebrand dat ze ook na 2012 hun quota kunnen verkopen.

De genoemde landen, waaronder Hongarije, hebben de Kyoto-doelstellingen gehaald, niet gehaald of overtroffen. Hongarije heeft bijvoorbeeld een verlaging van 8 procent toegezegd en een vermindering van 23 procent bewerkstelligd. Daarom is het standpunt van de Commissie totaal onaanvaardbaar voor Hongarije, en we dringen er op aan dat we onze kooldioxidequota ook na 2012 kunnen blijven verkopen. Ik wil mijn collega's uit Bulgarije, Polen, Tsjechië, Slowakije en de Oostzeestaten vragen, ongeacht hun politieke voorkeur, om net zo consequent vast te houden aan dit standpunt.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, als eerste wil ik u, mevrouw Malmström, van harte feliciteren met uw verhuizing, bij wijze van spreken, van het Parlement naar de regering en van de regering naar de Europese Commissie. Ik wens u het allerbeste.

Dit is de laatste vergadering onder het Verdrag van Nice, en we spreken over de eerste vergadering onder het Verdrag van Lissabon. Deze kwantsprong, deze verandering, dit nieuwe hoofdstuk moet tijdens de eerste top merkbaar zijn. Europa is veranderd. Het debat over de instellingen is voorbij en het debat over personen hopelijk ook. We gaan over op beleidsvorming in een nieuwe context. Burgerrechten en parlementen zullen worden versterkt, het vermogen van de Europese Unie en de instellingen om actie te ondernemen zal worden geconsolideerd en ons, alle drie de instellingen, zullen rechten worden gegeven die het eenvoudiger voor ons maken om ons continent in de wereld te vertegenwoordigen.

Papier is geduldig. Of we mensen er echter van kunnen overtuigen dat we de politieke wil hebben om actie te ondernemen, nieuwe doelstellingen te formuleren en burgers bij projecten te betrekken, zal afhangen van al deze vergaderingen in de komende paar weken. Ik verwacht dat deze top een nieuwe dynamiek, een nieuw verantwoordelijkheidsgevoel en een serieuzere benadering van verschillende onderwerpen zal opleveren. Wat we de afgelopen dagen hebben gezien was een zoektocht naar de kleinste gemene deler: nationalisatie en politisering. Het Verdrag van Lissabon is daarentegen een roep om europeanisering en beleidsvorming.

Daarom verwacht ik dat we weten wat we gaan doen met het model van de sociale markteconomie. Hoe gaan we om met de financiële en economische crisis? We kunnen deze niet aanpakken door bestaande rechten te verdedigen, maar door wereldwijde oplossingen te zoeken. Ik verwacht ook dat we onze financiën onder de loep zullen nemen. We moeten weten hoeveel geld we aan ons beleid kunnen besteden. De verantwoordelijkheid voor dit financiële onderzoek moet tijdens de top aan de Commissie worden overgedragen. We moeten serieus, eerlijk en open debatteren over de verschillende onderwerpen, en nieuwe doelstellingen formuleren. Ik wens u het allerbeste.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, wij zouden vandaag verheugd moeten zijn, want we kunnen een moeilijke institutionele kwestie nu achter ons laten. We hebben het Verdrag van Lissabon, we hebben pariteit, we hebben gezichten en toch, hoe kan ik u dat gevoel van onbehagen dat ik toch nog voel, uitleggen?

Vandaag voel ik in deze bijna lege zaal helemaal geen nieuwe wind, we wonen een teleurstellend debat bij met betrekking tot de voorbereiding van die Europese Raad. Ik kan dat gevoel van onbehagen ten aanzien van de voorbereiding van deze laatste Europese Raad met wisselend voorzitterschap niet verklaren.

Wat een verschil met de vreugde van de burgers in 2004 toen de vroegere communistische landen tot de Unie toetraden! Wat een verschil met de festiviteiten ter herdenking van de val van de Berlijnse muur twintig jaar geleden! Ja, we weten nu dat de oplossing niet van de lidstaten zal komen. De oplossing moet van de burgers komen, de oplossing moet van het Europees Parlement komen.

Ik richt me dan ook tot de Commissie, die geen kant moet kiezen, maar moet streven naar een politieke alliantie met het Europees Parlement, zodat de alliantie der volkeren ervoor kan zorgen dat wij kunnen dromen van de Europese Unie die wij wensen, de Unie van de volkeren.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met de meerderheid van de vorige sprekers dat het in werking treden van het Verdrag van Lissabon een nieuwe historische fase in de Europese integratie inhoudt. Toch zijn de mensen, de burgers overal in Europa, niet altijd in een jubelstemming wanneer zij hieraan denken. Velen zijn bang dat het Verdrag van Lissabon het centralisme in Europa zou kunnen versterken.

Veel mensen zijn bang dat de kleine EU-lidstaten, bijvoorbeeld mijn thuisland Oostenrijk, minder te zeggen zullen hebben omdat de grote lidstaten door de nieuwe stemprocedures in staat zullen zijn alles naar hun hand te zetten. Ook bestaat het gevoel dat bij de keuze van de personen voor de topposities in de Europese Unie de zwakste en kleinste gemene deler bepalend was. Hiermee bedoel ik niets over de persoonlijke kwaliteiten van de heer Van Rompuy en barones Ashton te zeggen, maar de mensen hebben wel begrepen dat het proces geen democratische keuze inhield.

Als we de Europese Unie naar een productieve toekomst willen leiden, moeten wij in dit Parlement aandringen op meer democratie, ook bij de verkiezing van de personen voor de topposities.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Malmström, commissaris, geachte collega's, de Europese Unie pakt de draad weer op met een periode van groei in het derde kwartaal van 2009, waardoor we zouden kunnen denken dat we het ergste nu achter de rug hebben.

Maar er blijft sprake van een zorgwekkend feit, namelijk de enorme toename van de werkloosheid, en we moeten derhalve uitermate voorzichtig zijn. De Commissie geeft overigens in een rapport van 23 november jl. aan dat door de financiële crisis tussen het tweede kwartaal van 2008 en het midden van 2009 meer dan vier miljoen banen verloren zijn gegaan.

Het is nu meer dan ooit noodzakelijk dat het vraagstuk van de werkgelegenheid in de volgende Europese Raad wordt besproken, in de context van de Lissabonstrategie na 2010. Er moeten hier absoluut ambitieuze doelen worden gesteld en innovatieve maatregelen worden genomen.

Ik ben van mening dat het debat voortaan moet gaan over de aanpassing van deze Lissabonstrategie aan deze moeilijke periode. Onze burgers verwachten van Europa – en dat horen we dagelijks in gesprekken met burgers – dat Europa komt met oplossingen voor de crisis op het gebied van de werkgelegenheid. Laten we ze niet teleurstellen.

Maar mijn waarneming en mijn teleurstelling sluiten aan bij die van mijn collega Jean-Pierre Audy, hier, oog in oog met een halflage vergaderzaal, oog in oog met een uitermate zorgwekkende realiteit voor onze Europese medeburgers.

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, allereerst wil ik het Zweedse voorzitterschap bedanken voor de enorme inspanningen die het heeft geleverd gedurende de afgelopen maanden en die onder andere hebben geleid tot de goedkeuring van het Verdrag van Lissabon.

Eindelijk kan de Europese Unie, na tien jaar in een institutionele impasse te hebben verkeer, haar groeitraject, dat enige tijd geleden plotseling werd onderbroken, hervatten door de medebeslissingsprocedure te versterken.

Afgezien van de discussie over de kwaliteiten van de gekozen personen laten de benoemingen die in de afgelopen dagen hebben plaatsgevonden, duidelijk zien dat er een enorme kloof gaapt tussen de benoemingsprocedures en de transparantie- en verantwoordelijkheidsprincipes die de Europese Unie ten aanzien van haar burgers hoog houdt. Dit Parlement moet zorgen dat het in de toekomst meer betrokken wordt bij onderhandelingen, die niet in het geheim gevoerd kunnen en mogen worden door de landen binnen de Raad.

Tot slot hoop ik dat we 2009 kunnen afsluiten met een ambitieuze overeenkomst tijdens de Conferentie van Kopenhagen, waar de Europese Unie met één stem moet spreken om haar standpunt over klimaatverandering duidelijk te maken.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de belangrijkste klus van het Zweedse voorzitterschap was, meer dan wat ook, het Verdrag van Lissabon, dat nieuwe mogelijkheden opent voor Europa. We moeten een routekaart maken voor de tenuitvoerlegging ervan. Het vervullen van de vacatures is nog maar het begin. Ten tweede moeten we een plan aannemen voor economisch herstel. We moeten niet alleen denken aan hulp voor de banken, maar ook aan hulp voor gewone mensen, vooral op het terrein van beperking van de werkloosheid. Ten derde zijn we bezig aan een strategie voor het bestrijden van de klimaatverandering – en dat is een goede zaak. We nemen besluiten over wat er op dit terrein gedaan moet worden, maar laten we bedenken dat, in termen van financiële steun, de bestrijding van de crisis op de eerste plaats komt. Ten vierde betekent het programma van Stockholm een veilig en open Europa, een Europa van vrijheden – dan pas is het een gemeenschappelijk Europa. Een zeker evenwicht tussen deze belangrijke waarden is hier noodzakelijk. Tot slot vraagt de ontwikkeling van het Oostzeegebied om meer samenwerking tussen de lidstaten in die regio, en Zweden heeft op dat vlak veel gedaan.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Allereerst wil ik het Zweedse voorzitterschap feliciteren met de manier waarop het de overgang naar het Verdrag van Lissabon heeft voorbereid. Deze prioriteit op de agenda van het Zweedse voorzitterschap is met succes afgerond. Ik ben van mening dat de Raad in december oplossingen moet vinden gericht op het aanpakken van de tweevoudige uitdaging waar Europa voor staat: de economische crisis en klimaatverandering.

Op dit moment moet het vertrouwen in de financiële markten worden hersteld door het instellen van een controlesysteem. Dat systeem moet een dergelijke crisis in de toekomst voorkomen en beheersen. Op het punt van klimaatverandering denk ik dat het opstellen van milieubeleid de andere beleidsterreinen niet mag benadelen, en ook geen negatieve invloed moet hebben op de verdeling van Europese fondsen voor beleidsterreinen als regionale ontwikkeling.

Cecilia Malmström, fungerend voorzitter van de Raad. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik zou enkele korte vragen willen beantwoorden. Er werd een vraag gesteld over Turkije. We zijn er natuurlijk mee ingenomen dat de Europese integratie een algemeen doel blijft voor Turkije. We maken vorderingen bij de onderhandelingen met Turkije – misschien niet zo snel als we zouden willen, maar er wordt vooruitgang geboekt en we hopen eind dit jaar het milieuhoofdstuk te kunnen openen.

We steunen natuurlijk ook de onderhandelingen tussen Turkije en Cyprus en de gesprekken die op het eiland plaatsvinden om een oplossing te vinden voor de tweedeling van het eiland. Het zijn de betrokken partijen die verantwoordelijk zijn voor het proces en de Verenigde Naties steken een handje toe, maar natuurlijk steunt de EU dat en ik was heel recent nog op Cyprus om met de verschillende partijen te spreken die in deze kwestie betrokken zijn. Het zou fantastisch zijn als er binnen afzienbare tijd een oplossing tot stand zou kunnen komen. Vanmiddag vindt overigens een debat over de uitbreiding met Turkije en andere kandidaat-landen plaats met de minister van Buitenlandse Zaken, Carl Bildt, en tijdens dat debat zullen de leden de mogelijkheid hebben om over dit en andere onderwerpen vragen te stellen.

Ik wil kort iets zeggen over de strategie voor de regio van de Oostzee. Ik wil het Europees Parlement nogmaals bedanken voor de steun die het met betrekking tot deze kwestie aan het Zweedse voorzitterschap heeft gegeven. Het was natuurlijk hier, in het Europees Parlement, dat het idee van een strategie voor de Oostzee geboren werd, en dus zijn we erg blij dat de strategie nu in kannen en kruiken is en van kracht is. Ze zal erg belangrijk zijn om milieuproblemen in de regio aan te kunnen pakken, maar ook om meer samenwerking tot stand te brengen met betrekking tot welvaart, innovatie, veiligheid, enzovoort.

De Europese dienst voor extern optreden is een van de grootste en belangrijkste veranderingen als gevolg van het Verdrag van Lissabon. Tijdens de top in oktober stelde de Europese Raad een algemeen kader vast voor deze dienst. Mevrouw Ashton zal nu samen met het Europees Parlement verder aan dat kader werken en ten laatste in april van volgend jaar een definitief voorstel voorleggen. De dienst voor extern optreden zal natuurlijk zijn werkzaamheden gefaseerd aanvangen en het is belangrijk dat dit op een goede en constructieve manier gebeurt. Het Europees Parlement zal de mogelijkheid hebben om te bespreken hoe dat in zijn werk zal gaan.

Wat de herziening van de begroting betreft, mijnheer Färm, ben ik het volkomen met u eens dat, nu het Verdrag van Lissabon met zijn nieuwe, moderne spelregels voor de Europese Unie over een week eindelijk in werking treedt, we vanzelfsprekend ook een moderne begroting moeten hebben die op die uitdagingen

berekend is. Ik hoop dat de nieuwe Commissie zo snel mogelijk zo een voorstel zal voorleggen. Ik geloof dat voorzitter Barroso dat gisteren ook zei tijdens het vragen uur.

Acht jaar na Laken staan we nu aan de vooravond van een nieuw Verdrag. Dat is een historisch moment, het is voor de Europese Unie een nieuw tijdperk dat aanbreekt. Ik ben erg blij dat het Zweedse voorzitterschap tot de totstandkoming daarvan bij heeft kunnen dragen. Nu kunnen we de institutionele kwesties tot op zekere hoogte achter ons laten en ons concentreren op de grote politieke uitdagingen waarvan we weten dat de burgers in Europa – het is immers het Europa van de burgers waar we allemaal voor strijden – er zich zorgen over maken.

Veel van die kwesties zullen we tijdens de vergadering van de Europese Raad in december bespreken. Wat de klimaatkwestie – het hoofdthema voor onze generatie – betreft, vindt de Europese Raad gelijktijdig met de klimaatconferentie in Kopenhagen plaats, en de top biedt ons een kans om, indien nodig, onze onderhandelingspositie in Kopenhagen bij te sturen.

Wat de financiële kwesties en de economische crisis betreft, kunnen we een aantal instrumenten in het leven roepen en ook langetermijnrichtsnoeren opstellen om Europa opnieuw concurrerend te maken voor welvaart en sociale cohesie, en zeker ook vooruitzien naar de nieuwe Lissabonstrategie, die op lange en middellange termijn een grote hulp voor Europa kan zijn in dit verband.

Tot slot zal het programma van Stockholm veiligheid en zekerheid brengen voor de burgers van Europa, en het is ontzettend belangrijk dat we dat programma tot stand brengen. Al die kwesties zullen ook na de top blijven bestaan en we zullen op al deze punten nauwe samenwerking met het Europees Parlement nodig hebben. Premier Reinfeldt zal hier tijdens de plenaire vergadering van december aanwezig zijn en zal dan verslag uit kunnen brengen over het resultaat van de top en een algemene terugblik geven op het Zweedse voorzitterschap. Hartelijk dank voor dit erg goede en constructieve debat.

Margot Wallström, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, op deze dag dat we het feit vieren dat de volgende Commissie waarschijnlijk ten minste negen vrouwen zal tellen – en ik zie dat ook als een overwinning voor ieder van ons die daar actief voor heeft gevochten – horen we vanochtend ook nieuwsberichten dat vorig jaar alleen al in Frankrijk 156 vrouwen zijn omgekomen door huiselijk geweld. Het is vandaag de internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen, dus dit is iets waarbij we zouden moeten stilstaan en dat ons hopelijk ook in de toekomst op Europees niveau en op internationaal niveau tot actie zou moeten aanzetten. Misschien zouden we dit ook naar voren moeten brengen in andere vergaderingen in de loop van de dag.

Dit is een belangrijke stap voorwaarts. Het zegt ook veel over de procedure vanaf nu, die opener moet zijn wanneer we commissarissen benoemen. Ik hoop dat lidstaten en regeringen in de toekomst zowel een man als een vrouw zullen voordragen. Ik denk dat dit een uitstekend idee is.

Ik wil ook ingaan op de benoeming van een nieuw hoge vertegenwoordiger en een nieuwe voorzitter van de Raad. Mevrouw Cathy Ashton is bij de Commissie voorgedragen met de volle steun van de Britse regering. Zij is in feite een jaar geleden hier in het Parlement gekozen met een heel grote meerderheid – met 538 stemmen, als ik het goed heb. Zoals we van meerdere van u hebben gehoord, heeft zij heel nauw met het Parlement samengewerkt en heeft zij altijd geprobeerd het Parlement bij verschillende aangelegenheden te betrekken. Zij is door de 27 staatshoofden en regeringsleiders unaniem benoemd, dus ik denk dat ze alle legitimiteit heeft om haar functie te vervullen en het respect van de buitenlandse partners van de Europese Unie te krijgen. Ik vond de hier gebezigde metafoor wel goed dat we niet iemand krijgen voor wie het verkeer stil zal houden of de verkeerslichten op rood zullen springen, maar iemand die soepel opereert, iemand die het verkeer in feite zal helpen doorstromen of zal helpen om in de Europese Unie op een democratische en goede wijze besluiten te nemen. Ik heb haar leren kennen als een heel goede collega, en ik wil zeggen dat zij ook een overtuigd Europeaan is. Dat is inderdaad een belangrijk uitgangspunt.

We hebben hier in het debat al goede opmerkingen gehoord. Ik denk dat het een vruchtbare en constructieve discussie is geweest, en ik dank u wel voor al uw bijdragen. Ik wil graag ook ingaan op de directe vraag van Göran Färm over de begrotingsevaluatie. Ik kan slechts herhalen wat de voorzitter van de Commissie u al heeft verteld, namelijk dat die zal worden overgedragen aan de nieuwe Commissie. Dat is op de eerste plaats omdat het nieuwe Verdrag van Lissabon bepalingen bevat die een nieuwe institutionele opzet vereisen, zodat er ook een goede basis is voor besluiten over de begroting. Op de tweede plaats zal de nieuwe Commissie de politieke prioriteiten moeten vaststellen en vervolgens de daad bij het woord moeten voegen, teneinde ook echt een begroting te krijgen die past bij de politieke prioriteiten. Ik denk dat dit een belangrijke vernieuwing is en een kans voor de komende Commissie. De begrotingsevaluatie zal ook met een warme

handdruk van ons allemaal worden overgedragen aan Cecilia Malmström. Wat de Commissie kan zeggen, is dat begin volgend jaar een voorstel voor de begrotingsevaluatie zal worden gepresenteerd en dat dit de onmiddellijke taak zal zijn voor de volgende Commissie.

Ik wil ook even wat zeggen over het programma van Stockholm. De goedkeuring van het programma van Stockholm valt samen met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, uit hoofde waarvan het Europees Parlement een cruciale rol heeft in de ontwikkeling van dit beleid. Dit zal op zijn beurt weer de democratische legitimiteit vergroten van de belangrijke besluiten die moeten worden genomen over vraagstukken op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Dit is goed nieuws voor de Europese burgers en ook voor alle instellingen van de EU.

Ik hoor dat er hier op het gebied van klimaatverandering een gemeenschappelijke visie is op de actieve rol die de Europese Unie in Kopenhagen en vanaf nu zou moeten spelen.

Dus nogmaals hartelijk dank voor het debat. Met het nieuwe Verdrag van Lissabon hebben we nu een tekst die ons zal helpen om alle belangrijke vraagstukken die hier ter sprake zijn gebracht – klimaatverandering, bestrijding van de financiële crisis en de sociale en overige gevolgen daarvan – aan te pakken en natuurlijk ook om ervoor te zorgen dat we in de toekomst een democratische Europese Unie hebben.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

João Ferreira (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) De aanstaande Europese Raad heeft ten doel de basis te leggen voor de toekomst van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid. Dat geschiedt op een moment dat de werkloosheid in Europa historische waarden bereikt en de economie in recessie verkeert en getroffen wordt door een diepe crisis. Na acht jaar moeten wij de realiteit onder ogen zien: de nagestreefde doelstellingen zijn een absoluut fiasco gebleken. De oorzaken van dit falen moeten worden gezocht in wat zich al snel ontpopte als de ware agenda van deze strategie: deregulering van de arbeidsbetrekkingen en bijbehorende devaluatie van de arbeid, afbraak van de sociale rechten, ontmanteling van essentiële overheidsdiensten, privatisering en liberalisering van economische sleutelsectoren en verabsolutering van de markt in steeds meer sferen van het openbare leven. De werknemers en de rest van de bevolking hebben redenen te over om te hopen op een radicale ommezwaai van deze agenda: een koerswijziging die dringend moet plaatsvinden. Een dergelijke wijziging vereist onder meer het volgende: erkenning van het onderwijs als recht, niet als dienst of zoveelste marktsector; democratisering van de toegang tot kennis en cultuur; waardering van het werk en de rechten van werknemers; bescherming van productiesectoren en middelgrote, kleine en micro-ondernemingen; overheidsdiensten van goede kwaliteit voor iedereen; en een meer rechtvaardige verdeling van de rijkdom.

András Gyürk (PPE), schriftelijk. – (HU) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, bij de komende vergadering van de Europese Raad zullen de lidstaten naar verwachting overeenstemming bereiken over de belangrijkste basisbeginselen die zullen worden uitgedragen tijdens de klimaatop van Kopenhagen. Ik vind het belangrijk dat we naast de emissiequota en de financiële steun aan ontwikkelingslanden ook het vraagstuk van energie-efficiëntie niet uit het oog verliezen. De Europese Unie is namelijk geneigd deze gemakkelijke buit te vergeten. Dat is vooral nadelig omdat we in bepaalde Europese regio's met de verbetering van de energie-efficiëntie de emissieniveaus goedkoper kunnen verlagen dan met elke andere oplossing. Uit het bovenstaande kunnen twee conclusies worden getrokken. Enerzijds moet de Europese Unie ernaar streven om met de aanneming van de nieuwe klimaatbeschermingsregeling de normen op het gebied van energie-efficiëntie wereldwijd meer met elkaar in overeenstemming te brengen. Anderzijds moeten in de toekomstige EU-begroting voor de lange termijn subsidies voor energie-efficiëntie een dominantere rol toebedeeld krijgen, met bijzondere aandacht voor de programma's voor de reconstructie van gebouwen in de voormalige socialistische landen. Op dit gebied kunnen namelijk met relatief lage kosten al spectaculaire besparingen worden gerealiseerd.

Marian-Jean Marinescu (PPE), schriftelijk. – (RO) Het kernthema van het Stockholm-programma is 'Bouwen aan een Europa van de burger'. Dit betekent voor mij dat de Europese instellingen vanaf nu samen met de lidstaten vooruitgang moeten boeken richting het afschaffen van de binnengrenzen. Burgers hebben namelijk voortdurend te maken met bestuurlijke en juridische obstakels die hen belemmeren hun recht op wonen en werken in de lidstaat van hun keuze uit te oefenen. Daarom moet het Stockholm-programma dit kernthema in praktijk brengen en helder omlijnde instrumenten bieden voor een eenvoudiger toegang tot de gemeenschappelijke arbeidsmarkt voor alle werkenden in de EU. Dat is een belangrijk symbool van het Europese burgerschap.

Daarnaast brengt de huidige economische crisis des te sterker voor het voetlicht hoe noodzakelijk het is om het recht op vrij verkeer te stimuleren. Het verbeteren van mobiliteit binnen de EU, in een gebied van gemeenschappelijke vrijheid, rechten en verplichtingen, brengt versterking van het Schengengebied met zich mee, en daarmee de noodzaak om de overige lidstaten zo snel mogelijk daarin te integreren. Het gaat dan tevens om een goed beheer van de buitengrenzen van de EU, dat zo consistent mogelijk moet worden uitgevoerd.

Sirpa Pietikäinen (PPE), *schriftelijk*. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wil het Zweedse voorzitterschap bedanken voor het opstellen van het nieuwe werkprogramma voor justitie en binnenlandse zaken.

Dankzij het programma van Stockholm kan de Europese Unie het dagelijkse leven van alle EU-burgers verbeteren. Veiligheid, welzijn en gelijke behandeling zijn het resultaat van het adequaat naleven van de beginselen van de rechtsstaat, solidariteit en non-discriminatie op verschillende beleidsterreinen en bij het opstellen van wetgeving.

Ik wil dat er aanzienlijk meer aandacht wordt besteed aan het verbeteren van het dagelijkse leven van immigranten, minderheden en degenen die om een of andere reden last hebben van discriminatie. Het gaat hier niet om een marginaal verschijnsel: volgens een recent Eurobarometer-onderzoek gaf een op de zes Europeanen aan het afgelopen jaar met discriminatie te maken hebben gehad.

Ik wil in dit verband het belang onderstrepen van de richtlijn die nu in de Raad wordt behandeld over het verbod op discriminatie bij het aanbieden van goederen en diensten. Helaas wordt er in de Raad zeer traag vooruitgang geboekt met deze richtlijn, die met behoorlijk wat tegenstand van enkele lidstaten te kampen heeft. De waardenbasis van de Europese Unie is gebaseerd op respect voor de beginselen van de mensenrechten en gelijke behandeling. Deze beginselen moeten ook op het niveau van Europese wetgeving volledig ten uitvoer worden gelegd.

(De vergadering wordt om 11.40 uur onderbroken)

(Van 11.45 tot 12.05 uur komt het Parlement bijeen voor de uitreiking van de LUX-prijs)

(De vergadering wordt om 12.05 uur hervat)

VOORZITTER: JERZY BUZEK

Voorzitter

7. Stemmingen

De Voorzitter. – Wij gaan nu over tot de stemmingen.

(Uitslagen en nadere bijzonderheden van de stemmingen: zie notulen)

7.1. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Raad (A7-0047/2009, Søren Bo Søndergaard) (stemming)

- Vóór de stemming:

Nicole Sinclair (EFD). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek uit hoofde van artikel 173 om het woord te mogen voeren voor een beroep op artikel 2 van het Reglement. Ik citeer: 'De leden van het Europees Parlement oefenen hun mandaat vrij uit.' Tijdens het debat over de verklaringen van de Raad en de Commissie, mijnheer de Voorzitter, hebt u vanochtend gezegd dat de opmerkingen van de heer Farage onaanvaardbaar waren. Als nieuw lid van dit Parlement zou ik, met betrekking tot artikel 2, graag opheldering van u krijgen of een lid van dit Parlement vrij is om zijn of haar standpunten zonder enige censuur te uiten.

De Voorzitter. – Met uw permissie zal ik een onderhoud met de heer Farage hebben, en we zullen dit in een gemoedelijke sfeer bespreken. Dat is mijn voorstel. Dank u zeer.

Martin Schulz (S&D). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook ik heb vanochtend deelgenomen aan het debat. Ik had niet de indruk dat u niet fair was of uw ambt op welke wijze dan ook misbruikte. Integendeel...

(Tumult)

Ik zou willen zeggen dat u juist zeer geduldig en respectvol luisterde terwijl de voorzitter van deze zogenaamde fractie ons bewees dat hij een professioneel lasteraar is. Dat was de realiteit van de interventie van de heer Farage.

(Applaus)

Søren Bo Søndergaard, *rapporteur*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek om een hoofdelijke stemming over de kwijting van de Raad voor de uitvoering van de begroting voor 2007. Ik denk dat het belangrijk is dat de Raad kan zien dat er binnen dit Parlement brede steun is voor onze eisen aan de Raad met betrekking tot meer samenwerking met het Parlement en zijn bevoegde commissies bij de volgende kwijtingsprocedure.

7.2. Etikettering van banden met betrekking tot hun brandstofefficiëntie (A7-0076/2009, Ivo Belet) (stemming)

- *Vóór de stemming:*

Ivo Belet, *rapporteur*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil heel kort het Zweedse voorzitterschap bedanken voor zijn excellente samenwerking. Ik denk dat dit akkoord zowel ambitieus als realistisch is. Het zal ons overhalen om te kiezen voor brandstofefficiëntie, voor stille banden en natuurlijk ook voor veiligheid. Mijn dank gaat ook uit naar de Commissie en de schaduwrapporteurs, Matthias Groote en Jorgo Chatzimarkakis, voor het fantastische werk dat zij hebben verricht.

7.3. Beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering: België - textielsector en Ierland - Dell (A7-0044/2009, Reimer Böge) (stemming)

7.4. Aanpassing van het Reglement van het Parlement aan het Verdrag van Lissabon (A7-0043/2009, David Martin) (stemming)

- *Vóór de stemming:*

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijn apparaat werkt niet, maar dat is niet het belangrijkste wat ik wilde zeggen.

Dit verslag, mijnheer de Voorzitter, bevatte een amendement dat is ingetrokken, amendement 86. Mijn beroep op het Reglement is gebaseerd op artikel 24, lid 2 van ons Reglement. Zoals ik de eer had u uit te leggen uit naam van een aantal collega's, staat in dit artikel dat de niet-ingeschrevenen één van hen afvaardigen om aan de vergaderingen van de Conferentie van voorzitters deel te nemen. Na de obstructie door de administratie is deze verplichting sinds juli niet meer vervuld.

In dit amendement 86 werd echter voorgesteld deze bepaling te wijzigen, zodat het aan uw oordeel werd overgelaten welke vertegenwoordiger van de niet-ingeschrevenen zitting moest nemen in de Conferentie van voorzitters. Dit is, mijnheer de Voorzitter, een schandelijke belediging en dan druk ik mij voorzichtig uit. Al mijn collega's hebben dit zo ervaren. Wij zouden de enigen zijn die de afvaardiging van onze vertegenwoordiger naar de Conferentie van voorzitters opgelegd zouden krijgen.

Ik hoop, mijnheer de Voorzitter, dat u ter harte zult nemen dat u moet afzien van deze bevoegdheid die u door de socialistische fractie en de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten), waar u zelf toe behoort, wordt verleend.

De Voorzitter. – Ik begrijp uw woorden. Wil de rapporteur hier iets over zeggen? Mag ik de rapporteur om commentaar vragen?

David Martin, *rapporteur*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we hoeven hier niet veel tijd aan te besteden, want de *niet-ingeschrevenen* zijn niet de moeite waard om veel tijd aan te besteden. We gaan hier niet over stemmen. Als ze de moeite hadden genomen om bij de commissies te verschijnen waar ze dat mochten, hadden ze geweten dat we hier niet vandaag, maar pas in januari over zullen stemmen. Ik blijf bij mijn aanbeveling dat

het aan u, mijnheer de Voorzitter, is om een *niet-ingeschrevene* uit te nodigen de Conferentie van voorzitters bij te wonen.

7.5. Conferentie van Kopenhagen over klimaatverandering (stemming)

- *Vóór de stemming:*

Satu Hassi (Verts/ALE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, mijn Fractie is van mening dat de volgorde van stemmen over amendement 43 en amendement 54 in deze lijst verkeerd is.

Wanneer amendement 43 wordt aangenomen, mag amendement 54 niet komen te vervallen, want in amendement 54 staan ook andere zaken die niet in amendement 43 worden genoemd.

Als iets hiervan een ander amendement doet vervallen, moet eerst worden gestemd over amendement 54 en pas daarna over amendement 43.

Dit gaat niet over de eerste stemming, maar over een stemming over de tweede bladzijde. Ik wilde dit maar even zeggen, zodat u het in elk geval weet wanneer we op dat punt in de stemming zijn aangekomen.

De Voorzitter. – Wil een vertegenwoordiger van de commissie hier iets over zeggen? Mijnheer Leinen misschien? Stelt u een wijziging van de volgorde van de stemmingen voor? Ik moet zeggen dat we deze wijziging niet verwachtten. Er is geen voorstel in die richting gedaan.

Jo Leinen, *voorzitter van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ja, mevrouw Hassi heeft gelijk. We kunnen de procedure volgen die zij heeft voorgesteld.

(Het voorstel wordt aangenomen)

Markus Ferber (PPE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, de tolk vroeg zojuist om artikel 20 en niet om artikel 22. Hierdoor is het moeilijk om te doen wat u beoogt. Ik hoop dan ook dat de tolken de Poolse getallen nu wel goed vertalen.

De Voorzitter. – Misschien was het mijn fout, mijn excuses daarvoor.

Jo Leinen (S&D). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, het Parlement wordt in Kopenhagen vertegenwoordigd door een officiële delegatie. U komt ook, en voor het eerst hoeven we geen kantoor in de stad te huren, maar zijn we officieel aanwezig in het EU-paviljoen. Dat is goed, en we zijn hier dankbaar voor. Artikel 61 is dan ook niet nodig.

Het Verdrag van Lissabon garandeert niet alleen dat het Parlement wordt gehoord aangaande internationale verdragen, maar ook dat het ermee moet instemmen. Dit is voor ons het begin van een geheel nieuw tijdperk. Daarom vragen we om overeenkomstig artikel 60 te worden toegelaten tot de EU-coördinatievergaderingen en niet buiten de deur te worden gehouden. De Commissie moet ons bij het verstrekken van informatie over verdragsonderhandelingen op dezelfde manier behandelen als de Raad, en we verzoeken haar om hier een begin mee te maken met de Kyoto-overeenkomst. Dit is ons verzoek aan de Commissie. Misschien zou mevrouw Reding hier iets over willen zeggen.

(Applaus)

Viviane Reding, *lid van de Commissie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik heb notie genomen van de boodschap en zal deze doorgeven aan de Commissievoorzitter en de andere commissarissen.

Jeanine Hennis-Plasschaert (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil u heel vriendelijk verzoeken om iets meer tempo te maken, want als we in dit tempo doorgaan, komen we pas rond middernacht toe aan de plenaire stemming.

7.6. Meerjarenprogramma 2010-2014 betreffende de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid - Stockholm - programma (stemming)

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, datgene waar de heer Ferber terecht over klaagde, is weer gebeurd. We hebben drie verschillende nummers gehoord met betrekking tot de paragraaf waarover we nu gaan stemmen. Ik weet niet of dit komt doordat de nummers verkeerd zijn

opgelezen of verkeerd zijn vertaald. Ik hoorde eerst 33, toen 30 en toen 43, wat het allemaal zeer onduidelijk maakt.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik kan u verzekeren dat de stemming in een prima tempo verloopt. U bent een zeer beleefd man en we zijn u zeer dankbaar, maar we kunnen de stemming nog sneller laten verlopen als u niet na iedere stem ‘dank u wel’ zou zeggen, maar alleen aan het einde van de stemming!

Dank u wel, mijnheer de Voorzitter!

De Voorzitter. – Dank u wel voor deze opmerking!

- Vóór de stemming over een amendement op paragraaf 131:

Carlo Casini (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, het betreft hier een mondeling amendement op paragraaf 131, waar ik het met de andere twee rapporteurs, de heer López Aguilar en de heer Berlinguer, over eens ben.

De huidige tekst luidt: ‘vraagt de Raad, de Commissie en de lidstaten de bestaande internationale, Europese en nationale wetten en maatregelen inzake verdovende middelen te evalueren en te herzien, en maatregelen voor het beperken van de schadelijke gevolgen daarvan te bevorderen, in het bijzonder met het oog op de conferenties die hierover op VN-niveau worden gehouden’.

Het mondeling amendement stelt voor de woorden ‘voorkomen’ en ‘herstellen’ op te nemen, zodat de oproep om wetten te evalueren en te herzien betrekking heeft op ‘maatregelen voor het beperken, voorkomen en herstellen’.

(Het mondeling amendement wordt in aanmerking genomen)

7.7. Status van het project Euromed-vrijhandelszone (stemming)

7.8. Compensatie voor passagiers in geval van faillissement van een luchtvaartmaatschappij (stemming)

7.9. Oorsprongsmarkering (stemming)

VOORZITTER: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Ondervoorzitter

8. Stemverklaringen

Mondelinge stemverklaringen

- Verslag-Søndergaard (A7-0047/2009)

Daniel Hannan (ECR). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de eerste taak van elke assemblee is rekenschap te vragen van de uitvoerende macht. Wij zijn hier als voorvechters van het volk. Er zou een creatieve spanning moeten zijn tussen ons en de uitvoerende macht, dat wil zeggen de Commissie.

Maar wanneer het gaat om deze begrotingskwesties, kiest het Europees Parlement ten behoeve van grotere integratie de kant van de uitvoerende macht, tegen zijn eigen kiezers, en daarin is het uniek onder de gekozen volksvertegenwoordigingen in de wereld.

Elk jaar wordt de Europese begroting hoger; elk jaar krijgen we een verslag van de Europese Rekenkamer waaruit blijkt dat tientallen miljarden euro's zijn zoekgeraakt of gestolen. En toch doen we niet dat ene ding waartoe we bevoegd zijn, en dat is de toevoer stopzetten, met andere woorden, zeggen dat we geen geld meer ter beschikking stellen zolang de boekhoudprocedures niet op orde zijn.

Nu laten we deze begroting opnieuw passeren, ondanks alle fouten erin. We verraden zo degenen die ons hier hebben neergezet, die onze kiezers zijn en ook onze belastingbetalers, omdat de meerderheid van de

mensen in dit Parlement een 'Europa, of het nu juist is of niet'-houding heeft en liever ziet dat dingen slecht worden gedaan door Brussel dan bekwaam door de lidstaten.

- Verslag-Böge (A7-0044/2009)

Miguel Portas, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (PT) Mijnheer de Voorzitter, de Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links heeft haar goedkeuring gehecht aan de beschikbaarstelling van 24 miljoen euro ter ondersteuning van ontslagen werknemers in België.

Wij hebben voor gestemd omdat wij aan de kant staan van degenen die hulp nodig hebben, van degenen die hun zweet en brein ten dienste van de ondernemingen stellen en uiteindelijk het slachtoffer worden van een onrechtvaardig economisch systeem waar het winstbejag tot ongebreidelde concurrentie leidt, met alle sociale gevolgen van dien.

Los van het voorgaande moet de rol van het globaliseringsfonds worden geëvalueerd.

In 2009 werd slechts 37 miljoen euro beschikbaar gesteld, terwijl er in principe 500 miljoen euro voorhanden is. Het fonds doet geen recht aan zijn bestaansreden.

Ten tweede wordt de steun uit het fonds niet rechtstreeks toegekend aan de werklozen, maar aan de nationale werkgelegenheidsdiensten. Aangezien die onderling sterk verschillen, reproduceert het fonds uiteindelijk de aperte ongelijkheden tussen onze eigen distributiesystemen.

In Portugal voorziet het fonds in een steunbedrag van vijfhonderd euro per werkloze, terwijl deze som in Ierland oploopt tot zesduizend euro.

Ten derde blijkt uit het geval met Dell dat tegelijkertijd steun kan worden verleend aan ontslagen werknemers in Ierland en aan de multinational die hen ontslagen heeft, aangezien de multinational thans in Polen een ander soort overheidssteun ontvangt.

Dell heeft geld ontvangen om een nieuwe fabriek in Polen te vestigen op een moment dat het in de VS nieuwe marktposities aan het verwerven was. In het derde trimester van dit jaar heeft het daar een winst van maar liefst 337 miljoen dollar geboekt.

Daarom moet het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering grondig geëvalueerd worden in al zijn aspecten.

Daniel Hannan (ECR). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb het al vaak gezegd en zal het ongetwijfeld nog wel eens doen: wat de motieven van de oprichters ook zijn geweest, de Europese Unie is al lang geen ideologisch project meer; het is een zwendel geworden, een manier om geld van mensen buiten het systeem te herverdelen onder mensen daarbinnen. Vandaar het onderwerp waar we het vandaag over hebben – die steekpenningen aan geselecteerde bevoorrechte bedrijven.

We zullen het maar niet hebben over de verdachte timing van de subsidie aan Dell in Ierland die met twijfelachtige procedurele correctheid werd aangekondigd in de aanloop naar het Iers referendum over de Europese Grondwet of het Verdrag van Lissabon. Laten we er meer in het algemeen even bij stilstaan dat we dit al eens eerder hebben geprobeerd als continent: in de jaren zeventig hebben we maatregelen genomen om niet-concurrerende bedrijven overeind te houden, met alle rampzalige gevolgen van dien. We weten waar die weg toe leidt. Deze leidt tot stagnatie, inflatie en uiteindelijk tot collectief faillissement. Laten we die weg niet opnieuw bewandelen.

Syed Kamall (ECR). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eerste zin met interesse gelezen, waar staat dat het fonds is opgericht om extra steun te geven aan werknemers die de gevolgen van grote structurele veranderingen in de wereldhandelspatronen ondervinden.

Maar zijn er niet altijd al grote veranderingen in wereldhandelspatronen geweest? In mijn kiesdistrict in Londen waren er textielbedrijven die daarop actie hebben ondernomen en zich op de globalisering hebben voorbereid door sommige van hun taken uit te besteden aan armere landen. Daarbij creëerden zij banen in ontwikkelingslanden, maar hielden zij de banen op het gebied van hoogwaardig onderzoek en ontwikkeling, en marketing in Londen, in het kiesdistrict, in de Europese Unie.

Als deze bedrijven een antwoord hebben, waarom belonen we dan inefficiënte textiel- en IT-bedrijven die hun kop in het zand steken en hopen dat de globalisering vanzelf over gaat?

Dit geld moet natuurlijk terug naar de belastingbetalers zodat zij het naar eigen inzicht kunnen besteden. Het is nu tijd dat regeringen zich richten op het scheppen van de juiste voorwaarden zodat er bij banenverlies mogelijkheden zijn voor ondernemers om nieuwe banen te creëren.

- Verslag-Martin (A7-0043/2009)

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik kom terug op dat ambtsmisdrijf dat bijna werd begaan onder het voorwendsel van een wijziging van het Reglement om dat aan de voorwaarden van het Verdrag van Lissabon aan te passen. Het gaat om amendement 86, waarmee de administratie zich het recht toe-eigende de vertegenwoordiger van de niet-ingeschrevenen aan te wijzen die aan de Conferentie van voorzitters zou mogen deelnemen.

Het is volkomen belachelijk dat er, door een weloverwogen zet van de ambtenaren die zich ertegen verzetten, nog steeds geen vertegenwoordiger is aangewezen hetgeen, net als in alle organen van ons Parlement, had moeten gebeuren door middel van een stemming of consensus, ofwel een stemming bij gebrek aan consensus.

En het is verbijsterend dat die ambtenaren de politieke fracties aan hun zijde hebben gekregen, de politieke fracties die ons vijandig bejegenen en die, uiteraard, feitelijk noch juridisch iets in te brengen hebben over de benoeming van onze vertegenwoordiger. Wij zullen deze beslissing, als deze opnieuw ter sprake wordt gebracht, aanvechten bij het Hof van Justitie.

- Ontwerpresolutie (B7-0141/2009) - Voorbereiding van de Top van Kopenhagen inzake klimaatverandering

Marisa Matias, namens de GUE/NGL-Fractie. – (PT) Mijnheer de Voorzitter, om te zorgen dat wij op het gebied van de bestrijding van de klimaatverandering tot echte, bindende resultaten komen, moeten wij vier beginselen in acht nemen. Ik zou die nog eens even willen herhalen. Ze zijn hier vandaag ook al ter stemming voorgelegd.

Ten eerste moeten wij een juridisch bindende overeenkomst bereiken.

Ten tweede moeten wij ons verplichten tot strikte politieke streefdoelen, ook met betrekking tot de vermindering van de emissies. Wij moeten op dit vlak ambitieuze doelstellingen nastreven. Ik denk dat wij verder hadden kunnen gaan dan wij hier vandaag gedaan hebben.

Ten derde moet worden voorzien in de nodige overheidsfinanciering om het probleem van de klimaatverandering naar behoren te kunnen aanpakken.

Het vierde en laatste punt – dat volgens mij in elk geval in aanmerking dient te worden genomen – is dat de overeenkomst wereldwijd moet gelden en niet tot een aantal regio's beperkt mag blijven. Dit moet gebeuren aan de hand van een proces dat gebaseerd is op democratische participatie en betrokkenheid van alle landen.

Ik vind de resolutie die wij hier vandaag hebben aangenomen – laat ik zeggen – minder goed dan de tekst die eerder is goedgekeurd in de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid.

Het belangrijkste is echter het bereikte resultaat en de inspanningen die in de loop van dit proces zijn geleverd. Het Parlement heeft relatief goed werk verricht en dat nemen wij alvast mee naar Kopenhagen. Ik hoop van harte dat wij ons volle gewicht in de strijd zullen werpen en dat wij kunnen verwezenlijken wat hier vandaag is aangenomen.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb mijn steun gegeven aan deze resolutie. Klimaatverandering is een mondiale politieke prioriteit op de Top van Kopenhagen. Deze dient niet alleen maar politieke toezeggingen op te leveren, maar bindende akkoorden en sancties in geval van overtreding.

De strijd tegen klimaatverandering vraagt wereldwijde inzet, en daarbij is actieve betrokkenheid van zowel de ontwikkelde als de ontwikkelingslanden noodzakelijk. De rijke landen moeten daarbij echter het voortouw nemen. Zij moeten tot overeenstemming komen over bindende doelstellingen om hun emissies terug te dringen en tegelijkertijd geld zien te vinden om de ontwikkelingslanden te helpen om klimaatverandering het hoofd te bieden.

Jan Březina (PPE). – (CS) Met de goedkeuring vandaag van de resolutie over de Top van Kopenhagen inzake klimaatverandering heeft het Parlement ondubbelzinnig te kennen gegeven dat het buitengewoon veel belang hecht aan deze kwestie. Dat is ook te zien in de authentieke wijze waarop het Parlement omgaat met deze problematiek. Zie bijvoorbeeld het beginsel van gedeelde maar onderscheiden verantwoordelijkheid dat het uitdraagt. De industrielanden zouden hierbij het voortouw moeten nemen en ontwikkelingslanden en

economieën als China, India en Brazilië zouden de nodige steun moeten krijgen in de vorm van technologieoverdracht en capaciteitsopbouw. Aan de andere kant moet ik zeggen dat ik het overdreven optimistisch vind en ideologisch gezien simplistisch om te veronderstellen dat een akkoord in Kopenhagen een belangrijke impuls zal betekenen voor een *green new deal*. We mogen bij de idealistische pogingen de CO₂-uitstoot terug te dringen onszelf geen oogkleppen opzetten en over de lijken van het bedrijfsleven gaan. Een dergelijke niet van realiteitszin getuigende aanpak lijkt mij geen duurzaam alternatief voor Europa.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, het verslag dat zojuist in ons Parlement is aangenomen past absoluut in de lijn “politiek correct”, een lijn die hier richtinggevend is, zonder dat ook maar één kritische noot wordt geplaatst bij de heersende dogma’s.

Toch is een duizendmaal herhaalde bewering niet per definitie gerechtvaardigd. Er is altijd opwarming van het klimaat geweest. Het klimaat is warmer geworden sinds bijvoorbeeld de laatste ijstijd en het waren toch niet de auto’s van de neanderthalers die de eerdere opwarmingen van de aarde hebben veroorzaakt.

Er is geen enkele tegenspraak, er worden geen vragen gesteld over wat ons honderd keer, duizend keer wordt voorgespiegeld, en met welk doel? Het is wel duidelijk dat er ten minste één groot belang in het spel is: ons voorbereiden op de komst van een mondiale regering; en het tweede belang is om nogmaals de Europeaan en de westerse mens met een schuldgevoel op te zadelen omdat hij, onterecht, verantwoordelijk wordt gehouden voor alles wat er fout gaat in de wereld.

Ik zal het hierbij laten, mijnheer de Voorzitter, want ik heb geen recht op eenenzestig seconden. Ik dank u voor uw aandacht.

Daniel Hannan (ECR). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, tijdens zijn eerste persconferentie als de nieuwe voorzitter of toen hij daartoe benoemd was, verklaarde de heer Van Rompuy dat het Kopenhagenproces een stap voorwaarts zou zijn in de richting van het mondiaal beheer van onze planeet. Ik geloof nooit dat ik de enige ben bij wie alarmbellen gaan rinkelen over de manier waarop de milieuagenda wordt gebruikt door degenen die er een andere agenda op na houden als het gaat om het weghalen van de macht bij de nationale democratieën.

De bescherming van het milieu is te belangrijk om die slechts aan één kant van het politieke debat over te laten om met oplossingen te komen. Als conservatief beschouw ik mezelf van nature als een natuurbeschermer. Het was Marx die zei dat de natuur een hulpbron was die kon worden geëxploiteerd, een leer die op brute wijze werd gerealiseerd in de zware industrie in de Comecon-landen. We hebben echter nooit de vrijemarktoplossingen uitgeprobeerd, zoals het uitbreiden van eigendomsrechten, om langs de weg van eigenaarschap tot een schone lucht en schoon water te komen, in plaats van via de tragedie van het gemeenschappelijk bezit, waarbij ervan wordt uitgegaan dat deze doelstellingen via staatsinterventie en mondiale technocratieën worden bereikt.

Alles bij elkaar genomen is de bescherming van het milieu te belangrijk om te worden overgelaten aan ...

- Ontwerpresolutie (B7-0155/2009) - Meerjarenprogramma 2010-2014 betreffende de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (Stockholm-programma)

Clemente Mastella (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, de resolutie over het programma van Stockholm waar ons Parlement vandaag over heeft gestemd, is het resultaat van een buitengewone samenwerking en een gloednieuwe procedurele regeling waar we momenteel nog weinig ervaring mee hebben.

Deze regeling streeft wel zeer ambitieuze doelen na, maar als we een open en tegelijkertijd veilig Europa willen hebben, moeten we het juiste evenwicht zien te vinden tussen de steeds doeltreffender samenwerking in de strijd tegen criminaliteit en terrorisme enerzijds, en een sterk engagement voor het waarborgen van privacyrechten van de burger anderzijds.

We zetten ons in voor de invoering van een gemeenschappelijk asielbeleid, voor de eerbiediging van het waarborgen van fundamentele mensenrechten en voor een gemeenschappelijk immigratiebeleid door strengere controles aan onze grenzen.

De volgende stap is het opzetten van een Europese justitiële ruimte. Om dit te kunnen bewerkstelligen, moeten we alle samenwerkingsvormen bevorderen met als doel de verspreiding van een gemeenschappelijke Europese justitiële cultuur. Hieronder vallen bijvoorbeeld de wederzijdse erkenning van gemeenschappelijke beslissingen en voorschriften, de afschaffing van de exequaturprocedure en de invoering van maatregelen die de toegang tot de rechter vergemakkelijken en de uitwisseling tussen magistraten bevorderen.

Daarnaast is er het meerjarenprogramma, waarin de nadruk ligt op het concept van Europees burgerschap, dat als aanvulling op en niet als beperking van het nationaal burgerschap moet worden beschouwd.

Ik denk dat het hier om doelstellingen gaat die een grotere inspanning vereisen van alle ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Lena Ek (ALDE). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik heb vandaag voor de Europese strategie voor vrijheid, veiligheid en recht, het zogeheten programma van Stockholm, gestemd, maar wanneer het concrete wetgevingsvoorstel van de Raad via de Commissie terug naar het Parlement komt, neem ik me voor om streng en hard te zijn met betrekking tot de kwestie van openheid en transparantie in het wetgevende werk.

Dat is met name belangrijk met betrekking tot de asielprocedure. De mogelijkheid om asiel te vragen is een grondrecht en bij de Europese samenwerking gaat het om neerhalen van muren niet om het oprichten ervan. De lidstaten moeten daarom de in het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen vastgelegde definitie van vluchteling en asielzoeker respecteren, en ik heb nu een amendement ingediend om daarvoor te zorgen. In zijn uiteindelijke vorm moet het programma van Stockholm voor Europese waarden zoals vrijheid en respect voor de mensenrechten staan. Zij zijn waard om voor te vechten en dat is precies wat ik zal doen.

Daniel Hannan (ECR). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen wil ik u en uw medewerkers bedanken voor uw geduld tijdens deze stemverklaringen.

(EN) Mijnheer de Voorzitter, de voormalige Britse minister van Binnenlandse Zaken Willie Whitelaw heeft eens tegen een opvolger gezegd dat dit de beste positie in het kabinet was, omdat men niet met buitenlanders te maken had.

Er is in geen enkele lidstaat een minister van Binnenlandse Zaken die dat nu nog zou kunnen zeggen. Op het gebied van justitie en binnenlandse zaken heeft zich een buitengewone harmonisatie voltrokken. Op alle terreinen zoals immigratie en asielverlening, visa, burgerlijk recht, strafrecht en politie, hebben we de Europese Unie in feite het ultieme kenmerk van een staat gegeven: een monopolie om haar burgers dwingende rechtsregels op te leggen, oftewel een stelsel van strafrecht.

Wanneer hebben we ooit besloten dit te doen? Wanneer zijn onze kiezers daarover geraadpleegd? Toegegeven, het is niet in het geheim gebeurd. Er was geen sprake van een samenzwering hierover, of het moet wat H.G. Wells een open samenzwering noemt, zijn geweest, maar in geen enkel stadium hebben we de beleefdheid gehad om de mensen te vragen of ze burgers wilden zijn van een staat met een eigen rechtsstelsel.

Philip Claeys (NI). – Zoals veel burgers in Europa die niet de mogelijkheid hebben gekregen om zich uit te spreken over het Verdrag van Lissabon, ben ik zeer ongerust over de evolutie die de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid zal doormaken. Er gaan steeds meer bevoegdheden inzake asiel en immigratie naar de Europese Unie, en dat zijn dus zaken die steeds meer worden onttrokken aan de sfeer van de democratische controle door de burgers. Het resultaat daarvan zal zijn dat er nog meer immigratie zal komen, met alle problemen van dien.

De sfeer van rechten zonder plichten, die ook deze resolutie uitwasemt, is een alibi voor allochtonen om zich toch maar niet aan te passen aan de normen van hun gastland. Ik erger mij bijvoorbeeld aan de passage over de zogenaamde "meervoudige discriminatie van Roma-vrouwen" zonder vermelding van het feit dat die discriminatie vaak zelf opgelegd is. Denk maar aan het feit dat veel Roma-vrouwen en minderjarige kinderen verplicht worden om te gaan....

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik heb gevraagd of we het over Stockholm kunnen hebben.

Mijnheer de Voorzitter, zoals reeds is gezegd, zijn er twee punten die zorgen baren in dit verslag.

Het eerste punt is de invalshoek die duidelijk pro-immigratie is. Het tweede punt wordt niet duidelijk uit de strekking van het verslag of uit de conclusies. We kwamen er simpelweg achter door de intenties van commissaris Barrot: het gaat hier om de criminalisering van de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van onderzoek en de vrijheid van gedachte.

Er worden op dit moment in veel Europese landen mensen vervolgd, gearresteerd, zwaar gestraft en vastgehouden, omdat ze kritiek willen uiten ten aanzien van bijvoorbeeld de geschiedenis van de Tweede

Wereldoorlog of de hedendaagse geschiedenis, of ten aanzien van het verschijnsel immigratie. Dit recht wordt hun ontnomen en ze krijgen zware sancties opgelegd. Dit is een grote bron van zorg, want dit is volledig in strijd met alles waar Europa voor staat.

- Ontwerpresolutie (B7-0153/2009) – Schadevergoeding voor passagiers bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, enkele maanden geleden waren we getuige van het plotselinge en onverwachte faillissement van enkele low cost-luchtvaartmaatschappijen, zoals Myair en Sky Europe, met als gevolg de directe annulering van al hun geplande routes. Dit heeft tot ongekende ongemakken geleid voor duizenden passagiers die de toegang tot correct geboekte vluchten werd ontzegd. Wat nog kwalijker is, is dat diezelfde consumenten ook de mogelijkheid werd ontzegd om hun geld terug te krijgen voor vluchten die werden geannuleerd als gevolg van de faillissementsmaatregelen die deze luchtvaartmaatschappijen hebben getroffen.

Daarom lijkt het nu meer dan ooit noodzakelijk dat de Commissie, die onder andere het welzijn en de welvaart van consumenten tot haar beginselen en waarden rekent, dringend passende maatregelen treft om soortgelijke situaties ten nadele van de Europese burgers te voorkomen.

We moeten met name het herzieningsproces van Richtlijn 90/314/EEG betreffende pakketreizen bespoedigen, en daarnaast moeten we enerzijds zorgen dat we beschikken over ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) In de afgelopen negen jaar hebben 77 luchtvaartmaatschappijen faillissement aangevraagd. Dat zijn er niet één, twee of drie, en dat was niet alleen gisteren. Ik herhaal, dat was in de afgelopen negen jaar. Als gevolg hiervan zijn duizenden reizigers zonder enige bescherming blijven steken op buitenlandse luchthavens. Zij hebben geen enkele vergoeding ontvangen, of in elk geval niet tijdig een passende vergoeding ontvangen. Daarom heb ik voor deze resolutie gestemd. Ik ben het ermee eens dat we in de luchtvaartsector ook dit hiaat in ons rechtssysteem moeten regelen, een gedachte die vandaag de overhand heeft gekregen.

Ik steun ook de in de resolutie genoemde concrete termijn, namelijk 1 juli 2010, al heel snel dus, waarop de Europese Commissie met concrete, echte voorstellen moet komen om dit probleem op te lossen. In de toekomst moeten ook de rechten van luchtreizigers worden beschermd ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Zigmantas Balčytis (S&D). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit is een heel belangrijk vraagstuk. Ik heb voor deze resolutie gestemd omdat ik van mening ben dat we een stuk wetgeving moeten hebben dat onze burgers bescherming biedt ingeval een luchtvaartmaatschappij failliet gaat. Miljoenen van onze burgers maken dagelijks gebruik van goedkope luchtvaartmaatschappijen. Het hoge aantal faillissementen van deze prijsvechters in de Europese Unie sinds 2000, en recentelijk nog van Sky Europe, laat heel duidelijk zien hoe kwetsbaar deze maatschappijen zijn voor de veranderende olieprijsen en de huidige moeilijke economische omstandigheden.

We moeten deze situatie rechtzetten, en we verzoeken de Commissie om na te denken over de meest geschikte compensatieregelingen voor onze passagiers.

Lara Comi (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, in het licht van de recente gevallen waarbij de licenties van veel luchtvaartmaatschappijen zijn opgeschort en ingetrokken, heeft een aanzienlijk aantal passagiers en mensen met tickets die niet zijn terugbetaald of vergoed, behoorlijke financiële schade opgelopen.

Ik acht het daarom noodzakelijk dat er een voorstel voor een specifieke verordening wordt gedaan waarin de beste oplossingen worden omschreven voor problemen die voortvloeien uit de faillissementen, zowel voor financiële verliezen als repatriëring.

Het is dus van belang om passagiers in geval van faillissement te vergoeden en daarnaast de daarmee samenhangende financiële en administratieve procedures vast te leggen. Ik verwijs naar het beginsel van wederzijdse aansprakelijkheid ter bescherming van de passagiers van alle luchtvaartmaatschappijen die dezelfde route vliegen en stoelen beschikbaar hebben. Hierdoor kunnen passagiers die op buitenlandse luchthavens zijn gestrand weer terugkeren. In dit opzicht kunnen voorstellen over een garantiefonds of een

verplichte verzekering voor luchtvaartmaatschappijen plausibele oplossingen zijn als tegenhanger van de uitruil, die neer zou komen op een prijsverhoging voor de consument.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Mijnheer de Voorzitter, het is zeer belangrijk dat we het hebben over de veiligheid van luchtpassagiers en vooral over vergoedingen in situaties waarin luchtvaartmaatschappijen failliet gaan, zoals mevrouw Oviir zojuist zei. In de afgelopen negen jaar gingen 77 maatschappijen failliet en er wordt beweerd dat het luchtverkeer momenteel meer dan ooit last heeft van turbulentie.

Hevige concurrentie is een soort afvalrace. Een nieuw verschijnsel zijn de goedkope luchtvaartmaatschappijen die momenteel succes en grote winsten lijken te boeken. Dat heeft veel andere luchtvaartmaatschappijen in een nadelige concurrentiepositie gemanoeuvreed. Zoals gezegd is het zeer belangrijk ervoor te zorgen dat er geen herhaling komt van eerdere trieste voorbeelden, dat luchtvaartmaatschappijen een bepaalde verantwoordelijkheid voor hun passagiers nemen en dat zij verplicht zijn een vergoeding te betalen wanneer een vlucht vanwege een faillissement wordt geannuleerd. Om te waarborgen dat...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

- Ontwerpresolutie: 'Made in' (oorsprongs aanduiding)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Met de Lissabonagenda mikte de Europese Unie op versterking van de economische unie. Het is daarom belangrijk om ook het concurrentievermogen van onze economie te versterken. Daarbij is echter van essentieel belang dat eerlijke concurrentie in de markt overheerst. Dit betekent dat er duidelijke regels moeten gelden voor iedere producent, exporteur en importeur. Ik heb het voorstel in deze resolutie gesteund omdat de verplichting om het land van herkomst aan te duiden van goederen die uit derde landen worden ingevoerd in de Europese Unie een onfeilbare manier is om transparantie te bereiken, om de consument de juiste informatie te verstrekken en ook om naleving van de internationale handelsregels te waarborgen. Dank u.

Lara Comi (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, het debat over de oorsprongs aanduiding geeft absoluut geen voorrang aan de belangen van één of meerdere lidstaten, zoals soms ten onrechte wordt gedacht. Het behelst daarentegen het economische grondbeginsel van het creëren van gelijke mededingingsomstandigheden.

In overeenstemming met het Verdrag van Lissabon is dit beginsel erop gericht om het Europese concurrentievermogen in te bedden op internationaal niveau aan de hand van duidelijke en evenwichtige regels voor onze productiebedrijven en bedrijven die producten importeren uit derde landen.

Deze kwesties hebben daarom betrekking op heel Europa. Daarom denk ik dat er een akkoord over oorsprongs aanduiding moet komen dat verder reikt dan alleen de afzonderlijke nationale belangen of de belangen van fracties en dat ruimte laat voor de concrete invulling van de interne markt door concurrentie en transparantie te bevorderen.

In dit opzicht betekent het indienen van het voorstel voor een verordening over oorsprongs aanduiding aan het Parlement, zoals het in 2005 door de Europese Commissie is opgesteld, een stap vooruit.

De medebeslissingsprocedure tussen het Parlement en de Raad zal dus, conform het Verdrag van Lissabon, de goedkeuring van een verordening kunnen bespoedigen die zo belangrijk is voor de economie en de Europese consumenten.

Schriftelijke stemverklaringen

- Verslag-Søndergaard (A7-0047/2009)

Robert Atkins (ECR), schriftelijk. – (EN) De Britse conservatieven hebben niet kunnen instemmen met de verlening van kwijting voor de Europese begroting 2007, afdeling Europese Raad. Voor het veertiende achtereenvolgende jaar heeft de Europese Rekenkamer slechts een gekwalificeerde betrouwbaarheidsverklaring kunnen afgeven voor de rekeningen van de Europese Unie.

We hebben kennis genomen van de opmerking van de Rekenkamer dat ongeveer 80 procent van de transacties van de EU wordt uitgevoerd door agentschappen die op basis van gezamenlijke beheerovereenkomsten binnen de lidstaten actief zijn. De Rekenkamer meldt stevast dat de controle op en toetsing van het gebruik van EU-fondsen binnen de lidstaten ontoereikend is.

Om dit hardnekkige probleem aan te pakken heeft de Raad in 2006 een interinstitutioneel akkoord gesloten, dat de lidstaten verplicht de transacties waarvoor ze verantwoordelijk zijn te certificeren. Wij betreuren dat

de meeste lidstaten tot op heden niet op bevredigende wijze aan hun verplichting hebben voldaan. Ondanks het traditionele herenakkoord tussen het Parlement en de Raad zullen we derhalve geen kwijting verlenen zolang de lidstaten niet voldoen aan hun verplichtingen op grond van het interinstitutioneel akkoord.

Jean-Pierre Audy (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor het verlenen van financiële kwijting aan de Raad voor de uitvoering van de begroting van 2007 gestemd, waarbij ik heb benadrukt dat ik het niet eens ben met de manier waarop de Commissie begrotingscontrole is omgegaan met deze situatie waarin de rapporteur, de heer Søndergaard, twee tegenstrijdige verslagen heeft opgesteld; de omslag in het standpunt in de periode tussen het voorstel voor het uitstellen van de kwijting in april 2009 en het voorstel voor het verlenen van kwijting, op basis van de verklaringen die voortvloeiden uit vergaderingen waar geen auditwerkzaamheden aan te pas kwamen, terwijl de Europese Rekenkamer nog geen enkele verklaring heeft afgegeven over het beheer van de Raad. Ik betreur het dat er geen juridisch onderzoek heeft plaatsgevonden om na te gaan welke de bevoegdheden zijn van het Europees Parlement, en dientengevolge ook die van de Commissie begrotingscontrole, met name wat betreft de externe en militaire activiteiten van de Raad. In een tijd waarin we, in het kader van de toepassing van het Verdrag van Lissabon, besprekingen voeren over de politieke betrekkingen met de Raad, is het belangrijk het werk van de instellingen op rechtsnormen te baseren.

João Ferreira (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (PT) Aan het eind van de vorige zittingsperiode, in april, heeft het Parlement besloten om de kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Raad voor 2007 uit te stellen, met name vanwege het gebrek aan boekhoudkundige transparantie met betrekking tot de besteding van de Gemeenschapsbegroting. Het Parlement vond toen dat er vooral voor de uitgaven van de Raad in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid/Europees veiligheids- en defensiebeleid (GBVB/EVDB) meer transparantie en een sterkere parlementaire controle vereist waren.

Met het verslag dat hier vandaag is aangenomen, wordt eindelijk kwijting aan de Raad verleend. Immers, de rapporteur concludeert dat het Parlement van de Raad genoegdoening heeft gekregen voor wat betreft de eisen die het in zijn resolutie van april jongstleden had geformuleerd. De tekst bevat echter een aantal waarschuwingen voor de volgende kwijtingsprocedure. Zo zal worden nagegaan of de Raad vooruitgang heeft geboekt met de afsluiting van al zijn extrabudgettaire rekeningen, de publicatie van alle administratieve besluiten (wanneer deze als rechtsgrondslag voor begrotingsposten worden gebruikt) en de toezending aan het Parlement van zijn jaarlijks activiteitenverslag. Ofschoon de Raad een kleine stap voorwaarts heeft gezet op het gebied van de verantwoording over de besteding van de Gemeenschapsbegroting, zijn wij van oordeel dat de informatie over de GBVB/EVDB-uitgaven nog steeds absoluut ontoereikend is. Daarom hebben wij nog steeds bedenkingen.

- Aanbeveling voor de tweede lezing: Ivo Belet (A7-0076/2009)

Liam Aylward (ALDE), *schriftelijk*. – (GA) Ik heb voor deze verordening inzake de etikettering van banden met betrekking tot hun brandstofefficiëntie gestemd. Energie-efficiëntie is van levensbelang voor de duurzaamheid van het milieu en voor het behoud van eindige hulpbronnen. Duidelijke, informatieve etiketten helpen Europese consumenten voortaan betere keuzes te maken. Deze keuzes zullen niet alleen gebaseerd zijn op kosten, maar ook gebaseerd zijn op brandstofefficiëntie. Een ander voordeel van dit soort etikettering is dat met etiketten op regenbanden de verkeersveiligheid wordt vergroot.

Jan Březina (PPE), *schriftelijk*. – (CS) Ik heb voor het verslag van de heer Belet gestemd inzake de etikettering van banden met betrekking tot hun brandstofefficiëntie, een verslag dat geheel aansluit op het gemeenschappelijk standpunt van de Raad. Gezien het feit dat 25 procent van de totale CO₂-uitstoot voor rekening is van het wegverkeer en 30 procent van het algehele brandstofverbruik daarvan samenhangt met de banden, is de invoering van een verplichting tot het etiketteren van banden een belangrijk instrument in de strijd voor een gezonder milieu.

Dankzij het Parlementsbesluit van vandaag zal de uitstoot van CO₂ naar verwachting jaarlijks met vier miljoen ton dalen. Ter illustratie: dat is hetzelfde als wanneer er jaarlijks een miljoen personenauto's minder rond zouden rijden. Het onomstotelijke voordeel van de nieuwe wetgeving is dat we zullen kunnen genieten van betere en om die reden ook veiligere banden. De prijzen zullen hierdoor echter niet stijgen en dat zal de consument zonder enige twijfel hogelijk kunnen waarderen, vooral de prijsbewuste consument. Naar mijn mening is dit een bevestiging van de uitkomst van marktonderzoeken die aangeven dat consumenten geïnteresseerd zijn in het kopen van milieuvriendelijkere producten. Voor de bandenproducenten berust het voordeel van de goedgekeurde verordening in het feit dat dankzij het bestaan van uniforme normen voor de weergave van informatie over de efficiëntie van banden de strijd om de consument eenvoudiger wordt. Het wordt zo namelijk veel makkelijker om niet langer uitsluitend op prijs te concurreren.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De nieuwe verordening inzake de etikettering van banden maakt deel uit van de communautaire CO₂-strategie. Deze strategie voorziet in streefdoelen die verwezenlijkt moeten worden via de beperking van de CO₂-uitstoot door voertuigen. Vanaf november 2012 zullen banden in de Europese Unie geëtiketteerd worden met betrekking tot hun brandstofefficiëntie, grip op nat wegdek en geluidsemissies. Banden zijn verantwoordelijk voor 20 à 30 procent van het totale brandstofverbruik van een voertuig. Dit hangt samen met de rolweerstand van banden. Met de reglementering van het gebruik van brandstofefficiënte, veilige en geluidsarme banden dragen wij tegelijkertijd bij aan de vermindering van de milieuschade, omdat het brandstofverbruik wordt teruggedrongen, en aan de bescherming van de consument, omdat de markconcurrentie gestimuleerd wordt. Daarom ben ik ingenomen met de invoering van dit nieuwe instrument, dat een nieuwe stap voorwaarts betekent op weg naar een energieduurzaam Europa.

Lara Comi (PPE), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, ik sta achter het besluit van het Parlement om eindelijk een verordening aan te nemen waardoor de veiligheid en ook de milieu- en economische efficiëntie van het wegvervoer toenemen. Het doel is het gebruik van veilige en stillere banden te bevorderen. Uit enkele studies komt naar voren dat het benzineverbruik van een auto op basis van de prestaties van de banden aanzienlijk (tot wel 10 procent) kan worden teruggedrongen.

Geheel in lijn met mijn toewijding aan consumentenbescherming stelt deze verordening een effectief regelgevingkader vast door middel van duidelijke en nauwkeurige etikettering en informatie. Hierdoor kan transparantie worden gewaarborgd en kunnen consumenten bewuster worden gemaakt van hun opties aan de hand van brochures, folders en internetreclame.

José Manuel Fernandes (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Ik vind het een goede zaak dat er op voorstel van het Parlement geen richtlijn, maar een verordening voor de etikettering van banden in de maak is.

Vanaf november 2012 zullen banden in de Europese Unie geëtiketteerd worden met betrekking tot hun brandstofefficiëntie, grip op nat wegdek en geluidsemissies. De Europese burgers zullen over meer informatie beschikken om de juiste banden te kiezen, wat hen in de gelegenheid zal stellen de brandstofkosten terug te dringen en bij te dragen aan de beperking van het energieverbruik. Zij zullen een milieuvriendelijkere keuze kunnen maken en hun ecologische voetafdruk kunnen verminderen.

Anderzijds zal etikettering de concurrentie tussen de producenten versterken. Bovendien zijn aan deze etikettering ook milieuvoordelen verbonden. Er zij op gewezen dat het wegvervoer verantwoordelijk is voor 25 procent van de uitstoot van kooldioxide in Europa.

Banden kunnen een belangrijke rol spelen bij de vermindering van CO₂-emissies, aangezien zij verantwoordelijk zijn voor 20 à 30 procent van het totale brandstofverbruik van een voertuig.

Het gebruik van brandstofefficiëntere banden bij personenauto's kan de brandstofkosten met 10 procent terugdringen.

Daarom heb ik voor gestemd.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *schriftelijk*. – (EN) Ik heb vóór het compromispakket over etikettering van banden gestemd. Dit Parlement behandelt tal van onderwerpen die buitengewoon technisch lijken en op het eerste gezicht bij velen niet hoog op de politieke agenda staan; dit is misschien zo'n onderwerp. Bij nadere beschouwing blijkt echter dat bijna een kwart van de CO₂-uitstoot van het wegverkeer afkomstig is en dat banden een bepalende rol spelen voor wat betreft de brandstofefficiëntie. Dit wetgevingsvoorstel vormt daarom een belangrijk onderdeel van bredere inspanningen van de EU om de opwarming van de aarde tegen te gaan.

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor dit verslag gestemd, vooral omdat het twee essentiële verbeteringen inhoudt: het voorziet in betere informatie, zodat de consument milieuvriendelijke banden kan kiezen, en dankzij die milieuvriendelijkere keuze werkt het ook de brandstofefficiëntie in de hand, aangezien banden verantwoordelijk zijn voor 20 à 30 procent van het totale brandstofverbruik van een voertuig.

Aldo Patriciello (PPE), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het voorstel voor een verordening inzake de etikettering van banden dat vandaag door dit Parlement is goedgekeurd, betekent een doorslaggevende stap in de richting van het op de markt brengen van veilige en stille producten waarmee ook het benzineverbruik zo beperkt mogelijk kan worden gehouden. Het feit dat de juridische vorm van het voorstel veranderd is van een richtlijn in een verordening, komt bijzonder gelegen.

Hierdoor kunnen alle bepalingen in alle lidstaten op dezelfde wijze en gelijktijdig worden toegepast, waardoor de Europese bandenmarkt nog doeltreffender kan worden geharmoniseerd. De moeite die de Commissie industrie, onderzoek en energie daarnaast in de onderhandelingen over de flexibiliteit inzake de weergave van het etiket heeft gestoken, zal de consument passende bescherming bieden, terwijl de producent tegelijkertijd geen last zal ondervinden van buitensporige bureaucratie.

De voorlopige regeling om banden die vóór 2012 zijn geproduceerd vrij te stellen van verplichtingen die voortvloeien uit de verordening, vormt tevens een noodzakelijke maatregel om een geleidelijke invoering van de nieuwe Europese verordeningen op de markt veilig te stellen. Om deze redenen kunnen we zeggen dat we tevreden zijn over het bereikte gemeenschappelijk standpunt, in de wetenschap dat het aansluit bij de doelstellingen van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb gestemd voor de verordening inzake de etikettering van banden met betrekking tot hun brandstofefficiëntie. Deze verordening is een onderdeel van het wetgevingspakket met betrekking tot energie-efficiëntie en zal de vervuilende emissies van de transportsector helpen terugdringen. Volgens de verordening moeten bandenleveranciers etiketten en stickers gebruiken om gebruikers te informeren over brandstofverbruik en rolweerstand, grip op nat wegdek en rolgeluidemissies. In de praktijk geeft het etiket voor deze parameters het niveau van A tot G aan waarop de band is ingedeeld. Bandenleveranciers hebben ook de plicht om op hun website uitleg te geven over deze indicatoren en aanbevelingen te doen over rijgedrag. Deze aanbevelingen houden onder andere de noodzaak van ecologisch verantwoord rijden in, het regelmatig controleren van de bandenspanning en het afstand houden. De lidstaten publiceren op 1 november 2011 alle wettelijke bepalingen en benodigde bestuursrechtelijke maatregelen voor het omzetten van de verordening in nationale wetgeving. De bepalingen van deze verordening zijn van kracht vanaf 1 november 2012. De transportsector is verantwoordelijk voor ongeveer 25 procent van de vervuilende uitstoot. Daarom zal deze verordening helpen deze uitstoot te verminderen.

- Verslag-Böge (A7-0044/2009)

Regina Bastos (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (EFG) heeft ten doel steun te verlenen aan werknemers die persoonlijk getroffen worden door ontslagen ten gevolge van drastische veranderingen in de wereldhandel. In concreto voorziet het in financiering van ondersteuning bij het zoeken van een baan, op maat gesneden omscholing, bevordering van het ondernemerschap, steun bij het uitoefenen van een zelfstandige activiteit en speciale tijdelijke inkomensaanvullingen.

Op termijn moeten deze maatregelen er mede voor zorgen dat de getroffen werknemers een nieuwe baan vinden en deze ook behouden.

Mijn land, Portugal, heeft twee keer steun ontvangen uit het EFG: in 2008, naar aanleiding van het ontslag van 1 549 werknemers in de automobiellindustrie in de regio van Lissabon en in de Alentejo, en in 2009, ten gevolge van het verlies van 1 504 banen in 49 textielbedrijven in het noorden en het midden van het land.

Het is duidelijk dat dit fonds van cruciaal belang is. Uit de vraag van de mevrouw Berès blijkt evenwel dat de huidige situatie enige toelichting van de Europese Commissie vereist. Wij moeten voorkomen dat de toekenning van EU-middelen of staatssteun in één lidstaat elders in de Europese Unie tot banenverlies leidt.

Daarom onderschrijf ik dat een doeltreffende coördinatie van de Europese financiële steun dringend noodzakelijk is. Wij moeten immers voorkomen dat ondernemingen munt slaan uit het scheppen en schrappen van banen.

Proinsias De Rossa (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Ik steun deze toekenning van 14,8 miljoen euro steun uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (EGF) aan de 2 840 werknemers van Dell in Limerick die na de sluiting van hun fabriek hun baan hebben verloren, omdat dit direct ten goede zal komen aan de ontslagen werknemers en niet zozeer aan Dell zelf. Het lijkt er inderdaad op dat Dell, terwijl het bedrijf bezig was zijn productiefabriek in Ierland te sluiten, 54,5 miljoen euro staatssteun van de Poolse regering kreeg om een nieuwe fabriek te openen in Lodz. Deze staatssteun was door de Europese Commissie goedgekeurd. Welke logica ligt aan dit beleid van de Europese Commissie ten grondslag? Feitelijk wordt Dell hiermee vrijgesteld van de verplichting om de sociale gevolgen van zijn strategie onder ogen te zien en kan het gebeuren dat bedrijven met steun van zowel de lidstaat als de fondsen van de EU op de afgrond afsteeven. Duidelijkheid over de samenhang van het beleid van de Europese Commissie inzake staatssteun en sociaal beleid is dringend gewenst.

Diogo Feio (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Zoals ik eerder zei, was het al vóór de uitbarsting van de financiële crisis, die sommige reeds bestaande symptomen versterkt en verergerd heeft, duidelijk dat de globalisering en de verplaatsing van bedrijven ernstige gevolgen zouden hebben voor het dagelijkse leven van vele mensen. Als we hier nog het gebrek aan vertrouwen van de markten en de daling van de investeringen aan toevoegen, wordt het al snel duidelijk dat we thans bijzonder moeilijke tijden doormaken en dat het in deze buitengewone omstandigheden meer dan ooit noodzakelijk is bijzondere regelingen ten uitvoer te leggen om steun te verlenen aan werklozen en hun herintrede op de arbeidsmarkt te bevorderen.

In dit verband is reeds meermaals gebruik gemaakt van het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering, keer op keer om de gevolgen van de blootstelling van Europese werknemers aan de wereldwijde markt te verlichten. Ook de gevallen die de heer Böge in dit verslag beschrijft dienen in overweging te worden genomen, al is het nog maar de vraag of zij allemaal in aanmerking komen voor steun. Daarom is het beter om aanvragen in de toekomst afzonderlijk in te dienen.

Nogmaals: ik ben ervan overtuigd dat de Europese Unie moet bijdragen aan de totstandbrenging van een sterkere, vrijere en meer creatieve Europese markt die investeringen aantrekt en banen schept.

José Manuel Fernandes (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor dit verslag gestemd omdat het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (EFG), als instrument ter bestrijding van specifieke Europese crisissituaties ten gevolge van de globalisering, van toepassing is in de huidige omstandigheden. Het fonds voorziet in individuele, eenmalige en tijdelijke directe steun voor ontslagen werknemers. Bij de toekenning van steun uit dit fonds aan werknemers is geen plaats voor onevenredigheid zoals die waarvan hier sprake is.

Voorts ondersteunt het Europees Sociaal Fonds (ESF) de Europese werkgelegenheidsstrategie en het beleid van de lidstaten inzake volledige werkgelegenheid, kwaliteit van en productiviteit op het werk, bevordert het de sociale inclusie, met name de toegang tot een baan van mensen met een achterstandspositie, en beperkt het de nationale, regionale en lokale ongelijkheden op het gebied van de werkgelegenheid. Dit fonds is van vitaal belang voor de versterking van de economische en sociale cohesie. De huidige omstandigheden vergen een krachtdadige, passende en snelle tenuitvoerlegging van het ESF.

Het is duidelijk dat het EFG en het ESF verschillende, complementaire doelstellingen nastreven en dat ze niet inwisselbaar zijn. Als buitengewone maatregel vereist het EFG een autonome financiering. Het is dan ook volkomen fout om een conjuncturele maatregel als het EFG te financieren ten koste van het ESF of enig ander structuurfonds.

Pat the Cope Gallagher (ALDE), *schriftelijk*. – (EN) Ik ben verheugd over het besluit van het Europees Parlement om de steun aan de werknemers van Dell uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering goed te keuren. De gedwongen ontslagen bij Dell hebben een ernstige weerslag op de economie in Limerick en de omliggende gebieden. We moeten passende maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de mensen die hun baan bij Dell hebben verloren, in de nabije toekomst ander werk kunnen vinden. De goedkeuring van het Ierse verzoek om steun uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering zal bijdragen aan de herscholing en bijscholing van de werknemers in kwestie.

Sylvie Guillaume (S&D), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering gestemd ten gunste van België en Ierland, omdat ik van mening ben dat we alle beschikbare middelen moeten aanwenden om werknemers te helpen die het slachtoffer zijn van de schade die het gevolg is van de globalisering en de economische en financiële crisis.

Ik vraag me desalniettemin af hoe consistent het Europees beleid is, als we, tegelijkertijd met de beschikbaarstelling van dit fonds, zien dat de Europese Commissie Polen toestemming geeft staatssteun te verlenen aan Dell om een vestiging in dat land te openen, terwijl het bedrijf in Ierland een vestiging sluit. Hoe kunnen Europese burgers vertrouwen krijgen in de 'voordelen' van Europa als Europa dit soort 'trucs' toestaat?

Er zouden in deze context wel eens twijfels kunnen ontstaan over het rechtmatig gebruik van overheidsmiddelen, evenals verontwaardiging over het gebrek aan sociale verantwoordelijkheid bij onze bedrijven die zich uitsluitend laten leiden door winstmarges, ongeacht het aantal banen dat verloren gaat.

Jacky Hénin (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (FR) De Dell-groep, gisteren nog nummer één, vandaag wereldwijd de derde computerfabrikant, met een geschatte beurswaarde van 18 miljard dollar, een winstaankondiging voor het derde kwartaal van 2009 van 337 miljoen dollar en een nog hogere verwachte winst voor het vierde kwartaal...

Ja, ik ben solidair met de werknemers van Dell!

Ja, ik hoop dat ze zo snel mogelijk een nieuwe baan vinden en weer een goed leven krijgen!

Maar nee, ik doe niet mee aan het plunderen van de Europese belastingbetaler. Ik doe onder geen enkele voorwaarde nog een schepje bovenop de minachting voor werknemers die in opperste staat van verwarring verkeren.

De schuldigen moeten betalen. Europa moet een sterk industrieel beleid neerzetten dat aan de behoeften van de bevolking voldoet, voordat er dividenden worden uitgekeerd!

Alan Kelly (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Vandaag heeft het Europees Parlement ingestemd met een bijdrage van 14 miljoen euro ten behoeve van de opleiding van 1 900 werknemers van Dell die hun baan zijn kwijtgeraakt door het besluit de fabriek van Ierland naar Polen te verplaatsen. Deze bijdrage kan worden aangewend om diegenen die werkloos zijn geworden, om te scholen en diploma's te behalen waarmee ze op de arbeidsmarkt kunnen terugkeren. Dit bedrag is niet zozeer een aalmoes doch biedt structurele hulp, aangezien het geld aan hogescholen in de provincie Munster wordt gegeven ter bekostiging van het lesgeld van voormalige Dell-medewerkers. De goedkeuring van deze bijdrage is een cruciaal voorbeeld van Europa's vastbeslotenheid Ierland te helpen de recessie te boven te komen. Deze bijdrage moet de trend van stijgende werkloosheid in Munster helpen keren en zal een belangrijke stimulans vormen voor de lokale economie naarmate degenen die getroffen zijn door de sluiting van de Dell-fabriek terugkeren op de arbeidsmarkt.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (FR) We denken aan de Ierse en Belgische slachtoffers van de neoliberale mondialisering als we stemmen voor dit verslag en de subsidieverlening in het kader van het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering.

Wij verzetten ons echter krachtig tegen de redenering dat de sociale en menselijke tragedies die de Europese arbeiders doormaken eenvoudigweg als 'aanpassingen' moeten worden gezien die noodzakelijk zijn voor het soepel functioneren van de neoliberale globalisering. Het is onaanvaardbaar dat de EU juist de partijen steunt die voor deze tragedies verantwoordelijk zijn door politieke en financiële ruggensteun te geven aan delokalisierungs- en overplaatsingsprocessen die puur uit winstbejag worden uitgevoerd.

De commerciële vraatzucht van kapitalistische roofdieren als de Texaanse onderneming Dell, de nummer twee in de wereld op het gebied van telecommunicatie, kan zich niet blijven voeden ten koste van het algemeen belang van de Europese burgers. Dat is in elk geval niet onze visie op Europa.

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De Europese Unie is een ruimte van solidariteit, en het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering maakt daar deel van uit. Dit fonds is van fundamenteel belang om hulp te bieden aan werklozen en slachtoffers van bedrijfsverplaatsingen die het gevolg zijn van de globalisering. Steeds meer bedrijven verplaatsen hun vestigingen om te kunnen profiteren van de lagere arbeidskosten in tal van landen, met name in China en India, met alle gevolgen van dien voor de landen die de rechten van werknemers respecteren. Het EFG is bedoeld om werknemers te steunen die het slachtoffer zijn van bedrijfsverplaatsingen. Het is essentieel om deze mensen te helpen bij het zoeken naar een nieuwe baan. Het EFG is in het verleden reeds gebruikt door andere EU-lidstaten, namelijk Portugal en Spanje. Nu moet dit soort steun worden toegekend aan België en Ierland.

Marit Paulsen, Olle Schmidt en Cecilia Wikström (ALDE), *schriftelijk*. – (SV) De EU heeft een wetgevings- en begrotingsinstrument ingesteld om bijkomende steun te verlenen aan werknemers die te lijden hebben onder de gevolgen van "grote structurele veranderingen in de wereldhandelspatronen en om deze werknemers bij hun herintrede op de arbeidsmarkt te begeleiden".

Wij zijn ervan overtuigd dat vrijhandel en markteconomie economische ontwikkeling bevorderen en zijn daarom in principe tegen financiële steun voor landen of regio's. De financiële crisis heeft de economieën van de lidstaten echter hard getroffen en de recessie is deze keer dieper dan enige andere recessie die Europa sinds de jaren dertig meegemaakt heeft.

Als de EU niet optreedt, worden de werklozen in de Belgische en Ierse regio's die de EU om steun hebben gevraagd, erg hard getroffen. Het risico op sociale en permanente uitsluiting is zeer groot, wat wij als liberalen niet kunnen aanvaarden. We leven sterk mee met iedereen die wordt getroffen door de gevolgen van de economische recessie en zouden maatregelen, zoals opleiding, willen zien die mensen kunnen helpen dit te boven te komen. Daarom staan wij achter de steun voor de getroffen werklozen uit de textielsector in de Belgische provincies Oost- en West-Vlaanderen en Limburg, en in de computerindustrie in de Ierse graafschappen Limerick, Clare en North Tipperary, alsook in de stad Limerick.

Czesław Adam Siekierski (PPE), *schriftelijk*. – (PL) Ik heb mijn steun gegeven aan de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering, want het lijkt geen twijfel dat massaontslagen een negatief gevolg zijn van de economische crisis, en anders dan menigene denkt, duurt de crisis nog altijd voort. Het spreekt vanzelf dat de mensen in de betreffende landen die hun baan zijn kwijtgeraakt, geholpen moeten worden. Het verliezen van hun baan is een grote tragedie in het leven van die mensen en hun gezinnen. Daarom denk ik dat de rol van het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering van bijzonder belang is in moeilijke tijden van crisis. Naar mijn mening moet het budget van dit fonds in de toekomst aanmerkelijk worden verhoogd, zodat het aan de sociale behoeften kan voldoen. De economische crisis blijft haar tol eisen in de vorm van collectieve ontslagen, die dikwijls menselijk leed, toenemende sociale problemen en veel andere onwelkome verschijnselen veroorzaken. Daarom denk ik dat we alles in het werk moeten stellen om de mensen die de dupe zijn van de economische crisis, zo doeltreffend mogelijk te helpen.

- Verslag-Martin (A7-0043/2009)

Maria Da Graça Carvalho (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Ik ben blij met de amendementen op het Reglement die zijn ingediend naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Ik zou hier een van de aspecten willen benadrukken die ik van uitzonderlijk belang acht in het kader van de onderhandelingen over de nieuwe overeenkomst die in januari 2013 het Protocol van Kyoto moet vervangen. Met het Verdrag van Lissabon wordt de internationale strijd tegen de klimaatverandering een specifieke doelstelling van het milieubeleid van de Europese Unie. Met het Verdrag van Lissabon worden steunmaatregelen voor internationale acties ter bestrijding van de klimaatverandering opgenomen in de lijst van doelstellingen die ten grondslag liggen aan het milieubeleid. Met het Verdrag van Lissabon worden aan Europa nieuwe bevoegdheden toegekend op het gebied van energie, wetenschappelijk onderzoek en ruimtevaartbeleid. De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor energie vormt een eerste stap op weg naar een gemeenschappelijk Europees beleid.

Edite Estrela (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor het verslag van de heer Martin over de aanpassing van het Reglement van het Parlement aan het Verdrag van Lissabon gestemd omdat sommige interne voorschriften van het Parlement gewijzigd moeten worden ten gevolge van de verruiming van de bevoegdheden die uit de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon voortvloeit. Zo zal de versterkte wetgevende bevoegdheid het Parlement in de gelegenheid stellen op gelijke voet met de regeringen van de lidstaten wetgeving op te stellen over een groter aantal onderwerpen.

Diogo Feio (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De amendementen waarover wij hier vandaag gestemd hebben, moeten worden opgenomen in het Reglement van het Europees Parlement om de interne voorschriften aan te passen aan de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, die gepland is voor 1 december aanstaande. Mijns inziens is de aanzienlijke verruiming van de bevoegdheden van het Parlement, die alle EP-leden voor nieuwe uitdagingen stelt, een belangrijke test, aangezien hiermee de wetgevingscapaciteit en het verantwoordelijkheidsbesef van het Parlement op de proef worden gesteld.

Daarom kan ik mij alleen maar verheugen over een wijziging van het Reglement waarmee de werkwijze van het Parlement beter zal worden afgestemd op de bepalingen van de Verdragen.

Ik ben vooral ingenomen met de steeds belangrijkere rol die de nationale parlementen en de initiatieven van de lidstaten in het Europese eenwordingsproces vervullen.

Ik hoop dat het subsidiariteitsbeginsel, waaraan de Europese wetgever bijzondere aandacht schenkt, steeds vaker zal worden nageleefd en geëerbiedigd door alle Europese beleidsmakers.

Sylvie Guillaume (S&D), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb het verslag van David Martin over een hervorming van het Reglement van het Europees Parlement gesteund, voor zover die ons Parlement in de gelegenheid stelt zich aan de nieuwe spelregels te houden die met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon van kracht worden.

De hervorming betreft met name de verwelcoming van nieuwe 'waarnemers' die zo snel mogelijk volwaardige leden van het Europees Parlement zouden moeten kunnen worden; de invoering van regels met betrekking tot de nieuwe rol van de nationale parlementen in de wetgevingsprocedure, onder meer aan de hand van een onderzoek naar het respect dat wordt getoond voor het subsidiariteitsbeginsel, een hervorming die ik met open armen begroet voor zover zij een bijdrage kan leveren aan een verdieping van het democratisch debat; en, bovenal, het toekennen van een grotere rol aan het Europees Parlement bij het voorbereiden van Europese wetten.

Tot slot verduidelijkt deze tekst wat voor soort acties er door het Europees Parlement kunnen worden ondernomen in geval van een 'schending van de fundamentele beginselen door een lidstaat', waardoor het Europees Parlement over gerichte middelen beschikt om de fundamentele rechten te verdedigen.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *schriftelijk*. – (EN) Overeenkomstig het oude artikel 36 van het Reglement van dit Parlement werden wij geacht "met name aandacht [te besteden] aan de eerbiediging van de grondrechten". In het nieuwe artikel 36 moeten wij die rechten "ten volle eerbiedigen" zoals verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Dit is een subtiele, doch mijns inziens belangrijke wijziging die alle leden van het Europees Parlement ertoe dwingt de rechten van alle burgers te verdedigen.

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 moet het Reglement worden aangepast. Het moet immers worden afgestemd op de nieuwe voorschriften en bevoegdheden van het Parlement.

Met deze amendementen op het Reglement bereidt het Parlement zich voor op de verruiming van de bevoegdheden die voortvloeit uit de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, zoals onder meer blijkt uit de aantreding van achttien nieuwe EP-leden, de versterkte wetgevingsbevoegdheid en de nieuwe begrotingsprocedure. Ook de toekomstige samenwerking met de nationale parlementen is in dit verband van groot belang.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Er is zeer weinig te zien van de bejubelde democratisering en de sterkere stem voor de parlementen, die het Verdrag van Lissabon had moeten brengen. Er zijn slechts een paar nieuwe procedures. De procedure voor de controle op de naleving van fundamentele rechten mag onder geen beding worden misbruikt voor het afdwingen van politieke correctheid of voor antidiscriminatieaanwin.

Het gebrek aan democratie binnen de EU blijft onder het Verdrag van Lissabon onverminderd bestaan. Er is niet veel veranderd als het Europees Parlement de Commissievoorzitter moet kiezen uit een groep mislukte politici die verkiezingen hebben verloren. Het feit dat het Stockholm-programma er zo snel wordt doorgedrukt dat we niet eens onze bezorgdheid kenbaar kunnen maken over gegevensbescherming, laat zien hoe sterk onze stem werkelijk is. In de praktijk hebben de wijzigingen in het Reglement die voortvloeien uit het Verdrag van Lissabon niet geleid tot een grotere transparantie of een sterkere stem voor parlementen. Daarom heb ik tegengestemd.

Nuno Teixeira (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het Verdrag van Lissabon brengt meer vaart, legitimiteit en democratie in de besluitvormingsprocedure in de Europese Unie, waaruit maatregelen voortkomen die van invloed zijn op het dagelijkse leven van de burgers.

Het Parlement zal vooral een versterkte wetgevingsbevoegdheid krijgen, aangezien het op gelijke voet met de Europese Raad de verantwoordelijkheid zal dragen voor het merendeel van de onderwerpen die door de instellingen behandeld worden. Met het Verdrag van Lissabon zal de zogeheten medebeslissingsprocedure dus de regel en de gangbare wetgevingsprocedure worden.

Van mijn kant ben ik mij, als gekozen EP-lid, bewust van de uitdaging die deze verandering meebrengt.

Meer in het bijzonder wordt met dit verslag de draad weer opgepikt van het werk dat tijdens de vorige zittingsperiode al bijna was afgerond. Doel is om het Reglement van het Parlement aan te passen aan het nieuwe Verdrag, dat naar verwachting begin volgende maand in werking zal treden.

Sommige amendementen zijn louter technisch van aard en in andere amendementen neemt het Parlement de gelegenheid te baat om een en ander te actualiseren. Over het geheel genomen kenmerkt het verslag zich als een compromis dat de goedkeuring wegdraagt van de politieke familie waartoe ikzelf behoor, namelijk de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten), aangezien het op evenwichtige wijze rekening houdt met kwesties als subsidiariteit en proportionaliteit en pleit voor versterkte samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen.

Daarom heb ik voor dit verslag gestemd.

Georgios Toussas (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (EL) De Communistische Partij van Griekenland is er tegen dat het Reglement van het Europees Parlement wordt gewijzigd om het aan te passen aan de bepalingen van het Verdrag van Lissabon. Wij hebben hier dan ook tegen gestemd. Met deze wijziging wordt het reactionair en ondemocratisch karakter van het Reglement van het Europees Parlement niet alleen gehandhaafd maar zelfs aangescherpt. Daarmee ontstaat een regelgevend kader dat elke stem van verzet tegen de overheersing van de politieke vertegenwoordigers van het kapitaal verstikt.

Het is een leugen te zeggen dat het Verdrag van Lissabon “de EU een sterkere democratische dimensie geeft” omdat de rol van het Europees Parlement wordt vergroot. Het Europees Parlement is een vast onderdeel van het reactionair bouwwerk van de EU. Het heeft aangetoond de reactionaire politiek van de EU toegewijd te zijn, de belangen van de monopolies te steunen en een instrument te zijn voor de democratische “legitimizing” van de volksvijandige politiek van de EU. Het Europees Parlement vertegenwoordigt niet de volkeren maar de belangen van het kapitaal. Het is in het belang van de volkeren zich te verzetten tegen en te breken met de volksvijandige politiek van de EU en het Europees Parlement, dat daar steun aan geeft, en het EU-bouwwerk met de grond gelijk te maken.

- Ontwerpresolutie (B7-0141/2009) / REV 1 – Voorbereiding van de Top van Kopenhagen inzake klimaatverandering

Luís Paulo Alves (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb mijn stem gegeven aan deze resolutie, waarin wordt aangedrongen op de noodzaak om in Kopenhagen een ambitieuze en juridisch bindende overeenkomst te bereiken. Mijns inziens kan een dergelijke overeenkomst namelijk leiden tot een nieuw, duurzaam model dat bijdraagt aan de stimulering van de sociale en economische groei, de ontwikkeling van milieuvriendelijke technologieën en hernieuwbare energiebronnen, de bevordering van energie-efficiëntie, de beperking van het energieverbruik en het scheppen van nieuwe banen.

De aanneming van deze resolutie zal volgens mij bijdragen aan een zeker evenwicht in de wereld, aangezien expliciet wordt onderstreept dat de internationale overeenkomst gebaseerd moet zijn op het beginsel van gezamenlijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheid, waarbij de ontwikkelde landen het voortouw nemen door hun binnenlandse emissies te reduceren en zich ertoe verplichten financiële en technische bijstand te verlenen aan de ontwikkelingslanden.

Het is dan ook van essentieel belang dat de Unie op dit gebied een voortrekkersrol vervult om het welzijn van de toekomstige generaties te waarborgen.

Dominique Baudis (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor de resolutie over de Top van Kopenhagen gestemd, omdat het onze verantwoordelijkheid als gekozen volksvertegenwoordigers is om de planeet voor toekomstige generaties te behouden. De wereld bepaalt haar toekomst in de maanden die komen gaan. Het is ondenkbaar dat de internationale gemeenschap er niet in zou slagen een overeenkomst te bereiken die de landen ertoe beweegt om de weg van de rede te kiezen. Dames en heren, regeringsleiders, u hebt de verantwoordelijkheid voor de aarde van morgen in handen. Toon u bekwaam genoeg om uw nationale belangen en kortetermijnproblemen opzij te schuiven, want de mensheid heeft geen tijd meer te verliezen.

Frieda Brepoels (Verts/ALE), *schriftelijk*. – In de resolutie die het Europees Parlement vandaag aannam, wordt in een specifiek hoofdstuk het grote belang van de regio's en lokale autoriteiten bij het klimaatbeleid benadrukt, voornamelijk inzake de raadpleging, informatie, voorlichting en implementatie. Tot 80% van de aanpassings- en mitigatiemaatregelen zal immers worden uitgevoerd op regionaal en lokaal niveau. Verschillende regionale overheden nemen nu al het absolute voortouw en voeren een doorgedreven beleid tegen klimaatverandering.

Als lid van de Europese Vrije Alliantie, die Europese naties en regio's vertegenwoordigt, geef ik mijn volle steun aan de directe betrokkenheid van regionale regeringen in het promoten van duurzame ontwikkeling en het geven van een efficiënt antwoord op de klimaatverandering. In deze context moet het werk van het Netwerk van Regionale Overheden voor Duurzame Ontwikkeling (nrg4SD) in de kijker worden gezet. Dit netwerk werkt al nauw samen met het Ontwikkelingsprogramma en het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNDP en UNEP). De EVA-leden vragen daarom expliciete erkenning voor de rol van regionale overheden in het kader van het Kopenhagenakkoord, meer bepaald inzake mitigatie- en aanpassingsbeleid.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het is van cruciaal belang dat de Conferentie van Kopenhagen uitmondt in een politiek bindende overeenkomst. Deze overeenkomst moet enerzijds voorzien in operationele elementen die onmiddellijk ten uitvoer kunnen worden gelegd en anderzijds in een tijdschema dat de mogelijkheid biedt om in de loop van 2010 overeenstemming te bereiken over een juridisch bindende tekst. Aan deze overeenkomst moeten alle landen deelnemen die het Verdrag ondertekend hebben. Bovendien is het belangrijk dat alle verplichtingen, zowel waar het gaat om beperking van de uitstoot als om financiering, duidelijk worden vastgesteld. Het is een feit dat de ontwikkelde landen het voortouw moeten nemen bij het terugdringen van de broeikasgasemissies, maar ook de economisch verder ontwikkelde ontwikkelingslanden moeten een bijdrage leveren die in verhouding staat tot hun verantwoordelijkheden en mogelijkheden. De ontwikkelde landen en de opkomende landen met al verder ontwikkelde economieën moeten tot vergelijkbare

inspanningen worden verplicht. Dat is de enige manier om verstoring van de internationale concurrentie tegen te gaan. Tevens moet een financieringsmodel worden uitgewerkt dat ook houdbaar is op de middellange en de lange termijn. De financiering moet komen uit de particuliere sector, de koolstofmarkt en de overheidssector van ontwikkelde landen en economisch verder ontwikkelde ontwikkelingslanden.

Nessa Childers (S&D), schriftelijk. – (EN) Het is buitengewoon belangrijk dat de EU tot actie overgaat en in de aanloop naar de Top van Kopenhagen een leidende rol in de wereld gaat spelen bij het terugdringen van koolstofemissies. Het Parlement heeft in verband met de terugdringing van koolstofemissies reeds meer ambitie getoond dan de lidstaten. De resolutie van vandaag met daarin het verzoek om werkelijke financiering, om krachtige doelstellingen van 25-40 procent (en zo dicht mogelijk in de buurt van 40 procent) die aansluiten bij de wetenschappelijke inzichten, en de eis van een wettelijk bindend akkoord, is dan ook bijzonder welkom.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) Ik heb mij onthouden, ten eerste omdat amendement 13 is aangenomen, waarin kernenergie wordt beschouwd als een belangrijke factor voor de vermindering van de CO₂-uitstoot, en ten tweede omdat amendement 3 van onze fractie is verworpen, waarin de ontwikkelde landen werden opgeroepen om tot 2050 hun broeikasgasemissies te verminderen met 80 en 95 procent beneden het niveau van 1990. In de resolutie staat veel positiefs. Zo wordt bijvoorbeeld gezegd dat de EU zich ertoe verbindt om tot 2020 jaarlijks 30 miljard euro beschikbaar te stellen om de ontwikkelingslanden te helpen voldoen aan hun behoeften bij het opvangen van de gevolgen van en de aanpassing aan de klimaatverandering. Ik ben evenwel van mening dat de toevlucht tot kernenergie, als tegengif tegen het broeikasverschijnsel, geen oplossing is in de strijd tegen klimaatverandering. Integendeel, kernenergie is een gevaarlijke optie. In Kopenhagen zijn er twee conflictdriehoeken: ontwikkelde landen – ontwikkelingslanden – onderontwikkelde landen enerzijds en regeringen – achterbanbewegingen – volkeren anderzijds. Door klimaatverandering worden de inspanningen inzake armoedevermindering en hongerbestrijding in de wereld sterk ondermijnd. De Top van Kopenhagen is een reële uitdaging die wij het hoofd moeten bieden als wij willen voorkomen dat de industrie- en kernenergielobby als de grote overwinnaars uit de strijd komen.

Jürgen Creutzmann, Nadja Hirsch, Holger Krahmer, Britta Reimers en Alexandra Thein (ALDE), schriftelijk. – (DE) De Duitse FDP-leden van het Europees Parlement hebben zich om de volgende redenen van stemming over het besluit van Kopenhagen onthouden. Het besluit bevat uitspraken over de financiering van maatregelen voor klimaatbescherming in derde landen, zonder dat de specifieke criteria of het doel van de financiering worden omschreven. Wij kunnen dit niet verantwoorden tegenover de belastingbetaler. Bovendien zijn wij van mening dat de alomvattende kritiek op de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) verkeerd is.

De ICAO is de organisatie die zich op internationaal niveau bezighoudt met luchtvaartangelegenheden. Zowel de kritiek als de uitspraak over het vermeende falen van ICAO-onderhandelingen zijn onjuist en ongepast. De roep om specifieke regelingen voor een CO₂-handelssysteem voor de luchtvaartsector druist in tegen bestaande EU-wetgeving en legt in een internationaal klimaatakkoord met onrealistische eisen een te grote druk op de onderhandelingspositie van de EU.

Proinsias De Rossa (S&D), schriftelijk. – (EN) De effecten van de klimaatverandering worden nu merkbaar: de temperaturen stijgen, de ijskappen en gletsjers smelten en extreme weersituaties nemen in aantal en intensiteit toe. Volgens een schatting van de VN waren op één na alle verzoeken om humanitaire hulp in 2007 klimaatgerelateerd. We hebben een wereldwijde energierevolutie nodig, gericht op een duurzaam economisch model, dat ervoor zorgt dat de kwaliteit van het milieu hand in hand gaat met economische groei, het scheppen van welvaart en technologische vooruitgang. In Ierland bedraagt de koolstofuitstoot per hoofd van de bevolking 17,5 ton per jaar. Tegen 2050 moet dit tot 1 of 2 ton koolstof zijn teruggebracht. Het is duidelijk dat dit om een radicale verandering vraagt in de productie en het verbruik van energie. De eerste stap is een veelomvattend akkoord in Kopenhagen met bindende reductieverplichtingen voor de internationale gemeenschap en internationale sancties in geval van niet-naleving daarvan. De internationale gemeenschap zou hierbij zelfs blij moeten geven van een mate van betrokkenheid die verder gaat dan die welke zij hebben laten zien bij de aanpak van de financiële crisis. Het antwoord op klimaatverandering is gelegen in een sterk internationaal beheer en financiële toezeggingen. Naast de overzeese ontwikkelingshulp moet er extra steun voor de ontwikkelingslanden komen om de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling niet in gevaar te brengen. Sterker nog, met het oog op de klimaatverandering zal er meer moeten worden geïnvesteerd in de publieke sector.

Marielle De Sarnez (ALDE), schriftelijk. – (FR) De gezamenlijke resolutie, die zojuist door het Parlement is aangenomen, geeft een duidelijk signaal af. Het is noodzakelijk dat de Unie met één stem spreekt en als een eenheid optreedt na Kopenhagen, wat de uitkomst van de conferentie ook zal zijn. We moeten streven naar

een werkelijke vermindering van de broeikasgassen met 30 procent. En als ik zeg 'werkelijke vermindering', dan bedoel ik dat we ons uiteindelijk op een dag de vraag moeten stellen hoe om te gaan met afwijkingen en de handel in emissierechten. Het Parlement hoopt dat de Top van Kopenhagen de gelegenheid zal zijn om de Europese Unie van haar sterke kant te laten zien, een Europese Unie die ook een stevige financiële toezegging zal doen richting de ontwikkelingslanden, want dat zijn wij aan hen verplicht.

Anne Delvaux (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Er zullen van 7 tot 18 december bijna 200 landen in Kopenhagen bijeenkomen om een nieuw internationaal verdrag op te stellen in de strijd tegen de klimaatverandering. Het nieuwe verdrag na Kyoto zal vanaf 2013 in werking treden.

De resolutie waarover we gestemd hebben zal voor de Europese Unie als een soort routekaart voor de onderhandelingen dienen. Als huidig lid van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid heb ik hier door middel van amendementen mijn bijdrage aan geleverd, waarbij ik met name de juridisch bindende aard van de overeenkomst heb gesteund.

Mijn eisen, bij het uitbrengen van mijn stem, zijn om een wereldwijde politieke overeenkomst te bereiken die ambitieus en bindend is en die snel de weg plaveit voor een echt wettelijk verdrag; om in vergelijking met 1990 in 2020 30 procent minder broeikasgassen uit te stoten, met een ambitieuze, kwantificeerbare, doch flexibele toezegging van andere vervuilers zoals de Verenigde Staten en China, en 80 procent minder uitstoot van broeikasgassen in 2050, in overeenstemming met wat de deskundigen noodzakelijk achten; en om meer duidelijkheid te scheppen in de cruciale collectieve belofte van de geïndustrialiseerde landen in termen van financiën en hulp aan ontwikkelingslanden. In een crisiscontext is het moeilijk het exacte bedrag te bepalen, maar dit dient in elk geval overeen te komen met de gedane beloften!

Een mislukking in Kopenhagen zou in milieukundig, politiek en moreel opzicht een enorme ramp zijn!

Edite Estrela (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor de ontwerpresolutie over de Conferentie van Kopenhagen over klimaatverandering gestemd, omdat ik van oordeel ben dat in de tekst een goed parlementair compromis is bereikt over de fundamentele aspecten die als leidraad moeten fungeren bij de onderhandelingen over een toekomstige internationale overeenkomst terzake. Ik denk dan met name aan de aanpassingsproblemen, financieringsmechanismen en ontbossing. Voorts wil ik hier nogmaals onderstrepen dat de noodzaak om in Kopenhagen een juridisch bindende internationale overeenkomst te bereiken, die tegelijkertijd ambitieus en realistisch is, tevens als een kwestie van sociale rechtvaardigheid moet worden beschouwd.

Jill Evans (Verts/ALE), *schriftelijk*. – (EN) In de door het EP aangenomen resolutie wordt in een specifiek hoofdstuk de nadruk gelegd op het grote belang van de regio's en de plaatselijke autoriteiten voor het klimaatbeleid, met name op het gebied van de raadpleging, informatievoorziening en de tenuitvoerlegging. Tot 80 procent van het mitigatie- en aanpassingsbeleid zal worden uitgevoerd op regionaal en plaatselijk niveau. Verschillende regionale of substatelijke overheden nemen nu al het voortouw bij het voeren van een radicaal beleid om klimaatverandering te bestrijden.

Wij als leden van de Europese Vrije Alliantie, die Europese naties en regio's vertegenwoordigen, geven onze volledige steun aan de directe rol van de substatelijke instanties en regionale overheden bij de bevordering van duurzame ontwikkeling en het geven van een doeltreffend antwoord op klimaatverandering. In deze context moet met name het werk van het Netwerk van Regionale Overheden voor Duurzame Ontwikkeling (nrg4SD) worden genoemd. Dit netwerk werkt al nauw samen met het Ontwikkelingsprogramma en het Milieuprogramma van de Verenigde Naties. Wij vragen daarom expliciete erkenning van het belang van de regionale overheden in het kader van het akkoord van Kopenhagen, met name voor wat betreft de sleutelrol die zij spelen bij het mitigatie- en aanpassingsbeleid.

Diogo Feio (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Zoals ik al zei, is het van vitaal belang dat een wereldwijde juridisch bindende politieke overeenkomst inzake klimaatverandering wordt bereikt om te voorkomen dat de Europese industrie het slachtoffer wordt van concurrentievervalsing. De Europese Unie moet streven naar een overeenkomst die alle partijen tot een gezamenlijke inspanning verplicht, zodat niet alleen Europa inspanningen levert.

Het voorstel om een heffing op internationale financiële transacties in te voeren en daarmee de aanpassing aan de klimaatverandering in de ontwikkelingslanden en het opvangen van de gevolgen aldaar te bekostigen, lijkt mij ongepast, aangezien deze aanpak nadelige gevolgen heeft voor de economie – met name in de huidige crisissituatie –, de handel en de welvaart.

De kosten die een dergelijke heffing zou meebrengen voor de maatschappij in het algemeen – stijging van de fiscale druk met alle gevolgen van dien voor de belastingbetaler en de consument – en het effect ervan op de financiële markt – afname van de noodzakelijke liquiditeit en kredietstroom naar de bedrijven en gezinnen – mogen niet over het hoofd worden gezien.

Mijns inziens is dit geen goede manier om de markt te reguleren en moeten er andere alternatieven worden overwogen die minder nadelig zijn voor de wereldeconomie.

José Manuel Fernandes (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor deze ontwerpresolutie gestemd, omdat ik van oordeel ben dat de Europese Unie het goede voorbeeld moet blijven geven in de strijd tegen de klimaatverandering. Er zij overigens op gewezen dat de Europese Unie verder is gegaan dan de doelstellingen van Kyoto.

Ik vind dat de overeenkomst van Kopenhagen bindend moet zijn. In verband hiermee heb ik op de resolutie van het Parlement een amendement ingediend waarin ik verzoek om in de slottekst een internationale sanctieregeling op te nemen.

Mijns inziens hebben wij een wereldwijde, ambitieuze overeenkomst met een duidelijk tijdschema nodig. Als we niet ambitieus zijn, zal er een onbeduidend instrument uit de bus komen dat nog minder doeltreffend zal zijn dan het Protocol van Kyoto, waarin reeds internationale sancties vervat zijn. Laten we dus maar hopen dat er een doeltreffende regeling komt en dat de overeenkomst uiteindelijk een herzieningsclausule omvat, zodat zij gemakkelijk geactualiseerd kan worden.

Bovendien ben ik van oordeel dat China en India, die een groot percentage van de mondiale emissies veroorzaken, niet van alle verantwoordelijkheid ontslagen mogen worden, zeker niet wanneer onze eigen industrieën enorme inspanningen leveren om hun uitstoot terug te dringen.

De Verenigde Staten zijn in hoge mate verantwoordelijk voor het welslagen van deze topconferentie. Ik hoop dat de Amerikaanse president, Barack Obama, bewijst dat hij de Nobelprijs verdiend in de wacht heeft gesleept, want de bestrijding van de klimaatverandering draagt bij aan de vrede en het geluk van alle volkeren.

Elisa Ferreira (S&D), *schriftelijk*. – (PT) De resolutie die wij hebben aangenomen bevat een reeks positieve elementen, waaronder: de noodzaak om zich ook na 2012 tot een internationale overeenkomst te verplichten; het streven om de reductiedoelstellingen af te stemmen op de jongste wetenschappelijke gegevens; het verzoek aan de Verenigde Staten om de tijdens de laatste verkiezingscampagne beloofde – maar nog niet vastgestelde – doelstellingen bindend te maken; de nadruk die wordt gelegd op de historische verantwoordelijkheid van de ontwikkelde landen voor de broeikasgasemissies; de bevordering van de energie-efficiëntie en de versterking van de onderzoeks-, ontwikkelings- en demonstratieactiviteiten.

Desalniettemin wordt bijzonder belang gehecht aan de zogeheten marktoplossingen, en met name de koolstofhandel. Het gaat hier om een duidelijke politieke en ideologische keuze die niet alleen geen garanties biedt voor de naleving van de vastgestelde reductiedoelstellingen, maar zelfs een buitengewoon ernstige bedreiging vormt voor de verwezenlijking van de nagestreefde milieudoelstellingen. De ervaring met het Europese systeem voor verhandeling van emissierechten (EU-ETS) sinds 2005 is hiervan een goed voorbeeld. De koolstofhandel heeft ten doel de capaciteit van de aarde om koolstof te recyclen tot marktwaar te degraderen en op die manier het klimaat te regelen. Ten gevolge hiervan lopen wij het risico dat die recyclingcapaciteit – die ten grondslag ligt aan het leven op aarde zoals wij dat kennen – in handen komt van dezelfde ondernemingen die onze planeet, de natuurlijke rijkdommen en het klimaat om zeep aan het helpen zijn.

Robert Goebbels (S&D), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb me van stemming over de 'klimaatresolutie' onthouden, omdat het Europees Parlement, zoals gewoonlijk, weer vol goede bedoelingen zit, maar de realiteit volkomen uit het oog verliest. De Europese Unie stoot zo'n 11 procent van de totale hoeveelheid CO₂ uit in de wereld. Ze kan niet het goede voorbeeld geven en daarenboven voor de rest van de wereld betalen.

Het is niet logisch de lidstaten te beperken in het gebruik van mechanismen voor schone ontwikkeling (CDM), ofschoon die door Kyoto zijn voorzien, en tegelijkertijd 30 miljard euro per jaar te vragen als hulp aan ontwikkelingslanden, zonder voorwaarden of fatsoenlijke beoordeling, om maar één onbetamelijkheid van de resolutie te noemen.

Sylvie Guillaume (S&D), *schriftelijk*. – (FR) Wat de klimaatproblematiek betreft, moet er nu actie worden ondernomen. We kunnen de ontwikkelingslanden daarbij niet machteloos laten toekijken hoe zij als eerste worden getroffen, zonder dat zij over de middelen beschikken om adequaat te kunnen reageren op de

verschijnselen die de ontwikkelde landen in gang hebben gezet! Toekomstige generaties zullen machteloos staan tegenover de gevolgen van de klimaatverandering als er vandaag niet wereldwijd actie wordt ondernomen. Daarom is het onontbeerlijk dat onze regeringen politiek leiderschap tonen om andere landen, zoals de Verenigde Staten en China, ertoe te bewegen tot een overeenkomst te komen. Deze verbintenis moet ook een belasting op financiële transacties bevatten die niet wordt gebruikt om het toezicht op de banksector te financieren, maar voor de financiële ondersteuning van ontwikkelingslanden en mondiale collectieve goederen, zoals het klimaat.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *schriftelijk*. – (EN) Volgende maand zijn wereldwijd alle ogen gericht op Denemarken. Aan de andere kant van de Noordzee, in een land van een vergelijkbare omvang, levert de Schotse regering een essentiële bijdrage aan de inspanningen inzake klimaatverandering. Volgens de officiële website van de Top van Kopenhagen heeft Schotland het “wereldleiderschap inzake de bescherming van het klimaat” op zich genomen. De inspanningen van de Schotse regering dienen volledig te worden ondersteund en het is te hopen dat andere landen volgende maand ook hun gewicht in de schaal zullen leggen om de wereldwijde inspanningen te ondersteunen.

Astrid Lulling (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor deze resolutie gestemd over de strategie van de Europese Unie voor de klimaatop in Kopenhagen, omdat ik ervan overtuigd ben dat een brede internationale overeenkomst de tendens van de ongebreidelde toename van de uitstoot van broeikasgassen wel degelijk kan ombuigen.

Milieubeleid in zijn algemeen en klimaatbeleid in het bijzonder zijn ook een motor voor technologische innovatie en kunnen onze ondernemingen nieuwe groeiperspectieven bieden.

Ik ben zeer verheugd dat Europa een leidende rol op zich neemt door in een energie- en klimaatbeleid te voorzien dat ernaar streeft de uitstoot in 2020 ten opzichte van 1990 met 20 procent te verminderen. Ik ben sterk tegen nog meer beperkende maatregelen zonder een brede internationale overeenkomst. Enerzijds legt Europa, dat verantwoordelijk is voor 11 procent van de uitstoot, te weinig gewicht in de schaal om de trend zelfstandig te kunnen doen keren, anderzijds vrees ik voor de verplaatsing van energie- en CO₂-intensieve bedrijfstakken.

Alleen een uitgebreide overeenkomst die op de middellange en lange termijn is gericht, kan zorgen voor de voorspelbaarheid die nodig is om in belangrijke onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten te stappen en de substantiële investeringen te doen die nodig zijn om economische groei en de toenemende uitstoot van broeikasgassen voorgoed van elkaar te scheiden.

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het is zeer belangrijk dat tijdens de Conferentie van Kopenhagen een ambitieuze en juridisch bindende internationale overeenkomst over klimaatverandering wordt bereikt.

Het is ook belangrijk dat iedereen bij die overeenkomst betrokken wordt, met name China, India en Brazilië, gelet op het aanzienlijke economische gewicht en de intense industriële activiteit van deze landen. Ook zij moeten zich vastleggen op ambitieuze streefcijfers en doelstellingen, die vergelijkbaar moeten zijn met die van de andere partijen, al moeten zij daarbij in de mate van het mogelijke kunnen rekenen op de steun van meer welvarende en meer ontwikkelde landen. Het is tevens essentieel dat de Verenigde Staten hun verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot deze fundamentele kwestie.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Al veel te lang probeert de EU de concentratie broeikasgassen eigenhandig te verlagen, terwijl energiehongerige opkomende economieën en verkwistende geïndustrialiseerde landen niet eens bereid waren het Protocol van Kyoto te implementeren. We zullen moeten afwachten in welke mate de Conferentie van Kopenhagen hieraan iets kan veranderen. Tegen deze achtergrond zijn regels nodig voor het financieringsproces, evenals sancties voor niet-naleving.

Om een verandering te bewerkstelligen, moeten we ons milieubeleid zo herstructureren dat het niet slechts neerkomt op het heen- en weerschuiven van miljoenen in de certificatenhandel, maar ook de bevordering van echte alternatieven mogelijk maakt, zoals hernieuwbare energie en de terugdringing van het met EU-geld gesubsidieerde goederentransport door heel Europa. Dit verslag gaat niet uitvoerig genoeg op dit probleem in, en daarom heb ik tegengestemd.

Rovana Plumb (S&D), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb voor deze resolutie gestemd omdat er een dwingend mondiaal wettelijk akkoord moet worden bereikt in Kopenhagen, op basis waarvan de ontwikkelde- of ontwikkelingslanden zich zullen verbinden aan doelstellingen voor het verminderen van de uitstoot die vergelijkbaar zijn met die van de EU. Wij kunnen de doelstelling van het beperken van de opwarming van

de aarde met twee graden Celsius en het verminderen van broeikasgassen alleen bereiken als we investeren in schone technologieën, onderzoek en innovatie. Aanvullende fondsen moeten worden toegewezen uit de bijdragen van de landen die het mondiale akkoord ondertekenen, waarbij de economische ontwikkeling en solvabiliteit van die landen als uitgangspunt worden genomen.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Deze resolutie houdt een duidelijke en realistische strategie in ten aanzien van de probleemgebieden die moeten worden aangepakt om volgende maand een doeltreffend akkoord te bereiken in Kopenhagen. We hebben nu een tekst waarin het juiste evenwicht is gevonden tussen ambitie en realistische doelstellingen, en waarin de moeilijke vraagstukken aan bod komen waar de onderhandelaars een oplossing voor moeten vinden. Het Europees Parlement heeft het EU-onderhandelingssteam en de lidstaten nu opgeroepen om aan te dringen op actie op het gebied van: de emissiehandel; een wereldwijde koolstofmarkt; een eerlijk financieringssysteem voor adaptatie en mitigatie; bossen; en luchtvaart en maritiem vervoer.

Het Parlement is zijn eerdere verplichtingen met betrekking tot emissiereducties tegen het jaar 2020 nagekomen, en heeft zich nu zelfs nog ambitieuzere doelen gesteld voor 2050 in het licht van nieuwe aanbevelingen van de wetenschappelijke gemeenschap. De bereidheid van de EU om bij dit vraagstuk het voortouw te nemen, zou wel eens een doorslaggevende factor kunnen zijn bij het sluiten van een internationaal bindend akkoord om de klimaatverandering het hoofd te bieden.

Bogusław Sonik (PPE), *schriftelijk*. – (PL) De resolutie van het Europees Parlement over de EU-strategie voor de Conferentie van Kopenhagen over klimaatverandering is een substantieel wetgevingsdocument en een belangrijke stem in het internationale debat en de onderhandelingen voorafgaand aan de klimaattop, en is bedoeld als aanvulling op het standpunt van de Europese Unie in deze kwestie. Als de Europese Unie voorop wil blijven lopen bij de bestrijding van de klimaatverandering, moet het zichzelf ambitieuze reductiedoelstellingen blijven opleggen en eerder aangegane verbintenissen gestand doen. Daarmee zou het, ondanks alle voetangels en klemmen, een voorbeeld stellen voor andere landen.

Het is van wezenlijk belang dat het Europees Parlement, de enige democratische instelling van de EU, zijn stem laat horen in dit debat. Daarom ook moet in onze resolutie de juiste weg worden gewezen en moeten er prioriteiten worden geformuleerd die werkelijk van belang zijn. De tekst van de resolutie zelf moet niet louter een wensenlijstje zijn dat als los zand aan elkaar hangt, maar moet het samenhangende en bovenal verenigde stemgeluid laten horen van de burgers van de EU, op basis van het beginsel van een gezamenlijke, maar gedifferentieerde, verantwoordelijkheid van de lidstaten ten aanzien van de bestrijding van de klimaatverandering.

De Europese Unie moet, als serieuze partner, haar plaats in Kopenhagen innemen als een eenheid, waarbij ze rekening houdt met de belangen van al haar lidstaten. De Europese Unie moet laten zien dat ze bereid is om haar reductiedoelen te verhogen tot 30 procent, mits ook andere landen de bereidheid tonen om voor zichzelf zulke hoge reductiedoelen te stellen. Er zij bovendien op gewezen dat de EU geen onvoorwaardelijke verplichtingen heeft aanvaard, enkel voorwaardelijke.

Bart Staes (Verts/ALE), *schriftelijk*. – Ik heb voor de resolutie gestemd omdat het EP de onderhandelende EU-leiders oproept 30 miljard euro beschikbaar te stellen voor ontwikkelingslanden in hun strijd tegen klimaatverandering. Het EP stuurt daarmee een duidelijk signaal aan de onderhandelaars die over twee weken namens Europa deelnemen aan de klimaattop in Kopenhagen. Die bleven tot nu toe altijd onduidelijk over hun financiële inzet bij de top. Het EP heeft hen nu opgeroepen duidelijker te zijn over bedragen en percentages. Zo komt de bal weer bij de Verenigde Staten te liggen. Er zijn signalen dat de Amerikanen bezig zijn om een emissiedoel voor CO₂ op tafel te leggen. Deze resolutie verhoogt de druk op president Obama om ook met concrete voorstellen te komen, wat de kans op een succes in Kopenhagen een stuk groter maakt.

Dit maakt vervolgens de kans groter dat ook landen als China, India en Brazilië gaan meedoen in het mondiale klimaatbeleid. Samen met de collega's van de Verts/ALE-Fractie heb ik dus met heel veel enthousiasme deze sterke resolutie goedgekeurd. Enig minpunt is dat de productie van nucleaire energie in de resolutie is gesloten. Belangrijk is nu wel dat de Commissie en de lidstaten sterk onderhandelen in Kopenhagen.

Konrad Szymański (ECR), *schriftelijk*. – (PL) In de stemming van vandaag over de EU-strategie voor de Conferentie van Kopenhagen over klimaatverandering heeft het Europees Parlement een radicaal en onrealistisch standpunt ingenomen. Door te vragen om een verdubbeling van de beperkingen op CO₂-uitstoot, ondermijnt het Parlement het klimaatpakket dat onlangs na zulke moeizame onderhandelingen tot stand is gekomen (paragraaf 33 roept op tot een vermindering van 40 procent). Wanneer het Parlement aandringt op een investering van 30 miljard euro per jaar in schone technologieën in ontwikkelingslanden, verwacht

het van landen die hun energie overwegend uit kolen halen, zoals Polen, dat ze dubbel betalen voor de CO₂-uitstoot: eenmaal in de vorm van een bepaald tarief binnen het systeem van emissiehandel en dan nog eens in de vorm van een bijdrage om ontwikkelingslanden te helpen bij de bestrijding van de klimaatverandering (paragraaf 18 gaat over de bijdrage, die maar liefst 30 miljard euro per jaar zou moeten belopen). Wanneer het Parlement erop aandringt dat de bijdragen van lidstaten aan schone technologieën in ontwikkelingslanden berekend worden op basis van CO₂-emissieniveaus en het bbp, gaat het voorbij aan het criterium in hoeverre een land in staat is deze kosten te dragen. Voor Polen betekent het een kostenpost van 40 miljard euro over de komende tien jaar (dit komt doordat de amendementen 31 en 27 verworpen zijn). Om deze reden heeft de Poolse afvaardiging als enige tegen de hele resolutie over de EU-strategie voor de Conferentie van Kopenhagen over klimaatverandering (COP 15) gestemd.

Georgios Toussas (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De toenemende gevaren voor het milieu en de gezondheid, en in het bijzonder de gevaarlijke klimaatveranderingen ten gevolge van de opwarming van de aarde zijn het resultaat van een industriële ontwikkeling die in het teken staat van kapitalistische winst en commercialisering van bodem, lucht, energie en water. Deze verschijnselen kunnen niet doeltreffend worden aangepakt door de machthebbers van het kapitaal, door degenen die juist verantwoordelijk zijn voor het ontstaan ervan.

De weg naar de Conferentie van Kopenhagen is geplaveid met verscherpte interne tegenstellingen in het imperialisme. Met voorstellen voor een “duurzame, groene economie” en “koolstofarme” economische ontwikkeling probeert de EU de weg te effenen voor investeringen van EU-monopolies en tegelijkertijd te voldoen aan de speculatieve verwachtingen die het kapitaal koestert van een “emissiebeurs”.

Om te kunnen komen tot de ontwikkeling en toepassing van een ontwikkelingsmodel dat kan bijdragen aan het herstel van het evenwicht tussen mens en natuur en tegemoet kan komen aan de behoeften van het volk, moeten – als puntje bij paaltje komt – de kapitalistische productieverhoudingen worden omgedraaid. De Communistische Partij van Griekenland heeft tegen de resolutie van het EP gestemd. Voor ons is het belangrijkste dat tegemoet wordt gekomen aan de behoeften van het volk op basis van de in ons land geproduceerde rijkdom. De politieke voorwaarden voor het bereiken van bovengenoemd doel zijn: socialisering van de fundamentele productiemiddelen, centrale planning van het economisch leven onder volks- en arbeiderscontrole en volksmacht-volkseconomie.

Thomas Ulmer (PPE), schriftelijk. – (DE) Ik heb tegen de ontwerpresolutie gestemd, omdat deze van tevoren vastlegt dat de EU vanaf het begin omvangrijke financiële middelen beschikbaar zal stellen, zonder op de andere partners te wachten. Aan mijn stemmers kan ik dit gebruik van hun geld niet verantwoorden. Klimaatbescherming is een belangrijk doel, maar de paniek die wordt gezaaid in de aanloop naar de klimaatop in Kopenhagen is schandelijk en niet te onderbouwen met wetenschappelijke feiten.

- Ontwerpresolutie (B7-0155/2009) - Meerjarenprogramma 2010-2014 betreffende de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (Stockholm-programma)

Luís Paulo Alves (S&D), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor deze resolutie gestemd, omdat zij prioritaire kwesties aanpakt op fundamentele terreinen als vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, inzonderheid voor wat betreft de voorwaarden voor de opvang en integratie van immigranten, de bestrijding van discriminatie, met name op grond van seksuele geaardheid, de toegang tot de rechter en de bestrijding van corruptie en geweld.

Discriminatie moet hoe dan ook bestreden worden, of het nu gaat om geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, handicap, godsdienst, kleur, afkomst of nationale of etnische afstamming, net zoals racisme, antisemitisme, xenofobie, homofobie en geweld.

Voorts moet het recht op vrij verkeer gewaarborgd zijn voor alle burgers van de Europese Unie en hun gezinnen.

Ten slotte moeten ook garanties worden geboden voor de bescherming van burgers tegen terrorisme en georganiseerde misdaad. In dit verband is het belangrijk dat we het regelgevingskader versterken om het hoofd te kunnen bieden aan deze bijzonder actuele dreigingen die alomtegenwoordig zijn.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De Communistische Partij van Griekenland is absoluut gekant tegen het “programma van Stockholm”, zoals ze trouwens ook gekant was tegen de vorige programma’s voor de totstandbrenging van een zogenaamde ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid van de EU. Niettegenstaande de demagogische verkondigingen van de EU is het doel de nationale wetgevingen te harmoniseren en te homogeniseren teneinde het volksvrijdige beleid van de EU

op uniforme wijze te kunnen toepassen. Het doel is de reeds bestaande vervolgings- en repressiemechanismen op EU-niveau te versterken en nieuwe mechanismen daarvoor in het leven te roepen, onder het voorwendsel van de strijd tegen terrorisme en georganiseerde misdaad

Een van de belangrijkste prioriteiten van het “programma van Stockholm” is de intensivering van de anticommunistische hysterie van de EU, die in volle gang is en nu culmineert in de ongehoorde en onaanvaardbare gelijkstelling van communisme en fascisme. De ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid van de EU en de programma’s voor de verwezenlijking ervan sluiten niet aan bij de volksbelangen. Integendeel, dit zijn maatregelen waarmee de individuele en sociale rechten en de democratische vrijheden drastisch worden beknot, het absolutisme wordt geïntensiveerd en de repressie van werknemers, immigranten en vluchtelingen wordt verscherpt. Het doel is het politieke systeem en de overheersing van de monopolies af te schermen en de arbeiders- en volksbeweging aan te pakken. Dit is namelijk een onontbeerlijke voorwaarde voor het kapitaal om een meedogenloze aanval te kunnen uitvoeren op de arbeids- en sociale rechten van de arbeiders- en de volksklasse.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), schriftelijk. – (LT) Ik ben ervan overtuigd dat de bescherming van de rechten van kinderen een heel belangrijk aspect van het Stockholm-programma is. Ik wil de aandacht vestigen op het feit dat geweld tegen kinderen, met inbegrip van seksuele uitbuiting van kinderen, sekstoerisme met kinderen, kinderhandel en kinderarbeid, de laatste jaren een punt van toenemende zorg is. Aangezien de bescherming van de rechten van kinderen een maatschappelijke prioriteit van de Europese Unie is, roep ik de Raad en de Commissie op meer aandacht te schenken aan de bescherming van hen die het meest kwetsbaar zijn.

Kinderrechten maken deel uit van de mensenrechten die de EU en haar lidstaten hebben beloofd na te leven in overeenstemming met het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind. De EU moet zich nog meer inzetten voor verbetering van de situatie van kinderen in Europa en overal ter wereld, zodat zij de bevordering en bescherming van de kinderrechten op gepaste wijze kan waarborgen. Ik zou willen onderstrepen dat alleen een strategie op basis van gecoördineerde en gezamenlijke actie de lidstaten kan aanmoedigen de beginselen van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind te eerbiedigen en na te leven in en buiten de Europese Unie. Teneinde de rechten van kinderen adequaat te waarborgen, stel ik voor normen met een verplichtend karakter in te voeren in alle EU-lidstaten. Treurig genoeg is eerbiediging van de rechten van kinderen nog niet universeel gegarandeerd. Daarom doe ik een beroep op de Raad en de Commissie om door uitvoering van het Stockholm-programma concrete maatregelen te treffen die ertoe leiden dat de rechten van kinderen op gepaste wijze beschermd worden.

Carlo Casini (PPE), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, ik heb vóór de resolutie gestemd omdat die de juiste manier laat zien waarop Europese eenheid op basis van de fundamentele waarden, die de fundamenteën van haar eigen identiteit vormen, versterkt kan worden.

We moeten onszelf niet wijsmaken dat het mogelijk is om overeenstemming te bereiken over de zogenaamde gemeenschappelijke waarden. Niettemin hopen we dat het gebruik van de rede eraan kan bijdragen dat de uiteenlopende politieke componenten grondiger kijken naar wat goed en eerlijk is op weg naar Europese eenheid.

Het duidelijke onderscheid tussen het recht op vrij verkeer en het non-discriminatiebeginsel enerzijds, en de waarde van het gezin als natuurlijke hoeksteen van de samenleving op basis van huwelijk anderzijds, heeft geleid tot de formulering van de paragraaf waarin de onafhankelijkheid van de afzonderlijke lidstaten met betrekking tot het familierecht en het verbod op discriminatie jegens iedere mens worden bevestigd.

Diegenen die net als ik volledig achter het gelijkheidsbeginsel staan, waarin de gelijkheid wordt bevestigd tussen kinderen die wel en kinderen die nog niet zijn geboren, staan ongetwijfeld achter het non-discriminatiebeginsel jegens mensen met verschillende seksuele voorkeuren, maar kunnen de vernietiging van het concept huwelijk of gezin niet accepteren. De betekenis van dit concept, zoals erkend in artikel 16 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens, is essentieel voor de opvolging van generaties en de opvoedkundige vaardigheden van heteroseksuele koppels.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) Ik heb om meerdere redenen tegen het voorstel gestemd. Ik zal de belangrijkste in telegramstijl noemen. In wezen staat het voorstel in het teken van “veiligheid” en angst, wat een voor de grondrechten en fundamentele vrijheden funeste invalshoek is. Veiligheid kan pas worden gewaarborgd als deze rechten worden beschermd en geëerbiedigd in een rechtsstaat. Het voorstel versterkt de opvattingen over, en de mogelijkheden tot uitvoering van een fort-Europa, dat de immigranten ziet als potentiële terroristen en misdadigers en hen in het beste geval dult, niet als mensen met gelijke

rechten maar omdat hun aanwezigheid noodzakelijk is om aan de behoeften van de arbeidsmarkt van de EU te voldoen.

Met het voorstel wordt het verwerpelijke verschijnsel van massale uitzetting bevorderd, het recht op toegang tot asiel beknot, het pad geëffend voor actieve deelneming van de EU aan vluchtelingenkampen buiten de EU-grenzen en een poging ondernomen om gigantische overeenkomsten op te leggen aan derde landen, zonder enige aandacht voor de waarborging van de mensenrechten. Alhoewel nog veel meer gezegd zou kunnen worden, voorziet de resolutie, tot slot, in beleidsvormen waarmee steeds meer bewakingsdiensten en diensten voor het vergaren en uitwisselen van persoonsgegevens van burgers in het leven worden geroepen, die echter een schending betekenen van de collectieve en persoonlijke waardigheid en het recht op vrije meningsuiting. Deze resolutie is gericht tot een samenleving die alleen vijanden heeft, een samenleving waarin iedereen verdacht is. Dat is niet de samenleving die wij willen.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE), schriftelijk. – (SV) Wij vinden het van groot belang dat vrouwen niet het slachtoffer worden van geweld of van mensenhandel voor seksuele doeleinden. Evenzo is het voor ons vanzelfsprekend dat we de mensenrechten moeten eerbiedigen en de internationale verdragen met betrekking tot vluchtelingen moeten naleven. Het is voor ons als EU-burgers vanzelfsprekend dat we een stabiel rechtstelsel hebben waarbij iedereen gelijk is voor de wet en dat we vertrouwen mogen hebben in de manier waarop autoriteiten omgaan met onze privacy.

Veel van de 144 paragrafen van de ontwerpresolutie en de 78 amendementen die op de resolutie van het Parlement zijn ingediend, verdienen natuurlijk onze steun. In de resolutie en de amendementen staan ook heel wat elementen, met betrekking tot mensenrechten, discriminatie en privacy bijvoorbeeld, die in eerdere programma's en zelfs het Verdrag van Lissabon geregeld zijn. We hebben ervoor gekozen om tegen een aantal amendementen te stemmen om een resolutie te krijgen die nog sterker is met betrekking tot de kwesties die niet al in eerdere programma's en Verdragen aan bod zijn gekomen. Ook al bevat de aangenomen resolutie paragrafen die er niet in thuishoren, wij hebben ervoor gekozen om voor de resolutie te stemmen omdat de voordelen veel en veel zwaarder wegen dan de negatieve aspecten. De klare en duidelijke boodschap dat wij in het Europees Parlement ons achter het programma van Stockholm scharen, is belangrijker.

Marije Cornelissen en Bas Eickhout (Verts/ALE), schriftelijk. – Op zich is de EP-resolutie over een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid ten dienste van de burger een progressieve resolutie waarin de Raad van Ministers afgeremd wordt in zijn wens om te kust en te keur persoonsgegevens van burgers uit te wisselen en waarin bescherming van vluchtelingen en migranten wordt gewaarborgd.

Deze resolutie is een stap in de richting van progressieve Europese migratiewetgeving. Enkele cruciale amendementen, waaronder amendementen over de vaststelling van het principe van non-refoulement, de inperking van Frontex die geen rol zal spelen in hervestiging van migranten in derde landen, een positieve opstelling ten opzichte van een generaal pardon, en de constatering dat veiligheid in dienst staat van vrijheid, gaven de doorslag. Alinea's over de aanpak van illegale migratie zijn multi-interpretabel maar slaan mijns inziens niet door naar de repressieve kant. Ik betreur het ten eerste dat de resolutie op het antidiscriminatie-dossier is afgezwakt.

Anne Delvaux (PPE), schriftelijk. – (FR) Tot nu toe werd er op sommige aspecten van de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid slechts langzaam vooruitgang geboekt, maar meer dan 500 miljoen burgers hebben nu wel het recht om vrij binnen de EU te reizen en verblijven! Het is belangrijk om dit in goede banen te leiden. De resolutie die vandaag door het Europees Parlement is aangenomen, draagt daartoe bij.

Ik ben daar zeer verheugd over, want deze resolutie gaat allereerst over de burgers en stemt overeen met mijn prioriteiten: een Europa van het recht en van justitie (bescherming van de fundamentele rechten en bestrijding van iedere vorm van discriminatie); een Europa dat beschermt zonder Big Brother te worden (versterking van Europol en politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, zowel op operationeel als op administratief gebied, verbetering van de samenwerking tussen de politie- en inlichtingendiensten van verschillende landen, oprichting van een Europese strafrechtsruimte die is gebaseerd op het principe van wederzijdse erkenning, bescherming van persoonsgegevens); een solidair Europa, dat verantwoordelijk en rechtvaardig is op het gebied van asiel en immigratie door werkelijke solidariteit tussen alle lidstaten en de bestrijding van mensenhandel en de seksuele en economische uitbuiting van mensen.

De volgende stap: de Europese Raad op 9 en 10 december 2009!

Edite Estrela (S&D), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor de ontwerpresolutie van het Europees Parlement over het Stockholm-programma gestemd, omdat ik van oordeel ben dat zij een reeks voorstellen bevat die de

prioriteiten voor de komende jaren op het gebied van de Europese wetgeving inzake vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid op heldere en nauwkeurige wijze omschrijven in het licht van de toepassing van het Verdrag van Lissabon.

Het is fundamenteel dat een beter evenwicht wordt bereikt tussen de veiligheid van de burgers en de bescherming van hun individuele rechten. Daarom wil ik hier uw aandacht vestigen op het belang van enerzijds de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning van paren van hetzelfde geslacht in de Europese Unie en anderzijds de oprichting van een Europees Hof voor internetsaken en de aanneming van maatregelen waarmee nieuwe rechten aan gedetineerden worden toegekend.

Diogo Feio (PPE), schriftelijk. – (PT) Dit Parlement heeft de gewoonte om tot verdeeldheid leidende kwesties, die veel verder reiken dan de bevoegdheden van de Europese Unie, trachten door te zetten door ze op te nemen in teksten over bredere kwesties die in normale omstandigheden ruime steun zouden genieten. Ik betreur het dat ook in dit geval weer gebruik is gemaakt van deze heimelijke methode. Het enige wat we hiermee bereiken, is dat het Parlement in diskrediet raakt en dat de kloof tussen de EP-leden en hun kiezers steeds breder wordt.

Gelukkig vallen zaken die tot het familierecht behoren onder de bevoegdheid van de lidstaten. Daarom moet de poging van het Parlement om alle partijen hierover tot overeenstemming te dwingen en radicale standpunten door te zetten worden aangemerkt als volstrekt illegaal. Wij hebben hier te maken met een regelrechte aanslag op het subsidiariteitsbeginsel.

Het Parlement kan de erkenning van verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht, die slechts in vier lidstaten geldig zijn, niet opleggen aan de overige lidstaten. Deze grove poging om de wetgevers en het grote publiek in de verschillende landen te beïnvloeden moet absoluut veroordeeld worden.

Naar aanleiding van de aanneming van het Handvest van de grondrechten werd de vrees geuit dat er in de toekomst misbruik van zou worden gemaakt en dat het zou botsen met de nationale wetgeving. De huidige situatie toont aan dat die voorspellingen juist waren.

Carlo Fidanza (PPE), schriftelijk. – (IT) Deze resolutie bekrachtigt eindelijk enkele belangrijke beginselen: gezamenlijke verantwoordelijkheden in de strijd tegen illegale immigratie, bij de verdeling van asielzoekers en bij de repatriëring van buitenlandse gedetineerden. Het deel waarin wordt verwezen naar het respect voor de rechten van minderheden, en dan met name de Roma-minderheid, is naar mijn idee echter uitermate ontoereikend en overdreven politiek correct. De tekst gaat compleet voorbij aan de verloederende situatie waarin de Roma-gemeenschappen in sommige landen als Italië leven, niet door het gebrek aan integratiemaatregelen, maar – integendeel – door een welbewuste keuze om categorisch te weigeren zich aan bepaalde samenlevingsregels te conformeren.

Illegale activiteiten, zoals diefstallen, tassendiefstallen, vervelend gebedel en prostitutie door minderjarigen, die steeds vaker in verband worden gebracht met illegale Roma-nederzettingen in de buitenwijken van grote steden in Italië en elders, worden niet veroordeeld. Er wordt nergens gesproken, zelfs niet in het deel dat over de bescherming van minderjarigen gaat, over de noodzaak om deze kinderen te beschermen tegen de onderwerping die ze door enkele familiehoofden van de Roma wordt opgelegd. Er wordt niet vermeld hoe Richtlijn 2004/38/EG inzake de verwijdering van burgers van de Gemeenschap die na een verblijf van drie maanden in een EU-land niet in staat zijn om een zeker niveau van inkomsten aan te tonen, precies moet worden toegepast. Integratie kan niet tot stand komen zonder respect voor de regels, en ook de Roma-minderheden dienen zich aan dit beginsel te conformeren.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) De meerderheid van het Parlement heeft haar goedkeuring gehecht aan het hoofddoel van het voorstel van de Europese Commissie betreffende het zogeheten Stockholm-programma, dat een regelrechte aanslag betekent op een wezenlijk onderdeel van de soevereiniteit van de lidstaten, namelijk justitie. De versterking van de gezamenlijke acties inzake politieke en justitiële samenwerking en samenwerking tussen geheime diensten, alsmede de invoering van een interne veiligheidsstrategie en de nieuwe maatregelen voor informatie-uitwisseling in de Europese Unie, gaan ten koste van de rechten, vrijheden en waarborgen van alle mensen die in de landen van de Europese Unie verblijven.

De ontwikkeling van een gemeenschappelijk immigratiebeleid dat gebaseerd is op een classificatie van immigranten volgens wenselijkheidscriteria en het gebruik van Frontex in zijn meest repressieve vorm, houden een schending in van de rechten van immigranten en negeren de menselijke tragedie die in tal van landen plaatsvindt.

De versterking van de controle en het toezicht op burgers, alsmede de praktijk van het opstellen van profielen op basis van dataminingstechnieken en de algemene verzameling van gegevens van burgers voor preventieve en politieke doeleinden, zijn verontrustende ontwikkelingen. Het is tevens zorgwekkend dat een enorme hoeveelheid geld wordt vrijgemaakt voor het militair-industrieel complex en de bijbehorende onderzoeksactiviteiten op het gebied van de interne veiligheid.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), *schriftelijk*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de Europese strategie ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – het programma van Stockholm – wordt in december dit jaar door de Raad goedgekeurd, meteen na de vankrachtwording van het Verdrag van Lissabon. Op dit bijzondere moment, als de besluitvormingsbevoegdheden van het Europees Parlement aanmerkelijk zullen toenemen, krijgen de nationale parlementen ook een grotere rol in het communautaire wetgevingsproces. Als de stem van de burger op deze manier versterkt is, zal deze ook een sterker mandaat hebben om te zorgen dat de beginselen van het programma van Stockholm verwezenlijkt worden.

Wat mijns inziens dringend prioriteit heeft, is dat we actie moeten ondernemen om een gelijke behandeling te garanderen voor alle burgers van de Europese Unie, ongeacht hun geslacht, seksuele voorkeur, leeftijd, handicap, godsdienst of levensbeschouwing, huidskleur, afkomst of etnische afstamming. Om dit te bereiken is het noodzakelijk dat de Raad een alomvattende richtlijn over non-discriminatie goedkeurt, een richtlijn die alle terreinen omvat die ik zojuist genoemd heb. Zoals we al dikwijls hebben vastgesteld in het Europees Parlement, ontbeert de EU zo'n wet.

Ik hoop dat deze leemte als onderdeel van het programma van Stockholm wordt opgevuld. We kunnen echter niet volstaan met het maken van een wet. Willen we dat het programma van Stockholm een succes wordt, dan moeten de burgers van de EU hun rechten kennen. Het is daarom een taak voor de nieuwe Europese Commissie om het publiek bewust te maken van antidiscriminatiewetgeving en gendergelijkheid.

Sylvie Guillaume (S&D), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb deze resolutie gesteund, want door deze resolutie kan er een beter evenwicht worden gevonden tussen het respect voor de individuele vrijheden en een meer repressieve zienswijze die gepaard gaat met veiligheidsmaatregelen waarvan het op dit moment moeilijk is om de effectiviteit te meten. Door middel van dit programma bevestigen we opnieuw onze gehechtheid aan een Europa van solidariteit en waarden dat de plicht heeft op te komen voor de vrijheid van religie, gelijke kansen, de rechten van vrouwen, de rechten van minderheden en de rechten van homoseksuelen.

Daarom pleit ik vurig voor de goedkeuring van de richtlijn tegen discriminatie, waarvan de behandeling momenteel stopt in de Raad en die de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) tijdens de vorige zittingsperiode niet wilde. De PPE-Fractie heeft haar bezwaar tegen de tekst later herhaald. Ik ben ook zeer verheugd over de goedkeuring van de amendementen waarin wordt verzocht de hindernissen die het recht op gezinshereniging in de weg staan, op te heffen en waarin wordt gevraagd om een verbod om buitenlandse minderjarigen en alleenstaande minderjarige asielzoekers in hechtenis te nemen.

Ik betreur het echter dat de doelstellingen van het migratiebeleid opnieuw zijn genegeerd en naar de achtergrond zijn gedrongen, nu de aandacht vooral uitgaat naar de bestrijding van illegale immigratie en het versterken van het Europese agentschap Frontex. Wat asiel betreft, zullen de voorstellen inzake een gemeenschappelijk asielstelsel door het Europees Parlement worden onderzocht in zijn hoedanigheid van medewetgever en zal het Parlement nauwlettend in het oog houden of de echte politieke wil bestaat om vooruitgang te boeken op dit gebied.

Timothy Kirkhope (ECR), *schriftelijk*. – (EN) Hoewel de ECR-Fractie veel van wat in het Stockholm-programma staat ondersteunt, zoals samenwerking en solidariteit ten aanzien van kwesties op het gebied van politie, het bestrijden van grensoverschrijdende misdaad en corruptie, het beschermen van grondrechten en het vinden van oplossingen voor immigratie door het verlenen van bijstand aan de landen in Zuid-Europa die geconfronteerd worden met ernstige immigratieproblemen, staan wij niet achter de voorstellen voor een Europese veiligheidsstrategie, of maatregelen waarmee de controle over ons strafrechtstelsel en asielbeleid aan de EU zou worden overgedragen, noch achter oproepen tot "verplichte en onherroepelijke solidariteit". Wij geloven meer in samenwerking dan in dwang; daarom hebben we tegen dit verslag gestemd.

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het Stockholm-programma heeft ten doel de veiligheid te versterken, met name in de strijd tegen grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme, onder eerbiediging van de rechten van de burgers. Je zou verwachten dat dit streven, dat ook mede het gevolg is van de nieuwe realiteit van het Verdrag van Lissabon, zou leiden tot een verantwoorde discussie over de essentiële elementen die

ten grondslag moeten liggen aan een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid ten dienste van de burgers.

Helaas hebben sommigen het debat over een fundamentele kwestie als het Stockholm-programma willen bezoedelen met een probleem dat volkomen irrelevant is en niets met de zaak te maken heeft, namelijk het sluiten van huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht. Ze hebben daarbij zelfs geen rekening gehouden met de legitieme verschillen tussen de interne wettelijke oplossingen die in elk van de landen van de Europese Unie worden toegepast. Deze mensen handelen uit politiek opportunisme en zijn allerm minst bekommerd om het lot van het Stockholm-programma.

Met mijn stem heb ik daarentegen te verstaan gegeven hoe belangrijk het is een debat te houden over de noodzakelijke componenten van deze ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, die ten dienste van de burgers moet staan. En tegelijkertijd heb ik protest aangetekend tegen de strategie van degenen die erop uit waren om dit debat te bezoedelen met een tot verdeeldheid leidende problematiek die niets met de zaak te maken heeft.

Judith Sargentini (Verts/ALE), schriftelijk. – Op zich is de EP-resolutie over een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid ten dienste van de burger een progressieve resolutie waarin de Raad van Ministers afgeremd wordt in zijn wens om te kust en te keur persoonsgegevens van burgers uit te wisselen en waarin bescherming van vluchtelingen en migranten wordt gewaarborgd.

Deze resolutie is een stap in de richting van progressieve Europese migratiewetgeving. Enkele cruciale amendementen, waaronder amendementen over de vaststelling van het principe van non-refoulement, de inperking van Frontex die geen rol zal spelen in hervestiging van migranten in derde landen, een positieve opstelling ten opzichte van een generaal pardon, en de constatering dat veiligheid in dienst staat van vrijheid, gaven de doorslag. Alinea's over de aanpak van illegale migratie zijn multi-interpretabel maar slaan mijns inziens niet door naar de repressieve kant. Ik betreur het ten eerste dat de resolutie op het antidiscriminatie-dossier is afgezwakt.

Czesław Adam Siekierski (PPE), schriftelijk. – (PL) Ik wil graag een paar opmerkingen maken over het meerjarenprogramma 2010-2014 betreffende de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (Stockholm-programma). Het is een van de voornaamste taken van de lidstaten om de burgers van de Europese Unie vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te garanderen. De landen van de Europese Unie moeten meer samenwerken op justitieel gebied, zonder dat dit ten koste gaat van de tradities en grondrechten van de lidstaten. We moeten zorgen voor meer onderling vertrouwen tussen de lidstaten als het gaat om de juistheid van besluiten die genomen zijn door de autoriteiten van een andere lidstaat, met name op terreinen die samenhangen met legale en illegale immigratie, en ook als het gaat om de samenwerking tussen politie en justitie in strafzaken. De EU moet haar inspanningen opvoeren met betrekking tot het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme. Hiertoe moeten stappen worden ondernomen om de uitwisseling van informatie efficiënter te maken, zonder de bescherming van privacy, persoonsgegevens en fundamentele vrijheden uit het oog te verliezen. De veiligheid in Europa is een gemeenschappelijke zaak, net als de gemeenschappelijke eenheidsmarkt, en we moeten al het mogelijke doen om te zorgen dat elke burger zich veilig voelt binnen de grenzen van de EU, aangezien dat een van onze fundamentele waarden is.

Renate Sommer (PPE), schriftelijk. – (DE) Ik juich de aanneming van de ontwerp-resolutie over het Stockholm-programma toe. Het is belangrijk dat dit Parlement, als de vertegenwoordiging van de Europese burgers, een plan voorstelt voor het justitiële en binnenlandse zakenbeleid. We hebben een goed resultaat geboekt. Bovendien biedt het Verdrag van Lissabon ons zekerheid. In de toekomst zal het Europees Parlement niet slechts een adviserende rol spelen op deze politieke gebieden, maar ook betrokken zijn bij het besluitvormingsproces. We hebben een goed evenwicht gevonden tussen veiligheid en burgerrechten.

De bevolking heeft steeds meer behoefte aan veiligheid. We moeten ons echter steeds weer de vraag stellen of en in welke mate burgerrechten en vrijheden mogen worden ingeperkt door de invoering van veiligheidsmaatregelen. Ik ben van mening dat we een goede middenweg hebben gekozen. Om ervoor te zorgen dat deze middenweg ook daadwerkelijk zijn weerslag vindt in het justitiële en binnenlandse zakenbeleid, vragen wij bij de tenuitvoerlegging van het Stockholm-programma om meer controlerechten voor dit Parlement en de nationale parlementen in de EU. Helaas heeft het plenum mijn oproep om de politie toegang te geven tot Eurodac niet gesteund.

Dit zou een verder nuttig hulpmiddel zijn geweest in de strijd tegen terrorisme en criminaliteit. Mijn motie waarin ik de Commissie omroep om voorstellen in te dienen die erop gericht zijn overal in Europa misbruik

van het asielsysteem te bestrijden, had wel succes. Elk geval van misbruik van het asielsysteem maakt het moeilijker om asiel te verlenen aan mensen die hier wel rechtmatig aanspraak op kunnen maken.

– Ontwerpresoluties: Status van het project Euromed-vrijhandelszone

Edite Estrela (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor de gezamenlijke ontwerpresolutie over de stand van zaken van de Euro-mediterrane vrijhandelszone gestemd.

Ofschoon er enige vooruitgang is geboekt, betreur ik het dat de voornaamste doelstellingen van het Euro-mediterrane partnerschap niet bereikt zijn, waardoor de voor 2010 geplande totstandbrenging van de vrijhandelszone in gevaar komt. Wij moeten er hoe dan ook voor zorgen dat het Euro-mediterrane integratieproces opnieuw een politieke prioriteit van de Europese Unie wordt, aangezien het welslagen van dit proces en van de vrijhandelszone kan bijdragen aan de vrede, de welvaart en de veiligheid in de gehele regio.

Diogo Feio (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De Middellandse Zee is de wieg van de beschaving zoals wij die kennen. Aan de oevers van deze zee ontkiemden, groeiden en rijpten ideeën en instellingen die ten grondslag liggen aan de essentie van de Europese beschaving en onlosmakelijk verbonden zijn met haar geschiedenis en haar toekomstplannen.

Aan de oevers van de Middellandse Zee ontstonden ook diepe barsten die vaak gewapenderhand werden aangepakt en geleid hebben tot een pijnlijke politieke kloof, een steeds grotere afstand tussen de betrokken volkeren en een afzonderlijke, om niet te zeggen tegengestelde, ontwikkeling van gebieden die vroeger samen het centrum van de wereld uitmaakten.

Als de Europese Unie zich echt op de wereld wil richten en de dialoog tussen de lidstaten en derde landen wenst te bevorderen, kan zij niet voorbijgaan aan het idee van een Euro-mediterrane vrijhandelszone, aangezien daarmee een nieuwe toenadering tussen beide oevers van de Middellandse Zee mogelijk wordt en tegelijkertijd de Zuid-Zuid-convergentie versterkt wordt.

Wij moeten erkennen dat de tot dusver bereikte resultaten achterblijven bij de ambitie die achter dit concept schuilt. Er doen zich tal van economische en financiële belemmeringen voor, al is het duidelijk dat de grootste obstakels een uitgesproken politiek karakter hebben. Wij moeten volharden en er mede voor zorgen dat het mogelijk wordt om opnieuw een markt op mediterrane schaal tot stand te brengen en op die manier het contact tussen de volkeren nieuw leven in te blazen en de inmiddels verbroken banden weer te herstellen.

Sylvie Guillaume (S&D), *schriftelijk*. – (FR) Ik betreur het dat er nog steeds opvallende economische, sociale en demografische verschillen bestaan tussen de beide oevers van de Middellandse Zee. Daarom ben ik voor het geven van een nieuwe impuls om de landen van het zuidelijke en oostelijke Middellandse Zeegebied in de internationale handel op te nemen, zodat ze hun economieën kunnen diversifiëren en de daaruit voortvloeiende voordelen eerlijk kunnen delen.

Wij moeten de ontwikkelingskloof tussen de noordelijke oever en de zuidelijke oever van de Middellandse Zee verkleinen. Bovendien zou deze vrijhandelszone uitgebreid moeten worden met de stapsgewijze en aan voorwaarden gebonden invoering van het vrij verkeer van werknemers, waarbij rekening moet worden gehouden met de momenteel lopende discussies over de samenhang tussen migratie en ontwikkeling.

Willy Meyer (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (ES) Ik heb tegen het verslag over Euromed gestemd omdat het niet mogelijk is om het handelsaspect van de Unie voor het Middellandse Zeegebied te scheiden van het politieke aspect. Dit verslag dringt rechtstreeks door tot de harde kern van het belang dat de Europese Unie heeft bij de Unie voor het Middellandse Zeegebied: de instelling van een vrijhandelszone tussen de twee regio's. Ik ben tegen de instelling van de vrijhandelszone.

Het hoofdstuk over handel moet gebaseerd zijn op eerlijke handel, rekening houdend met de ongelijkheden tussen de landen van de EU en de landen van de Middellandse Zee. Anderzijds kunnen we in het politieke hoofdstuk niet instemmen met de 'gevorderde status' die de EU aan Marokko heeft verleend, terwijl dat land de mensenrechten blijft schenden. Wat de EU betreft moet het conflict in de Sahara voor de Unie voor het Middellandse Zeegebied een prioriteit zijn, waarbij steun moet worden gegeven aan het proces dat moet leiden tot een referendum over zelfbeschikking, in overeenstemming met de resoluties van de Verenigde Naties. Om dezelfde reden kunnen we de zogeheten upgrade die de EU aan Israël heeft gegeven niet steunen. Israël schendt voortdurend het internationaal recht, en we hebben ook politieke verplichtingen tegenover Palestina.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Ik ben zeer verheugd met het feit dat de multilaterale contacten met het Middellandse Zeegebied, en met name met de landen van het zuidelijke en oostelijke Middellandse Zeegebied (ZOM-landen), zullen worden verbeterd en versterkt. Ik steun ook de inspanningen van de Europese Unie om het moderniseringsproces van de economieën in deze landen op gang te brengen en zo de bevolking te helpen. Ik betwijfel echter sterk of dit kan worden bereikt door middel van de geplande Euromed-vrijhandelszone.

Een door de Universiteit van Manchester uitgevoerde duurzaamheidseffectbeoordeling waarschuwt voor de negatieve sociale en milieugevolgen voor de betrokken ZOM-landen. Ik vrees dat deze overeenkomst de EU-landen nieuwe afzetmarkten zal opleveren, maar de economieën van de ZOM-landen ernstig zal schaden. De parallelle invoering van vrij verkeer van werknemers waartoe in de ontwerpresolutie wordt opgeroepen, zou verder leiden tot een enorme migratiegolf naar Europa en een uitstroom van arbeidskrachten die in de ZOM-landen niet kunnen worden gemist. Met het oog op een positieve toekomst voor de ZOM-landen heb ik dan ook tegen deze resolutie gestemd.

Cristiana Muscardini (PPE), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, na de conferentie van Barcelona van 1995 is het potentieel dat inherent is aan de natuurlijke betrekkingen tussen de landen die aan de Middellandse Zee liggen, nog niet volledig benut.

Het ambitieuze project om nieuwe en nauwere politieke, sociale en culturele betrekkingen tot stand te brengen tussen de noordelijke en de zuidelijke oevers van de Middellandse Zee moet één van de prioriteiten van de Europese Unie blijven om de gewenste en strategische invoering van een vrijhandelszone te bewerkstelligen. Deze Euromed-regio kan in het hele gebied een enorme bijdrage leveren aan de vrede, de welvaart en de veiligheid.

Ik ben voorstander van maatregelen en inspanningen die erop gericht zijn om handelsbarrières en –obstakels uit de weg te ruimen en ik ben me ervan bewust dat het succes van het Euro-mediterrane partnerschap niet alleen afhangt van de bereidwilligheid van de Europese landen. De invoering van een vrijhandelszone vereist een vastberaden, continue en synergetische bijdrage van alle partijen.

De Unie voor het Middellandse Zeegebied moet ook de bestaande samenwerkingsverbanden in het kader van Euromed versterken om alle partnerlanden in staat te stellen deel te nemen aan de regionale programma's en het daaraan verbonden beleid. Hierbij merk ik op dat het opstellen van projecten binnen het in Parijs in juli 2008 opgestelde kader in sectoren van strategisch belang, zoals nieuwe infrastructuur, samenwerking binnen het MKB, de communicatiesector en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, in positieve zin kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en de bevordering van handel en investeringen, want de landen aan de zuidelijke oevers van de Middellandse Zee hebben hier dringend behoefte aan. Door al deze voorwaarden komen vrede en vriendschappelijke betrekkingen meer binnen handbereik te liggen.

Om al deze redenen sta ik achter de resolutie en ik hoop dat de door de Commissie opgestelde routekaart nageleefd wordt en net zo vruchtbaar is als we allemaal verwachten.

- Ontwerpresolutie (B7-0153/2009) – Schadevergoeding voor passagiers bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen

Richard Ashworth (ECR), *schriftelijk*. – (EN) De ECR-Fractie heeft tegen de door andere fracties in de Commissie vervoer ingediende ontwerpresolutie over schadevergoeding voor passagiers bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen gestemd. Wij als ECR-Fractie hebben onze eigen ontwerpresolutie ingediend die een aantal van de belangrijkste zwakke punten in de aangenomen tekst zou hebben rechtgezet, en wel om de volgende redenen.

Weliswaar is het ondersteunen van passagiersrechten natuurlijk van vitaal belang, maar er zijn efficiëntere maatregelen die genomen kunnen worden zonder dat de passagiers met nog hogere kosten worden opgezadeld.

1. We kunnen beter de door commissaris Tajani tijdens de plenaire vergadering van 7 oktober aangekondigde effectbeoordeling afwachten.

2. In de aangenomen tekst wordt opgeroepen tot het oprichten van een “garantie”-fonds dat zou worden gebruikt om passagiers te compenseren bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen. De oprichting van een dergelijk fonds zou echter onvermijdelijk door de consument moeten worden gefinancierd, wat betekent dat passagiers zelfs nog meer voor hun tickets zouden moeten betalen. In dit stadium zou deze onnodige

stap neerkomen op een verdere uitbreiding van de toch al omvangrijke lijst van de reeds bestaande luchtvaartbelasting, veiligheidskosten en andere belastingen die zij nu al moeten betalen.

(Verklaring ingekort overeenkomstig artikel 170 van het Reglement)

Liam Aylward (ALDE), *schriftelijk*. – (GA) Ik steun deze resolutie waarin de Commissie wordt gevraagd de huidige wetgeving te herzien en ook nieuwe wetgeving op te stellen om ervoor te zorgen dat passagiers niet in het nauw komen als gevolg van faillissementen van luchtvaartmaatschappijen.

Op het ogenblik voorziet de Europese wetgeving niet in bescherming van Europese passagiers als een luchtvaartmaatschappij waarbij zij een reis hebben geboekt failliet gaat. Ik sta volledig achter het standpunt van de voorzitter van de Commissie vervoer en toerisme, die heeft gezegd dat veel passagiers niet over de middelen beschikken om dit soort verliezen op te vangen. Daarom dient er een bijstandsmechanisme of schadefonds te worden opgericht om mensen te helpen die in de problemen zijn gekomen als gevolg van zo'n faillissement.

De regels met betrekking tot de rechten van passagiers moeten worden geactualiseerd en versterkt om bescherming en hulp te bieden in geval van faillissement van een luchtvaartmaatschappij of soortgelijke incidenten buiten de macht van de passagiers.

Edite Estrela (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor de ontwerp-resolutie over schadevergoeding voor passagiers bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen gestemd, omdat ik van oordeel ben dat Europese passagiers beter moeten worden beschermd bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen via de invoering van nieuwe wetgeving of de herziening van reeds bestaande wetgeving en de oprichting van een reservefonds voor schadevergoeding.

Diogo Feio (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De commerciële luchtvaartmaatschappijen bevinden zich sinds de aanslagen van 11 september 2001 in een ernstige crisis die nog verergerd wordt door de huidige economische en financiële crisis. Het aantal faillissementen neemt alsmaar toe en steeds meer passagiers, van wie velen in transit, worden geconfronteerd met onaangename situaties waarin zij volkomen machteloos zijn.

Dit gebrek aan consumentenbescherming is echt onaanvaardbaar. Daarom moet de Europese Unie met een oplossing komen die voorziet in een evaluatie van luchtvaartmaatschappijen, bijstand aan passagiers die het slachtoffer zijn van de voornoemde situaties en schadevergoeding.

Gelet op het voorgaande moeten de maatregelen rekening houden met de delicate financiële situatie van de luchtvaartsector en mogen zij geen onnodige belemmeringen opwerpen die luchtvaartmaatschappijen beletten naar behoren te functioneren. Zij moeten beperkt blijven tot wat strikt noodzakelijk is om de bescherming van consumenten/passagiers te waarborgen.

Sylvie Guillaume (S&D), *schriftelijk*. – (FR) Er zijn in de Europese Unie sinds 2000 77 luchtvaartmaatschappijen failliet gegaan. Toegegeven, er bestaan wel degelijk bepalingen in de Europese wetgeving op het gebied van prijstransparantie en schadevergoeding wanneer de toegang tot een vlucht wordt geweigerd, maar de EU moet de hiaten opvullen als er sprake is van insolventie, vooral als de tickets op internet zijn gekocht. Er zijn nog steeds te veel passagiers die in situaties terechtkomen waar ze niet meer uit kunnen komen, omdat ze simpelweg niet over de benodigde financiële middelen beschikken, aangezien ze al hun spaargeld in de vakantie met het gezin hebben gestoken. Ik ben voor regels die garanderen dat passagiers niet stranden op hun bestemming, zonder mogelijkheden om terug te keren of van alternatieve accommodatiemogelijkheden gebruik te maken.

Jörg Leichtfried (S&D), *schriftelijk*. – (DE) Ik stem voor de resolutie, vooral met het oog op Verordening (EG) nr. 261/2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91, die al is aangenomen. In deze verordening zijn de juiste stappen al genomen, en de versterking en bescherming van passagiersrechten vloeien er logisch uit voort.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (FR) Wij stemmen voor deze resolutie in de hoop dat de belangen van vliegtuigpassagiers zo veel mogelijk worden beschermd, gegeven de huidige stand van zaken (liberalisering van vervoersdiensten, toename van het aantal luchtvaartmaatschappijen).

Wij willen echter benadrukken dat het vergoedingensysteem dat in dit verslag wordt voorgesteld slechts een noodoplossing is die de kern van het probleem niet oplost.

De echte oplossing ligt in de oprichting van een Europese publieke luchtvervoersdienst. Een publieke dienst die zich bekommert om het algemeen belang en dus om het optimaliseren van de afgelegde trajecten, zodat de gevolgen voor het milieu zo beperkt mogelijk blijven. Een publieke dienst die zich bekommert om het algemeen belang en dus om de veiligheid, de bewegingsvrijheid en het welzijn van zowel passagiers als werknemers.

Het is dringend noodzakelijk het Europa van de individuele belangen achter ons te laten en te bouwen aan een Europa van het algemeen belang.

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De recente stijging van het aantal faillissementen onder luchtvaartmaatschappijen, waarvan duizenden burgers van de lidstaten schade ondervinden, heeft de Europese Unie ertoe verplicht maatregelen te nemen om de burgers te beschermen. Het is inderdaad belangrijk dat wij de rechten waarborgen van reizigers die dagelijks gebruik maken van het luchtvervoer. Daarom heb ik voor gestemd.

Robert Rochefort (ALDE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor de resolutie over de schadevergoeding voor passagiers bij het faillissement van luchtvaartmaatschappijen gestemd. Als een luchtvaartmaatschappij failliet gaat, wordt onder de huidige Europese wetgeving immers alleen de schade vergoed van passagiers die een pakketreis hebben geboekt.

Het moge duidelijk zijn dat de manier waarop consumenten hun reizen boeken, de afgelopen jaren een enorme ontwikkeling heeft doorgemaakt: toename van het aantal tickets dat wordt geboekt bij goedkope luchtvaartmaatschappijen, duidelijke terugloop van het aantal verkochte pakketreizen en een toename van het aantal directe, individuele online aankopen en van het aantal losse vluchten.

Als we daar de crisis nog aan toevoegen die de sector momenteel teistert, is het makkelijk voor te stellen dat een groot aantal Europese passagiers na het faillissement van hun luchtvaartmaatschappij in hun vakantieoord stranden, soms zonder dat zij de mogelijkheid hebben om een slaapplek te boeken en in wanhopige afwachting van hun terugvlucht.

En daarna zal het bovendien heel moeilijk worden één of andere schadevergoeding voor de geleden schade los te krijgen... Gezien deze zorgwekkende situatie is het noodzakelijk dat de Commissie een wetgevingsinitiatief neemt. Tegelijkertijd moet er een garantiefonds worden opgericht dat gefinancierd moet worden door de luchtvaartmaatschappijen om deze schadevergoedingen te bekostigen.

Nuno Teixeira (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Europese regio's die als toeristische bestemmingen te boek staan, moeten waarborgen dat zij aan de gebruikers van de diensten van deze sector de beste service en kwaliteit aanbieden.

Madeira is hiervan een voorbeeld. Vorige week heeft de Wereldorganisatie voor toerisme de regio uitgeroepen tot een van de beste toeristische bestemmingen ter wereld. Madeira heeft daarbij voor dertien van de vijftien beoordelingscriteria de hoogste kwalificatie behaald. Om deze positie te kunnen behouden op een sterk concurrerende markt moeten de openbare en particuliere instellingen hun inspanningen ter bevordering van de ecologische, economische en sociale duurzaamheid blijven voortzetten. Deze doelstelling houdt tevens in dat aan de toeristen die het eiland bezoeken maximale garanties moeten worden geboden met betrekking tot het luchtvervoer en de accommodatie.

De ontwerpresolutie die hier vandaag in stemming is gebracht, vormt een stap in deze richting. Zij heeft immers ten doel passagiers te beschermen bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen via de invoering van een verplichte verzekering en een garantiefonds voor deze ondernemingen en de invoering van een optionele verzekering voor hun klanten.

Het is tevens een goede zaak dat de Europese Commissie wordt verzocht een voorstel in te dienen om passagiers van failliet verklaarde luchtvaartmaatschappijen te vergoeden voor de geleden schade en garanties te bieden voor repatriëring wanneer zij vast komen te zitten op de luchthaven.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb voor de resolutie van het Europees Parlement gestemd betreffende schadevergoeding voor passagiers bij faillissement van luchtvaartmaatschappijen. Op dit moment zijn er verschillende Europese regelingen met betrekking tot de volgende situaties: schadeloosstelling en repatriëring van consumenten bij faillissement van bedrijven die pakketreizen organiseren; aansprakelijkheid van luchtvervoerders bij ongevallen en compensatieregelingen voor passagiers; compensatie voor en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering of bij annulering of langdurige vertraging van vluchten.

Er zijn echter geen wettelijke voorzieningen ter bescherming van consumenten in het geval dat de luchtvaartmaatschappij failliet gaat. In de afgelopen negen jaar zijn 77 Europese luchtvaartmaatschappijen failliet gegaan. Daarom ben ik van mening dat deze richtlijn absoluut nodig is. Het Europees Parlement heeft daarom de Commissie gevraagd om de positie van passagiers bij faillissement van de luchtvaartmaatschappij te versterken. In feite heeft het Europees Parlement de Commissie gevraagd om met een wetsvoorstel te komen in juni 2010. Volgens dit voorstel zouden passagiers van wie de luchtvaartmaatschappij failliet gaat schadeloos gesteld moeten worden, zouden alle luchtvaartmaatschappijen die naar dezelfde bestemming vliegen met beschikbare stoelen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de passagiers, zouden luchtvaartmaatschappijen verplicht verzekerd moeten zijn, zou een garantiefonds moeten worden ingesteld en zouden vrijwillige verzekeringen voor passagiers moeten worden aangeboden.

- Ontwerpresolutie: 'Made in' (oorsprongs aanduiding)

Edite Estrela (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor de gezamenlijke ontwerpresolutie over oorsprongs aanduiding gestemd, omdat zij gebaseerd is op het beginsel dat consumentenbescherming transparante en consistente handelsregels vergt, ook met betrekking tot de oorsprongs aanduiding. In dit verband onderschrijf ik dat de Commissie samen met de lidstaten maatregelen moet treffen om de legitieme rechten en verwachtingen van de consument te verdedigen wanneer er bewijs is dat importeurs en producenten buiten de EU gebruik maken van frauduleuze of misleidende oorsprongs aanduidingen.

Diogo Feio (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het is noodzakelijk om de consument adequate informatie te verstrekken wanneer hij bepaalde producten koopt, met name voor wat betreft het land van herkomst en de voorschriften inzake veiligheid, hygiëne en milieubescherming die in het desbetreffende land op de productie van toepassing zijn. Deze informatie is onontbeerlijk om een bewuste en geïnformeerde keuze te kunnen maken. Daarom heb ik voor deze ontwerpresolutie gestemd. Zij roept de Commissie op om haar voorstel opnieuw aan het Parlement voor te leggen, zodat het behandeld kan worden conform de wetgevingsprocedure zoals bepaald in het Verdrag van Lissabon.

Ik zie mij echter genooddaakt om bij de beoordeling van het Commissievoorstel over oorsprongs aanduiding nauwgezet na te gaan of voldoende steun wordt verleend voor traditionele producten. Het zou immers onaanvaardbaar zijn dat een betere consumentenbescherming – die zowel noodzakelijk als wenselijk is – de doodsteek zou betekenen voor kleine producenten van traditionele producten. Ik zal tevens bijzondere aandacht besteden aan de mechanismen die gebruikt worden om het begrip van oorsprong te definiëren, zodat de Europese producenten geen nadeel ondervinden ten opzichte van hun concurrenten.

João Ferreira (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (PT) Wij zijn van oordeel dat de resolutie die wij hier hebben aangenomen sterk achterblijft bij wat oorsprongs aanduiding volgens ons zou moeten zijn, namelijk een instrument om de werkgelegenheid in de industrie en dan vooral in het midden- en kleinbedrijf te beschermen, en een instrument om sociale en milieudumping tegen te gaan. Daarom hebben wij ons van stemming onthouden.

Bovendien houdt deze resolutie geen rekening met de gevolgen van de liberalisering van de wereldhandel voor de werkgelegenheid en de industriële structuur in de verschillende lidstaten. Zij maakt geen gewag van de ontelbare verplaatsingen van bedrijven die op zoek gaan naar snelle winst, met alle gevolgen van dien, waaronder de-industrialisatie van uitgestrekte regio's, stijging van de werkloosheid en verslechtering van de economische en sociale omstandigheden. Deze resolutie dringt er alleen maar "bij de Commissie en de Raad op aan al het nodige te doen om de concurrentievoorwaarden gelijk te trekken".

Ten slotte betreuren wij ook dat de meerderheid van het Parlement onze voorstellen heeft verworpen, vooral omdat wij daarmee onder meer streefden naar instandhouding van de werkgelegenheid, eerbiediging van de rechten van werknemers en consumenten en bestrijding van kinderarbeid of slavernij, protest aantekenden tegen de invoer van producten uit bezette gebieden en aandrongen op de noodzaak om geen Europese steun meer toe te kennen aan ondernemingen en investeerders die hun productie verplaatsen.

Sylvie Guillaume (S&D), *schriftelijk*. – (FR) In de context van een economische crisis die onze Europese ondernemingen teistert, moet de Europese Unie meer dan ooit voorzien in een verplicht systeem voor oorsprongs aanduiding, al is het maar voor een beperkt aantal importproducten zoals textiel, juwelen, kleding en schoenen, leren stukken en handtassen, lampen en verlichting en glaswerk. Het gaat hier immers om belangrijke informatie voor de eindgebruiker. Hierdoor weten Europese consumenten precies uit welk land de goederen komen die ze kopen. Ze zullen bijgevolg in staat zijn deze producten in een bepaalde context te plaatsen aan de hand van de sociale, milieu- en veiligheidsnormen die over het algemeen met dat land in

verband worden gebracht. Met andere woorden, onze burgers krijgen, als verantwoorde consumenten, de transparantie die zij nodig hebben.

Jacky Hénin (GUE/NGL), schriftelijk. – (FR) De vermelding “Made in” moet niet slechts een simpele aanduiding van de oorsprong zijn, maar ook snel een krachtig bewijs worden dat de modernste regels worden nageleefd op het gebied van knowhow, rechten van werknemers, duurzame ontwikkeling en milieubescherming en verantwoord ondernemen.

Met de introductie van een vermelding “Made in Europe”, zouden we de consument de gelegenheid kunnen bieden een bewuste keuze te maken, om gericht te handelen teneinde nieuwe rechten te verwerven.

Maar nogmaals, we blijven steken in verklaringen van goede bedoelingen, alsof roepen dat we de beste en de sterkste zijn, genoeg is om dat ook daadwerkelijk te worden.

Dat is jammer en daarom zal ik mij van stemming onthouden.

Elisabeth Köstinger (PPE), schriftelijk. – (DE) Ik zie de noodzaak van een discussie over de totstandbrenging van een Europees wetgevingskader voor oorsprongs aanduiding van commerciële eindproducten vooral in het licht van informatie aan de consument en transparantie tussen handelspartners. Het gebruik van een gestandaardiseerd aanduidingssysteem zal leiden tot een betere en meer nauwkeurige informatievoorziening aan de consument en zal duidelijk maken aan welke sociale en milieunormen de producten voldoen. Oorsprongs aanduiding is bovendien een belangrijke stap in de richting van coherente handelsvoorschriften met derde landen.

Het is echter belangrijk de juiste balans te vinden tussen het perspectief van de producent en dat van de consument. De transparantie die de consument geboden wordt, mag niet ten koste gaan van de producent. Er mag geen extra kostenpost worden gecreëerd voor kleine en middelgrote ondernemingen. Het is belangrijk om bij de verdere besprekingen duidelijke richtsnoeren op te stellen en deze te verdedigen, ook namens Oostenrijk. Een mogelijke oplossing zou kunnen bestaan uit een nieuwe Europese oorsprongs aanduiding voor commerciële eindproducten, waarbij rekening wordt gehouden met de bestaande nationale en regionale kwaliteitsmerken.

Nuno Melo (PPE), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor gestemd omdat de “made in”-aanduiding essentieel is om de transparantie van de markt te waarborgen en de nodige informatie aan de consument te verstrekken betreffende de oorsprong van de producten die hij koopt.

Het is noodzakelijk dat de economie in de Europese Unie wordt versterkt door het concurrentievermogen van de Europese industrie in de wereldeconomie te verbeteren. Eerlijke mededinging is alleen maar mogelijk wanneer er gewerkt wordt met duidelijke regels voor zowel producenten als exporteurs en die mededinging steunt op gemeenschappelijke sociale en milieueisen.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) Ik juich de invoering van oorsprongs aanduiding door de Europese Unie zeer toe. Voortaan moet op bepaalde producten die vanuit derde landen in de EU worden ingevoerd, het land van oorsprong worden vermeld. Oorsprongs aanduiding heeft met name tot doel Europese consumenten onbeperkte informatie te geven over het land van oorsprong van de producten die zij kopen, en hun zo de mogelijkheid te geven een verband te leggen tussen deze producten en de sociale, milieu- en veiligheidsnormen in het desbetreffende land.

Dit is een eerste stap in de strijd tegen producten uit het Verre Oosten, die vaak door arbeiders onder uitbuitingsomstandigheden worden geproduceerd en vervolgens tegen dump prijzen op de Europese markt worden verkocht.

Cristiana Muscardini (PPE), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, vandaag heeft het Parlement met nadruk zijn standpunt, dat reeds verschillende malen tijdens de vorige zittingsperiode naar voren is gebracht, bevestigd: Europa moet een verordening invoeren die de oorsprongs aanduiding vaststelt van veel producten die op zijn grondgebied binnenkomen.

Dit besluit vloeit voort uit de noodzaak om meer informatie aan, en daarmee de bescherming van, consumenten veilig te stellen, opdat deze weloverwogen keuzes kunnen maken. De verordening inzake oorsprongs aanduiding zal het Europese bedrijfsleven in staat stellen om eindelijk op gelijke voet te concurreren met bedrijven in derde landen, waar al enige tijd wetten bestaan over de oorsprongs aanduiding van producten die op hun grondgebied binnenkomen. Een markt is pas vrij wanneer de regels duidelijk en wederzijds zijn en toegepast worden.

Het doel van de aangenomen resolutie is om na de vergeefse bemiddelingspogingen met de Raad een oproep te doen aan de Commissie om het voorstel in het licht van de nieuwe verantwoordelijkheden die het Parlement met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon toegewezen heeft gekregen, opnieuw in te dienen. Wij zijn ervan overtuigd dat overeenstemming tussen de fracties van het Europees Parlement het wapen zal zijn bij het opstellen van een definitief juridisch kader met de Raad.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om te benadrukken dat de grondstofcategorieën, zoals voorzien in het huidige voorstel voor een verordening, nageleefd en uitgebreid moeten worden met het oog op sluitingsproducten, met andere woorden producten waarvoor het van belang is om kwaliteit en naleving van de Europese regelgeving veilig te stellen teneinde de veiligheid te waarborgen bij de bouw van bruggen, auto's, huishoudelijke apparatuur en elk ander product waar sluitingsonderdelen aan te pas komen. Het waarborgen van de veiligheid geniet prioriteit bij ons.

De stemming van vandaag is een belangrijk succes dat we aan de Europese consumenten en producenten opdragen op het moment dat het Parlement een nieuwe politieke impuls beleeft dankzij de medebeslissingsprocedure die eindelijk het democratisch tekort goedmaakt waar we al zo lang mee opgescheept zaten.

9. Rectificaties stemgedrag/voorgenomen stemgedrag: zie notulen

De Voorzitter. – De lijst van de leden die een stemverklaring willen indienen, is inmiddels afgerond.

Ik wil graag in de notulen opgenomen zien dat de heer Brons het woord vroeg voor een beroep op het Reglement, omdat hij de indruk had dat de heer Martin met bepaalde woorden op hem doelde. Overeenkomstig het Reglement zou de heer Brons nu het woord hebben gekregen. Ik wil daarom in de notulen opgenomen zien dat de heer Brons in de gelegenheid is gesteld het woord te voeren, maar dat hij hiervan geen gebruik heeft kunnen maken omdat hij afwezig was.

(De vergadering wordt om 14.10 uur onderbroken en om 15.00 uur hervat)

VOORZITTER: JERZY BUZEK

Voorzitter

10. Telecom (ondertekening van besluiten)

De Voorzitter. – We staan voor een belangrijke gebeurtenis, want zo meteen zullen mevrouw Torstensson en ik enkele zeer belangrijke documenten met betrekking tot het 'Telecompakket' ondertekenen. Mevrouw Torstensson, commissaris, dames en heren, collega's, de rechtshandelingen die samen het 'Telecompakket' vormen, zijn vastgesteld volgens de medebeslissingsprocedure. Elektronische communicatie en het internet zijn de belangrijkste hulpmiddelen voor onze moderne samenlevingen geworden. Dit wetgevingspakket is een goed voorbeeld van hoe ons werk mensen kan helpen en hoe het van invloed kan zijn op hun dagelijks leven.

We hebben in het bijzonder de kaderrichtlijn voor elektronische communicatienetwerken en -diensten herzien. De rapporteur was onze collega mevrouw Trautmann, die hier vandaag ook is. De richtlijn is aangenomen in de derde lezing, wat aangeeft hoeveel werk er nodig was om de beste overeenkomst te sluiten voor onze burgers. De elementen van deze richtlijn die overblijven, zorgen voor een efficiënter en strategischer beheer van de radiofrequenties, meer concurrentie en gemakkelijkere investeringen in het internet in de toekomst.

De richtlijn inzake de universele dienst en gebruikersrechten, waarvan de rapporteur onze collega de heer Harbour was, is ook een belangrijke stap in de richting van betere dienstverlening. We wilden de consumentenrechten verbeteren, de privacy en persoonsgegevens beschermen en het ook voor elke burger gemakkelijker maken hetzelfde mobiele telefoonnummer te houden bij een overstap naar een andere provider, zonder dat dit langer dan één werkdag zou duren.

Tot slot hebben het Parlement en de Raad, om deze beginselen op een betere en meer samenhangende wijze in de praktijk te brengen, besloten een Europese organisatie op te richten waarin de 27 nationale exploitanten zijn verenigd. De rapporteur voor het Parlement voor deze kwestie was mevrouw Del Castillo Vera.

Ik wil daarom mijn grote waardering uitspreken voor de rapporteurs, die natuurlijk altijd een sleutelrol vervullen. Ik wil al degenen bedanken die met hun harde werk ten behoeve van deze richtlijnen hebben bijgedragen aan het succes van vandaag. De inspanningen van veel mensen hebben samen dit succes bereikt. Dit waren in het bijzonder de opeenvolgende voorzitterschappen, en dan vooral het Tsjechische voorzitterschap en het huidige Zweedse voorzitterschap, aangezien zij verantwoordelijk waren voor de tweede en derde lezing.

Op dit moment wil ik vooral de commissaris en de Europese Commissie heel hartelijk bedanken voor het opstellen van dit pakket, dat niet het enige goede resultaat is dat in de zittingsperiode van de afgelopen vijf jaar is behaald. We willen u graag feliciteren. Uw medewerking is een grote steun voor ons en is eveneens van invloed op de manier waarop de burgers ons werk zien.

De drie rapporteurs verdienen natuurlijk alle lof, net als de voorzitter van de Commissie industrie, onderzoek en energie, de heer Reul, en de ondervoorzitter van het Parlement, de heer Vidal-Quadras, die de EP-delegatie in het bemiddelingscomité heeft voorgezeten. Het was dus een flinke groep mensen die heeft bijgedragen aan het succes van vandaag.

Vanaf deze plek wil ik namens ons allemaal, namens alle leden van het Europees Parlement, maar bovenal namens de burgers van de Europese Unie veel respect en waardering uitspreken, want dit is het beste voorbeeld van hoe we iets kunnen doen wat de burgers zullen zien als een groot succes, iets wat hun leven gemakkelijker maakt. Ik feliciteer u allen.

Åsa Torstensson, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik wil om te beginnen onderstrepen dat ik blij ben dat we vandaag samen het telecompakket kunnen ondertekenen. Het pakket versterkt de mededinging en de consumentenbescherming in Europa. We krijgen een modern en up-to-date regelgevingskader voor een gebied waarop de ontwikkelingen razendsnel gaan.

Ik wil ook van de gelegenheid gebruikmaken om alle betrokkenen te bedanken voor het ontzettend solide en opbouwende werk en de zeer creatieve samenwerking. In het bijzonder wil ik de heer Vidal-Quadras, ondervoorzitter van het Europees Parlement, de heer Reul, voorzitter van de vakcommissie en de drie rapporteurs in het Parlement, mevrouw Trautmann, mevrouw Del Castillo Vera en de heer Malcolm Harbour, bedanken, die net als mijn collega's in de Raad ontzettend belangrijk werk hebben geleverd en ons in staat hebben gesteld het telecompakket te voltooien.

Dankzij de samenwerking zijn we erin geslaagd om een overeenkomst te bereiken waaruit duidelijk het grote en doorslaggevende belang van het internet voor de vrijheid van meningsuiting en van informatie blijkt zonder dat we daarbij het Verdrag hebben geschonden.

Het telecompakket is een grote zege voor alle consumenten in Europa. Ik wil nogmaals iedereen bedanken voor het werk dat is verricht om tot deze overeenkomst te komen.

VOORZITTER: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Ondervoorzitter

11. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

12. Uitbreidingsstrategie 2009 betreffende de Westelijke Balkanlanden, IJsland en Turkije (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over de uitbreidingsstrategie 2009 betreffende de Westelijke Balkanlanden, IJsland en Turkije.

Carl Bildt, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, geachte afgevaardigden, dit is een echt belangrijk debat over een echt belangrijk onderwerp. Toch zou ik, als ik dat wilde, mijn interventie vandaag kunnen beperken tot de simpele verklaring dat het voorzitterschap zich volledig kan vinden in de ontwerpresolutie die de heer Albertini namens de Commissie buitenlandse zaken heeft ingediend. Het is van belang dat het Parlement en de Raad, en ook de Commissie, samen optrekken als het gaat om een kwestie die zo cruciaal is als deze.

Achteraf gezien was misschien wel het meest cruciale artikel in het Verdrag dat meer dan een halve eeuw geleden werd ondertekend op het Capitool in Rome, de bepaling die nu in artikel 49 van het Verdrag van

Lissabon staat: elke Europese staat die onze waarden eerbiedigt en zich ertoe verbindt deze uit te dragen, kan verzoeken lid te worden van de Unie.

Op deze manier zijn negentien van de landen van onze hedendaagse Unie lid geworden en deel gaan uitmaken van de historische onderneming die onze Unie is. Dankzij dit artikel zijn we in staat geweest vrede en welvaart te stimuleren, en een rechtsstaat en representatieve regering te bevorderen in een steeds groter gedeelte van dit ooit door conflicten verscheurde werelddeel.

Soms moet je naar andere delen van de wereld gaan – zoals ik in mijn functie heel vaak moet doen – om te beseffen hoe enorm deze prestatie werkelijk is.

Gedurende meer dan een halve eeuw heeft ons Europa oorlogen en totalitaire ideologieën geëxporteerd naar de rest van de wereld: twee wereldoorlogen, twee totalitaire ideologieën, veel strijd en menselijk lijden.

Nu exporteren we in plaats daarvan het idee van vreedzame verzoening, van integratie over oude grenzen heen, van gemeenschappelijke wet- en regelgeving als gezamenlijke weg naar beter bestuur. Samen met alles wat is bereikt dankzij artikel 49 heeft dit onze Unie nog meer aanzien in de wereld gegeven.

Een Europa van 6, van 9, van 12, van 15 of zelfs van 25 zou in elk opzicht kleiner zijn geweest: in ambitie, in aanzien, in mogelijkheden, in respect over de hele wereld.

Uw resolutie heeft het zeker bij het rechte eind als daarin wordt gezegd dat de uitbreiding, ik citeer, “een van de meest succesvolle beleidsdomeinen van de EU gebleken is”. Dit is op zijn zachtst gezegd een understatement.

We weten allemaal dat het proces niet altijd makkelijk is geweest. Ik herinner mij nog dat ik, in een andere hoedanigheid, een vorig Europees Parlement heb bezocht. Ik vertegenwoordigde toen een land dat om toetreding had verzocht en ben toen ook mensen tegengekomen die vreesden dat uitbreiding van het lidmaatschap tot meer dan de toenmalige twaalf staten het risico inhield dat de politieke ambities van de Unie zouden verwateren.

De nieuwe lidstaten hadden toen problemen met de uitvoering van ons immer groeiende beleid en acquis, maar wij hadden problemen met de aanpassing aan ons eigen succes in de vorm van nieuwe lidstaten. Toch zien we achteraf duidelijk dat perioden van uitbreiding ook perioden zijn geweest van verdieping van onze samenwerking.

De afgelopen twee decennia hebben we het aantal lidstaten meer dan verdubbeld en in hoog tempo de Verdragen van Maastricht, Amsterdam, Nice en Lissabon tot stand gebracht. In de drie decennia daarvoor was het niet eens gelukt om het Verdrag van Rome volledig ten uitvoer te leggen.

Ik zou willen aanvoeren dat artikel 49 net zo belangrijk voor onze toekomst is als het voor ons verleden is geweest. Onze aantrekkingskracht doet zich nog altijd gevoelen. In de loop van vorig jaar hebben we nieuwe aanvragen voor lidmaatschap ontvangen van Montenegro, Albanië en IJsland, en er zijn nog meer landen die, zoals we weten, eveneens heel graag zover zouden willen zijn dat ze een aanvraag kunnen indienen.

Na de laatste uitbreiding, waarbij ongeveer 100 miljoen nieuwe burgers tot onze Unie werden toegelaten, hebben wij onze aandacht gericht op de landen van Zuidoost-Europa – waar het misschien ook wel om 100 miljoen burgers gaat.

Deze volgende uitbreiding zal snel noch gemakkelijk verlopen. De diverse uitdagingen waarmee we op de Westelijke Balkan worden geconfronteerd, zijn bekend, en ook de omvang van de transformatie in Turkije ontgaat ons niet.

We weten allemaal dat er in onze respectieve publieke opinies stemmen opgaan om de deur voor al deze landen te sluiten, in de hoop dat het probleem dan overgaat, en om te kiezen voor een meer gesloten idee van Europa.

Ik behoor tot degenen die ervan overtuigd zijn dat dit een vergissing van historische omvang zou zijn en dat de gevolgen ervan ons Europa tot in lengte van jaren zouden achtervolgen.

Hun deur tot onze Unie mag soms heel ver weg lijken, en sommige landen zullen een lange en moeilijke weg van hervormingen moeten afleggen, maar als die deur gesloten zou worden, zouden er direct andere deuren opengaan naar andere krachten, en zouden we die delen van Europa wel eens kunnen zien afdrijven in richtingen die na verloop van tijd negatieve gevolgen zouden hebben voor ons allemaal.

Daarom blijft artikel 49 van zulk fundamenteel belang. Het is een baken van hervorming en verzoening, een baken dat ook inspiratie geeft en de weg wijst aan de regio's van Europa die nog geen lid van onze Unie zijn.

Commissaris Rehn zal meer gedetailleerd ingaan op de beoordeling die de Commissie heeft gemaakt van de voortgang van alle betrokken landen en het voorzitterschap is het met de beoordeling van de Commissie eens.

Het blijft onze ambitie om alle landen van de Westelijke Balkan verder te brengen in het toetredingsproces, in de wetenschap dat ze zich in heel verschillende fasen van dat proces bevinden. Wij verwachten – en dit staat hiermee enigszins in verband – dat zal worden besloten tot visumvrije toegang tot onze Unie voor de burgers van de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Montenegro en Servië met ingang van 19 december. Dat is een grote en hoogst belangrijke stap voorwaarts.

Met het Parlement spreken wij de hoop uit dat Albanië en Bosnië ook zover komen en zo spoedig mogelijk eveneens deze hoogst belangrijke stap kunnen zetten.

Het toetredingsproces van Kroatië is nu gedeblokkeerd en vordert weer. Dit is belangrijk voor Kroatië en voor de hele regio. De Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië heeft een heel positieve beoordeling van de Commissie gekregen en ik hoop dat de Raad in december concreet de volgende stappen in het toetredingsproces zal kunnen aangeven.

De aanvragen van Montenegro en Albanië zijn doorgestuurd naar de Commissie en ik geloof dat we haar advies binnen ongeveer een jaar tegemoet mogen zien.

In Bosnië hopen we dat de politieke leiders het eens kunnen worden over de hervormingen die noodzakelijk zijn om ook dat land de mogelijkheid te bieden aanvraag van lidmaatschap te overwegen. Er zijn op dit moment indirecte besprekingen gaande dankzij de nauwe samenwerking tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten.

Servië boekt goede vooruitgang met zijn unilaterale uitvoering van de interimovereenkomst, en we zullen uiteraard heel zorgvuldig kijken naar het aanstaande rapport van de hoofdaanklager van het Joegoslaviëtribunaal over de Servische medewerking met het tribunaal. Wij hopen dat hij tevreden is over het huidige niveau van de inspanningen, hoewel het natuurlijk ook van cruciaal belang is dat die inspanningen worden voortgezet.

Verder naar het zuidoosten kijkend, zou ik mijn erkentelijkheid willen betuigen voor de fundamentele hervormingen die in Turkije ten aanzien van de Koerdische kwestie worden doorgevoerd. Het succes hiervan zou het land op fundamentele gebieden veel dichterbij onze Europese normen en waarden brengen.

Er zijn talrijke andere zaken waarop de commissaris, denk ik, zal ingaan. Niet direct hiermee verband houdend maar eveneens van overduidelijk belang zijn in dit opzicht de lopende besprekingen tussen president Christofias en de Turks-Cypriotische leider Talat over de hereniging van Cyprus. We kunnen slechts een dringend beroep op hen doen om verder te werken aan een alomvattende oplossing op basis van een federatie van twee gemeenschappen en twee zones met politieke gelijkheid, overeenkomstig de relevante resoluties van de VN-Veilighedsraad. Het belang van zo'n oplossing is nauwelijks te overschatten.

We bewegen ons ofwel in de richting van een nieuw tijdperk van verzoening en samenwerking in dit deel van Europa en de hele oostelijke Middellandse Zee regio, of naar een situatie waarin eenvoudig te voorzien is dat we op snel toenemende problemen zullen stuiten.

Veel van onze aandacht is gericht op de uitdagingen in Zuidoost-Europa, maar de aanvraag van IJsland is een extra reden om ons meer te focussen op alle zaken die spelen in het noordpoolgebied, en in het hoge noorden in het algemeen. Dit is een gebied waarin onze Unie in de toekomst een sterkere aanwezigheid en betrokkenheid moet hebben. Het belang van deze regio krijgt steeds meer de aandacht van alle belangrijke wereldspelers en de lidmaatschapsaanvraag van IJsland moet ook in dat licht beschouwd worden.

Het is zonneklaar dat IJsland met zijn bijna duizend jarige democratische traditie en zijn deelname aan de interne markt via de Europese Economische Ruimte al een flink deel van de weg naar het lidmaatschap heeft afgelegd, al zullen we de verdere voortgang moeten beoordelen wanneer we het advies van de Commissie ontvangen.

Mijnheer de Voorzitter, dit is wat het Zweedse voorzitterschap tot nu toe heeft weten te bereiken op het belangrijke gebied van de uitbreiding. We hebben nog enkele belangrijke weken te gaan, waarin ik verdere vooruitgang verwacht, maar laat ik ter afsluiting zeggen dat ik niet geloof dat de opbouw van ons Europa is

voltooid. Wat ik wel geloof is dat we een open Europa moeten blijven en dat we ons moeten blijven verbinden tot een uitbreidingsproces dat leidt tot goed bestuur, rechtsstaat, verzoening, vrede en welvaart voor steeds grotere delen van ons Europa.

Dit proces is vanzelfsprekend van groot belang voor hen, maar we zullen moeten erkennen dat het ook van groot belang is voor ons. En laten we niet vergeten dat het ons ook in staat zal stellen een grotere rol te spelen in de wereld en in de toekomst onze stem met nog meer gezag te laten horen.

Olli Rehn, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, laat ik eerst de leden van de Commissie buitenlandse zaken en haar voorzitter, de heer Albertini, bedanken voor de evenwichtige en alomvattende resolutie. Ook wil ik u allen bedanken voor onze uitstekende samenwerking gedurende de afgelopen vijf jaar. Het Europees Parlement heeft een grote bijdrage geleverd aan de vormgeving van ons uitbreidingsbeleid, en u hebt zich een voorbeeld van democratische verantwoordelijkheid getoond. Ik verheug mij op de voortzetting van onze uitstekende samenwerking in de toekomst, wat mijn portefeuille ook moge zijn.

De EU zet volgende week een langverwachte stap voorwaarts, wanneer het Verdrag van Lissabon in werking treedt. Dit luidt een nieuw tijdperk voor het buitenlands beleid van de EU in. Indirect zal het ook een versterking betekenen van de hernieuwde consensus over uitbreiding op basis van de drie C's – consolidatie, conditionaliteit en communicatie – in combinatie met een grotere capaciteit om nieuwe lidstaten op te nemen. Zo zullen wij het geleidelijke en zorgvuldig beheerde toetredingsproces kunnen voortzetten.

Zoals met uw ontwerp-resolutie wordt aangegeven, is uitbreiding tegenwoordig een van de sterkste middelen van het buitenlands beleid van de EU. Dat was ook de strekking van de boodschap van Carl Bildt. Ik ben het eens met die boodschap, die empirisch is aangetoond gedurende het Zweedse voorzitterschap en tijdens de vele daaraan voorafgaande decennia. Het is ook waar dat de geloofwaardigheid van de EU als wereldspeler staat of valt met ons vermogen om vorm te geven aan ons eigen nabuurschap. Dat is het gebied waarop we de afgelopen twintig jaar onze meest opmerkelijke successen hebben geboekt, toen wij het Europese continent transformeerden met de hereniging van oost en west en daarmee een sterkere Europese Unie opbouwden.

Uitbreiding is een belangrijke drijfveer in dit proces geweest en speelt ook vandaag nog een rol bij de veranderingen in Zuidoost-Europa. De aanvraag tot EU-lidmaatschap door Albanië en Montenegro onderstreept de aanhoudende aantrekkingskracht van de Unie. De aanvraag van IJsland geeft de uitbreidingsagenda een nieuwe politieke en geo-economische dimensie. Bosnië en Herzegovina en Servië overwegen beide een aanvraag in te dienen. Door de economische crisis hadden al deze landen zich ook in zichzelf kunnen keren. In plaats daarvan blijven ze zich op Europa richten met alle moeilijke beslissingen en ingrijpende hervormingen van dien. Kroatië nadert de eindstreep na vier jaar intensief onderhandelen over toetreding. Zagreb moet nu zijn hervormingsinspanningen intensiveren, met name op het gebied van de rechtspraak en de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad, zodat de onderhandelingen kunnen worden afgerond. Samenwerking met het Joegoslaviëtribunaal blijft een absolute voorwaarde.

We nemen ook in Turkije gestage vooruitgang waar. Turkije speelt een sleutelrol in de energiezekerheid en in de dialoog tussen de beschavingen. Het streven van Ankara naar normalisering van de betrekkingen met Armenië is een historische stap, net als de democratische opening naar een oplossing van het Koerdische vraagstuk, maar Turkije heeft nog een lange weg te gaan. Naast hervormingen verwachten we van Turkije dat het de volledige uitvoering van het Protocol van Ankara waarborgt en voortgang maakt in de richting van normalisering van de betrekkingen met Cyprus.

De Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië heeft de laatste tijd overtuigende vooruitgang geboekt en de belangrijkste hervormingsprioriteiten daadwerkelijk aangepakt. Het land voldoet in toereikende mate aan de politieke criteria van Kopenhagen. Deze factoren hebben de Commissie ertoe gebracht aan te bevelen toetredingsonderhandelingen te beginnen. Ik heb de indruk dat de regering in Skopje onze aanbeveling terecht heeft opgevat als aanmoediging om eindelijk tot een vergelijk met Griekenland te komen over de naamkwestie. Er is nu een nieuwe context, een nieuw debat en een nieuwe kans. Ik vertrouw erop dat zowel Skopje als Athene die zal benutten.

Ook uit Servië komt goed nieuws. Belgrado heeft aangetoond geïnteresseerd te zijn aan integratie in de EU, niet het minst door de interim-overeenkomst met de EU eenzijdig uit te voeren. Ik neem aan dat het Joegoslaviëtribunaal nu tevreden is over de Servische inspanningen. Ik onderschrijf de oproep in uw resolutie om de overeenkomst te deblokkeren. Het is hoog tijd om Servië de volgende stap te laten zetten in zijn reis naar Europa.

Bosnië en Herzegovina levert zijn eigen ernstige uitdagingen op, die deels te wijten zijn aan de oorlogsgeschiedenis. Maar laat ik duidelijk zijn: er worden geen cadeaus gegeven bij de uitbreiding van de EU. De Bosnische aanvraag van het EU-lidmaatschap kan pas in behandeling worden genomen als het bureau van de hoge vertegenwoordiger is gesloten. Bosnië moet bovendien constitutionele hervormingen in gang zetten, vooral met het oog op het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Eerbiediging van de mensenrechten is een basisbeginsel van de Europese Unie. Samen met het voorzitterschap en de Verenigde Staten hebben we daartoe een hervormingspakket voorgesteld. Ik hoop voor de burgers en voor de regio in haar geheel dat de Bosnische leiders deze gelegenheid zullen aangrijpen en tot overeenstemming komen. De EU en de VS zijn op het hoogste niveau bij de zaak betrokken, omdat we willen dat Bosnië slaagt, en ik geloof dat het kan slagen.

Wat Kosovo betreft is de stabiliteit gehandhaafd, al blijft deze fragiel. De Commissie heeft een studie gepresenteerd over de wijze waarop de sociaaleconomische ontwikkeling van Kosovo kan worden gestimuleerd en beter kan worden verankerd in Europa. Voor ons zijn eventuele visumfacilitering en handel de belangrijkste speerpunten, zodra aan de voorwaarden is voldaan.

Ter afsluiting wil ik nog zeggen dat we vijf jaar geleden, toen ik begon als commissaris voor uitbreiding, samen een ambitieuze maar achteraf gezien realistische agenda hebben opgesteld. Tijdens de hoorzitting voor mijn benoeming heb ik dit Parlement gezegd dat we voor eind 2009 een EU met 27 lidstaten wilden, met inbegrip van Bulgarije en Roemenie, het toetredingsproces van Kroatië de laatste fase in wilden doen gaan, de andere landen van de Westelijke Balkan via associatieovereenkomsten wilden verankeren in de EU, Turkije resoluut op het Europese spoor wilden zetten, de status van Kosovo geregeld en Cyprus herenigd wilden zien. Ik ben verheugd en trots dat – met als belangrijke uitzondering Cyprus, waar besprekingen over een akkoord nog gaande zijn – bijna al onze ambities zijn gerealiseerd. We hebben samen aan deze zeer waardevolle doelen gewerkt en samen hebben we een verschil kunnen uitmaken. Zelfs Cyprus kan nog een succes worden, ten voordele van al zijn inwoners en van de Europese Unie.

Trouwens, vijf jaar geleden hoopte ik weliswaar op vooruitgang op het gebied van visumliberalisering maar durfde dit niet te voorspellen. Toch is nu zover en komt over één maand de droom van de burgers van Servië, Montenegro en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië uit. We hopen dat we volgend jaar hetzelfde kunnen doen voor Albanië en Bosnië en Herzegovina zodra deze landen aan de voorwaarden voldoen.

Dit herinnert ons allen die werken met Zuidoost-Europa eraan hoe aantrekkelijk de Europese droom nog altijd is voor miljoenen burgers in onze directe nabijheid. Laten we die droom levend houden en, als de tijd daar is, realiseren.

Gabriele Albertini, namens de PPE-Fractie. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, de stemming op maandag in de Commissie buitenlandse zaken heeft nog eens te meer aangetoond hoe complex en tegelijkertijd belangrijk de geografische en politieke uitbreiding is van het Europa dat we vandaag de dag kennen.

Dankzij het werk en de inspanningen van mijn collega-rapporteurs en dankzij de bijdragen van de fracties zijn we tot een document gekomen dat langer is dan de originele versie en waarin veel aspecten zijn verfijnd die eerst alleen maar waren aangestipt.

Tijdens het debat in de commissie en ook in de fracties zelf ontbrak het niet aan soms heftige meningsverschillen, die kenmerkend zijn voor een partijoverschrijdend overleg dat boven de respectievelijke politieke standpunten uitstijgt. De historische gebeurtenissen binnen elke natie en de huidige staat van hun relaties botsten met de aanvragen tot toetreding van de kandidaat-lidstaten of van de landen die naar deze status streven.

In minder dan een jaar zijn er nog eens drie aanvragen ingediend om toetredingsonderhandelingen te mogen beginnen: door Montenegro in december 2008, door Albanië in april 2009 en door IJsland in juli 2009. Het is een teken dat het Europese project nog kan bogen op voldoende aantrekkingskracht en wordt beschouwd als een stevige factor van stabiliteit, vooral na de ernstige crisis in de financiële markten.

Het document dat uit de stemming in de Commissie buitenlandse zaken naar voren is gekomen, wijst er nadrukkelijker op dat landen die deel willen gaan uitmaken van de Europese Unie deze overgang ernstig moeten nemen en zich bewust moeten zijn van de verplichtingen en de implicaties die dat proces met zich meebrengt.

Toetreding veronderstelt dat die landen de Europese criteria respecteren — niet alleen op economisch en politiek gebied maar ook in cultureel, sociaal en juridisch opzicht — om te voorkomen dat het resultaat een simpele optelling van staten wordt.

Ik hoop dat in het document waarover de plenaire vergadering morgen zal stemmen, alle aspecten van de algemene uitbreidingsstrategie op een nog evenwichtiger en beknoptere manier worden aangepakt. De tekst zal uiteraard profiteren van de bijdrage die met de specifieke resoluties over elk land wordt geleverd.

Kristian Vigenin, *namens de S&D-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, uit het document over de uitbreidingsstrategie en de resolutie die we morgen gaan aannemen, blijkt onze grote betrokkenheid bij het uitbreidingsbeleid, dat zich heeft bewezen als een van de succesvolste beleidsterreinen van de EU en dat zowel de bestaande als de nieuwe lidstaten ten goede komt.

De uitbreiding heeft bijgedragen tot een nooit eerder vertoonde toename van vrede, veiligheid en welvaart in Europa, en nu bereiden we ons voor op een verdere toename in de komende jaren door uitbreiding naar de Westelijke Balkan, IJsland en Turkije.

De Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement blijft een van de krachtigste voorstanders van uitbreiding in dit Parlement, maar onderstreept tegelijkertijd dat er geen compromis mogelijk is over de vervulling van de criteria van Kopenhagen en alle belangrijke ijkpunten waaraan de geschiktheid van de kandidaten wordt getoetst.

We hopen dat de onderhandelingen met Kroatië zo vroeg mogelijk in het volgende jaar worden afgerond. We verwachten dat de Raad het voorstel van de Commissie zal goedkeuren om volgend jaar onderhandelingen te beginnen met de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, zodat het proces volgend jaar daadwerkelijk van start kan gaan. We hopen op nieuwe dynamiek in het onderhandelingsproces met Turkije, inclusief het openen van het energiehoofdstuk. En we geloven dat de EU het momentum kan handhaven waarmee de positieve ontwikkelingen in alle uitbreidingslanden worden versterkt. Visumliberalisering is een uitstekende maatregel om de mensen in de Westelijke Balkanlanden te laten zien dat zij de goede kant opgaan.

Laat ik ook de hoop uitspreken dat de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, waarmee de institutionele hervormingen van de Unie definitief hun beslag hebben gekregen, de capaciteit van de EU om nieuwe leden op te nemen verder zal versterken.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *namens de ALDE-Fractie*. – Als voorzitter van de Europese Liberale en Democratische Fractie heb ik kennissen, vrienden en kameraden in alle landen die het onderwerp vormen van het verslag van vandaag.

Ik zou willen beginnen met commissaris Olli Rehn geluk te wensen met zijn verwezenlijkingen van de afgelopen vijf jaar en hem daarvoor bijzonder te danken; hij verdient ten volle onze erkenning. Zoals ik al zei, ik heb vrienden en kennissen in al de landen en ik kan met enige fierheid zeggen dat wij, voor zover ik weet, de enige grote politieke familie zijn die het eens is over bijvoorbeeld het statuut van Kosovo en die daarover reeds vanaf 2006 een eensgezindheid heeft bereikt, die altijd heeft standgehouden. U moet niet denken dat dat toevallig is, daar is hard aan gewerkt.

U kunt zich dan ook voorstellen dat ik enerzijds teleurgesteld ben wanneer ik zie dat Kosovo niet valt onder het akkoord over visumfacilitatie; het lijkt wel alsof de Kosovaren gestraft worden voor het feit dat een aantal EU-lidstaten zich nog altijd niet heeft kunnen verzoenen met de onafhankelijkheid van hun land. Ik vind dat bijzonder jammer. U zult mij ook toestaan, mijnheer de voorzitter van de Raad en mijnheer de commissaris, om enkele vraagtekens te zetten bij wat er momenteel in Bosnië-Herzegovina gaande schijnt te zijn. Ik vrees dat ik minder optimistisch ben dan u over de goede afloop van een en ander, al was het maar omdat de mensen aldaar de indruk krijgen dat plots alles ongelooflijk snel moet verlopen en dat er geen tijd is voor voldoende raadpleging, zeker niet van andere politieke partijen dan de grootste, met wie u wel in gesprek bent.

Ik wil tenslotte namens mijn fractie duidelijk maken dat ook wij absoluut gehecht zijn en blijven aan de eerbiediging van alle Kopenhagen-criteria door de kandidaat-lidstaten, zonder enige uitzondering voor wie of wat dan ook. Evenmin laat de absorptiecapaciteit van de Europese Unie ons onverschillig, men mag dat niet geloven. Maar wat wij niet graag zien is dat sommige collega's deze notie van absorptiecapaciteit lijken te willen gebruiken om de toetreding van nieuwe lidstaten op de lange baan te schuiven. Daar zijn wij het niet mee eens.

Conclusie: ik denk, mijnheer de commissaris, dat de afgelopen vijf jaar inderdaad succesvol waren. Ik wens u het beste voor de toekomst. Wij zullen elkaar nog op deze banken ontmoeten, zij het misschien in andere hoedanigheden, maar hartelijk bedankt.

Ulrike Lunacek, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, namens de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie moet ik zeggen dat ik erg verheugd ben dat in deze gezamenlijke resolutie opnieuw wordt uitgesproken dat het Europees Parlement sterk hecht aan uitbreiding en dat het momentum voor uitbreiding, waarover we hebben gesproken in de Commissie buitenlandse zaken, moet worden gehandhaafd.

Dat geldt met name voor Zuidoost-Europa. Ik hoop dat de geschiedenis van gewapende strijd en onvoorstelbare wreedheid in dat deel van Europa voorgoed verleden tijd is en ik denk dat de Europese Unie daarbij een wezenlijke rol speelt. Ook daarom ben ik erg blij dat in de resolutie wordt vastgehouden aan het streven naar uitbreiding.

Zoals eerder is opgemerkt, is er op vele gebieden vooruitgang geboekt. Er is vooruitgang in sommige conflicten die we daar hebben en als rapporteur voor Kosovo ben ik verheugd dat Spanje heeft aangekondigd tijdens zijn voorzitterschap Kosovo te willen uitnodigen deel te nemen aan de conferentie over de Westelijke Balkan. Ik hoop dat daar gelegenheid is om vooruitgang te boeken over de kwestie van de status van Kosovo.

Er is één ding met betrekking tot Kosovo dat de vorige spreker ook heeft gezegd. Ik zou hebben gewild dat Kosovo onderdeel was van de visumdialog, maar in elk geval weten we nu zeker dat die dialoog van start gaat met als doel visumliberalisering.

Ik wil graag één amendement toelichten dat wij voor morgen zullen indienen. Het betreft een van de minderheden die zich in veel regio's van Zuidoost-Europa – en ook in andere delen van Europa – in een heel moeilijke positie bevinden, maar vooral in Kosovo, namelijk de Roma. Op het ogenblik dreigen zo'n 12 000 Roma, voornamelijk kinderen, uit lidstaten te worden uitgewezen, met name naar Kosovo, waar de omstandigheden het hun zoals bekend onmogelijk maken een humaan leven te leiden. Daarom roep ik de leden van dit Parlement op morgen voor ons amendement te stemmen teneinde, in elk geval gedurende de winter, het terugzenden van Roma naar Kosovo te staken en Kosovo te helpen de omstandigheden voor de Roma-minderheid daar en hier leefbaar te maken.

Op de Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen ben ik ook blij dat we wijzigingen in deze tekst hebben kunnen opnemen waarmee duidelijk wordt gemaakt dat discriminatie van vrouwen en geweld tegen vrouwen eveneens zaken zijn waartegen de overheden in de regio en de Europese Unie moeten strijden.

Nog één ding: andere etnische en seksuele minderheden. Ik vind dit een belangrijke weg naar democratisering.

Charles Tannock, *namens de ECR-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de ECR-Fractie is sterk voorstander van Europese uitbreiding. Door de voordelen van het EU-lidmaatschap uit te breiden naar de landen die daar op grond van artikel 49 voor in aanmerking komen, hopen we het lossere, meer flexibele Europa van de grond te zien komen waarin wij als fractie geloven.

Ik ben toevallig permanent rapporteur voor Montenegro, waaruit goed nieuws wordt gemeld over de vooruitgang op weg naar lidmaatschap. Het heeft vrij onlangs zijn aanvraag ingediend. Toch zal ik het land binnenkort ook zelf bezoeken om een eigen indruk op te doen en een onafhankelijk oordeel te kunnen geven.

Ik juich het ook toe dat IJsland binnenkort misschien kandidaat is. En om terug te gaan naar de Balkan, het bilaterale grensgeschil tussen Kroatië en Slovenië mag geen belemmering zijn voor de Kroatische toetreding tot de EU, en ik hoop dat ook Macedonië spoedig onderhandelingen kan beginnen.

Ten aanzien van Turkije blijven er veel zorgen bestaan over de mensenrechten, de voortdurende blokkade van Armenië, de godsdienstvrijheid en de weigering om Cypriotische schepen toe te laten tot Turkse havens. Het was naar mijn mening ook betreurenswaardig dat Turkije onlangs voor de top van de OIC in Istanbul president Bashir van Soedan uitnodigde, een man die door het Internationaal Strafhof is veroordeeld voor de gruwelen in Darfur.

Ten slotte hoop ik – hoewel het land niet direct betrokken is bij dit debat – dat de EU, ongeacht de uitslag van de komende presidentsverkiezingen in Oekraïne, de mogelijkheid van een uiteindelijk lidmaatschap voor Oekraïne open blijft houden als dat de wens van de meerderheid van het Oekraïense volk is. Hetzelfde geldt voor Moldavië en op een dag ook voor Wit-Rusland, als dat een democratisch land is geworden.

Nikolaos Chountis, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, mijnheer de fungerend voorzitter, wat het vraagstuk van de uitbreidingsstrategie betreft, wil ik om te beginnen zeggen dat als wij oordelen naar de tot nu toe opgedane ervaringen met uitbreidingen en naar de manier waarop nieuwe kandidaturen worden aangepakt, mijns inziens moet worden vastgesteld dat de politiek van de Europese Unie niet altijd even nuttig is geweest om een oplossing te vinden voor de economische en sociale problemen van de werknemers en de opgenomen of op te nemen samenlevingen. Vaak is de hulp – de financiële en niet-financiële hulp – ontoereikend of gaat deze zelfs de verkeerde kant uit, met als gevolg dat de regionale en sociale ongelijkheden worden vergroot of worden vereeuwigd.

Ik wil kort iets zeggen over het geval van Turkije. Er moet druk worden uitgeoefend om ervoor te zorgen dat Turkije zijn beloften en verbintenissen nakomt, met name wat het Protocol van Ankara betreft waarin sprake is van de erkenning van de Cyprische Republiek. Turkije betwist trouwens uit het internationaal recht voortvloeiende rechten van de Cyprische Republiek. Ik herinner er ook aan dat er nog problemen zijn met de eerbiediging van de democratische en vakbondsvrijheden in Turkije, zoals ook blijkt uit het feit dat onlangs Turkse vakbondslieden zijn vervolgd en veroordeeld in Izmir.

Ik wil ook nog ingaan op het geval van Kosovo. Bij de aanpak van dit vraagstuk moet resolutie 1244/99 van de Veiligheidsraad van de VN worden geëerbiedigd. Er zijn nog problemen, zoals de situatie van de Serviërs in Kosovo, die in een isolement leven, en de niet-naleving van overeenkomsten inzake de terugkeer van vluchtelingen.

Tot slot nog de FYROM. Het probleem van de naam moet worden aangepakt in het kader van de VN. Er moet een bilaterale overeenkomst worden gesloten over een naam met een geografische aanduiding. Ik wil de commissaris en de fungerend voorzitter dan ook vragen wat hun mening is over het laatste initiatief van de pas gekozen Griekse premier voor een ontmoeting met de premiers van Albanië en FYROM.

Nikolaos Salavrakos, *namens de EFD-Fractie*. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, artikel 49 van het Verdrag van Rome is mijns inziens geen romantische aansporing aan het adres van de Europese landen om deel te nemen aan het Verenigd Europa en dit uit te breiden. Dit artikel geeft een realistisch doel aan, namelijk de aanvaarding van de beginselen van de Unie door een zo groot mogelijk aantal Europese landen. Pas dan kunnen de fundamentele voorwaarden van de drie C's: consolidatie – conditionaliteit – communicatie worden vervuld.

De Raad zal morgen reeds de ontwerpresolutie van de heer Albertini behandelen, waarin uitdrukkelijk wordt gezegd dat Turkije weliswaar enige vooruitgang heeft geboekt bij de naleving van de politieke criteria van Kopenhagen maar nog heel wat werk voor de boeg heeft zowel wat betreft de mensenrechten, de vrijheid van meningsuiting en de godsdienstvrijheden als zijn politieke gedrag in het algemeen, in het gerechtelijk stelsel enzovoort.

Het is duidelijk dat Turkije de afgelopen tijd probeert de scepter te zwaaien in het gebied van het Midden-Oosten en de Kaukasus, en wel op een manier die indruist tegen de vaste beginselen van de Europese Unie. Het gedrag van Turkije ten aanzien van de kwestie-Iran is tekenend. Dit staat volledig haaks op het extern beleid van de Europese Unie en op de verbintenissen die Turkije is aangegaan met het protocol van Ankara. Acht hoofdstukken moeten nog worden onderzocht met Turkije en daarom ben ik van mening dat Turkije nog niet ver genoeg is om een datum voor opening van onderhandelingen te ontvangen.

Wat de FYROM betreft heb ik twee opmerkingen. Wij willen erop wijzen dat de premier met zijn recente daden en verklaringen problemen veroorzaakt voor de buurlanden en wij graag zouden willen dat hij iets bedeesder werd.

Barry Madlener (NI). - De heer Van Rompuy had natuurlijk volstrekt gelijk toen hij in 2004 de woorden uitsprak: "Turkije is Europa niet en zal dat ook nooit worden".

Van Rompuy benadrukte hier de fundamentele waarden van Europa, en Turkije zou die waarden ondermijnen, volgens mijnheer Van Rompuy. Van Rompuy heeft dus principiële bezwaren geuit tegen een Turks lidmaatschap. En wij, de Partij van de Vrijheid uit Nederland, zijn het daar volledig mee eens. Zo'n principiële mening kun je natuurlijk niet verloochenen, zelfs niet voor een mooi baantje als voorzitter van de Europese Raad. Turkije schoffeert nu zelfs de democratie en de vrijheid van meningsuiting door mijn partijleider Geert Wilders, een democratisch gekozen volksvertegenwoordiger, een fascist en racist te noemen. Een schandelijke, onjuiste vergelijking! Want kritiek op de islamitische ideologie moet natuurlijk altijd mogelijk zijn. Maar hier laat Turkije zijn ware gezicht zien.

En, mijnheer Rehn, ik wil u vragen: wat is uw reactie op deze schandelijke houding van Turkije? Daar past natuurlijk maar één antwoord op en dat is: stop meteen de onderhandelingen met Turkije. En laten wij eerlijk zijn tegen de Turken. Wees eerlijk tegen de Turken, zoals Angela Merkel dat is geweest, Nicolas Sarkozy dat is geweest en hun grote vriend Herman van Rompuy dat ook is geweest. Stop de onderhandelingen met Turkije en andere islamitische landen.

(Spreker verklaart zich bereid om een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). - (EN) U lijkt bijzonder onder de indruk te zijn van wat de heer Van Rompuy te zeggen heeft. Denkt u niet dat de meeste mensen meer onder de indruk zullen zijn van het feit dat slechts 3 procent van het grondgebied van Turkije in Europa ligt en dat het voorstel om Turkije volwaardig lid van de Europese Unie te laten worden alleen al op geografische gronden volslagen bizar is?

Barry Madlener (NI). - (EN) Hoewel ik niet echt een vraag heb gehoord, zijn we het er natuurlijk over eens dat er meerdere redenen zijn om 'nee' te zeggen tegen Turkije. Ik heb er net enkele genoemd, maar dit is nog een goede reden om 'nee' te zeggen, dus ik dank u wel.

Elmar Brok (PPE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, voorzitter van de Raad, commissaris, dit is misschien het laatste debat met u over uitbreiding. Hartelijk dank voor de vele goede debatten die we sinds 2004 met u hebben gevoerd.

Ik heb een paar opmerkingen. Ik denk dat het tijd wordt dat deze bezwaren die van buitenaf tegen Kroatië worden gemaakt, snel worden weggenomen, opdat we volgend jaar snel een besluit over Kroatië kunnen nemen, de onderhandelingen kunnen afronden en tot ratificatie kunnen overgaan. Ik ben ook van mening dat de bilaterale kwesties tussen enkele andere landen spoedig opgelost moeten worden – en ik heb het dan niet alleen over de FYROM en Griekenland, maar ook over de maatregelen die steeds weer gericht zijn tegen Servië, dat ik voor de stabiliteit in de regio een buitengewoon belangrijk land acht.

Er mag geen misverstand over bestaan dat ieder land op zijn bekwaamheid beoordeeld moet worden en dat de in Thessaloniki gegeven belofte – bijvoorbeeld met betrekking tot de Westelijke Balkan – wordt nagekomen. Maar ieder land moet naar eigen bekwaamheid beoordeeld worden, en zo moet ook het tempo voor ieder afzonderlijk daarop worden afgestemd.

Het moet echter ook duidelijk zijn dat de criteria van Kopenhagen gelden. Ik betreur het dat de sociaaldemocraten, de groenen en anderen in de commissie de criteria van Kopenhagen niet wilden vermelden. Ik hoop dat dit in de plenaire vergadering wordt herzien. Dat zou net zo'n volstrekt verkeerde boodschap aan de kandidaat-landen geven, als wanneer geen melding werd gemaakt van de noodzakelijke opnamecapaciteit van de Europese Unie zelf.

Om daar het binnenlandse hervormingsproces in gang te zetten, moet het Europese perspectief een gegeven zijn. Daartoe moet echter ook aan de nodige voorwaarden zijn voldaan, om geen valse verwachtingen te scheppen.

Daarom moeten wij er bij de criteria van Kopenhagen in het geval van Turkije ook op letten dat de politieke voorwaarden die te maken hebben met vrijheid van meningsuiting, democratie, rechtsstaat en vrijheid van godsdienst, een vereiste voor toetreding vormen, en dat er op dit gebied geen compromissen mogelijk zijn.

Adrian Severin (S&D). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, misschien wel de belangrijkste les van de uitbreiding in het verleden is dat we landen, markten, instellingen en industrieel vermogen de Unie hebben binnengeloodst, maar de harten en zielen van de bevolking hebben achtergelaten. Ik vind dat we een herhaling van deze ervaring voortaan moeten vermijden.

We moeten dan ook niet alleen de toetredende landen voorbereiden, maar ook de bestaande lidstaten. De befaamde uitbreidingsmoeheid zegt meer over het gebrek aan voorbereiding in bestaande lidstaten – de oude lidstaten, die niet voorbereid zijn op het samenleven met de nieuwe lidstaten – dan over het onverteerbare karakter van de nieuwe lidstaten.

Verder denk ik dat we, als we het hebben over de kandidaat-lidstaten, elke vorm van conditionaliteit moeten vermijden die niet direct te maken heeft met hun vermogen om met ons samen te gaan uit wettelijk, institutioneel, politiek en cultureel oogpunt en met ons te concurreren binnen de interne markt in de ruimste zin van dit concept. We mogen geen voorwaarden opleggen die niet verbonden zijn met deze criteria. We

moeten onthouden dat het bij uitbreiding gaat om een betere toekomst, niet om een beter verleden. We denken te veel aan dat verleden.

Ten derde moet elk land inderdaad bij zijn toelating beoordeeld worden op zijn eigen merites. Maar we moeten ook beoordelen in hoeverre een land door toetreding kan bijdragen tot een betere situatie in de regio, tot meer stabiliteit en meer regionale integratie.

Ook het wekken van de juiste verwachtingen is uiterst belangrijk. Ik geloof dat we in de toekomst misschien een beetje fantasie rijker moeten zijn door een vorm van geleidelijke integratie toe te staan aan landen waarvoor volledige integratie op korte termijn niet haalbaar wordt geacht.

Mijn laatste punt is dat ik geloof dat we opnieuw aandacht moeten besteden aan de problematische kwestie van onze identiteit, onze culturele en geopolitieke identiteit, om exact te weten te komen waar de grenzen van onze uitbreiding liggen.

Ivo Vajgl (ALDE). - (SL) Vandaag zullen we hier een resolutie aannemen die talrijke Zuidoost-Europese landen met veel belangstelling en vol hoop tegemoet zien.

Deze resolutie is geschreven in een heel andere taal dan de taal die we nog enkele jaren geleden in Zuidoost-Europa gebruikten. Dat is eigenlijk de grootste aanmoediging en leidraad voor ons debat van vandaag. Volgens mij is het belangrijk dat uit de woorden van enerzijds de vertegenwoordigers van het voorzitterschap en de Commissie en anderzijds de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken, die het aannemen van een dergelijke rijke en belangrijke resolutie heeft mogelijk gemaakt, blijkt dat we het Europese perspectief van alle landen ondersteunen. Hierbij wil ik vooral op Turkije wijzen.

Enkel door alle betrokken landen het perspectief van uitbreiding en aansluiting te bieden worden bepaalde vraagstukken in deze regio, zoals de neiging tot verdere fragmentatie van de landen van het voormalige Joegoslavië, grensproblemen en incidentele uitingen van religieuze of andere onverdraagzaamheid, ook voor de ruimere regio iets minder gevaarlijk.

We kunnen vandaag dus vaststellen dat het project om vrede en vooruitgang in een ooit onstabiel deel van Europa te brengen, wordt voortgezet.

Hélène Flautre (Verts/ALE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik ben het ermee eens, en mijn fractie ook, dat het uitbreidingsbeleid van de Europese Unie een van haar meest productieve en meest overtuigende beleidsterreinen is.

Daarom, mijnheer Rehn, maak ik me enige zorgen over uw toekomst, omdat ik er niet geheel zeker van ben of er voor u binnen de toekomstige Commissie een aantrekkelijker portefeuille te vinden is dan die van uitbreiding.

Het is absoluut verbazingwekkend te zien wat het perspectief van toetreding in een land als Turkije aan op verandering en democratisering gerichte energie weet los te maken. Natuurlijk moet er nog veel gedaan worden: de onafhankelijkheid van rechtbanken, de rol van het leger, de vrijheid van meningsuiting, het werkelijk in alle opzichten en definitief regelen van het Koerdische vraagstuk, dat spreekt vanzelf.

Maar ik ben van mening dat we moeten benadrukken dat deze uitbreidingsstrategie van de Europese Unie niet alleen de toetredende landen, maar ook onszelf en onze Europese beleidsmakers ten goede moet komen.

Het getuigt niet van wijs beleid om de veranderingsmachine in een land als Turkije stop te zetten en twijfel te laten bestaan over de uitkomst van het onderhandelingsproces. Ja, de uitkomst van het onderhandelingsproces is de toetreding van Turkije, en dat dient duidelijk gezegd te worden.

Ryszard Antoni Legutko (ECR). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, uitbreiding van de Europese Unie is niet alleen in het belang van de landen die toetreden tot de EU of die dat graag willen, maar ook in het belang van ons allemaal. Het verbetert namelijk de integratie en veiligheid. Daarom zien we met plezier de vooruitgang die wordt geboekt ten aanzien van de landen van de Westelijke Balkan en Turkije, alsmede het feit dat IJsland lidmaatschap heeft aangevraagd. Er bestaat zoiets als uitbreidingsmoeheid, maar we mogen niet vergeten dat elk democratisch Europees land dat voldoet aan de zeer nauwkeurig omschreven criteria het lidmaatschap van de Europese Unie mag aanvragen. We mogen deze criteria niet vergeten, maar we mogen evenmin de deur gesloten houden voor de kandidaten. Laten we ook de deur niet gesloten houden voor onze partners in het oosten. We moeten Oekraïne een duidelijke kans op lidmaatschap bieden.

Er is nog iets. Het woord 'solidariteit' wordt heel vaak gebruikt in de Europese Unie. Het is een woord dat andere Europese landen naar onze Gemeenschap toe trekt en ons tegelijkertijd verplicht de EU verder uit te breiden. Helaas toont de EU in veel gevallen geen solidariteit in haar interne betrekkingen. Een duidelijk voorbeeld is het Northern Gas Pipeline-project, dat rechtstreeks bedoeld is om doorvoerlanden en in het bijzonder Polen te raken, terwijl South Stream het antwoord van Moskou is op plannen voor energiediversificatie met betrekking tot Nabucco. Het is erg verontrustend om te zien dat bepaalde landen zich zo gemakkelijk door Rusland hebben laten manipuleren. Daarom leidt de behartiging van bilaterale belangen tussen afzonderlijke EU-lidstaten en Rusland tot interne conflicten en verzwakt het onze positie – de positie van de EU. Dat is in tegenspraak met het beginsel van solidariteit. Uitbreiding is zinvol, maar retoriek en praktijk moeten met elkaar overeenstemmen.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, het Verdrag van Lissabon is het zoveelste negatieve rechtskader voor de volkeren van de lidstaten van de Europese Unie maar ook voor die van de toetredingslanden. De situatie van de volkeren in de Balkan is helaas dramatisch. De oorzaak hiervan moet gezocht worden in de gevolgen van de NAVO-oorlog, de kapitalistische herstructureringen, de overeenkomsten met de Europese Unie, de buitenlandse militaire bases, de kapitalistische crisis en de energiewedijver tussen de grootmachten. De toetreding van deze landen dient de belangen van het grootkapitaal en de imperialistische plannen, waarvan zelfs een verlegging van de grenzen van de landen in dit gebied deel uitmaakt. Als de FYROM toetreedt tot de NAVO en de Europese Unie zullen de tegenstellingen alleen maar op de spits worden gedreven, en dat terwijl de machthebbende partijen in dit land nog steeds irredentistische aspiraties koesteren. Turkije slaat munt uit zijn geostrategische positie en blijft een groot deel van Cyprus bezet houden. Het eist grondgebied op in de Egeïsche Zee en houdt duizenden vakbondsliden, Koerden, journalisten, enzovoort gevangen. In IJsland viel het sprookje van het economisch wonder in duigen. Op dit land wordt nu druk uitgeoefend opdat het op de Europese imperialistische trein springt. De Communistische Partij van Griekenland is tegen de uitbreiding van de Europese Unie omdat zij gekant is tegen de Europese Unie zelf, evenals tegen het EU-lidmaatschap van Griekenland. Samen met de volkeren van Europa strijden wij voor vrede en sociale rechtvaardigheid en tegen imperialistische unies.

Fiorello Provera (EFD). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de uitbreiding van de Europese Unie kan een kans of een probleem zijn, maar blijft hoe dan ook een grote uitdaging.

De kans is dat de nieuwe lidstaten op een concrete manier kunnen deelnemen aan de vorming van de Europese politiek. Om dat te doen is het onvoldoende om aan de criteria van Kopenhagen te voldoen en deze louter formeel te toetsen. Het is essentieel dat het Europese bewustzijn van de burgers van de kandidaat-lidstaten wordt vergroot door middel van een op informatie en betrokkenheid gerichte campagne, waaraan politici, intellectuelen en de media mee moeten doen.

Europa mag niet worden gezien als slechts een grote reserve van financiële middelen om economische, sociale en infrastructurele problemen op te lossen, maar moet worden gezien als een instelling waaraan iedereen een eigen bijdrage kan leveren om tot een op gemeenschappelijke waarden gebaseerd beleid te komen.

In de lidstaten is het draagvlak voor uitbreiding klein, vooral ten aanzien van sommige landen. Willen we onze ogen sluiten voor deze realiteit of willen we onze medeburgers erbij betrekken en om hun mening vragen? Ik denk dat een referendum het meest geschikte middel is, omdat het de meest directe vorm van democratie is en Europa dicht bij de burgers en hun beslissingsvrijheid zou brengen.

Philip Claeys (NI). - Wij moeten nu maar eens stoppen met die maskerade over de toetreding van Turkije. Er moet gestopt worden met het verdoezelen en minimaliseren van de problemen. Wij moeten allemaal eens de realiteit onder ogen durven zien. Al bijna vijf jaar zijn wij bezig met die toetredingsonderhandelingen en wat is de vaststelling? Turkije is meer en meer een anti-Europees, een antiwesters buitenlands beleid aan het voeren. Turkije wordt onder leiding van mijnheer Erdogan en president Gül alsmaar islamitischer. Turkije weigert nog altijd alle huidige lidstaten van de Europese Unie te erkennen en zijn verplichtingen in het kader van de douane-unie na te komen. Turkije bezet een deel van het grondgebied van een van de bestaande EU-lidstaten. En dan heb ik het nog niet over het structurele en blijvende probleem van het niet eerbiedigen van het recht op vrije meningsuiting.

Mijnheer Bildt vertelde daarnet dat hij een zogenaamd gesloten concept van Europa afwijst. Welnu, bij mijn weten wil niemand hier een gesloten concept van Europa, maar er zijn hier wel parlementsleden, en ik hoor daar zelf bij, die voorstander zijn van een Europees concept van Europa. En om met de woorden van Herman

van Rompuy, de toekomstige president van de Europese Raad, te spreken: Turkije is Europa niet en zal dit nooit zijn!

VOORZITTER: ROBERTA ANGELILLI

Ondervoorzitter

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) De discussie over de uitbreiding betreft de Westelijke Balkan, IJsland en Turkije, drie zeer van elkaar verschillende gevallen. In de eerste plaats hebben we de landen op de Westelijke Balkan. Deze zijn ver verwijderd van de economische en politieke criteria die de Europese Unie verwacht. Echter, de publieke opinie en de politieke leiders steunen de doelstelling van integratie en zijn zeer optimistisch over toetreding.

Het tweede geval is IJsland, een land dat voldoet aan vele van de economische en politieke criteria, maar waar de publieke opinie en de opinieleiders diep verdeeld zijn over toetreding tot de EU. De band tussen de Westelijke Balkan en IJsland lijkt op dit moment alleen de diepe economische crisis te zijn. Die geeft hen de moed om toe te treden.

De Europese aspiraties van Turkije, tot slot, zijn niet gerelateerd aan een economische cyclus. Het is een land met een van de meest dynamische economieën, waar een groot debat wordt gevoerd. Zeer onlangs steunde 45 procent van de Turken deze doelstelling.

Wij moeten verschil maken tussen deze drie situaties, want de Westelijke Balkan, IJsland en Turkije hebben vanuit integratieperspectief gezien drie verschillende scenario's. Aan de andere kant zou het een goed idee zijn om deze gevallen niet te behandelen vanuit de logica van bilateraal beleid.

Naar mijn mening mogen de verschillen tussen lidstaten en toekomstige kandidaat-landen niet door lidstaten of derde landen worden gebruikt om het pad naar Europese integratie te blokkeren. Ik ben van mening dat de verdienste van ieder land en de publieke consensus de enige maatstaven moeten zijn voor het bepalen van een pad naar Europese integratie.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, in weerwil van de voorbehouden die sommigen hebben, heeft het uitbreidingsbeleid stabiliteit, vrede en welvaart in Europa gebracht. Nu moeten wij dit beleid voortzetten met de toetredingslanden: de landen van de westelijke Balkan, IJsland en Turkije. De opnemings van de landen van de westelijke Balkan is ongetwijfeld een grote uitdaging. Met hun toetreding zal een einde worden gemaakt aan de tijd van conflicten die na 1990 begon, en zal het ontstaan van een zwart gat in het hart van Europa kunnen worden voorkomen. Kroatië is over enkele maanden gereed om toe te treden en ook andere landen vorderen op een dynamische manier. Wat in het bijzonder Servië betreft, moeten wij erkennen dat het land een lange weg heeft afgelegd. Ook moeten wij het land een hart onder de riem steken door het aan te moedigen verdere stappen in de richting van Europa te ondernemen. Er zijn natuurlijk nog open vraagstukken. Het probleem van de status van Kosovo is nog niet opgelost, de situatie in Bosnië is heel moeilijk en er is een geschil omtrent de naam van de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië. Dit zijn open wonden in het gebied. Wat Griekenland betreft, zij vermeldt dat de nieuwe regering pogingen doet om het geschil definitief op te lossen. Na 17 jaar van spanning moet het nodige tijdspad worden vastgesteld om een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden. Of wij dit nu willen of niet, meer algemeen is gebleken dat goed nabuurschap een feitelijke voorwaarde is voor toetreding. Laten wij daarom allen daarvoor ijveren.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Bildt, u hebt hier een goede rede gehouden; u hebt duidelijk en kort en krachtig gesproken. De Europese Unie als geopolitieke stabiliserende factor en de uitbreidingspolitiek als instrument, dat is allemaal juist.

Ik vind het echter intellectueel en politiek gezien onbevredigend om te doen alsof er geen sprake zou zijn van een dilemma tussen een steeds grotere Unie en een steeds kleinere Unie – een vraag waarop we nog geen duidelijk antwoord hebben gegeven. Met een grotere omvang hebben we meer gewicht, dat klopt, maar dit maakt de situatie ook complexer. Dat heeft gevolgen voor onze slagvaardigheid. We moeten daarom een nieuwe dialoog over de uitbreiding voeren, zoals collega Severin van de sociaaldemocraten heeft voorgesteld. We moeten aan gefaseerde lidmaatschappen, aan nieuwe vormen denken, om deze twee doelstellingen die immers allebei legitiem zijn, met elkaar te verzoenen.

We hebben institutionele hervormingen nodig. Ik kan bijvoorbeeld in Duitsland niet verklaren dat ik achter Thessaloniki sta, maar dat de staten van het voormalige Joegoslavië op een dag meer commissarissen zullen

hebben dan alle medeoprichters van de Europese Unie tezamen. Dat is niet juist. We hebben een eerlijke uitbreidingspolitiek nodig, want daarmee winnen we ook weer de steun van de burgers voor deze belangrijke politiek.

Peter van Dalen (ECR). - Uit de Europese barometer blijkt dat de Europese burgers een uitgesproken mening hebben over de Turkse toetreding: 28 procent is vóór, 59 procent is tegen. Dat zijn heel duidelijke cijfers, die kan en mag de politiek niet negeren. Doen wij dat wel, dan wordt de kloof tussen burger en politiek nog veel groter.

Turkije ligt niet in Europa en maakt geen deel uit van de Europese geschiedenis, waarin christendom, renaissance, verlichting en de democratische natiestaat het religieuze, culturele en politieke landschap hebben bepaald. Een geprivilegeerd partnerschap combineert het beste van twee werelden. Dat biedt Turkije veel economische voordelen. Bovendien geeft zo een partnerschap een meer ontspannen relatie tussen Europa en Turkije en bestaat er dan geen langdurige toetredingsstress meer. Tijd dus voor duidelijkheid: stoppen met toetredingsonderhandelingen, starten met onderhandelingen over een geprivilegeerd partnerschap. Laat dat de uitbreidingsstrategie zijn voor 2010.

Helmut Scholz (GUE/NGL). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, commissaris, ik en vele collega's in mijn fractie hebben de uitbreiding altijd als één van de belangrijkste projecten van de EU gezien en ondersteund. Ondanks al onze gerechtvaardigde kritiek op verschillende aspecten van de vormgeving ervan, is het één van de meest succesvolle hoofdstukken van de externe ontwikkeling van de EU en een complexe, langdurige taak zowel voor de toetredende landen als voor de EU zelf. Daarover is vandaag in de plenaire vergadering al gesproken.

We moeten ons afvragen of we het verdere uitbreidingsproces aankunnen. Juist met het oog op Zuidoost-Europa en zijn lange geschiedenis van verval van staten en imperia, was het juist en belangrijk dat het lidmaatschap van de Europese Unie voor de mensen in deze landen, in deze zwaar op de proef gestelde regio, mogelijk is geworden. Het feit dat enkele politieke krachten in de lidstaten van de Unie zich van deze belofte hebben gedistantieerd – inmiddels onder het mom dat versterking van de identiteit en van de instellingen van de EU voorrang heeft boven verdere EU-toetredingen – heeft niet alleen het wantrouwen in de landen die willen toetreden versterkt, maar heeft ook een remmend effect op de democratische meningsvorming en de hervormingsprocessen in de regio.

Bastiaan Belder (EFD). - Ik herinner mij nog levendig dat Eurocommissaris Rehn tijdens een van onze laatste vergaderingen zei dat een commissaris Uitbreiding een optimist moet zijn.

Ik moet zeggen dat ik hem in die typering herken, en wat mij betreft siert hem dat niet. Ik ben namelijk van mening dat realisme het van optimisme dient te winnen in de politiek, ook in de Europese politiek. Ik vind het ronduit verbazingwekkend dat het Parlement zich door deze optimistische houding heeft laten meeslepen. Waarom is het nodig om een duidelijk signaal aan het adres van Turkije en Bosnië, dat in de eerste versie van het verslag Albertini aanwezig was, af te zwakken? Waarvoor moeten wij Turkije complimenteren? Waarom moeten wij wanhopig op zoek naar een positieve openingszin voor Bosnië?

Beseft het Parlement voldoende dat het geacht wordt de bevolkingen van de lidstaten van de Europese Unie te vertegenwoordigen? Een geloofwaardig uitbreidingsproces dat door de bevolking wordt gedragen bereiken wij niet door voorlichtingscampagnes. Dat bereiken wij alleen door eerlijk en realistisch te beoordelen en te oordelen in hoeverre al deze landen aan de criteria van Kopenhagen voldoen.

Franz Obermayr (NI). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, uit het vraagstuk van de toetreding van Turkije blijkt hoe schrikbarend het gebrek aan democratie in de EU is. De meerderheid van de EU-bevolking spreekt zich duidelijk uit tegen toetreding. Toch wordt deze zaak over de hoofden van de burgers heen rooskleurig voorgesteld en beoordeeld en wordt er vervolgens verder onderhandeld.

Het is niet eerlijk om te doen alsof niet naar een volledig lidmaatschap wordt toegewerkt. Nu al ontvangt Turkije als toetredingskandidaat voor de jaren 2007 tot 2010 2,26 miljard euro. Dat wordt allemaal betaald door de nettobijdragers, waarvan de burgers de toetreding echter niet willen.

Het gaat hier natuurlijk om de belangen van de Verenigde Staten. Talrijke niet-Europese conflicten zouden door een toetreding midden in Europa opgelost kunnen worden. Ondanks de deelname van Turkije aan het Eurovisie Songfestival, ben ik het eens met de voormalige president van de Bondsrepubliek, Theodor Heuss, die een duidelijke definitie van Europa heeft gegeven. Hij zei dat Europa op drie heuvels is gebouwd: op de

Acropolis die symbool staat voor het Griekse humanisme, op het Romeinse Capitool, dat staat voor het Europese idee van de staat en op de heuvel van Golgotha, voor het christelijke Avondland.

Doris Pack (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, commissaris en collega's, sinds Thessaloniki is de uitbreiding naar de Westelijke Balkan een uitgemaakte zaak. De opname van deze landen, wanneer ze aan de voorwaarden hebben voldaan, is ook geen kwestie van liefdadigheid zoals zo velen menen, maar gezien hun geografische positie midden in de Europese Unie is dit eenvoudigweg noodzakelijk.

Hun stabiliteit is bepalend voor de onze, zoals ons in de jaren negentig pijnlijk duidelijk is geworden. Alle landen moeten natuurlijk voldoen aan de voorwaarden van de criteria van Kopenhagen, en omdat ze elkaars vijanden zijn geweest, moeten ze natuurlijk ook in de regio samenwerken. Dat geldt echter ook voor de buurlanden van deze toetredingskandidaten. Ik verwacht van Slovenië en ook van Griekenland dat ze de toetredingskandidaten helpen om deze weg snel en vlot te doorlopen.

Helaas verkeert Bosnië-Herzegovina in een zeer moeilijke situatie. Hoewel ik rapporteur voor deze regio ben, geloof ik niet dat ik de problemen van dit land in anderhalve minuut kan bespreken en ik zal dat ook niet proberen. Ik hoop alleen maar, voorzitter van de Raad en commissaris, dat de onderhandelingen daar op zo'n manier worden gevoerd dat ze dicht bij de mensen staan en dat ze niet van buitenaf gedicteerd worden.

De weg die de landen moeten afleggen is niet voor allemaal even lang en we moeten hen hierbij helpen. Collega Lambsdorff, het idee dat de toetredingskandidaten meer commissarissen hebben dan de oprichtende lidstaten, is wel een heel slecht argument. Het is namelijk geen argument maar een doodoener, want dit probleem kan men oplossen. De mensen daar mogen echter niet uitgesloten worden, omdat u dit probleem niet wilt oplossen.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Ik feliciteer zowel commissaris Rehn als de fungerende voorzitter, minister Bildt, met hun constructieve en positieve inleidende opmerkingen.

Als rapporteur voor de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (FYROM) ben ik erg verheugd dat het land in 2009 vooruitgang heeft geboekt en dat de Commissie de Raad heeft aanbevolen om een datum voor het begin van de onderhandelingen vast te stellen. We nemen er ook nota van dat de eerste ministers Papandreou en Gruevski rechtstreekse communicatie hebben opgestart.

Ik roep de heer Bildt, commissaris Rehn en de geïnteresseerde regeringen van de lidstaten op om in deze dagen voor de top in december de telefoon te pakken en de regeringsleiders Papandreou en Gruevski op te bellen, hun uw solidariteit te tonen en hen te steunen in hun vastberadenheid om een oplossing te vinden voor dit twintig jaar durende conflict.

Alleen op die manier kan Griekenland, een al lang bestaand lid van de Europese Unie, zijn ambitie verwezenlijken en zijn verantwoordelijkheid in de regio nemen.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Servië heeft de voorbije maanden vooruitgang geboekt en door de criteria voor de visumliberalisering te vervullen heeft het land zowel zichzelf als Europa bewezen dat het nog veel meer en beter kan dan het tot nu toe heeft gedaan. Voor dit succes verdient het erkenning.

Servië heeft een verborgen potentieel dat het op zijn weg naar de Europese Unie moet activeren, in zijn eigen belang, in het belang van zijn buurlanden, van de hele regio en van de Europese Unie. Met het oog op zijn omvang en strategische ligging zou het land de drijvende kracht kunnen zijn die de regio dichter bij elkaar brengt. Het wordt tijd dat Servië zich daar nu van bewust wordt en dat het voor de uitbreiding meer doet, dan tot nog toe het geval was.

De autoriteiten in Belgrado moeten zichzelf systematisch tot dringende politieke en economische hervormingen en tot samenwerking met alle buurlanden dwingen. Volledige samenwerking met het tribunaal in Den Haag volstaat niet, die samenwerking moet ook tot een succesvol einde leiden. Servië moet het niveau van zijn politieke cultuur dringend verhogen, want op de huidige manier kan het toetredingsproces worden vertraagd. Er is behoefte aan transparantie, Servië moet actief op zoek naar een zo breed mogelijke publieke consensus en het land moet de verdeeldheid tussen de coalitie en de oppositie over fundamentele kwesties aangaande de Europese Unie overbruggen. Er zijn echter twee belangrijke vereisten voor een snellere vooruitgang: vrije en onafhankelijke media en de beëindiging van de manipulatie van de media.

Geoffrey Van Orden (ECR). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, alles wat ik vraag is meer eerlijkheid in onze omgang met Turkije en een correcte en redelijke interpretatie van de gebeurtenissen, in het bijzonder met betrekking tot Cyprus, waar een verwrongen versie van de recente geschiedenis helaas algemeen aanvaarde wijsheid is geworden.

Er bestaat tussen nu en de presidentsverkiezingen in april in Noord-Cyprus een reële mogelijkheid. Die moet worden aangegrepen, en dat is een zaak voor alle partijen. We mogen nooit vergeten dat de Turks-Cyprioten in april 2004 hebben ingestemd met het herenigingsplan van de VN, dat werd verworpen door het zuiden. We mogen ook de belofte van de Europese Unie uit mei 2004 niet vergeten, dat zij een eind zou maken aan de isolatie van Noord-Cyprus – een belofte die nooit is nagekomen. Hier heeft de EU een morele plicht. Ik ben bang dat als we op deze manier met de Turkse belangen blijven omgaan, we het risico lopen een belangrijke bondgenoot te verliezen in een strategisch gebied van groot belang en alle verkeerde tendensen in Turkije zelf aanmoedigen.

Natuurlijk zijn velen van ons diep bezorgd over migratieproblemen in onze landen. Dit is een aspect van onze onderhandelingen met Turkije dat op een speciale en robuuste manier moet worden opgelost.

Als ik meer tijd had, zou ik ook verwijzen naar Kroatië en andere landen in Zuidoost-Europa die hoognodig iets moeten doen aan corruptie, georganiseerde misdaad en aan misbruik van bepaalde particuliere eigendomsrechten, voordat met vertrouwen kan worden verder gewerkt aan hun toetreding, in het geval van Kroatië, of kandidatuur.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de landen die worden voorgesteld voor EU-lidmaatschap zijn betrekkelijk arm. Hun Europese droom, om de woorden van de commissaris te gebruiken, is dat zij subsidies ontvangen. Daar gaat het om. Het is een feit dat rijke landen, bijvoorbeeld Noorwegen en Zwitserland, gewoon geen lid willen worden van de EU. Het is veelzeggend dat IJsland toen het nog een rijk land was geen belangstelling had voor lidmaatschap van de Europese Unie. Nu het helaas bankroet is, staat de IJslandse regering uiteraard in de rij om lid te mogen worden. De San Andreas-breuk van de Europese Unie loopt tussen de zeven lidstaten die grote nettobetalers zijn, en de rest.

Deze situatie is onstabiel, onhoudbaar en onbetaalbaar. U denkt dat u het rijk van de EU vergroot met dit slecht doordachte beleid. In werkelijkheid drijft u het naar een toekomstige economische chaos.

Francisco José Millán Mon (PPE). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, het uitbreidingsproces is een groot succes. Door de meest recente uitbreiding zijn we herenigd met de landen van Oost- en Midden-Europa, die na de Tweede Wereldoorlog buiten hun eigen schuld werden afgesloten van de vrijheid en de welvaart. Nu richt de uitbreiding zich op de Westelijke Balkanlanden, Turkije en IJsland.

Ik deel de beginselen die we in de afgelopen jaren hebben vastgesteld als richtinggevend in het uitbreidingsproces, namelijk consolidatie, conditionaliteit en communicatie. We moeten dus onze verplichtingen nakomen, maar geen lichtzinnige beloften doen met betrekking tot toekomstige uitbreidingen.

In de tweede plaats hangt de voortgang in de respectieve toetredingsprocessen af van de vervulling van strikte voorwaarden. De kandidaat-landen moeten de noodzakelijke hervormingen voortvarend aanpakken. En in de derde plaats moeten we allemaal beter communiceren met de burgers. In de resolutie waarover morgen zal worden gestemd wordt dit belangrijke aspect van de communicatie benadrukt.

In dit verband wil ik nogmaals wijzen op het meer algemene voorstel dat ik al vaker heb gedaan, namelijk dat het ook nuttig zou zijn om de kennis van de Europese Unie onder de jongeren te vergroten door de invoering van een verplicht vak op het niveau van de middelbare school.

Een ander relevant idee dat in de resolutie naar voren wordt gebracht is de integratiecapaciteit. Uitbreiding betekent dat de huidige lidstaten bepaalde maatregelen moeten nemen. Op financieel gebied vereist de uitbreiding bijvoorbeeld dat er voldoende financiële middelen beschikbaar worden gesteld om essentieel gemeenschappelijk beleid niet in gevaar te brengen, zoals het gemeenschappelijk landbouwbeleid of het cohesiebeleid.

Ik ga afsluiten. Ik wil erop wijzen dat Kosovo, zoals we allemaal weten, een apart geval is. En helaas bevat de resolutie paragrafen waarin deze aparte situatie niet duidelijk tot uiting komt.

Pier Antonio Panzeri (S&D). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik vind de ontwerpresolutie waarover we vandaag in het Parlement debatteren echt positief.

Ik wil ingaan op een onderdeel ervan en zeggen dat volgens mij het onderwerp van de uitbreiding met de Westelijke Balkanlanden een van de centrale aspecten van het Europees optreden in de komende maanden is en moet zijn.

Ik zou het Zweedse voorzitterschap en vooral commissaris Rehn willen complimenteren met hun werk. We moeten ons niettemin sterker betrokken voelen bij het uitbreidingsproces.

Het lijkt geen twijfel dat er landen zijn die op gerechtelijk vlak meer moeten doen om de criminaliteit te bestrijden en hervormingen door te voeren. Maar we moeten het politieke doel, te weten de consolidering van democratie in die landen en hun deelname aan het Europese traject vanuit economisch, sociaal en infrastructureel oogpunt, niet uit het oog verliezen.

Ik denk bijvoorbeeld aan landen als Kosovo – en wat dat betreft ben ik het eens met het amendement met betrekking tot de Roma-kwestie dat is ingediend door mevrouw Lunacek – omdat dit een land is dat we niet aan de zijlijn kunnen laten staan enkel en alleen omdat vijf Europese landen zijn onafhankelijkheid nog niet hebben erkend.

Al met al hebben we behoefte aan de juiste hoeveelheid moed en aan een vooruitziende politiek die is opgewassen tegen de uitdaging die het uitbreidingsproces voor ons allemaal is.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, fungerend voorzitter van de Raad, ik spreek als voorzitter van de delegatie voor de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië en ik concentreer me op dit land. Ik wil allereerst commissaris Olli Rehn hartelijk danken voor zijn moed, want met zijn verslag, met zijn groen licht voor dit land, heeft hij een moedige stap gezet en daarmee heeft hij ook momentum gecreëerd. Tegelijkertijd hebben er in Athene opnieuw verkiezingen plaatsgevonden, er is een nieuwe regering in Athene, en daardoor hebben we nu een situatie, een moment, waarop we iets kunnen bereiken. Ik verzoek de collega's echter dringend om nu rustig te reageren. Wanneer we nu te hoge verwachtingen koesteren – aanstaande vrijdag zal er een gesprek tussen Papandreou en minister-president Gruevski plaatsvinden – kan de druk zo groot worden dat de ketel barst. Dat risico mogen we niet lopen.

We moeten alle partijen aanmoedigen vriendschappelijk verder te gaan op de weg die nu is ingeslagen. Ik dank ook rapporteur Zoran Thaler, die deze weg van de Europeanen precies zo beschrijft. Voor jou, beste Olli, het allerbeste voor de toekomst in de Commissie!

(Spreker verklaart zich bereid een "blauwe kaart"-vraag te beantwoorden overeenkomstig artikel 149, lid 8 van het Reglement.)

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik heb een vraag voor collega Chatzimarkakis, als hij mij dat toestaat. Collega Pack heeft zojuist blijkbaar niet gehoord dat ik heb gezegd dat we ons aan Thessaloniki houden. Ik wil dat hier graag nog eens herhalen.

Ik wilde collega Chatzimarkakis vragen, wat volgens hem nu de dringendste stappen zijn die door de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië moeten worden ondernomen om vorderingen te kunnen maken in de naamkwestie en om de beginnende onderhandelingen zo succesvol mogelijk te laten verlopen.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, hartelijk dank voor de vraag. Ik denk dat beide partijen nu een beetje inschikkelijk moeten zijn, en we zien aan beide kanten de bereidheid om een stap te zetten. We verwachten nu een duurzame oplossing. Daarom zal er vrijdag ongetwijfeld in een gesprekje van vijf minuten een oplossing voor de naamskwestie worden gevonden. Dat is het probleem niet.

De grote vraag is echter waarvoor de naam wordt gebruikt, wat het zogenaamde toepassingsgebied zal zijn, en daarvoor hebben beide zijden natuurlijk tijd nodig. Ik hoop dat hiervoor een duurzame oplossing wordt gevonden, want anders hebben we een kortstondige oplossing die later misschien toch nog tot een catastrofe leidt. Daarom moeten wij als Europeanen beide partijen vriendelijk aanmoedigen om een duurzame oplossing met een breed bereik, een breed toepassingsgebied, te vinden.

Mario Borghezio (EFD). – (IT) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, we moeten grote voorzichtigheid betrachten bij de bewering dat de uitbreiding een factor van stabiliteit zal zijn.

Denk maar eens aan wat premier Erdogan een paar dagen geleden heeft beweerd. Hij heeft gezegd dat hij niet kan opschieten met de heer Netanyahu maar dat hij zich meer op zijn gemak voelt in de buurt van de heer Bashir die, als ik me niet vergis, de president van Soedan is, naar wie een juridisch onderzoek loopt omdat hij wordt beschuldigd van misdaden tegen de menselijkheid.

Over burenen gesproken: als Turkije toe zou treden tot de Europese Unie zouden we Iran, Irak en Syrië als burenen hebben. Dat lijken mij niet de ideale burenen. Het is veel beter om Turkije met Europa te verbinden door een band van geprivilegieerd partnerschap. Turkije kent een nogal zorgwekkende trend van ontwestering, die duidelijk zeer vergevorderd is. We hoeven alleen maar te denken aan maatregelen betreffende gemeenschappelijke sociale leefregels, zoals gescheiden zwembaden voor mannen en vrouwen, vrijheidsbeperkingen van de oppositie, met zelfs het opleggen van een boete van drie miljoen euro aan oppositiezenders, enzovoort.

Ik denk dat er ook rekening moet worden gehouden met het feit dat in dit Parlement misschien een meerderheid vóór is, maar een meerderheid van het Turkse volk tégen toetreding van Turkije is. Wij dringen aan op de uitbreiding met Turkije terwijl de Turken dat zelf niet willen.

De president van de Italiaanse Republiek heeft gezegd dat afspraken moeten worden gerespecteerd. Ik ben het daar mee eens, maar we moeten wel bedenken dat de Turken Turken zijn.

Georgios Koumoutsakos (PPE). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, met het verslag dat wij vandaag bespreken wordt een positieve boodschap de wereld in gestuurd voor het Europees perspectief en de uiteindelijke toetreding van de Westelijke Balkanlanden, Turkije en IJsland tot de Europese Unie. Met deze positieve boodschap is het mijns inziens iedereen, of bijna iedereen, in deze zaal eens. Tegelijkertijd moet echter heel duidelijk worden gemaakt dat de weg naar toetreding zeer veeleisend is. Deze weg gaat zeker niet over rozen. Hierbij is de geloofwaardigheid van de Europese Unie in het geding. De Europese Unie moet er namelijk voor zorgen dat haar criteria en vereisten niet alleen met goede voornemens maar met concrete daden worden nageleefd. Met andere woorden, voor volledige toetreding is volledige aanpassing nodig.

De waarborging van goede nabuurschapbetrekkingen is in dit kader van groot belang. Laten wij niet de kop in het zand steken. Er doen zich nog steeds serieuze problemen voor in de goede nabuurschapbetrekkingen tussen de kandidaat-landen en de lidstaten, en deze problemen beïnvloeden de ontwikkelingen op de weg naar toetreding van de landen die lid willen worden van de Europese familie. Het precedent tussen Slovenië en Kroatië is daar trouwens een bevestiging van. Daarom moet het nog open vraagstuk van de naam van de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië vóór en niet na de opening van toetredingsonderhandelingen worden opgelost, en wel om een voor de hand liggende reden. Als dit land namelijk een datum krijgt voor opening van de toetredingsonderhandelingen zonder dat een oplossing is gevonden, zal er voor zijn regering geen sterke stimulans meer zijn om een opbouwende houding aan te nemen en met Griekenland tot een wederzijds aanvaardbare oplossing te komen.

Wat Turkije betreft zijn de normalisering van de betrekkingen met de Cyprische Republiek en de stopzetting van vluchten met militaire toestellen boven Grieks grondgebied twee serieuze vraagstukken waardoor meer vaart kan worden gezet achter de vorderingen in de richting van toetreding. Uitgaande van deze overwegingen zullen wij ook onze houding tijdens de stemming van morgen bepalen.

Richard Howitt (S&D). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, het debat en de resolutie van vandaag bieden het nieuwe Europees Parlement de mogelijkheid om zich opnieuw te verbinden tot de verdere uitbreiding van de Europese Unie, om nota te nemen van de positieve ontwikkelingen die er in bijna alle gevallen in de kandidaat-lidstaten zijn, en om ons eraan te herinneren dat vrijmaking van de handel, versterking van de stabiliteit, verbetering van de grenscontroles en verruiming van de vrije reis- en uitwisselingsmogelijkheden voor de bevolking onze Europese Unie niet verzwakken maar juist versterken.

De Europese conservatieven herhalen vandaag dat zij voor uitbreiding zijn, maar sluiten dit tegelijkertijd uit van het oprichtingsdocument van hun nieuwe fractie, waarvan de officiële woordvoerder in dit debat heeft herhaald dat hij tegen Turkije is en daarmee zijn fractie in precies hetzelfde kamp plaatst als uiterst rechts, zoals we vanmiddag allemaal gehoord hebben.

Ik wil echter wel mijn warme dank uitspreken aan het adres van commissaris Olli Rehn, wiens gevoel voor humor bleek uit zijn recente opmerking dat het directoraat-generaal Uitbreiding in de toekomst niet moet worden gehuisvest op gelijke afstand tussen de Raad en de Commissie, midden in de Wetstraat.

Ik waardeer zijn humor en zijn oordeelsvermogen. Ik hoop dat zijn nalatenschap eruit zal bestaan dat alle huidige kandidaat-lidstaten toetreden tot de EU.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Mevrouw de Voorzitter, er is altijd een sterke band geweest tussen IJsland en de Europese Unie en als voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Zwitserland, IJsland, Noorwegen en de Europese Economische Ruimte was ik erg verheugd dat ik vorige week de parlementaire

delegatie uit IJsland mocht verwelkomen. Ik hoop dat er spoedig een gemengde parlementaire commissie wordt geïnstalleerd en dat de IJslandse regering deelneemt aan directe besprekingen met de Commissie, na het besluit dat de ministers van Buitenlandse Zaken van de Unie in juli jongstleden hebben genomen. Ik weet zeker dat de Europese leiders tijdens hun top aanstaand voorjaar groen licht zullen geven voor het begin van de onderhandelingen tussen de Unie en IJsland. Doordat IJsland lid is van de Europese Economische Ruimte, voldoet het al aan 22 van de hoofdstukken met voorwaarden. Veel werk is al gedaan. Ik vertrouw erop dat de overige hoofdstukken op een positieve, gerichte manier en in een geest van vriendschap zullen worden afgehandeld.

Krzysztof Lisek (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, als Pool, maar ook als iemand die nu al vijf jaar burger is van de Europese Unie, wil ik mijn grote tevredenheid uitdrukken met het feit dat we hier nu spreken in zulk illustreerd gezelschap, met mensen die nauw betrokken zijn bij het uitbreidingsproces, zoals de heer Rehn en de heer Bildt. We hebben het over verdere uitbreiding van de Europese Unie, ondanks het feit dat sommigen zeggen dat de EU het plafond van haar mogelijkheden voor territoriale ontwikkeling heeft bereikt. Het enige goede nieuws dat ik voor deze tegenstanders van verdere uitbreiding heb, is dat er in 2009 geen uitbreiding van de EU zal plaatsvinden.

Ik wil niet dat we het proces van uitbreiding van de EU alleen zien vanuit het perspectief van juridische clausules. Ik wil dat we het zien als een historisch proces. De geschiedenis leert ons tenslotte dat de Balkan bijvoorbeeld in de twintigste eeuw een bron was van veel conflicten. Dat waren conflicten die zich uitbreidden naar het hele continent, zoals de Eerste Wereldoorlog, en conflicten zoals de oorlog in de jaren negentig, die ook van invloed waren op andere landen, alleen al wegens de migratie van vele miljoenen mensen. Toelating van de Balkanlanden tot de Europese Unie zou naar mijn mening de belangrijkste bijdrage zijn die de EU ooit aan stabilisatie en vrede in ons continent kan leveren.

Ik wil graag nog één ding zeggen over wat de heer Bildt zei met betrekking tot open deuren. Ik wil u vragen niet te vergeten dat er nog steeds andere landen zijn, die niet genoemd worden in het document van vandaag, maar wel dromen van EU-lidmaatschap.

Emine Bozkurt (S&D). - Ten eerste kunnen wij op dit moment helaas niet een rooskleurig beeld schetsen van de politieke situatie in Bosnië-Herzegovina.

Het hervormingsproces in dit land is voortdurend onderhevig aan verlamming door de politieke krachten aldaar. De twee entiteiten kunnen geen gedeelde visie ontwikkelen waardoor vooruitgang op zich laat wachten.

Ik wil hier nogmaals het belang benadrukken van een duurzaam constitutioneel kader, dat nodig is om het land en de instituties effectiever te laten functioneren. Ik roep daarom de politieke leiders van beide entiteiten op dit als uitgangspunt te nemen.

Verder wil ik onderstrepen dat ik blij ben dat de PVV van collega Madlener het democratiseringsproces in Turkije zo'n warm hart toedraagt. Juist door het onderhandelingsproces met de Europese Unie is dat met sprongen vooruitgegaan. Ik zou dus meer warme steun van de PVV voor het onderhandelingsproces verwachten.

Als laatste wil ik zeggen dat het toetredingsproces een resultaatgericht proces moet zijn, waarbij niet de datum van toetreding leidend moet zijn, maar de behaalde resultaten. Pas als de kandidaat-lidstaten aan de gestelde eisen voldaan hebben en zij daarom volwaardig lid kunnen worden, kan er sprake zijn van toetreding.

Arnaud Danjean (PPE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, mijnheer de minister, u hebt er terecht aan herinnerd dat de goedkeuring van het Verdrag van Lissabon ons in staat zal stellen om op het gebied van het uitbreidingsbeleid een nieuw tijdperk binnen te gaan, en we moeten dit nieuwe proces met realiteitszin en onbevooroordeeld tegemoet treden: dat is de essentie van deze resolutie.

Een nieuw proces wil echter niet zeggen een vlucht naar voren. Dat zou de zekerste manier zijn om bij het publiek in de EU onbegrip of erger nog wantrouwen op te wekken, en het zou ook de beste manier zijn om bij de kandidaat-lidstaten valse hoop te wekken en hen ertoe aan te zetten hun toevlucht te zoeken tot retoriek en cosmetische veranderingen in plaats van tot beleid gericht op diepgaande hervormingen. We dienen goed op te passen bij de stappen, omstandigheden en waarden waarop we geen concessies doen, en ik denk daarbij in het bijzonder aan de samenwerking met het Internationaal Strafhof.

Anderzijds dient in de meest duidelijke bewoordingen te worden herhaald dat de plaats van de Westelijke Balkan, van alle landen van de Westelijke Balkan, met inbegrip van Kosovo, in de Europese Unie is en dat

we die landen moeten stimuleren hun inspanningen voort te zetten en te vergroten. Er is geen tegenspraak tussen het verduidelijken van de eisen enerzijds en het geven van volledige steun aan het uitbreidingsproces in de Westelijke Balkan anderzijds, net zoals er geen tegenspraak is tussen het nastreven van de filosofie om ieder naar zijn verdienste te beoordelen, en het nemen van belangrijke initiatieven voor alle landen in de regio, zoals visumliberalisatie.

Staat u mij toe tot slot nog enkele woorden te wijden aan Turkije. Vooraleer ik ga speculeren over de zeer hypothetische toekomst van het toetredingsproces van Turkije, constateer ik eenvoudig dat de Commissie voor het tweede achtereenvolgende jaar heeft aangegeven dat er geen vooruitgang is geboekt inzake het protocol van Ankara en dat het daardoor onmogelijk is nieuwe hoofdstukken in het onderhandelingsproces te openen.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik heb het begin van dit debat gemist, omdat ik als rapporteur voor Kroatië in de Gemengde Parlementaire Commissie EU-Kroatië verslag moest uitbrengen.

Ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om Carl Bildt en Olli Rehn hartelijk te danken voor hun hulp bij het vinden van een oplossing – althans voor het moment – voor het grensconflict tussen Slovenië en Kroatië. Dit toont goed aan hoe men door samenwerking – van de Raad, de Commissie en ook dit Parlement – landen kan helpen om hun problemen te boven te komen. Ik heb er ook aan bijgedragen dat men in elk geval in Kroatië nu bijna unaniem tot ratificatie van dit verdrag is overgegaan.

Wat mij echter veel meer zorgen baart, is Bosnië-Herzegovina. Ik ben kortgeleden in Banja Luka en Sarajevo geweest. Dodik heeft weliswaar enige compromissen gedaan, enkele wijzigingen voorgesteld waarmee hij kan instemmen, maar ik wil toch graag wijzen op een idee dat Doris Pack hier naar voren heeft gebracht: hoe kunnen we met bredere lagen van de bevolking in contact treden? Het is namelijk van groot belang om dit gebrek aan een stem, deze tegenstellingen die aan de top van veel beleid bestaan, te overwinnen. We moeten die mensen op een of andere manier zien te bereiken, want, collega, in tegenstelling tot wat nu The Earl of Dartmouth weer gezegd heeft, zijn er veel mensen in deze regio die het niet om het geld van de Europese Unie te doen is, maar die in een unie van vrede en toenadering wensen te leven en niet in een regio van haat en oorlog. Daar draait het om in Europa. U wilt dat niet begrijpen en u zult dat ook nooit begrijpen. Maar de mensen in Sarajevo en Banja Luka weten wat Europa betekent en die moeten we helpen.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, we moeten Kroatië volgend jaar in de Europese Unie opnemen, of beter gezegd we moeten de toetredingsonderhandelingen afronden en met het ratificatieproces beginnen. Kroatië is al twintig jaar op weg naar toetreding tot de Europese Unie en naar vrijheid. Er zijn kunstmatige belemmeringen voor dit land opgeworpen en ik ben het Zweeds voorzitterschap dankbaar dat het heeft bijgedragen aan het uit de weg ruimen ervan.

Kroatië heeft nu met een tweederde meerderheid het akkoord met Slovenië geratificeerd. We moeten er alles aan doen om ervoor te zorgen dat ook Slovenië zijn verplichtingen voor de Europese Unie nakomt. De streefdatum 2010 is ook van belang, omdat het hier om de geloofwaardigheid van de Europese Unie zelf gaat.

Wat Macedonië betreft, hoop ik dat het Zweedse voorzitterschap gedaan kan krijgen dat de toetredingsonderhandelingen volgend jaar kunnen beginnen, zodat het bilaterale probleem dat ook hier bestaat, eindelijk uit de weg geruimd. Ik hoop dat we hier nog iets kunnen veranderen aan de tekst van het verslag, waarin het een beetje eenzijdig om de Macedoniërs gaat en veel te weinig van de burens wordt verlangd. Iedereen moet zijn bijdrage leveren, ook degenen die in de Europese Unie zitten.

Ik acht het van essentieel belang dat we Kosovo volledig bij het proces van Thessaloniki betrekken, en dit zijn belangrijke passages in het verslag Albertini. Ook dit land heeft een Europees perspectief nodig en ik doe een beroep op alle lidstaten die dit nog niet gedaan hebben, om Kosovo eindelijk te erkennen, opdat we hier eindelijk geen juridische of technische problemen meer hebben en Kosovo volledig aan het integratieproces kan deelnemen.

(Spreker verklaart zich bereid om een “blauwe kaart”-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik heb vastgesteld dat de heer Posselt en ook andere collega's de term “Macedonië” gebruiken in plaats van FYROM. De term “Macedonië” is nu juist de twistappel tussen Griekenland, een lidstaat van de Unie, en dit kandidaat-land. Ik verzoek u derhalve om de collega's aan te bevelen de juiste term te gebruiken als zij dit land noemen.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag een kort antwoord geven. Ik wil hier mijn zeer gewaardeerde collega Cohn-Bendit van de Vert/ALE-Fractie citeren die eens heeft gezegd: “Macedonië is Macedonië is Macedonië.” Ik sluit me volledig bij deze mening aan. Pesterijen tegen een buurland hebben nog nooit iets uitgehaald.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, er is maar één Macedonië, en dat ligt in Griekenland. Daarom moet een eind komen aan deze spelletjes. Wij moeten in deze zaal de termen gebruiken die wij allen hebben aanvaard. De FYROM hebben wij aanvaard als FYROM en niet als “Macedonië”.

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Allereerst wil ik de heer Albertini danken voor het werk dat hij heeft gestoken in dit moeilijke verslag over de strategie ter versterking van de voortgang van vele landen in de verschillende stadia van voorbereiding op de criteria voor toetreding tot de Europese Unie. Ik begrijp en onderschrijf zijn wens om optimale helderheid te verschaffen en een positief oordeel te geven over de uitbreiding van de Europese Unie met de Westelijke Balkanlanden, IJsland en Turkije. De meeste ingediende amendementen geven echter aan dat dit een ingewikkeld onderwerp is. Als het Verdrag van Lissabon op 1 december in werking is getreden, zullen we de opnamecapaciteit van onze Unie moeten analyseren en vergroten. Ik stel de Commissie voor dat zij een dergelijke analyse van de opnamecapaciteit van de Europese Unie uitvoert, omdat de Europese Unie zonder de steun van haar burgers het risico loopt een lege huls te worden.

Ik onderschrijf ook de visie dat een lidstaat geen onhaalbare toetredingsvoorwaarden mag stellen aan een kandidaat-lidstaat. Alle bilaterale problemen dienen te worden opgelost in een geest van Europees begrip met gedeelde waarden en een gemeenschappelijke geschiedenis en cultuur. Op dit punt wil ik pleiten voor het gezamenlijk herdenken van historische gebeurtenissen en helden op de Balkan.

Kyriakos Mavronikolas (S&D). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik wil iets zeggen over het beheer van de belangen van Turkije, dat mijns inziens ten koste gaat van de belangen van de Cyprische Republiek. Ik moet uiting geven aan mijn ongenoegen over het feit dat de vraagstukken die de Cyprische Republiek betreffen worden gebagatelliseerd. Het is zelfs zo dat vraagstukken waarvoor Turkije bekritiseerd zou moeten worden, nu worden gebruikt om de positie van Turkije wat de toetreding tot de Europese Unie betreft te verbeteren. In 2006 heeft Turkije toegezegd de Cyprische Republiek te zullen erkennen, het protocol van Ankara te zullen toepassen en bij de oplossing van de kwestie-Cyprus te zullen helpen. Daar is niets van terecht gekomen. Integendeel, nu worden de besprekingen gebruikt ten voordele van Turkije en worden bekroond met de pogingen om het energiehoofdstuk te openen, wat natuurlijk in het belang wordt geacht te zijn van de Europese Unie zelf. Zoals u zult begrijpen moet de Cyprische Republiek als klein land haar belangen behartigen en aandringen op sancties tegen Turkije. Een van die sancties zou ongetwijfeld zijn het openen van hoofdstukken tegen te houden.

Franziska Keller (Verts/ALE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, allereerst zou mijn fractie, de Groenen, liever geen datum vastleggen voor de toetreding van Kroatië. Wij vinden dat, zoals de ervaring aantoont, dit in het verleden geen goed idee is geweest, nog afgezien van de vraag of Kroatië lid zou moeten worden zodra het aan de criteria voldoet.

Ten tweede, mijnheer Brok, gelden natuurlijk de criteria van Kopenhagen. Die zijn er; we hoeven ze niet telkens weer opnieuw te noemen. We houden vast aan de afspraken die de Europese Unie over toetreding heeft gemaakt en aan de criteria van Kopenhagen. Het doel van het toetredingsproces is de toetreding zelf.

Wanneer we over Turkije spreken, mogen we niet vergeten welke verbazingwekkende voortgang er in Turkije is geboekt op gebieden waar we die een paar jaar geleden nooit voor mogelijk hadden gehouden. Dit is een duidelijk succes van het toetredingsproces, dat we niet moeten vergeten.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, ik wil u danken voor uw toegewijde werk aan de uitbreiding van de Europese Unie. De Europese Unie heeft de afgelopen twee jaar een krachtige invloed uitgeoefend op de democratische verandering en economische deregulering op de Westelijke Balkan. De afschaffing van de visumplicht voor sommige landen op de Westelijke Balkan en de start van toetredingsonderhandelingen met FYROM zijn een aanduiding van vooruitgang waar de Europese burgers van zullen profiteren, zowel als gevolg van samenwerking met de EU op het terrein van politiek en justitie, als vanuit een economisch perspectief.

Ik denk dat het uitbreidingsproces van de EU in deze tijden van economische crisis een oplossing biedt voor het revitaliseren van de Europese economie. We moeten echter niet vergeten dat de onrechtvaardige voordelen die de Europese Unie aan verschillende landen op de Westelijke Balkan heeft gegeven, negatieve consequenties

hebben. De Commissie moet eveneens studie maken van de mogelijkheid om Moldavië op te nemen in de groep landen op de Westelijke Balkan, want de hulp aan buurlanden bij het doorvoeren van de nodige hervormingen moet op een eerlijke wijze verder gaan. Moldavië is een potentiële kandidaat en bereid om op een lijn te komen met de Europese Unie, als onderdeel van het politieke en economische integratieproces.

Corina Crețu (S&D). – (RO) De Europese Unie heeft nu een grondwet – het Verdrag van Lissabon – een president en een hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid. Wij kunnen daarom een ander perspectief kiezen voor het nieuwe uitbreidingsproces met de landen van de Westelijke Balkan en IJsland, maar vooral met Turkije.

Ik ben mij ervan bewust dat velen in de Europese Unie aarzelen over een nieuw uitbreidingsproces, maar de ervaring van Roemenië en Bulgarije, bijvoorbeeld, leert dat toetreding tot de EU een zeer krachtig instrument is geweest om de situatie in onze landen ten goede te veranderen.

Wij moeten natuurlijk met een zeer kritisch oog kijken naar de processen in de landen die willen toetreden tot de Europese Unie. Wij moeten ons boven alles richten op de degelijke opzet en het degelijk functioneren van de democratische politieke systemen. We hebben goede instrumenten om te controleren in welke mate men zich aan de toetredingseisen conformeert. Als deze landen een duidelijker perspectief op toetreding zouden krijgen, zou dit stabiliserend werken en een katalysator zijn voor de interne vooruitgang in de kandidaat-landen.

György Schöpflin (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben heel blij met deze mogelijkheid om een paar gedachten met u te delen. Uitbreiding is terecht een van de meest succesvolle beleidsterreinen van de Europese Unie genoemd; velen van ons hebben dat in dit debat gezegd. Het idee dat de centrale waarden van Europa – democratie, mensenrechten, solidariteit – alle staten van Europa behoren te omvatten, is en blijft in het hart van de Europese identiteit staan.

Het bestaande Europa is opgebouwd op de propositie dat de landen van Europa via integratie geleidelijk een vreedzame oplossing voor conflicten zullen aanvaarden, maar dit proces gaat niet vanzelf. De toetredingslanden moeten een grondige transformatie ondergaan om te voldoen aan de vereisten van het EU-lidmaatschap. Onderstreept moet worden dat het een vrijwillig proces is. Geen enkel land wordt gedwongen lid te worden, maar om lid te kunnen worden van de EU moet aan bepaalde voorwaarden worden voldaan.

Tegelijkertijd moeten toetredingslanden, juist omdat het voldoen aan de voorwaarden een grote inspanning vergt, ook worden aangemoedigd de benodigde inspanning te leveren, en dat niet alleen. De verplichtingen die het EU-lidmaatschap met zich meebrengt, moeten worden overgebracht van papier naar praktijk. Zonder uitvoering blijft het proces inhoudsloos.

Dit is de boodschap die van de resolutie van de heer Albertini uitgaat naar toekomstige kandidaten voor het EU-lidmaatschap. De EU is er klaar voor om de landen van de Westelijke Balkan en Turkije te aanvaarden als volwaardige lidstaten, maar het is aan hen om te voldoen aan de voorwaarden die de EU heeft gesteld.

Carl Bildt, fungerend voorzitter van de Raad. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, laat ik proberen het kort te houden.

Ten eerste wil ik, als dat gepast is vanuit het oogpunt van het voorzitterschap, mij voegen bij die leden die hulde hebben gebracht aan commissaris Rehn voor het werk dat hij de afgelopen vijf jaar heeft verzet. Er is veel bereikt. Het is misschien goed voor uw opvolger dat er nog iets te doen is, maar er is veel bereikt.

Ik spreek ook mijn waardering uit voor de zeer brede steun voor het uitbreidingsbeleid die in dit debat is uitgesproken door alle vertegenwoordigers van alle grote politieke stromingen hier. Ik vind dat een bron van kracht.

(Interruption van William (The Earl of) Dartmouth: 'Hebt u naar het debat geluisterd?')

Zeker heb ik naar het debat geluisterd. U bent geen lid van een van de grote fracties. Dat spijt me.

De heer Severin was een van degenen die zeiden dat dit een proces is dat we ook moeten verankeren in de harten en zielen van de mensen. Ik ben het daar wel mee eens, maar we moeten ook erkennen dat dit van ieder van ons vastberaden politiek leiderschap vereist. Bij een terugblik op de historie van onze Unie is eenvoudig te zien dat er heel weinig in de geschiedenis van de Europese integratie is gebeurd als gevolg van een plotseling opkomende eis van de publieke opinie.

Bijna alles is het gevolg van visionair, vooruitziend, vaak moeizaam en veeleisend politiek leiderschap, maar vervolgens hebben we ook de steun van de burgers gewonnen voor wat we aan het doen waren.

Ik heb u verteld dat ik minister-president van mijn land was toen wij toetraden tot de Europese Unie. We hebben toen een zeer bittere campagne gevoerd voor een referendum dat we nipt hebben gewonnen. We hadden vrij lange tijd een publieke opinie die tegen de Europese Unie was. We zijn nu, als je naar de opiniepeilingen kijkt, een van de meer Europositieve landen in Europa. Er was politiek leiderschap voor nodig om dat te bereiken. Het gebeurt niet vanzelf.

Laat ik, als we ons naar de lastiger gebieden van Europa begeven, ook zeggen dat verzoening niet eenvoudig is. Ook daarvoor is veel leiderschap vereist, want volledige verzoening is nog niet in alle delen van Europa bereikt.

De Westelijke Balkan is terecht door een aantal sprekers aan de orde gesteld. Ik kan u verzekeren dat we ons bewust zijn van de problemen van Kosovo en van de noodzaak om ze verder aan te pakken, waarbij we ook rekening houden met bepaalde problemen die binnen de Unie spelen.

Bosnië is door verschillende mensen genoemd, onder andere door mevrouw Pack en de heer Swoboda, en ik wil daar een paar opmerkingen over maken. Ik heb dit jaar vier dagen besteed aan gesprekken met de politieke leiders van Bosnië. Ik heb geprobeerd hen stappen vooruit te laten zetten en hen te overtuigen van de gevaren die zij lopen als zij achterblijven terwijl de rest van de regio vooruitgang boekt. Waarschijnlijk heb ik te veel gedaan want uiteindelijk moeten ze, zoals mevrouw Pack heeft gezegd, het zelf doen. Het is hun land, niet ons land, maar we hebben wel de plicht om hun te vertellen dat, als ze het niet doen, de rest van de regio verder zal gaan en dat dat niet goed zal zijn voor hun land. Dat is wat we hebben geprobeerd te doen en tot op zekere hoogte doen we dat nog.

Ons uitbreidingsproces is, zoals iedereen heeft aangestipt, gebaseerd op resultaten. Het vereist hervormingen, het vereist verzoening, en dat geldt voor iedereen. Het gold ooit voor Zweden en we hebben het gered. Het geldt voor iedereen.

Wat de afgevaardigde betreft die zo graag in debat zou gaan, ik heb geconstateerd dat er enkele – voornamelijk – heren van uiterst rechts waren die, op zijn zachtst gezegd, bedenkingen tegen Turkije hadden. Als ik hun argument goed begrepen heb, is het dat Turkije te groot, te ingewikkeld en te islamitisch is.

Als u artikel 49 van het Verdrag leest, en daar moeten we ons beleid op baseren, ziet u dat het geen uitzondering maakt voor grote landen, dat het geen uitzondering maakt voor ingewikkelde gevallen en dat het geen godsdienstige criteria bevat.

(Applaus van centrumlinks)

Dus daar moeten we ons aan houden. Ik heb de roerende woorden over het christelijk erfgoed beluisterd en ze bevatten veel waars. Alle katholieken en orthodoxen of protestanten en anglicanen kunnen dat op veel verschillende manieren uitleggen, maar ik zou willen waarschuwen tegen het wegdefinieren van het joodse erfgoed uit Europa. Joden zijn geen christenen, maar zij maken, ondanks alle problemen in de geschiedenis, ook deel uit van ons Europa van vroeger, van nu en van de toekomst.

Ik wil ook aanvoeren dat het evenzeer een vergissing zou zijn om moslimburgers te definiëren, of ze nu binnen of buiten de huidige lidstaten wonen, in Bosnië, ergens anders of in Turkije, en hen uit te sluiten van de werking van artikel 49 van het Verdrag. Ik denk dat dat een vergissing zou zijn.

(Applaus van centrumlinks)

Ik heb in dit verband met belangstelling geluisterd naar de opmerkingen van mevrouw Koppa uit Griekenland over zowel de uitdagingen in de Westelijke Balkan als de verzoening met Turkije, en ik heb de recente stappen en uitspraken opgemerkt van premier Papandreou.

Mag ik tot slot een van mijn favoriete onderwerpen aansnijden? Iemand noemde, zoals dat soms gebeurt in een debat als dit, de kwestie van de absorptiecapaciteit – dat we gewoonweg niet te veel landen kunnen absorberen. Ik hou niet van dat woord. Ik zie onze Unie geen landen 'absorberen'. Ik weet niet of we Groot-Brittannië hebben geabsorbeerd, ik weet niet of Frankrijk wil worden geabsorbeerd. En ik hoop dat Zweden nooit wordt geabsorbeerd.

Ik zie onze Unie als een eenheid die de toetredingslanden verrijkt, en ik heb nog nooit een uitbreiding gezien die onze Unie zwakker heeft gemaakt. Elk uitbreiding, hoe moeilijk ook, heeft onze Unie sterker gemaakt,

rijker gemaakt, ambitieuzer gemaakt, en ik behoort in ieder geval niet tot degenen die menen dat de geschiedenis ten einde is. Artikel 49 blijft gelden.

Ten slotte heeft een van de heren gezegd dat er ook nog andere landen zijn, waarover we niet gedebatteerd hebben. Dat is waar. Artikel 49 geldt voor elk Europees land, ook voor landen die vandaag nog niet ter sprake zijn geweest.

Olli Rehn, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil u bedanken voor het zeer levendige en substantiële debat over de uitbreiding van de EU en over onze strategie – nu, volgend jaar en in de nabije toekomst. Het debat sloot aan bij de beste democratische tradities van dit Parlement, en ik ben dankbaar voor de brede algemene steun voor ons zorgvuldig uitgevoerde uitbreidingsbeleid.

U hebt terecht het belang benadrukt van gelijktijdige en parallelle toezeggingen en voorwaarden bij de uitbreiding van de EU. Ik ben het daarmee eens en ik wil onderstrepen hoe belangrijk het is om tegelijkertijd redelijk en streng te zijn.

We moeten redelijk zijn en ons houden aan de toezeggingen die we hebben gedaan aan de landen in Zuidoost-Europa die op onze geconsolideerde uitbreidingsagenda staan, te weten de Westelijke Balkanstaten en Turkije. Tegelijkertijd kunnen we even streng als redelijk zijn en moeten we rigoureuze voorwaarden stellen in de onderhandelingen met deze kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten.

Deze twee werken alleen samen – in combinatie, verenigd – en dat is echt de beste formule voor het stimuleren van hervormingen en een democratische en economische transformatie in Zuidoost-Europa. Het is ook de beste formule voor het verankeren van stabiliteit in de landen van de Westelijke Balkan en het bevorderen van hervormingen ten gunste van de fundamentele vrijheden in Turkije.

Ik denk dat mevrouw Flautre gelijk heeft als zij zegt dat er per definitie geen aantrekkelijker portefeuille is dan uitbreiding. Ik ben echter een gematigd man – geloof het of niet – en ik denk dat er zekere grenzen zijn aan de hoeveelheid aantrekkelijkheid en fascinatie die een mens kan hebben. En zoals Carl hoopte, blijft er ook wat werk over voor mijn opvolger, voor de volgende Commissie en voor dit Parlement.

Hoe het ook zij, het was geweldig om met u te werken. Samen hebben we een verschil kunnen uitmaken. Laten we niet vergeten dat de uitbreiding van de EU in hoge mate heeft bijgedragen tot het feit dat Europa nu één is en vrij. Laten we dat zo houden en laten we ons werk in Zuidoost-Europa afmaken.

(Applaus)

De Voorzitter. – Er is één ontwerp-resolutie⁽¹⁾ ingediend overeenkomstig artikel 110, lid 2, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt donderdag 26 november 2009 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Elena Băsescu (PPE), schriftelijk. – (RO) Ik ben van mening dat de betrokkenheid van het Europees Parlement bij de evaluatie van het uitbreidingsproces van groot belang is. Dit proces is een groot succes voor de Europese Unie geweest en heeft vrede en stabiliteit gebracht. Tegen die achtergrond moeten wij niet vergeten dat de landen op de Westelijke Balkan in geografisch, cultureel en historisch opzicht deel uitmaken van Europa. Met betrekking tot de potentiële kandidaat-landen die in de resolutie worden genoemd wil ik de aandacht vestigen op de succesvolle inspanningen en de tastbare vooruitgang van Servië. Dit land heeft de interim-handelsovereenkomst met de EU eenzijdig ten uitvoer gebracht, en zo gedemonstreerd dat het vastbesloten is om dichtbij de Europese Unie te komen, ondanks de politieke en economische moeilijkheden. Het Europees Parlement moet Servië aanmoedigen op zijn weg naar de EU. Over deze kwestie moeten we de Raad en Commissie vragen om openheid en om een constructieve voortzetting van de onderhandelingen met dit land. Ik ben van mening dat de voortzetting van het proces van opnemings van Servië in de Europese Unie niet afhankelijk mag zijn van de erkenning van de onafhankelijkheid van Kosovo.

Takis Hadjigeorgiou (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De houding van Turkije is een zeer belangrijk vraagstuk en zal tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in december besproken worden in het kader van het uitbreidingsbeleid. Wij geven steun aan volledige toetreding omdat wij van mening zijn dat dit doel een

⁽¹⁾ Zie notulen

drijfveer zal zijn tot hervormingen en beleidsverandering bij belangrijke vraagstukken. Wij wijzen erop dat Turkije de jegens de EU en alle lidstaten aangegane verdragsverplichtingen nog steeds niet nakomt. Turkije moet onmiddellijk zijn verbintenissen nakomen. Anders zal het niet zonder kleerscheuren door de beoordeling van december komen. De verbintenissen waarop Turkije beoordeeld zal worden en de termijnen vloeien voort uit de conclusies van december 2006. Onder deze verbintenissen vallen ook de toepassing van het aanvullend protocol, de normalisering van de bilaterale betrekkingen en de erkenning van de Cyprische Republiek, evenals een opbouwende houding bij de oplossing van de kwestie-Cyprus. Het is absurd dat Turkije enerzijds streeft naar toetreding en een toonaangevende rol wil spelen in het gebied en anderzijds het internationaal recht en de grondbeginselen van de EU blijft schenden door een bezettingsmacht in een lidstaat te handhaven. Tot slot kan het energiehoofdstuk niet geopend worden zolang Turkije de Cyprische Republiek belet haar soevereine rechten in haar exclusieve economische zone uit te oefenen.

Cătălin Sorin Ivan (S&D), *schriftelijk*. – (RO) De EU is als een gebouw in aanbouw. De notie om de uitbreiding een halt toe te roepen is daarom strijdig met het principe waarop de EU is gebaseerd. In artikel 49 van het EU-Verdrag staat dat 'Iedere Europese staat...toetreding tot de Europese Unie kan aanvragen.' Precies daarom krijgt de uitbreidingsstrategie voor de Westelijke Balkan, Turkije en IJsland grote aandacht in het kader van onze activiteiten. Ik steun deze intense belangstelling zonder enige reserve. Kroatië, Turkije en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië hebben kandidaatsstatus, en zijn op verantwoordelijke wijze de weg naar toetreding ingeslagen. IJsland, Montenegro en Albanië hebben toetreding aangevraagd, en de eerste twee daarvan worden momenteel door de Commissie bestudeerd. Er zijn uiteraard nog problemen te overwinnen, zoals corruptie, criminaliteit of persvrijheid. De afschaffing van de visumplicht voor Servië, Montenegro en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië met ingang van 19 december geeft dit proces een significante impuls. Ik wil echter ook uw aandacht vestigen op het feit dat als wij spreken over uitbreiding, we ook moeten kijken naar de Republiek Moldavië, die op dit moment een cruciale politieke periode doormaakt als het gaat om het inslaan van de weg naar democratie en EU-lidmaatschap. Met dit in het achterhoofd moeten wij steun verlenen aan de uitvoering van de doelstellingen van de Europese strategie voor de Republiek Moldavië 2007-2013, om de door beide zijden verlangde resultaten te bereiken.

Tunne Kelam (PPE), *schriftelijk*. – (EN) Ik wil drie opmerkingen maken. Ten eerste ben ik blij dat minister van Buitenlandse Zaken Carl Bildt heeft gewezen op de belangrijkste boodschap van de resolutie-Albertini: dat de EU sterk blijft hechten aan het uitbreidingsbeleid en dit als een van haar succesvolste beleidsterreinen beschouwt. Dit is in zeer hoge mate te danken aan het uitstekende werk van commissaris Rehn. De tweede belangrijke boodschap is dat de rechtsstaat wordt beschouwd als een sleutelbeginsel van democratische vooruitgang en als een van de belangrijkste voorwaarden voor verdere toetredingen. We moeten ook duidelijk blijven over het belang van de criteria van Kopenhagen. Mijn derde opmerking: ik bepleit ten stelligste dat de Europese Raad in december besluit de toetredingsonderhandelingen met Macedonië te openen, overeenkomstig de aanbeveling van de Commissie.

Petru Constantin Luhan (PPE), *schriftelijk*. – (EN) IJsland is al sinds lange tijd een actieve partner in het bredere Europese integratieproces. IJsland werkt nauw samen met lidstaten van de EU als een van de oprichters van de NAVO, als lid van de Raad van Europa, de EVA en de OVSE en als partij bij de Overeenkomst van Schengen. Ook wordt geschat dat IJsland al ongeveer 60 procent van het omvangrijke communautaire acquis heeft overgenomen. Tegen deze achtergrond is de aanvraag van het EU-lidmaatschap door IJsland een logische stap.

Naar mijn mening heeft IJsland altijd een Europese roeping gehad en zou het IJslandse lidmaatschap een win-winsituatie voor beide partijen betekenen. We leren nu al veel van de IJslandse ervaringen met duurzaam visserijbeheer, het gebruik van aardwarmte en maatregelen tegen klimaatverandering. IJsland heeft zijn vastbeslotenheid om toe te treden tot de Unie getoond door de antwoorden op de vragenlijst van de Commissie ruim voor de gestelde termijn in te dienen en ik zie uit naar de evaluatie die zal worden uitgevoerd tijdens de top van medio december. Als aan alle vereisten is voldaan en het beginsel van eigen merites wordt gehonoreerd, hoop ik dat de IJslandse toetreding kan worden gecombineerd met die van Kroatië.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Wat de uitbreidingsstrategie betreft, hebben we een gevarieerde aanpak nodig. Terwijl bijvoorbeeld IJsland een Europees land is dat rijp is voor de EU, zijn de Balkanstaten, met uitzondering van Kroatië, nog lang niet zo ver. Na toetreding zijn onopgeloste problemen slechts met veel moeite te overwinnen en deze slepen zich dan nog jarenlang voort. Daarom mag er in het geval van de Balkanstaten niet de geringste twijfel bestaan over de vraag of zij al dan niet rijp zijn voor toetreding, en ook het loon- en sociale niveau moet overeenkomen met het Europees gemiddelde. Al jaren bestaan de voortgangsverslagen over Turkije slechts uit een lijst met gebreken – bij een apk-beurt zou het niet door de keuring komen. En dit land maakt in feite noch geografisch, noch op geestelijk-intellectueel gebied deel uit

van Europa. Dat blijkt ook net zo duidelijk uit de voortdurende minachting voor de mensenrechten en de vrijheid van meningsuiting, die ook het plan voor de Koerden niet kan verhullen, als uit de kwestie-Cyprus. Maar misschien wil de EU ook van haar mensenrechtennormen afwijken – anders is de knieval voor de Beneš-decreten niet te verklaren. Turkije beschouwt zichzelf als de belangrijkste macht van de Turkse volkeren. De problemen van de EU zouden daarom met de toetreding van Turkije alleen maar groter worden, wat alleen al uit het optreden tot nu toe steeds opnieuw is gebleken. Positieve aspecten zoals een grotere energiezuikerheid zijn ook met een geprivilegieerd partnerschap te bereiken. Het is de hoogste tijd voor eerlijke, duidelijke woorden.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), schriftelijk. – (HU) Als Parlements lid uit Hongarije, dat grenst aan de Westelijke Balkan, steun ik de toetredingsaspiraties van de landen op de Westelijke Balkan met alle mogelijke middelen. Een belangrijke stap op dit gebied was het initiatief van de Europese Commissie om de visumplicht af te schaffen voor Servië, Macedonië en Montenegro vanaf 1 januari 2010. Het voorstel van het Europees Parlement om de visumplicht al met ingang van 19 december af te schaffen, zou van symbolische waarde zijn en tevens met praktische voordelen gepaard gaan.

De Europese Unie zou de Hongaarse gemeenschap in Vojvodina die op talloze manieren aan Hongarije is verbonden, en de families en vrienden aan weerszijden van de grens geen groter kerstcadeau kunnen geven dan visumvrij reizen. Ik vertrouw erop dat de lidstaten deze beslissing nog deze maand hun zegen zullen geven.

De visumliberalisering is een positieve reactie op de oprechte inspanningen van de Westelijke Balkan voor Europese integratie. Vooral Servië heeft de laatste tijd grote vooruitgang geboekt. De regering van minister-president Mirko Cvetković heeft ook volgens een onlangs gepubliceerd verslag van de Commissie met succes de strijd aangeboden tegen corruptie, en daarnaast zijn er op het vlak van minderheidsrechten uitermate belangrijke stappen ondernomen. Het Servische parlement heeft een wet over nationale besturen aangenomen en na veelbelovende vooronderhandelingen wordt de status van Vojvodina volgende week in het parlement behandeld. Naast alle positieve ontwikkelingen moeten er in Vojvodina verdere inspanningen worden gedaan om etnische gewelddelicten en de steeds opnieuw de kop opstekende fysieke gewelddadigheden tegen Hongaren volledig terug te dringen.

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE), schriftelijk. – (PL) Ik wil de heer Albertini bedanken voor de resolutie over de uitbreidingsstrategie van de Europese Commissie. Natuurlijk ben ik het ermee eens dat kandidaat-landen het hervormingsproces moeten voortzetten. De inspanningen moeten vooral worden gericht op het waarborgen van de rechtsstaat en gelijke behandeling van etnische minderheden, alsmede de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad. De evaluatie van de politieke situatie in Turkije, met inbegrip van de hervormingen die zijn gepland of uitgevoerd, is een herhaling van de evaluatie van de Commissie in het periodiek verslag. Er is duidelijk vooruitgang als het gaat om naleving van de politieke criteria van Kopenhagen, maar er moet helaas nog veel worden gedaan in de brede categorie van burgerlijke vrijheden. Het belangrijkste is echter dat de bilaterale geschillen worden opgelost door de verschillende partijen erbij te betrekken. Die zaken hoeven op zichzelf de toetreding niet in de weg te staan, maar de EU moet wel streven naar oplossing ervan voor de toetreding. Het Europees Parlement moet een objectieve waarnemer zijn, want we willen dat de onderhandelingen eindigen met een overeenkomst, die de toetreding van Turkije tot de EU mogelijk zou maken. Als burger van Polen, een land dat in 2004 lid is geworden van de Europese Unie, weet ik dat de uitbreidingsstrategie een van de meest effectieve beleidsterreinen van de EU is. Het is cruciaal om gedane beloften na te komen, en dat geldt ook voor de Europese Unie. Het doel van toetredingsonderhandelingen is volwaardig lidmaatschap en daarom moet naleving van moeilijke maar duidelijke bepalingen ook een basisvoorwaarde zijn om deze doelstelling te behalen. Dat geldt voor alle staten, dus ook voor Turkije.

Dominique Vlasto (PPE), schriftelijk. – (FR) Onze resolutie over toekomstige uitbreidingen dient een afspiegeling te zijn van de publieke opinie in Europa. Fouten uit het verleden dienen te worden vermeden en we moeten samen met de volkeren aan Europa bouwen. De te nemen beslissingen brengen enorm veel verbintenissen met zich mee en dienen goed te worden voorbereid en uitgelegd, willen ze de steun krijgen van de meerderheid van de Europese burgers. Ons Parlement, dat hen vertegenwoordigt, dient daar in het bijzonder op toe te zien.

Overhaast handelen zou het slechtste zijn wat we kunnen doen en zou opnieuw tot institutionele instabiliteit kunnen leiden, terwijl de Europese Unie die nog maar net achter zich heeft gelaten met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Nu gaat het erom dat we het nieuwe institutionele mechanisme dat uit dit Verdrag voortkomt, testen, aan een politiek Europa bouwen en het door onze medeburgers gewenste beleid

op het gebied van werkgelegenheid, herstel van de economie, strijd tegen klimaatverandering, continuïteit van de energievoorziening en gemeenschappelijke verdediging consolideren.

Laten we de prioriteiten niet omkeren, maar de coherentie en doeltreffendheid van het communautaire beleid versterken alvorens ons te richten op nieuwe uitbreidingen van de Europese Unie. Tot slot blijf ik gekant tegen de toetreding van Turkije tot de Europese Unie, en ik spreek nogmaals de wens uit om met dit land een geprivilegieerd partnerschap binnen de Unie voor het Middellandse-Zeegebied aan te gaan.

13. Uitbanning van geweld tegen vrouwen (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het debat over:

– de mondelinge vraag (O-0096/2009) van Eva-Britt Svensson, namens de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, aan de Raad: Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen (B7-0220/2009),

– de mondelinge vraag (O-0097/2009) van Eva-Britt Svensson, namens de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, aan de Commissie: Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen (B7-0221/2009).

Ik wil u eraan herinneren dat het vandaag de Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen is. Dat wij nu in de gelegenheid zijn om dit debat te voeren, is voor ons van eminent belang.

Eva-Britt Svensson, auteur. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, vandaag is het 25 november, de tiende verjaardag van de instelling van de Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen door de VN. Zelf ben ik al mijn hele volwassen leven politiek actief in vrouwenorganisaties en in netwerken voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen. Ik denk dat ik in die werkzaamheden alle mogelijke woorden heb gebruikt om de situatie te beschrijven. Ik denk dat ik woorden, woorden en nog eens woorden heb gebruikt – dat hebben we samen gedaan in deze strijd. Nu vind ik dat we feitelijk concrete maatregelen moeten zien.

Het is een soort geweld dat vrouwen van hun mensenrechten berooft. Het beïnvloedt en tekent het dagelijkse leven van vrouwen. Het is een soort geweld dat bepalend is voor het levensverloop en de levenssituatie van vrouwen en jonge meisjes.

Het is de verantwoordelijkheid van ons allemaal om de stilte te doorbreken en om binnen en buiten het Parlement samen te werken met alle goede krachten om dat geweld te stoppen. Het gaat om geweld in intieme relaties, seksuele intimidatie, fysieke en psychische mishandeling, verkrachting, moord, mensenhandel voor seksuele doeleinden, vrouwelijke genitale verminking. Tijdens oorlogen en gewapende conflicten, maar ook in periodes van heropbouw na conflicten, zijn vrouwen, individueel en collectief, vaker het slachtoffer van geweld.

Sommigen beweren dat geweld in intieme relaties een privéaangelegenheid is, een familiale aangelegenheid. Dat is het niet. Het is structureel geweld en een maatschappelijke kwestie. De samenleving moet haar verantwoordelijkheid nemen om het geweld te stoppen.

Het is een structureel en wijdverbreid probleem in alle regio's, landen en werelddelen. Een einde te maken aan alle vormen van geweld op grond van geslacht is fundamenteel voor een maatschappij waarin vrouwen en mannen gelijk zijn. Volgens mij is het geweld van mannen tegen vrouwen een duidelijk bewijs van de ongelijke machtsverhouding tussen mannen en vrouwen. Tezelfdertijd draagt het bij tot de instandhouding van die machtsverhouding. Daarom moet het werk voor de uitbanning van geweld van mannen tegen vrouwen en kinderen gebaseerd zijn op het inzicht dat het gaat om macht, controle, ideeën met betrekking tot gender en seksualiteit en een heersende maatschappelijke structuur, waarin mannen als superieur aan vrouwen worden gezien. Geweld van mannen tegen vrouwen is een duidelijk bewijs van de ongelijke machtsverhouding tussen vrouwen en mannen.

Het is een volksgezondheidsprobleem. Het is een sociaal probleem, dat – afgezien van al het persoonlijk lijden – voor de samenleving grote kosten met zich meebrengt. Bovenal is het echter een gendergelijkheidsprobleem. Daarom moeten we het probleem van geweld tegen vrouwen vanuit een gendergelijkheidsperspectief aanpakken. Dat betekent ook dat de EU bevoegd is om maatregelen te nemen, en het zijn zulke door de EU opgelegde maatregelen waartoe ik en mijn collega's van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid van het Europees Parlement oproepen.

In de EU hebben we het Daphne-programma een beperkte financiering verstrekt voor initiatieven die geweld tegen vrouwen bestrijden. Dat is goed en noodzakelijk, maar het volstaat absoluut niet. Daarom vraagt de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid onder andere aan de Commissie en de Raad of er plannen zijn om de lidstaten nationale actieplannen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen op te doen stellen. Is de Commissie voornemens voorstellen te doen voor richtsnoeren met het oog op een coherent EU-beleid ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en steunt de Raad dat? Volgens de huidige bepalingen van het Verdrag bestaat de plicht om te werken aan de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Wanneer is de Commissie voornemens een Europees jaar van de uitbanning van geweld tegen vrouwen te organiseren? Het Europees Parlement heeft dat sinds 1997 herhaaldelijk gevraagd. Nu zou het daar tijd voor moeten zijn.

Åsa Torstensson, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, geachte Parlementsleden, de geachte afgevaardigde en tevens voorzitter van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid heeft een ernstige en urgente kwestie aan de orde gesteld. Ik wil van meet af aan duidelijk maken dat er in een geciviliseerde samenleving geen plaats is voor geweld tegen vrouwen.

Dit jaar vieren we de tiende verjaardag van de resolutie van de Verenigde Naties waarin 25 november tot de Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen is uitgeroepen. Vandaag denken we aan de talloze vrouwen en meisjes die het slachtoffer van geweld worden in oorlogs- en conflictgebieden. Wij zijn ons bewust van het lijden van vrouwen in de hele wereld, van vrouwen die verkracht, mishandeld of seksueel geïntimideerd worden of die het voorwerp zijn van schadelijke tradities. We drukken onze solidariteit uit met de slachtoffers van gedwongen huwelijken en eerwraak, die allerlei vormen aan kan nemen, gaande van vrouwelijke genitale verminking tot moord. We zijn ons bewust van de zorgwekkende omvang waarin dagelijks verschillende soorten geweld tegen vrouwen worden gepleegd in Europa.

Geweld tegen vrouwen is een probleem dat een groot aantal beleidsgebieden betreft. Dat staat duidelijk in de ontwerpresolutie over de uitbanning van geweld tegen vrouwen waar u morgen over zal stemmen. Geweld tegen vrouwen is niet alleen een kwestie van criminaliteit en onrechtvaardigheid ten aanzien van vrouwen, maar ook een kwestie van mannen als daders en een gendergelijkheidskwestie. De beste strategie voor uitbanning van dat geweld is een holistische aanpak en is gebaseerd op een brede definitie van geweld tegen vrouwen.

In al zijn werkzaamheden ter bevordering van gendergelijkheid gaat de Raad uit van het beginsel van gendermainstreaming. Overeenkomstig de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie moet de Raad gelijkheid van mannen en vrouwen bevorderen in al zijn werkzaamheden.

De Raad heeft meermaals en in veel verschillende contexten het probleem van geweld tegen vrouwen aan de orde gesteld. Ik zou graag met iets positiefs willen beginnen. Eén van de succesvolste voorbeelden van gendermainstreaming in de EU tot dusver is vrouwen en gewapende conflicten. Op dat gebied begint zich een algemener beleid ter bestrijding van geweld tegen vrouwen af te tekenen.

Het spreekt voor zich dat de mogelijkheden van de Raad om op dat gebied op te treden beperkt zijn tot de bevoegdheden die in het Verdrag zijn vastgelegd, en dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor kwesties die onder hun bevoegdheid vallen, met name justitie en binnenlandse zaken, alsmede gezondheidskwesties.

De lidstaten hebben het recht om hun eigen plannen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen op te stellen, maar ze doen ook hun voordeel met samenwerking. Er worden echter ook maatregelen genomen op Europees niveau. Het uitroeien van geweld op grond van geslacht en mensenhandel is één van de zes prioritaire gebieden die in de routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2006-2010 van de Commissie zijn vastgelegd. Onder die titel steunt de Commissie de lidstaten om vergelijkbare statistieken op te stellen, alsmede om het probleem meer onder de aandacht te brengen, goede praktijken uit te wisselen en samen te werken op onderzoeksgebied. We zien nu uit naar het nieuwe plan voor gelijkheid van mannen en vrouwen van de Commissie voor de periode 2011-2015.

Het programma van Stockholm, dat volgende maand vastgesteld moet worden, biedt een kader om veel van de punten van bezorgdheid met betrekking tot geweld tegen vrouwen die het Europees Parlement heeft geuit, aan te pakken. We zien uit naar een overeenkomst over het programma en de daaropvolgende uitvoering ervan.

Ondertussen gebeurt er al veel op EU-niveau, met name wat betreft het verbeteren van bewustzijn, het verzamelen van informatie en het uitwisselen van goede praktijken. Sommigen van u waren onlangs aanwezig op de conferentie van het voorzitterschap in Stockholm over precies strategieën ter bestrijding van geweld

door mannen tegen vrouwen, die de deelnemers de gelegenheid bood om ervaringen uit te wisselen en toekomstig beleid te bespreken.

Het besluit in 2007 tot instelling van het Daphne III-programma, dat zo veel heeft betekend voor de bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen, is ook belangrijk geweest. Ik ben ingenomen met het effect dat het Daphne-programma in onze samenlevingen heeft gehad en nog steeds heeft.

In uw resolutie beklemtoont u terecht dat er geen systematische verzameling van vergelijkbare gegevens over verschillende soorten geweld tegen vrouwen is. De Raad is er zich ook terdege van bewust dat het verzamelen van accurate en vergelijkbare gegevens essentieel is om het probleem van geweld tegen vrouwen op Europees niveau beter te kunnen begrijpen. Ik hoop dat het Europees Instituut voor Gendergelijkheid, dat door de Raad en het Europees Parlement samen werd opgericht, op dat gebied een aanzienlijke bijdrage kan leveren. De Raad zelf heeft al concrete maatregelen genomen om de toegang tot statistische gegevens over geweld tegen vrouwen te vergemakkelijken. De Raad heeft binnen het actieprogramma van Beijing gewerkt en specifieke indicatoren vastgesteld voor drie gebieden die hier relevant zijn: 1) huiselijk geweld tegen vrouwen, 2) seksuele intimidatie op het werk en 3) vrouwen en gewapende conflicten. We hebben vooruitgang geboekt, maar er moet natuurlijk veel meer worden gedaan.

Veel van de kwetsbaarste vrouwen ter wereld leven in ontwikkelingslanden. Omdat de Raad zich daarvan bewust is, heeft hij een reeks conclusies aangenomen betreffende gendergelijkheid en *empowerment* van vrouwen in het kader van ontwikkelingssamenwerking, waarin we benadrukken hoe belangrijk het is om alle vormen van geweld op grond van geslacht in al zijn uitingen aan te pakken, met inbegrip van de schadelijke tradities en gebruiken, zoals vrouwelijke genitale verminking. Maar we mogen nu niet op onze lauweren gaan rusten. Vrouwelijke genitale verminking, zogenaamde eerwraak en gedwongen huwelijken zijn ook een realiteit in de EU.

Het Europees Parlement heeft consequent het voortouw genomen met betrekking tot het aansporen om maatregelen te nemen tegen schadelijke tradities. In lijn met die benaderingswijze bevestigde de Raad in de vorig jaar aangenomen conclusies over de situatie van jonge meisjes zijn inzet om de meest kwetsbaren te beschermen. In die conclusies beklemtoont de Raad, en ik citeer, dat “de uitbanning van alle vormen van geweld tegen jonge meisjes, met inbegrip van mensenhandel en schadelijke traditionele praktijken, van cruciaal belang is voor de ontplooiing van meisjes en vrouwen, en voor de verwezenlijking van gelijkheid tussen vrouwen en mannen in de maatschappij”.

Zoals de geachte afgevaardigde in de inleiding van haar vraag heeft beklemtoond, heeft geweld tegen vrouwen nadelige gevolgen voor het vermogen van vrouwen om deel te nemen aan het sociale, politieke en economische leven. Vrouwen die door geweld van sociale activiteiten, met inbegrip van werk, worden uitgesloten, riskeren marginalisatie en armoede.

Dat brengt me weer bij de holistische aanpak die ik aan het begin vermeldde, en de structurele aard van het geweld, die in de vraag aan de Raad werd benadrukt. Het probleem van geweld tegen vrouwen is een algemener probleem – een gebrek aan gelijkheid van vrouwen en mannen. De bredere campagne ter bevordering van *empowerment* van vrouwen draagt bij tot de uitbanning van het geweld. Vrouwen die de vrijheid hebben om hun hele potentieel te benutten, zijn minder kwetsbaar dan uitgesloten vrouwen. De Raad heeft ook herhaaldelijk verklaard dat het noodzakelijk is om de armoede van vrouwen te reduceren. Betaald werk is vaak de beste manier om uit de armoede te geraken. Er moet meer worden gedaan om het voor vrouwen gemakkelijker te maken om deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Economische en sociale crises maken vrouwen kwetsbaarder. Tijdens zijn vergadering van 30 november 2009 zal de Raad naar verwachting een reeks conclusies aannemen over gendergelijkheid: groei en werkgelegenheid versterken – een bijdrage tot de Lissabonstrategie na 2010. Het doel bestaat erin te verzekeren dat gendermainstreaming en bijzondere gendergelijkheidsmaatregelen in toekomstige strategieën een vooraanstaande plaats krijgen.

Nu we de tiende verjaardag vieren van de resolutie van de Verenigde Naties tot instelling van de Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen, erkennen we de omvang van dat probleem. Tezelfdertijd zijn we ook ingenomen met het feit dat de landen zich samen inzetten om er een eind aan te maken. Een groot deel van ons werk voor uitbanning van geweld tegen vrouwen hier in Europa, vindt in een internationaal kader plaats.

Tijdens haar volgende vergadering in maart 2010 zal de VN-Commissie inzake de positie van de vrouw de toetsing na vijftien jaar van het actieprogramma van Beijing uitvoeren. Het Zweedse voorzitterschap heeft al een verslag opgesteld over de vooruitgang die in de Europese unie is geboekt en de uitdagingen die nog resten. Op 30 november zal de Raad naar verwachting een reeks conclusies met betrekking tot dit onderwerp

aannemen. Het actieprogramma van Beijing geeft ons een structuur en een langetermijnagenda voor internationaal gendergelijkheidsbeleid. De Raad zet zich actief in voor dat werk, waarvan een aanzienlijk deel gewijd is aan uitbanning van geweld tegen vrouwen.

Het probleem van geweld tegen vrouwen kent geen nationale grenzen. We moeten het op internationaal niveau aanpakken, zowel binnen als buiten Europa. We moeten de strijd tegen geweld op grond van geslacht in onze internationale missies intensifiëren, en we zouden onze ogen niet mogen sluiten voor het geweld dat in huiselijke kring plaatsvindt, tegen onze eigen burgers.

Mijnheer de Voorzitter, geachte leden, ik herhaal wat ik aan het begin zei: in een geciviliseerde samenleving is er geen plaats voor geweld tegen vrouwen. Ik ben het Parlement dankbaar omdat het deze kwestie vandaag aan de orde stelt. U hebt de volle steun van de Raad, van dit voorzitterschap en van iedereen die uitkomt voor zijn mening en de beginselen van rechtvaardigheid, gendergelijkheid en solidariteit verdedigt.

Karel De Gucht, lid van de Commissie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ter gelegenheid van de Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen wenst de Commissie haar sterke politieke verbintenis te herhalen om geweld tegen vrouwen te bestrijden. Deze verbintenis vindt zijn afspiegeling in de mededeling over het programma van Stockholm, dat als een van zijn prioriteiten de noodzaak omvat om bijzondere aandacht te schenken aan de rechten van het kind en aan de bescherming van zeer kwetsbare personen, zoals vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, en ouderen.

Met haar routekaart voor de gelijkheid van mannen en vrouwen voor de periode 2006-2010 heeft de Europese Commissie zich ertoe verplicht actief bij te dragen aan het uitbannen van gendergerelateerd geweld en mensenhandel. Bestrijding van geweld tegen vrouwen zal ook een belangrijke prioriteit zijn van de nieuwe strategie die op de routekaart volgt en die momenteel in voorbereiding is.

Maar het is tevens van groot belang concrete maatregelen te financieren. Via het Daphne-programma heeft de Commissie al veel bijgedragen aan de strijd tegen geweld in Europa. Haar reactie op het gebied van geweldpreventie en slachtofferhulp dient nu door concretere maatregelen kracht te worden bijgezet.

Allereerst heeft de Commissie een inventaris opgemaakt van de maatregelen in het kader van het Daphne III-programma om te kunnen zorgen voor een meer coherente EU-strategie ter bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen. Dankzij het jaarlijks budget van ongeveer 17 miljoen euro in 2009 kan de Commissie haar maatregelen rechtstreeks op de risicogroepen richten; dat bedrag komt boven op de steun uit hoofde van de nationale programma's.

In het werkprogramma van Daphne III voor 2010 is de oprichting van een raadgevende groep van deskundigen voorzien. Deze groep zal behulpzaam kunnen zijn bij het opmaken van de inventaris van maatregelen die op communautair niveau nodig zijn, en bij het bevorderen van een gezamenlijke aanpak van de lidstaten.

De Commissie zal ook een begin maken met een belangrijk haalbaarheidsstudie om na te gaan of het mogelijk en noodzakelijk is de wetgeving tegen gendergerelateerd geweld en geweld tegen kinderen op EU-niveau te harmoniseren. De resultaten daarvan zullen in de herfst van 2010 worden gepresenteerd. De Commissie is voornemens om vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, communautaire instellingen, politieke groeperingen, maatschappelijke organisaties, internationale organisaties, enzovoort, bijeen te roepen om een explicieter communautair beleid uit te werken.

Bovendien is de uitwisseling van goede praktijken, normen en modellen voor optreden reeds het onderwerp geweest van discussies die in december 2007 onder auspiciën van het Europees netwerk ter preventie van criminaliteit zijn georganiseerd.

Tot slot wil ik benadrukken dat extreme vormen van geweld tegen vrouwen met de krachtigste middelen dienen te worden bestreden. Daartoe heeft de Commissie in maart een wijziging voorgesteld van het Europees strafrechtelijk kader met betrekking tot de strijd tegen mensenhandel en tegen seksuele uitbuiting van kinderen, die met name betrekking heeft op de meest kwetsbare vrouwen en meisjes.

Ten aanzien van het verzoek tot het organiseren van een Europees jaar inzake nultolerantie voor geweld tegen vrouwen heeft de Commissie op basis van een diepgaande evaluatie besloten dat een dergelijk initiatief prematuur zou zijn en dat eerst een echte strategie voor de bestrijding van geweld dient te worden uitgewerkt.

En dan geef ik nu het woord aan mijn collega, mevrouw Ferrero-Waldner.

Benita Ferrero-Waldner, *lid van de Commissie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, geachte leden van het Parlement, zoals u allen weet, heb ik me altijd – natuurlijk omdat ik zelf vrouw ben – ingezet voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen, maar ook voor de kwestie van de *empowerment* van vrouwen in het algemeen, niet alleen tijdens de laatste vijf jaar van mijn mandaat als commissaris voor buitenlandse betrekkingen, maar ook daarvoor al als minister. Daarom wil ik in dit verband nog graag het volgende naar voren brengen.

Naar buiten toe is de bestrijding van geweld tegen vrouwen, naast de specifieke interventies in ontwikkelingslanden, waarop mijn collega straks nader zal ingaan, een belangrijk punt van aandacht geworden in het mensenrechtenbeleid van de Europese Unie, waarvan het optreden wordt versterkt door de specifieke richtsnoeren die in december 2008 zijn goedgekeurd.

De tenuitvoerlegging van deze richtsnoeren vindt vooral plaats op plaatselijk niveau, in derde landen, waar de Europese Unie aanwezig is. In ongeveer negentig derde landen hebben de ambassades van de EU-lidstaten en de delegaties van de Europese Commissie hun eigen actieplannen ontwikkeld, die de tenuitvoerlegging van deze richtsnoeren beogen en voorzien in een lange lijst van initiatieven die in de periode 2009-2010 moeten worden genomen.

Wij geven daarmee steeds dezelfde duidelijke boodschap af: schending van de rechten van vrouwen valt niet te rechtvaardigen uit hoofde van cultureel relativisme of traditie.

In het kader van deze dialogen bieden wij ook bijstand aan in de vorm van onze samenwerking, om bijvoorbeeld de aanbevelingen van de speciale rapporteur inzake geweld tegen vrouwen ten uitvoer te leggen, de nationale instellingen te versterken die zich met genderproblematiek bezighouden, of steun te geven aan wijzigingen in de wetgeving op het gebied van discriminatie van vrouwen.

Het thema “Vrouwen, vrede en veiligheid”, waarop de resoluties 1325 en 1820 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties betrekking hebben, heeft onze volledige aandacht. Bovendien heeft de Europese Unie, ook in december 2008, een globale aanpak voor de tenuitvoerlegging van deze resoluties goedgekeurd.

Naar mijn mening vormt dit een basis van gemeenschappelijke beginselen, zowel voor activiteiten in het kader van het Europese veiligheids- en defensiebeleid als voor optredens waarbij communautaire instrumenten worden ingezet. Deze activiteiten moeten ons in staat stellen het aspect “vrouwen” op efficiëntere wijze in de gehele cyclus van conflicten op te nemen, vanaf preventie, bestrijding en oplossing van een crisis tot consolidering van vrede en wederopbouw op langere termijn.

Persoonlijk heb ik veertig vrouwen op leidinggevende posities uit de hele wereld gevraagd om de tenuitvoerlegging van resolutie 1325 een nieuwe impuls te geven door, zoals u weet, voor te stellen tien jaar na de historische goedkeuring ervan een ministersconferentie te beleggen. Dit idee is door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-moon, overgenomen, en daar ben ik erg trots op. Maar misschien is nog veel opmerkelijker het feit dat ter voorbereiding van deze ministersconferentie een toenemend aantal landen en internationale organisaties, zoals de Afrikaanse Unie, heeft besloten hun inspanningen ter bevordering van de tenuitvoerlegging van resolutie 1325 te vergroten, met name door het opzetten van nationale actieplannen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag eindigen met een persoonlijke noot. Ik heb grote waardering voor de mogelijkheden die zowel het interne als het externe beleid van de Europese Unie biedt voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen, en ik ben verheugd over de steun die het beleid in het algemeen heeft ontvangen. Het stemt me zeer tevreden te zien dat het optreden dat in het verleden nogal eens beperkt bleef tot een persoonlijk engagement, nu deel uitmaakt van een volledig gezamenlijke inspanning.

VOORZITTER: STAVROS LAMBRINIDIS

Ondervoorzitter

Barbara Matera, *namens de PPE-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de uitbanning van geweld tegen vrouwen is een zeer belangrijk thema dat vraagt om een grotere inspanning en inzet van ons allemaal: Europese instellingen, lidstaten en maatschappelijk middenveld.

Geweld tegen vrouwen is niet alleen een schending van de mensenrechten maar heeft ook grote individuele en maatschappelijke gevolgen die niet mogen worden genegeerd. Het is dus een kwestie die op verschillende fronten dient te worden aangepakt.

In cultureel opzicht moeten we het idee bestrijden dat op culturele, religieuze of sociale aspecten gebaseerd geweld ooit gerechtvaardigd kan worden. We moeten ook onder jongeren, en dus op scholen, voorlichtings- en bewustmakingscampagnes organiseren. De organisatie van een Europees jaar, waar het Parlement meerdere keren om heeft gevraagd, zou de juiste Europese en internationale impact kunnen hebben om tot een beleid met meer samenhang en doeltreffendheid te komen.

Op het politieke front is het absoluut noodzakelijk om dit thema als prioriteit op de nationale, Europese en internationale politieke agenda te zetten. Ik vind het daarom gepast om een steeds sterkere koppeling te maken – en ik rond af – tussen de Europese Unie en de Verenigde Naties, zodat we allemaal samen in dezelfde richting kunnen werken. Wat dat betreft was de hoorzitting in het Europees Parlement met de adjunct-secretaris-generaal van de Verenigde Naties, mevrouw Migiro, voorbeeldig. Ik wens ons allen dus een samenwerking toe die ons steeds sterker maakt.

Britta Thomsen, namens de S&D-Fractie. – (DA) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, vandaag, 25 november, staan vrouwen en mannen overal ter wereld stil bij de door de Verenigde Naties ingestelde Internationale Dag van de uitbanning van geweld tegen vrouwen.

Geweld tegen vrouwen is een groot maatschappelijk probleem dat niet simpelweg tot een vrouwenprobleem kan worden gereduceerd. Het gaat veeleer om een schending van de mensenrechten, van het recht op leven en het recht op veiligheid. Volgens een schatting van de Verenigde Naties krijgen zeven op de tien vrouwen tijdens hun leven te maken met door mannen gepleegd geweld. In feite kost door mannen gepleegd geweld meer vrouwen het leven dan malaria, verkeersongevallen, terreur en oorlog samen. We kunnen niet alleen maar passief toe blijven kijken. Het is van cruciaal belang dat wij in de EU actie ondernemen en wel nu. De Commissie moet zo snel mogelijk een plan presenteren voor een EU-beleid ter bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen.

Als we kijken naar de inspanningen van de lidstaten op dit gebied, is het duidelijk dat sommige landen het probleem ernstiger nemen dan andere. Spanje, dat op 1 januari het voorzitterschap van de Raad overneemt, heeft de bestrijding van geweld tegen vrouwen boven aan de agenda van het Spaanse voorzitterschap geplaatst. Als enige lidstaat van de EU heeft Spanje een waarnemingscentrum voor geweld opgericht, dat jaarlijks een rapport indient over de ontwikkeling van gendergerelateerd geweld en doorlopend werkt aan het ontwikkelen van de best denkbare strategie voor de bestrijding van dergelijk geweld. Laten we het initiatief van het aanstaande Spaans voorzitterschap steunen door te zorgen voor de oprichting van een waarnemingscentrum voor geweld ten gunste van alle vrouwen van Europa.

Antonyia Parvanova, namens de ALDE-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het is niet alleen vanwege de Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen dat we ons moeten afvragen – wanneer we een resolutie over dit probleem overwegen – of we genoeg gedaan hebben. In het Europa van vandaag is één op de vier vrouwen slachtoffer van geweld, huiselijk misbruik, verkrachting, seksuele uitbuiting of genitale verminking.

Een van de gruwelijkste voorbeelden van gendergerelateerd geweld is dat verkrachting als oorlogswapen wordt gebruikt, zoals in Congo gebeurt. Het is tijd voor een alomvattende strategie van de EU met een concreet actieplan ter bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen, inclusief vrouwenhandel.

Mevrouw de commissaris, ik wil u laten weten dat wij vandaag tijdens de besluitvorming over het programma van Stockholm een amendement hebben ingediend waarin wordt verzocht om een richtlijn en een Europees actieplan inzake geweld tegen vrouwen dat ervoor zorgt dat geweld wordt voorkomen, slachtoffers worden beschermd en daders worden vervolgd.

Ik hoop dat onze collega's, u en ook de Raad ditmaal niet het subsidiariteitsbeginsel zullen aanhalen en dat deze richtlijn en dit actieplan er heel spoedig zullen zijn. We hebben de kwestie ook onder de aandacht van het Spaanse voorzitterschap gebracht, dat er een hoge prioriteit aan hecht. Ik hoop dat het een prioriteit is voor ons allemaal.

Raül Romeva i Rueda, namens de Verts/ALE-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het is inderdaad noodzakelijk om een heldere rechtsgrondslag vast te stellen voor de bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen.

Ik verzoek de Raad en de Commissie ook een besluit te nemen over een volledig communautaire aanpak van het Europese beleid. Geen van de EU-lidstaten slaagt erin dit probleem zelfstandig aan te pakken.

Nultolerantie ten opzichte van alle vormen van geweld tegen vrouwen moet een topprioriteit worden van alle instellingen in heel Europa.

Het verzoek van het Parlement aan de Raad en de Commissie om een gericht en meer samenhangend beleidsplan van de EU ter bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen is een stap in de goede richting, net als de reeds genoemde waarnemingspost voor geweld.

Verder wil ik de Commissie en de Raad ook herinneren aan mijn verzoek om geweld tegen vrouwen in de genderdimensie van mensenrechtenschendingen internationaal aan te pakken, met name in het kader van de bilaterale associatieovereenkomsten en internationale handelsovereenkomsten die gesloten en in voorbereiding zijn. Dit is ook beschreven in mijn verslag over vrouwenmoord en ik wil de commissaris vragen of ze hierover iets concreter kan zijn.

Laat ik eindigen met een kort welkom aan onze vrienden van het Congolese Verbond voor Vrede en Gerechtigheid die op de publieke tribune hebben plaatsgenomen. Zij hebben ons deze bloemen gegeven om ons er elke dag aan te herinneren dat dit een gemeenschappelijke strijd is die we met elkaar moeten strijden en met de mensen in het veld die lijden en vechten.

Marina Yannakoudakis, namens de ECR-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, geweld tegen vrouwen, vooral in de huiselijke sfeer, is een probleem waarover gesproken moet worden en ik complimenteer de voorzitter van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid met het feit dat zij het naar voren heeft gebracht.

We zullen echter ook moeten erkennen dat dit probleem niet alleen een genderprobleem is, en niet alleen een gelijkheidsprobleem. Sterker nog, het is niet alleen een kwestie van mensenrechten maar in eerste instantie een strafrechtelijke kwestie. En omdat het een strafrechtelijke kwestie is, is het een zaak voor de soevereine staat en is het aan de staat om het initiatief te nemen.

Volgens de Raad van Europa wordt één op de vier vrouwen in haar leven geconfronteerd met huiselijk geweld. De EU kan op dit terrein proactief zijn door middelen te verschaffen voor voorlichting en bewustmaking en door het debat te openen over geweld tegen niet alleen vrouwen maar ook mannen: volgens het Britse ministerie van binnenlandse zaken heeft één op de zes mannen te lijden onder huiselijk geweld.

Onlangs heb ik een bezoek gebracht aan Elevate, een opvanghuis voor vrouwen in Londen, en gesproken met slachtoffers van huiselijk geweld. Zij zijn afkomstig uit alle sociaaleconomische lagen van de bevolking. Er bestaat niet zoiets als een typische slachtoffer. Geweld raakt de slachtoffers, hun familie, hun kinderen. De gevolgen slaan zowel naar binnen als naar buiten en kunnen levens verwoesten. De weg naar herstel van die levens is lang en verdient ondersteuning. Het Elevate-project biedt slachtoffers een veilige plek en steunt hen bij de wederopbouw van hun vertrouwen en hun vermogen om in de maatschappij te functioneren. Projecten als dit verdienen ondersteuning en kunnen niet zonder financiële steun.

De EU kan proactief zijn door een einde te maken aan een aantal taboes rond geweld tegen vrouwen – en mannen. Het is een terrein waarvan we ons als samenleving niet langer kunnen permitteren het te negeren.

Laurence J.A.J. Stassen (NI). – Collega Svensson heeft schriftelijke vragen omtrent geweld tegen vrouwen gesteld en een ontwerpresolutie ingediend. Daarin stelt zij dat dit een structureel en breed verbreid probleem in geheel Europa is, dat voortvloeit uit het ongelijkwaardig achten van mannen en vrouwen.

Hoewel de Partij voor de Vrijheid niet kan meegaan in een Europese aanpak van dit probleem, willen wij ons wel aansluiten bij deze voorstellen en aandringen op een integrale aanpak op het niveau van de individuele lidstaten. De Partij voor de Vrijheid wijst nadrukkelijk ieder geweld tegen vrouwen af. In Europa vindt echter veel geweld plaats tegen islamitische vrouwen, met name in de huiselijke kring. Daarbij dient dan gedacht te worden aan gevallen van huiselijk geweld, eerwraak en vrouwenbesnijdenis, voortkomend uit de islamitische visie op de rol tussen man en vrouw.

De Partij voor de Vrijheid vindt alle geweld tegen vrouwen uitermate verwerpelijk, maar wil hierbij nadrukkelijk wijzen op deze islamitische vorm van geweld. Ik wil hier nogmaals benadrukken: dit is volstrekt onacceptabel. Daarom wil mijn partij de lidstaten krachtig oproepen tot het bestrijden van deze vormen van geweld en specifiek onderzoek in gang zetten naar islam gerelateerd geweld tegen vrouwen.

Edit Bauer (PPE). – (HU) Minister, commissarissen, ook ik wil u graag herinneren aan wat de minister heeft gezegd: in beschaaft samenlevingen is geen plaats voor geweld. We vieren de tiende verjaardag van de resolutie die de VN heeft opgesteld om geweld tegen vrouwen te bestrijden. Toen ik naar de toespraken van u en mijn collega's luisterde, vroeg ik me af of onze opvolgers over tien of twintig jaar nog altijd in dit

Parlement zullen zeggen dat er in beschaafde samenlevingen geen plaats is voor geweld. Het is waar dat de tijd niet aan onze kant staat. We zien immers dat agressie toeneemt in de maatschappij. De toename wordt ook beïnvloed door de media, maar vindt tevens plaats tijdens een crisis. Psychologen zeggen dat er ten tijde van een crisis veel meer agressie voorkomt dan anders. Geweld tegen vrouwen is een probleem, en het blijft een probleem, zelfs als mannelijke collega's hier vaak zeggen dat ook mannen lijden onder geweld. Helaas laten de statistieken toch zien dat 95 procent van de slachtoffers vrouw is. Ook van de slachtoffers van mensenhandel is 80 procent vrouw. Ik vind dat het nu echt tijd is geworden voor de Europese instellingen om zich serieuzer bezig te houden met dit probleem.

Iratxe García Pérez (S&D). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, vandaag verheffen miljoenen personen en vrouwen in de hele wereld hun stem tegen gendergerelateerd geweld. Vandaag kunnen we het ons niet veroorloven om onze ogen te sluiten voor de grootste maatschappelijke misstand van deze tijd, die een uiting is van machtsverhoudingen, die in de geschiedenis altijd ongelijk zijn geweest. Geen enkele reden en geen enkel argument kunnen geweld tegen vrouwen rechtvaardigen en er kan op geen enkele manier begrip voor worden opgebracht. Vrouwen worden soms vermoord louter omdat ze vrouw zijn.

Gelet op deze realiteit hebben we allemaal – Europese instellingen, lidstaten en organisaties – de verantwoordelijkheid om alle middelen die we tot onze beschikking hebben in te zetten voor de eliminatie van gendergerelateerd geweld, door moedige en stevige wetgeving aan te nemen en op die manier vooruitgang te boeken op weg naar een samenleving waarin meer gelijkheid bestaat.

Een land als Spanje heeft hier duidelijk stelling in genomen. De Spaanse Wet tegen gendergerelateerd geweld is daarbij een noodzakelijk en onmisbaar instrument en daarom ook een voorbeeld voor de rest van Europa. Ik zou in dit verband ook onderwijs voor het bevorderen van gelijkheid, preventieve maatregelen, bestrijding van stereotiepen, verlening van rechtsbijstand aan de slachtoffers en nog veel meer beleidsmaatregelen kunnen noemen. Ik vind het belangrijk dat het komende Spaanse voorzitterschap van de Unie de bestrijding van gendergerelateerd geweld tot een prioriteit heeft uitgeroepen, en ik hoop dat dit Parlement alle initiatieven zal steunen die in dit verband zullen worden genomen.

Laten we onze krachten bundelen en met elkaar samenwerken om op die manier de kant te kiezen van miljoenen vrouwen die het slachtoffer van gendergerelateerd geweld zijn geworden en die geen minuut langer meer kunnen wachten.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Zoals al eerder in dit Parlement is benadrukt, is geweld tegen vrouwen een zeer belangrijk onderwerp, dat niet altijd voldoende aandacht krijgt. In ontwikkelingslanden heeft dit probleem afschuwelijke proporties aangenomen, vooral waar oorlog en conflicten grote schade toebrengen. Verkrachting van en seksueel geweld tegen meisjes, vrouwen en kinderen hebben epidemische proporties bereikt in door oorlogen verscheurde Afrikaanse landen, met name Congo, Somalië, Burundi en Liberia. Helaas is de hoge frequentie van gewelddaden niet alleen kenmerkend voor conflictgebieden. Ze komen ook op grote schaal voor in zelfs de meest vreedzame en democratische landen in de wereld.

Het is onze plicht om onze aandacht en inspanningen te richten op het straffen van degenen die zich schuldig hebben gemaakt aan mensenrechtenschendingen. Daarnaast moeten wij ons inspannen om de veiligheid van vrouwen te vergroten en ervoor te zorgen dat slachtoffers van seksuele agressie de juiste steun en medische zorg tot re-integratie in gezin en samenleving krijgen.

Tot slot wil ik u herinneren aan de evenementen die hebben plaatsgevonden in het kader van de Commissie ontwikkelingssamenwerking en die waren gewijd aan de Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen, en wil ik commissaris De Gucht danken voor het bijwonen van deze evenementen en commissaris Ferrero-Waldner voor haar aanwezigheid bij dit debat.

Silvia Costa (S&D). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zou deze Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen willen opdragen aan de nagedachtenis van Anna Politkovskaja, een journaliste en vrouw die de liefde voor de waarheid met de dood heeft bekocht, aan de Afrikaanse vrouwen in oorlogsgebieden en aan het vele lijden van vrouwen in Europa, dat vaak verborgen blijft.

Deze voorbeelden botsen met het verloederde consumptiebeeld van de vrouwelijke identiteit dat de media ons vaak voorschotelen en waarmee wordt bijgedragen aan het scheppen van een cultuur waarin vrouwen worden onderdrukt en vernederd. Die cultuur is zelf ook een grove schending waarover Europa zich moet uitspreken en waartegen moet worden opgetreden.

We moeten met spoed een samenhangend Europees systeem opzetten dat statistieken verzamelt – het is vaker gezegd – met name over minderjarigen, mensenhandel, fysiek en seksueel geweld en vrouwen uit kwetsbare categorieën, zoals immigranten. Maar we willen ook concrete resultaten bereiken met de richtsnoeren van de Europese Unie over vrouwen in gewapende conflictsituaties, die mevrouw de commissaris eerder ook aanhaalde, door op zijn minst steun te geven – ook financieel – aan projecten van vaak kleine verenigingen, van lokale niet-gouvernementele organisaties, ook in de landen die zich bezig houden met herintegratie en ondersteuning van vrouwen die het slachtoffer van geweld zijn.

We weten dat we vandaag de dag dankzij het Verdrag van Lissabon en het programma van Stockholm een nieuwe mogelijkheid hebben om deze preventie te communautariseren.

Maar we moeten ook melding maken van een ander aspect van geweld: de context waarin het geweld plaatsvindt. Alcohol- en drugsgerelateerd geweld neemt toe onder jongeren en minderjarigen, en daar praten we misschien te weinig over wanneer we het over geweld tegen vrouwen hebben.

Joanna Senyszyn (S&D). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, miljoenen vrouwen worden geslagen, lastiggevalen, verkocht, gekocht, verkracht en gedood, alleen omdat ze vrouwen zijn. Er sterven meer vrouwen aan tegen hen gerichte agressie dan aan kanker. We moeten de publieke opinie ervan overtuigen dat er in een moderne, democratische samenleving geen plaats is voor geweld tegen vrouwen. Laten we om te beginnen de politieke klasse scholen en de politiek bevrijden van de invloed van religies die overheersing door mannen goedkeuren. Dat is een essentiële voorwaarde voor echte gelijkheid en uitbanning van geweld.

In mijn land weigert conservatief rechts, dat onder de plak zit van de geestelijkheid, vrouwen volwaardige mensenrechten te geven. Zij bevorderen een patriarchale familie, waarin de rol van de vrouw draait om de keuken, de wieg en de kerk. Vrouwen hebben geen recht op een abortus en er zijn plannen om hun het recht op in-vitrofertilisatie te ontnemen. De geïdealiseerde 'Poolse moeder' die dapper haar kruis draagt in de vorm van een echtgenoot die haar slaat is een absurditeit waartegen sociaal en juridisch opgetreden moet worden.

Ik wil u van harte uitnodigen voor een conferentie over het uitbannen van geweld tegen vrouwen die op 10 december zal worden gehouden in het Europees Parlement en wordt georganiseerd op initiatief van het Poolse centrum voor vrouwenrechten.

Pascale Gruny (PPE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, elke dag is één op de vijf vrouwen in Europa het slachtoffer van geweld. Geweld tegen vrouwen in welke vorm dan ook is onaanvaardbaar. Toch zijn er in Europa nog steeds heel veel vrouwen en meisjes die gebukt gaan onder agressie of uitbuiting.

De cijfers zijn alarmerend. Geweld tegen vrouwen neemt talrijke vormen aan en doet zich overal voor: huiselijk geweld, seksueel misbruik, seksuele intimidatie op het werk, verkrachting, ook binnen relaties, en ook als oorlogstactiek buiten Europa.

In Europa is huiselijk geweld de voornaamste oorzaak van sterfte en invaliditeit bij vrouwen tussen 16 en 44 jaar. Op ditzelfde moment, terwijl wij over deze zeer ernstige zaken spreken, worden vrouwen verkracht. Woorden zijn niet genoeg; er zijn nu daden nodig.

De Europese Unie is het zichzelf verplicht haar meest kwetsbare burgers te beschermen. Bestrijding van geweld tegen vrouwen is een strijd voor fundamentele mensenrechten, en het Daphne-programma, dat steun biedt aan acties tegen alle soorten geweld, is onvoldoende.

Er zijn nieuwe initiatiefmaatregelen nodig om coherente Europese plannen uit te werken. Ik steun het initiatief om een Europees jaar inzake nultolerantie voor geweld tegen vrouwen te organiseren, iets waarom nu al meer dan tien jaar door onze instelling wordt gevraagd.

Licia Ronzulli (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, inhakend op wat mevrouw Matera en mevrouw Stassen hebben gezegd over de culturele en religieuze aspecten van geweld zou ik deze minuut willen wijden aan het vertellen van een persoonlijke ervaring die ik als vrijwilligster heb opgedaan gedurende een van mijn missies.

Het is het verhaal van een vrouw, het verhaal van Karin, het verhaal van een vrouw die geen boerka wilde dragen. Om haar te straffen heeft haar echtgenoot zoutzuur over haar heen gegoten. Hij heeft dat in een nacht gedaan, terwijl ze sliep. Nu draagt Karin een boerka, niet omdat ze die wil dragen maar om de tekenen van dit tragische geweld te verbergen.

Ik hoop dat deze dag niet slechts een jaarlijks terugkerende dag op de kalender blijft, maar van hulp kan zijn voor al die vrouwen die elke dag geweld ondergaan. En ik hoop dat onze woorden kunnen veranderen in concrete feiten en daden.

Marc Tarabella (S&D). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, talloze vrouwen in Europa en elders in de wereld strijden dag in dag uit voor de uitbanning van geweld tegen hen, maar ze kunnen en mogen deze strijd niet alleen voeren, omdat gewelddaden tegen vrouwen, die voor het overgrote deel door mannen worden begaan, ook gewelddaden zijn tegen de mensheid als geheel.

Ik vind het normaal dat ook mannen aan deze strijd deelnemen. Daarom doe ik mee aan de Wittelintencampagne. Deze campagne, die aanvankelijk is opgezet door mannen ten behoeve van andere mannen, is bijna twintig jaar geleden in Canada gestart, op een dag waarop een groep mannen besloot dat het hun plicht was andere mannen op te roepen openlijk te protesteren tegen geweld tegen vrouwen. Het witte lint is een symbool; het is ook het symbool van de anjer die de strijd in herinnering roept van Kongolese vrouwen tegen het leed waarvan zij elke dag het slachtoffer zijn – ze waren daarstraks nog hier.

Daarom roep ik de collega's op om zich in groten getale met ons te verenigen in deze strijd tegen geweld tegen vrouwen, want behalve fysiek geweld is er ook psychisch geweld en, zoals u allen weet, doen woorden vaak nog meer pijn dan slagen.

Daciana Octavia Sârbu (S&D). – (RO) De verschillende vormen van geweld tegen vrouwen variëren afhankelijk van de economische, culturele en politieke achtergrond in de samenleving. Zij gaan van psychologisch en fysiek misbruik binnen het gezin tot gedwongen huwelijken op jonge leeftijd en andere gewelddadige praktijken. Iedere vorm van geweld tegen vrouwen is een onacceptabele inbreuk op de mensenrechten en een belemmering van gelijkheid van vrouwen en mannen. Deze vorm van geweld komt op grote schaal voor. Het maakt meer slachtoffers dan kanker en laat diepe littekens achter in de geest van mensen en in het bindweefsel van de maatschappij. Daarom moeten wij onze inspanningen vergroten om dit probleem te bestrijden.

Schattingen van de VN geven aan dat het aantal gevallen van misbruik zelfs toeneemt. Helaas worden deze gevallen meestal niet erkend of gewoonweg genegeerd. In Roemenië steun ik de campagne van het VN-bevolkingsfonds en het VN-informatiecentrum, getiteld *'Women in Shadows'*. Deze is gericht op publieke bewustwording van de ernst van dit probleem.

Gesine Meissner (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, geweld tegen vrouwen is een verschrikkelijke schending van de mensenrechten, in welke vorm dan ook, of er nu sprake is van een gedwongen huwelijk, slaan of verkrachting. Ik vind het woord 'eerwraakmoord' verschrikkelijk, want dat is absoluut niet eervol. Eerwraakmoord is een afschuwelijke misdaad! We moeten alles in het werk stellen om dit te bestrijden.

Het Verdrag van Lissabon zal binnenkort worden ondertekend en daarmee zal het Handvest van de grondrechten als bijlage nog extra geldigheid krijgen. Daarom zijn wij als Europese Unie in het bijzonder verplicht al het mogelijke te doen om dit geweld te bestrijden.

Er is al gezegd dat verkrachting in de oorlog als wapen kan worden gebruikt. Er is ook op Kongo gewezen, waar dit verschijnsel zich al jaren lang in de ergste varianten voordoet, en waar verkrachters er ook niet voor terugdeinzen om zich te vergrijpen aan kleine kinderen en hoogbejaarde vrouwen. We beschikken over vele programma's. Commissaris Ferrero-Waldner heeft erop gewezen dat zij wereldwijd vrouwen met regeringsverantwoordelijkheid heeft aangesproken. Dat is blijkbaar niet toereikend. Het is niet alleen een probleem van vrouwen, het is een probleem van alle mensen op de wereld. We moeten er vanuit de Europese Unie alles aan doen om op dit gebied iets te verbeteren.

Małgorzata Handzlik (PPE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, er zijn de afgelopen jaren steeds meer initiatieven ter ondersteuning van het uitbannen van geweld tegen vrouwen genomen. Helaas blijft dit verschijnsel bestaan in Europa, ongeacht de leeftijd van de vrouwen, hun opleiding of hun sociale positie. We moeten daarom blijven benadrukken dat geweld tegen vrouwen noch natuurlijk noch onvermijdelijk is. Geweld tegen vrouwen, waar dan ook ter wereld, is gewoon een misdaad en een schending van het recht op leven, persoonlijke waardigheid, veiligheid en lichamelijke en geestelijke onschendbaarheid. Als we over geweld praten, moeten we niet alleen de vrouwen presenteren als slachtoffers, maar moeten we bovenal het geweld zelf veroordelen en ook de dader, die niet vrijuit mag gaan. Er is scholing van mannen en vrouwen op de lange termijn nodig om stereotypen weg te nemen en iedereen ervan te overtuigen dat dit verschijnsel bestreden moet worden.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Dat deze Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen de aanzet moge zijn tot de val van de muur van stilzwijgen en onverschilligheid die in onze maatschappij nog steeds bestaat rond deze ware gesel, een gesel waar miljoenen vrouwen in Europa en de rest van de wereld het slachtoffer van zijn.

Geweld tegen vrouwen is een schending van de mensenrechten en staat de deelname van vrouwen aan het maatschappelijke en politieke leven in de weg. Het verhindert dat vrouwen zich kunnen ontwikkelen tot burgers met volledige burgerrechten. Zoals hier al is opgemerkt, kan het soort geweld tegen vrouwen per cultuur en traditie verschillen, maar het is ook zo dat de economische en sociale crisis waarin het kapitalisme zich bevindt vrouwen kwetsbaarder maakt. Vrouwen worden nu erger uitgebuit, ze kunnen zo tot armoede vervallen en gemarginaliseerd geraken, en dat leidt dan weer tot een toename van vrouwenhandel en prostitutie.

Er moeten een beleid worden ontwikkeld – en daar moet meer geld voor worden vrijgemaakt – dat de rol van vrouwen in de maatschappij erkent en gelijke rechten bevordert. Er moeten goed doordachte plannen worden ontwikkeld – en uitgevoerd – om alle soorten geweld tegen vrouwen te bestrijden. Dat betekent ook dat er aan de nog steeds bestaande discriminerende praktijken een einde moet worden gemaakt en dat slachtoffers bescherming moeten ontvangen.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, de jaren 2000 kenmerken zich in Europa door een overvloed aan veiligheidswetten: bewaking, repressie, retentie, detentie.

De begrotingen die dit beleid ondersteunen, zijn geëxplodeerd. Desondanks neemt het geweld tegen vrouwen niet af. Zo zijn er in 2008 in Frankrijk 156 vrouwen bezweken onder de slagen van hun echtgenoot en is in dat land ongeveer één op de tien vrouwen het slachtoffer van mishandeling door de partner. De middelen ter bevordering van de veiligheid die worden ingezet voor videobewaking, registratie of biometrie, komen niet tegemoet aan de werkelijke behoeften van vrouwen op het gebied van veiligheid.

Dit geweld raakt alle vrouwen, in alle landen, ongeacht hun herkomst, sociale achtergrond of religie. Het is gerelateerd aan discriminatie op basis van seksuele geaardheid. Seksisme bestaat, net als racisme, in het ontkennen van de status van alter ego aan een ander.

Hoe bestrijden we seksisme? Wat nodig is, is een sterke politieke wil om te informeren, te voorkomen en te beschermen, de politieke wil om alle vormen van discriminatie waarin geweld wortel schiet, uit te bannen. Is de veiligheid van meer dan de helft van de Europese burgers, dat wil zeggen, de vrouwelijke burgers, niet een aanzienlijke politieke investering waard?

Åsa Torstensson, fungerend voorzitter van de Raad. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Svensson, geachte afgevaardigden, bedankt voor dit zeer belangrijk debat. Het geweld van mannen tegen vrouwen heeft vele gezichten en kan veel verschillende vormen aannemen, maar de kwetsbaarheid en het leed zijn dezelfde, ongeacht wie er het slachtoffer van is.

Het is positief dat de Commissie op dit gebied zo veel initiatieven neemt, en ik hoop dat de Europese samenwerking een motor zal zijn voor de uitbanning van geweld en voor het versterken van de gendergelijkheid, en dat we strategisch te werk zullen gaan. Veel Parlementsleden zijn vragende partij geweest bij dit initiatief en deze activiteit.

Ik herhaal dat geweld tegen vrouwen voor het Zweedse voorzitterschap een prioriteit is. Ten eerste geeft het kader van het programma van Stockholm, dat volgende maand wordt vastgesteld, ons meer mogelijkheden om de door het Parlement benadrukte problemen met betrekking tot vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, aan te pakken.

Ten tweede was het voorzitterschap op 9 november gastheer van een conferentie tijdens dewelke de lidstaten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld de mogelijkheid hadden om ervaringen en informatie uit te wisselen met betrekking tot uitbanning van geweld tegen vrouwen. Tijdens het najaar organiseerde het voorzitterschap ook een conferentie in Brussel over slachtoffers van mensenhandel om de nood aan maatregelen voor de kwetsbaren te belichten. Daarin lag de klemtoon op samenwerking met de landen van herkomst van slachtoffers van mensenhandel.

Ik wil u bedanken voor dit ontzettend belangrijke debat. De weg is lang en de obstakels zijn legio, maar onze visie moet zijn dat er een einde moet komen aan geweld tegen vrouwen.

Karel De Gucht, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb alleen een paar slotopmerkingen, maar eerst wil ik alle afgevaardigden bedanken die in dit zeer cruciale debat het woord hebben gevoerd. Het gaat hier om een van de meest brute vormen van mensenrechtenschendingen, die zeer wijd verbreid is – en niet alleen in ontwikkelingslanden. We praten veel over Congo, maar we zouden het ook over andere ontwikkelingslanden moeten hebben, bijvoorbeeld Pakistan. Gisteren keek ik na een vergadering in dit Parlement naar de televisie en ik zag een programma op 24/24 over misbruik van vrouwen in Pakistan. Het was gruwelijk, gewoon gruwelijk. Maar het was ook de waarheid. Een van de collega's noemde het voorbeeld van de vrouw die geen boerka wilde dragen.

Het is overduidelijk dat bij conflicten geweld tegen vrouwen vaker voorkomt en ernstiger vormen aanneemt, dat seksueel geweld wordt gebruikt als oorlogswapen, dat je na enige tijd ziet dat de sociale structuur en de cohesie van de traditionele gemeenschappen worden verwoest, afgebroken, dat ethische normen verdwijnen en je uiteindelijk in een situatie belandt waarin niet alleen rebellen en soldaten maar ook gewone burgers dit soort gruweldaden tegen vrouwen en kinderen plegen.

Verschillende leden hebben gevraagd of het mogelijk is een Europese richtlijn inzake geweld tegen vrouwen in te voeren, die ervoor zou kunnen zorgen dat geweld wordt voorkomen, slachtoffers worden beschermd en daders worden vervolgd. Ik vrees dat daar helaas geen rechtsgrondslag voor is. Wel biedt het Verdrag van Lissabon een rechtsgrondslag voor het treffen van bepaalde specifieke maatregelen ...

(FR) ... met name als het gaat om mensenhandel, seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie. Het Verdrag van Lissabon bevat een expliciete verwijzing daarnaar, maar de Universele verklaring van de rechten van de mens is als zodanig geen rechtsgrondslag voor het uitvaardigen van een richtlijn.

Ik geloof echter dat de Commissie zich op allerlei manieren moet blijven inzetten om dit probleem aan te pakken, met name door middel van programma's die niet alleen zijn gericht op de ontwikkelingslanden, maar ook op bepaalde kwetsbare groepen en op onze eigen lidstaten, omdat er ook bij ons, in de Europese Unie, die toch een voorbeeld voor de hele wereld zou moeten zijn als het gaat om de bescherming van de rechten van de mens en van vrouwen, nog problemen zijn.

U kunt erop rekenen dat de Commissie – de huidige, maar ook de volgende – deze activiteiten zal voortzetten en versterken, om de doodeenvoudige reden dat we vinden dat het noodzakelijk is. De vraag is niet, zoals een van u heeft gesuggereerd, of de lidstaten of de Commissie of de Europese Unie het voortouw moeten nemen. Ik denk dat we ons op alle niveaus en in al onze bevoegdheden van dit probleem bewust zijn en ook moeten zijn.

VOORZITTER: DIANA WALLIS

Ondervoorzitter

De Voorzitter. – Er is namens de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid één ontwerp-resolutie⁽²⁾ ingediend overeenkomstig artikel 115, lid 5, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen, donderdag 26 november 2009, plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), *schriftelijk*. – (LT) Ik stem in met de resolutie en verzoek de Commissie een jaar voor de uitbanning van het geweld tegen vrouwen uit te roepen. Ik geloof dat de lidstaten dan sneller hun nationale wetgeving ter bestrijding van geweld tegen vrouwen zullen verbeteren, vooral ter bestrijding van huiselijk geweld tegen vrouwen, en ook daadwerkelijk nationale actieprogramma's voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen zullen uitvoeren. De lidstaten moeten één systeem opzetten voor de beperking van geweld tegen vrouwen, een systeem waarin preventie, bescherming en hulpverlening worden geconsolideerd. Het is heel belangrijk dat deze kwestie een van de topprioriteiten wordt zodra de nieuwe Commissie aan het werk gaat en Spanje de Raad voorziet.

Proinsias De Rossa (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Vandaag is de Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen. Geweld tegen vrouwen komt overal en in alle sociale lagen voor, onder armen en

⁽²⁾ Zie notulen

rijken, hoogopgeleiden en ongeschoolden, maatschappelijk geslaagde en gemarginaliseerde groepen, maar er is een wijdverbreide en structurele blindheid voor het probleem blijven bestaan. In deze resolutie wordt gepleit voor een gericht en samenhangend beleidsplan van de EU ter bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen, zoals is beschreven in de EU-routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. De nationale wetgeving en beleidsmaatregelen moeten worden verbeterd met de opstelling van alomvattende nationale actieplannen voor preventie, bescherming en vervolging. In Ierland zijn vorig jaar 1 947 vrouwen en 3 269 kinderen opgenomen in opvangcentra. Meer dan 120 vrouwen zijn sinds 1996 vermoord, een aanzienlijk aantal van hen door een partner of ex-partner. EU-studies wijzen uit dat één op de vijf vrouwen slachtoffer is van geweld van de kant van haar mannelijke partner, en dat 25 procent van alle gemelde geweldsmisdrijven in Europa betrekking heeft op een man die zijn echtgenote of partner belaagt. Huiselijk geweld is bedoeld om de menselijke geest te beheersen en te vernietigen. Berichten over plannen van de Ierse regering voor bezuinigingen tot 30 procent op sommige diensten illustreren ten overvloede haar gebrek aan werkelijke inzet voor preventie, bescherming en vervolging.

Louis Grech (S&D), schriftelijk. – (EN) Eén op de vijf vrouwen in Europa wordt blootgesteld aan huiselijk geweld. In Malta is van januari tot oktober 2009 melding gemaakt van 467 gevallen van huiselijk geweld, maar dit cijfer geeft waarschijnlijk niet de volle omvang van het probleem in Malta aan. De statistieken in andere lidstaten zijn evenzeer misleidend, doordat vrouwen vaak bang zijn dat autoriteiten en rechterlijke organen hen niet begrijpen. In de resolutie staat dat geweld, nog afgezien van de strafbaarheid, ook een kwestie van discriminatie en ongelijkheid is – een terrein waarop de EU bevoegd is. De resolutie concentreert zich terecht op de vervolging van de daders. Het is belangrijk dat er geen mazen in de wet zijn waardoor geweldplegers onbestraft blijven. Dat gezegd zijnde, moet echter ook worden gedacht aan de reclassering van geweldddadige partners om herhaling van het geweld in de toekomst te voorkomen. In bepaalde lidstaten is er geen goed opgeleid personeel om slachtoffers toereikende steun, hulp en raad te geven. Voor de slachtoffers is het inrichten van opvangcentra niet genoeg. Deze vrouwen hebben hulp van de overheid nodig om te kunnen terugkeren op de arbeidsmarkt en echt economisch onafhankelijk te worden van hun misbruiker. Trainingsprogramma's voor slachtoffers moeten worden geïntensiveerd om hun volledige re-integratie in de samenleving mogelijk te maken en de EU moet haar bevoegdheden gebruiken om deze flagrante ongelijkheden ten volle te bestrijden.

Zita Gurmai (S&D), schriftelijk. – (EN) Geweld tegen vrouwen is een ernstige zaak in de wereld. Vrouwen – en kinderen – vormen het kwetsbaarste deel van de samenleving en worden het vaakst met misbruik geconfronteerd. In Europa wordt bijvoorbeeld naar schatting 20 à 25 procent van de volwassen vrouwen slachtoffer van lichamelijk geweld, terwijl 10 procent van de vrouwen zelfs seksueel geweld ondergaat. Huiselijk geweld betreft in 98 procent van de gevallen geweld van mannen tegen vrouwen en moet daarom als een genderprobleem worden beschouwd. Wanneer we over geweld spreken, bedoelen we niet alleen lichamelijk geweld. Voornoemde cijfers zijn dus eigenlijk nog hoger.

Ik vind dat we zulke cijfers en zo'n realiteit die vooral vrouwen raakt, niet mogen aanvaarden. De Europese socialisten pleiten al lang voor effectieve bescherming en goede programma's. Het Daphne-programma is een goed begin, maar we moeten meer doen op het niveau van de EU-lidstaten. Ik acht het van groot belang dat het Spaanse voorzitterschap heeft besloten prioriteit te geven aan de strijd tegen geweld. Geen enkel maatschappelijk probleem kan echter volledig worden opgelost in slechts zes maanden. Daarom zal ik er alles aan doen om te bewerkstelligen dat het Belgische en het Hongaarse voorzitterschap het door het Spaanse voorzitterschap begonnen werk zullen voortzetten.

Livia Járóka (PPE), schriftelijk. – (EN) Gedwongen sterilisatie is een van de zwaarste vormen van geweld tegen vrouwen en een ontoelaatbare schending van de mensenrechten. In verschillende lidstaten zijn Roma-vrouwen onderworpen aan gedwongen sterilisatie om hun 'hoge en ongezonde' geboortecijfers te verlagen. Hoewel diverse zaken zijn gedocumenteerd en er rechterlijke vonnissen ten gunste van slachtoffers zijn uitgesproken, wordt in de meeste gevallen nog gewacht op passende schadevergoedingen en officiële verontschuldiging. Ik juich in dit verband de excuses van premier Jan Fischer toe, alsmede het recente besluit van de Tsjechische regering dat het ministerie van volksgezondheid voor 31 december 2009 een aantal maatregelen moet treffen om te waarborgen dat zulke mensenrechtenschendingen niet meer plaatsvinden. Ik hoop dat andere landen, zoals Slowakije, zich bij het Tsjechische initiatief aansluiten en een mechanisme in het leven roepen waarmee een passende vergoeding kan worden gegeven aan vrouwen van wie het voortplantingsvermogen zonder hun toestemming is vernietigd. De lidstaten moeten onverwijld de extreme schendingen van de mensenrechten van Roma-vrouwen onderzoeken, de daders straffen en ervoor zorgen dat alle slachtoffers worden geïdentificeerd en schadeloos worden gesteld. Het is het

gemeenschappelijke doel van de Europese landen om de gezondheid en lichamelijke integriteit van alle vrouwen in dit werelddeel te waarborgen.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), *schriftelijk*. – (PL) In de algemene campagne voor de handhaving van de mensenrechten lijkt het probleem van geweld tegen vrouwen, waaronder huiselijk geweld, te weinig aandacht te krijgen. De VN-campagne in 2008 om wereldwijd een einde te maken aan geweld tegen vrouwen bracht naar voren dat vrouwen in de leeftijd van 15 tot 44 jaar grotere gevaren lopen door verkrachting en huiselijk geweld dan door kanker, verkeersongevallen, oorlog of malaria. Verschillende vormen van seksuele intimidatie op het werk worden gemeld door 40 à 50 procent van de vrouwen in de EU zelf. Geschat wordt dat jaarlijks tussen de 500 000 en 2 miljoen mensen, van wie de meerderheid vrouwen en kinderen, het slachtoffer worden van mensenhandel en gedwongen worden tot prostitutie, dwangarbeid en slavernij of lijfeigenschap. Ik ben daarom blij dat dit probleem wordt besproken in de resolutie die is opgesteld door de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid. Het is belangrijk om de aanpak voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen te harmoniseren, waardoor de inspanningen effectiever worden. Het is ook belangrijk om de juiste soort hulp te geven aan vrouwen en aan mensen die al het slachtoffer zijn geworden van geweld. Het is echter net zo belangrijk dat de maatschappij zich ervan bewust is dat huiselijk geweld geen ongemakkelijk probleem moet zijn dat binnen vier muren wordt gehouden.

Anna Záborská (PPE), *schriftelijk*. – (SK) Vandaag, 25 november, is het niet alleen de Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen, maar ook de dag waarop de christelijke wereld de Heilige Catharina van Alexandrië herdenkt, die in het begin van de vierde eeuw gevangen werd genomen en slachtoffer van geweld werd als martelaar voor de gewetensvrijheid en de vrijheid van meningsuiting. Sommige mensen zetten het probleem van het geweld zo dik aan dat ik soms het gevoel krijg dat wij vrouwen geen andere problemen kennen. Ik geloof stellig dat vrouwen zich veruit het grootste deel van de tijd veel meer zorgen maken over armoede, gezondheid, onderwijs, de waarde die aan hun werk in het gezin wordt gehecht, en andere levensomstandigheden.

We moeten echter desalniettemin toegeven dat ook geweld een probleem is. Het is een probleem dat een beschaafde samenleving onwaardig is, een probleem dat de menselijke waardigheid aantast. Toch vermoed ik dat er in het Europees Parlement politiek correct geweld en politiek incorrect geweld bestaat, want dat kan de enige reden zijn waarom mijn ontwerpamendement ter veroordeling van gedwongen sterilisatie van vrouwen en gewelddadige beëindiging van zwangerschappen het niet heeft gehaald in de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid.

Zbigniew Ziobro (ECR), *schriftelijk*. – (PL) Het is zeer beschamend dat er nog steeds zoveel gevallen van geweld tegen vrouwen voorkomen in Europa. We moeten vooral bezorgd zijn over het feit dat een aanzienlijk deel van de gevallen van geweld niet wordt aangegeven bij de politie, vooral gezien het feit dat dit gevallen zijn van zeer ernstige misdaden, zoals verkrachting. Geen enkele strategie voor het uitbannen van geweld tegen vrouwen kan succesvol zijn als de slachtoffers het geweld niet melden aan de juiste autoriteiten. De wet moet zorgen voor een doortastende reactie op dit gebied, zodat de slachtoffers een gevoel van gerechtigheid kunnen terugvinden, en zodat zij en de maatschappij als geheel beschermd worden tegen soortgelijke incidenten in de toekomst. We moeten ons zorgen maken over het feit dat in sommige landen van de EU, waaronder Polen, de straffen voor misdrijven van seksuele aard uiterst mild zijn en bovendien vaak voorwaardelijk. We kunnen bijvoorbeeld wijzen op het feit dat 40 procent van de straffen die in Polen worden opgelegd voor verkrachting voorwaardelijke gevangenisstraffen zijn. Het opleggen van een dergelijke milde straf is een klap in het gezicht van de slachtoffers door de rechters, die zo licht denken over wat de slachtoffers is aangedaan. Om het probleem van geweld tegen vrouwen serieus aan te pakken, moeten de daders van dat geweld streng worden aangepakt, om hen te laten boeten voor wat ze hebben gedaan en om de maatschappij in de toekomst veiliger te maken.

14. Een politieke oplossing voor de piraterij langs de kust van Somalië (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over een politieke oplossing voor de piraterij langs de kust van Somalië.

Carl Bildt, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik dank u voor deze gelegenheid om kort te spreken over Somalië en in het bijzonder over het zeer ernstige probleem van de piraterij voor de kust van Somalië.

Ik zal niet ingaan op alle achtergronden: het land verkeert al meer dan achttien jaar in verschrikkelijke omstandigheden, de humanitaire situatie is gruwelijk en in het hele land wordt gevochten. Er is een proces gaande met de federale overgangsregering, maar dat is – zeer zacht uitgedrukt – een fragiel proces dat duurzame inspanningen van de internationale gemeenschap vergt om het land geleidelijk op weg te helpen naar verzoening en naar de opbouw van een enigszins functionerende staat die een vorm van stabiliteit kan herstellen in dit vreselijk verscheurde land.

Piraterij is een zeer ernstige bedreiging. De aanpak ervan vereist een breed engagement in het land zelf, hetgeen zoals aangegeven enorm problematisch is in het licht van de actuele veiligheidssituatie. Derhalve zijn onze huidige inspanningen, zoals u hebt gezien, gericht op de praktische steun die buiten Somalië kan worden verleend aan het land en zijn bevolking. Zoals u wellicht weet, bespreken we uiteraard ook verdere stappen in dit opzicht.

Wat het specifieke probleem van de piraterij betreft, wordt de marineoperatie Atalanta voor de kust van Somalië met succes voortgezet. Alle zendingen van het Wereldvoedselprogramma zijn veilig afgeleverd in Somalië. Ze zijn vanuit Mombasa naar Mogadishu en Berbera gezonden. Sinds begin mei 2009 zijn er geen geslaagde aanvallen meer geweest in de Golf van Aden. Dit is in elk geval in enige mate het gevolg van de inspanningen van de EU-lidstaten en de rest van de internationale gemeenschap, die hebben geleid tot de inzet van een aanzienlijk aantal hoogwaardige marine-eenheden. Het succes van de operatie in dit beperkte opzicht is ook het resultaat van nauwe samenwerking tussen de koopvaardijgemeenschap en het operationele hoofdkwartier van de EU in Northwood in het Verenigd Koninkrijk. Deze samenwerking heeft het mogelijk gemaakt optimale managementpraktijken te ontwikkelen die ook door zeevarenden steeds meer worden nageleefd. Bovendien is er zeer doeltreffend uitvoering gegeven aan het mechanisme voor gecoördineerde bijstand aan koopvaardij schepen in de Golf van Aden.

Voorlopig kan daarom worden gezegd dat de piraterij in de Golf van Aden onder controle is maar nog wel bestaat. Om die reden heeft de Raad besloten de operatie tegen piraterij te verlengen tot december 2010. Dit betekent dat we onze huidige inspanningen op peil moeten kunnen houden en de militaire middelen op het juiste niveau moeten handhaven. Tegelijkertijd verwachten we dat ook resolutie AL1846 van de VN-Veiligheidsraad de komende dagen zal worden verlengd.

Toch is er, ondanks wat ik zojuist gezegd heb, geen ruimte voor zelfvoldaanheid. De piraten blijven hun activiteiten verder naar het oosten uitbreiden tot in de Indische Oceaan, en onlangs, aan het einde van de regentijd, zijn we getuige geweest van een nieuw reeks aanvallen ten noorden en noordoosten van de Seychellen, op zeer grote afstand van Somalië. Momenteel worden maar liefst elf schepen vast gehouden – alle nadat ze waren overvallen in het zogenoemde Somalische Bekken – met in totaal 250 bemanningsleden.

Met de operatie Atalanta hebben we onze mogelijkheden in dit verre zeegebied versterkt. Bij de Seychellen zijn extra patrouillevliegtuigen ingezet, en ik kan aankondigen dat ook Zweedse maritieme patrouillevliegtuigen zich bij de strijdmacht op de Seychellen zullen voegen. Deze aanpak blijkt te helpen. Voorlopig zijn al aanvullende nationale beschermingsmaatregelen genomen of aangekondigd in de vorm van een passende en doeltreffende respons van Frankrijk en meer recentelijk Spanje.

Dan is er de bescherming van de internationaal erkende transitcorridor in de Golf van Aden. Deze corridor is de aanbevolen route door de Golf, waar alle schepen profiteren van marinebescherming ongeacht hun vlag. We hebben daar op het ogenblik marine-eenheden van de Europese Unie, van de NAVO en van de coalitie van zeestrijdkrachten onder leiding van de Verenigde Staten, met zeer goed gecoördineerde patrouilles en met de essentiële samenwerking op inlichtingengebied die voor een dergelijke operatie vereist is.

China is nu bereid zich bij dit coördinatiemechanisme aan te sluiten en deel te nemen aan de beschermingsacties. Dit betekent dat de bestaande mechanismen zullen moeten worden aangepast en verruimd. Dat zou er op den duur toe kunnen leiden dat China, en mogelijk andere zeemogendheden, enige verantwoordelijkheid op zich nemen. Ook andere landen – Rusland, India en Japan – hebben marine-eenheden ingezet, en zij zouden moeten worden uitgenodigd om zo snel mogelijk tot dit mechanisme toe te treden. Coördinatie is uiteraard de sleutel tot succes.

Ik weet dat er in het Parlement belangstelling is voor het tamelijk lastige vraagstuk van de berechting van piraterijverdachten die zijn aangehouden en gevangengenomen door Atalanta-eenheden. Er zitten nu 75 verdachten vast in Keniaanse gevangenissen. De gerechtelijke procedure komt neer op negen verschillende rechtszaken en vormt een aanzienlijke extra belasting voor de Keniaanse rechtspraak. Het correcte verloop van deze rechtszaken is natuurlijk van essentieel belang om zowel de afschrikkende werking van Atalanta als de geloofwaardigheid van onze maatregelen tegen piraterij in het algemeen te handhaven. Een recente

overeenkomst met de Seychellen inzake de overdracht van piraterijverdachten, waarvan u naar ik veronderstel op de hoogte bent, vormt in dit opzicht een belangrijke aanvulling. Piraterij is een zeer lucratieve business en het is belangrijk dat we onze verschillende activiteiten in alle opzichten afstemmen op de beperking van de mogelijkheden die piraten hebben om nog meer geld te verdienen met hun waarlijk verachtelijke activiteiten.

Uiteindelijk kan datgene wat we in de zeevaten doen natuurlijk geen vervanging zijn voor wat er moet gebeuren in of met Somalië zelf, maar dat is iets waarvan onmiddellijk succes geen vanzelfsprekendheid is, zoals ik al eerder aangaf. We zullen de maritieme operatie moeten voortzetten en daarvoor is ten eerste vereist dat we bereid zijn tot een langdurige inzet van militaire middelen, ten tweede dat we de coördinatie en samenwerking verbeteren tussen alle mogelijkheden en internationale organen die bij deze operatie betrokken zijn, en ten derde dat we ook de regionale maritieme capaciteit verder ontwikkelen omdat de lasten niet alleen door ons gedragen kunnen worden. Internationale maritieme organisaties, zoals de Contactgroep piraterij, zullen hierbij een belangrijke rol kunnen spelen.

Tot slot wil ik nog opmerken dat dit een van de gebieden is waarop we de afgelopen jaren de mogelijkheden van het EVDB hebben aangetoond. Een paar jaar terug zouden maar weinigen, ook onder de meeste ambitieuze leden hier, hebben voorzien dat we met marine-eenheden van de Europese Unie actief zouden zijn in de Golf van Aden of de Indische Oceaan. Dringende humanitaire en andere redenen hebben ons gebracht tot wat tot nu toe binnen de beperkingen van het mogelijke een relatief succesvolle operatie is, maar laten we ons geen illusies maken: er moet nog veel gebeuren. We moeten de operatie voortzetten en de steun van het Parlement is daarbij erg belangrijk.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ditmaal is de focus op de hele kwestie-Somalië breder en proberen we met duurzame methoden deze plaag ook bij de wortel aan te pakken. De Commissie heeft altijd gesteld dat piraterij pas voorgoed kan worden uitgeroeid als de onderliggende oorzaken worden aangepakt, om te beginnen de instabiliteit in Somalië en de ontwikkelingsbehoeften van het land, die tot uiting komen in de meest extreme armoede, massaal analfabetisme en enorme kwetsbaarheid.

Daarom is een alomvattende aanpak van de genoemde veiligheids- en ontwikkelingsproblemen in Somalië van essentieel belang. Dit vereist dat een functionerende staat in het leven wordt geroepen, die wetten kan handhaven en ten minste basale diensten kan aanbieden. Op middellange tot lange termijn zijn goed bestuur (met inbegrip van institutionele opbouw), veiligheid, onderwijs en economische ontwikkeling noodzakelijke voorwaarden om een einde te maken aan de aantrekkingskracht die de piraterij nu op Somaliërs uitoefent.

Wat de veiligheid betreft is snel optreden essentieel. Daarbij is, zoals u weet, een sleutelrol weggelegd voor de Afrikaanse Unie, niet het minst via AMISOM, de missie van de Afrikaanse Unie ter beveiliging van de federale overgangsregering in Mogadishu. Door middel van de Vredesfaciliteit voor Afrika levert de Europese Unie een belangrijke bijdrage aan AMISOM en verstrekt zij middelen ter ondersteuning van de troepen van de Afrikaanse Unie. De overeenkomst over de nieuwe bijdrage van zestig miljoen euro is zojuist afgerond. Deze maakt deel uit van een toezegging die de Commissie in april van dit jaar heeft gedaan tijdens de conferentie in Brussel. In het document over de gezamenlijke strategie voor 2008-2013 wordt de bijstand van de Commissie aan Somalië vastgesteld. Concreet gesproken beschikt het EG-steunprogramma voor Somalië voor de periode 2008-2013 over een begroting van in totaal 215,4 miljoen euro uit het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF).

Operatie Atalanta, de eerste marineoperatie van de EU, is binnenkort één jaar oud. Deze operatie is een succes niet alleen omdat zij piraten afschrikt maar ook omdat de zeevaartgemeenschap zich daarmee beter bewust wordt van de beste beschermingsmaatregelen. Toch weten we allemaal dat er nog veel meer moet gebeuren. Naast de operatie Atalanta zet de Commissie het stabiliteitsinstrument – dat een financieel instrument is – in ter ondersteuning van het Keniaanse rechtssysteem omdat Kenia – zoals de voorzitter van de Raad zojuist heeft gezegd – de vervolging van opgebrachte, tijdens de operatie aangehouden piraterijverdachten op zich heeft genomen en het noodzakelijk is dat deze niet onbestraft blijven. Deze steun aan de Keniaanse rechterlijke macht omvat in zekere zin een mengsel van maatregelen voor capaciteitsopbouw voor gerechtelijke vervolging, voor politieke, rechterlijke en gevangenisdiensten. Het programma wordt uitgevoerd via het Bureau voor drugs- en misdaadbestrijding van de Verenigde Naties en kost 1,75 miljoen euro.

In breder verband is regionale maritieme capaciteitsopbouw ook een belangrijk aspect van het waarborgen van de veiligheid in het gebied. De Commissie steunt de uitvoering van de zogenoemde gedragscode van Djibouti van de Internationale Maritieme Organisatie, eveneens door middel van het stabiliteitsinstrument. Een programma gericht op bepaalde kritieke zeevaartroutes, waaronder de regio van de Hoorn van Afrika en de Golf van Aden, bevordert de totstandkoming van een regionaal maritiem opleidingscentrum in Djibouti. Dit centrum zal werken aan de capaciteitsopbouw en opleiding van maritiem administratief personeel,

functionarissen en kustwachters in de regio, inclusief het gebied van Somalië, Puntland en Somaliland, voor zover haalbaar. Een regionaal informatiecentrum in Sana'a (Jemen) is eveneens aangewezen voor financiële steun in 2009. De eerste fase van dit programma is al van start gegaan en er zijn technische haalbaarheidsstudies begonnen.

Laat ik voordat ik afsluit nog een ander belangrijk punt aansnijden. De Commissie werkt aan de opzet van een geïntegreerd maritiem beleid – met een externe dimensie – en aan geïntegreerde sector- en grensoverschrijdend maritieme surveillances om meer informatie te verzamelen over alle activiteiten op zee die gevolgen hebben voor onder meer de maritieme veiligheid, maar ook voor de rechtshandhaving in het algemeen.

Het huidige Zweedse voorzitterschap heeft een belangrijke inspanning geïnitieerd om de samenhang tussen de pijlers van het maritieme EU-beleid te waarborgen en een koppeling te garanderen tussen het optreden van de Gemeenschap en het werk dat in het kader van de tweede pijler wordt ontplooid, met name door het Europees Defensieagentschap. Wij zijn ervan overtuigd dat geïntegreerde maritieme surveillances grote mogelijkheden bieden voor ondersteuning van de EU-operaties tegen piraterij, omdat de autoriteiten op zee met de gegevens van de maritieme surveillances, afkomstig uit verschillende bronnen, beter overwogen beslissingen kunnen nemen en doeltreffender kunnen optreden.

Al deze verschillende onderdelen van onze activiteiten, die ook zijn geschetst in de resolutie van het Europees Parlement van afgelopen oktober, vormen de bijdrage van de Commissie aan de strijd tegen piraterij.

Cristiana Muscardini, *namens de PPE-Fractie*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, minister, commissaris, dames en heren, wij zijn zeer voldaan over de verlenging van de operatie Atalanta.

Sinds ongeveer tien jaar tracht ik me bezig te houden met het probleem Somalië en ik kan niet ontkennen dat het optreden van de Europese Unie te vaak niet tijdig genoeg is geweest.

De situatie in Somalië wordt elke dag dramatischer, zowel wat betreft de aspecten van het internationale terrorisme als die van de piraterij en de menselijke tragedie van miljoenen mensen, vooral vrouwen en kinderen, die geweld ondergaan, elke dag met honger te maken hebben en maar al te vaak gedwongen zijn om elders hun heil te zoeken en te vluchten, door de woestijn, richting Europese kust.

Tegelijk met de strijd tegen terrorisme is het noodzakelijk om initiatieven te ontplooiën die weer hoop aan de economie van de regio geven, maar ook om de situatie in de vluchtelingenkampen in Libië door Europese zijde te laten controleren. Daar wordt vaak melding gemaakt van zeer ernstige situaties van geweld en schendingen van de mensenrechten, vooral als het om Somalische vrouwen gaat.

Tijdens de door de PPE-Fractie georganiseerde hoorzitting heeft de permanente vertegenwoordiger van de federale overgangsregering van Somalië bij de Verenigde Naties, de heer Yoesoef Mohammed Ismail Bari-Bari, eraan herinnerd dat Somalië verder is verpauperd door de frauduleuze visserij voor zijn kust en dat veel piraten ook voormalige vissers zijn, die geen gerechtigheid en aandacht hebben gekregen.

Een krachtige strijd tegen het terrorisme is dus noodzakelijk, maar er moet ook gestreden worden voor gerechtigheid, hoop en economische hulp aan een land dat is gemarteld door jaren van oorlog.

Roberto Gualtieri, *namens de S&D-Fractie*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, door middel van dit debat en de resolutie die we morgen zullen aannemen wil de Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement haar krachtige steun betuigen aan de inspanning van de Europese Unie om de piraterij te bestrijden. Tegelijkertijd wil zij haar bezorgdheid uiten over de dramatische situatie in Somalië, die een actie ter bevordering van de stabiliteit van het land om de oorzaken van de piraterij bij de wortels aan te kunnen pakken nog noodzakelijker en urgenter maken.

De operatie Atalanta is een succesverhaal: het heeft het vervoer van driehonderdduizend ton voedselhulp gefaciliteerd en de veiligheid in de Golf van Aden voor de gehele scheepvaart vergroot, waarmee het de potentie en de toegevoegde operationele en politieke waarde van het EVDB aantoont.

Tegelijkertijd is een grotere inspanning van Europa noodzakelijk, zij aan zij met de Afrikaanse Unie, ter ondersteuning van het Djiboutiprocess. Daarom betuigen we onze steun aan een mogelijke EVDB-missie in Somalië, waarvan de behandeling is begonnen in de Raad, ook al zijn we ons bewust van de moeilijkheden en de risico's.

We hopen dus dat alle fracties door middel van amendementen en dit debat zullen bijdragen aan het versterken van deze boodschap, in plaats van toe te geven aan de verleiding om een dramatische situatie als die in Somalië te gebruiken als instrument voor politieke twisten binnen enkele landen die niets met dit debat en het werk van het Parlement te maken hebben.

Izaskun Bilbao Barandica, *namens de ALDE-Fractie*. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, om een eind te maken aan de piraterij moeten we de democratische en sociale ontwikkeling van Somalië ondersteunen. Maar daarnaast willen we dat de Europese vissersboten die in de zuidelijke Indische Oceaan vissen, in het kader van operatie Atalanta worden beschermd tegen aanvallen van piraten, net als koopvaardij schepen. We willen dat ze worden geëscorteerd door militaire vaartuigen, omdat dit de meest doelmatige en minst dure oplossing is, die bovendien wordt aanbevolen door de Internationale Maritieme Organisatie. Ook moeten gearresteerde piraten worden berecht in landen in de regio, zoals is voorzien in de overeenkomst van maart 2008 met Kenia en de Seychellen.

En dit alles omdat de vissers vanwege hun grotere kwetsbaarheid een reëel en steeds groter risico lopen om in dat gebied te worden aangevallen en gegijzeld, omdat het Parlement dit probleem al een jaar geleden aan de orde heeft gesteld, en zelfs de Commissie heeft erkend dat er in dit opzicht niets is gedaan, terwijl de piraten aanvallen zijn blijven uitvoeren.

Het meest recente slachtoffer, de *Alakrana*, is bijna vijftig dagen lang gekaapt geweest. En in de derde plaats omdat deze schepen daar legaal en in internationale wateren vissen, op grond van een Europese visserijovereenkomst en onder toezicht van de bevoegde autoriteiten.

Daarom moeten we de bescherming tot dit soort schepen uitbreiden.

Reinhard Bütikofer, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, minister, commissaris, de Europese Unie levert met operatie Atalanta een succesvolle bijdrage aan de veiligheid in de regio van de Hoorn van Afrika, en we moeten hiermee doorgaan. De gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de EU gaat echter verder. Daartoe behoort ook dat zij niet de andere kant op mag kijken wanneer de belangen van Somalië bijvoorbeeld door illegale export van giftig afval of illegale visvangst worden geschaad, en daarom moeten in dergelijke gevallen ook consequent maatregelen worden genomen.

De resolutie waarover wij morgen stemmen, bewandelt twee wegen die wij niet willen gaan. Het is verkeerd om het Atalanta-mandaat nu te willen veranderen, zowel wat de uitbreiding van het operatiegebied betreft, als wat betreft de poging van collega's in dit Parlement om het mandaat naar de visserij uit te breiden. Wij willen het mandaat houden zoals het is.

Ten tweede is het zeer betwistbaar om nu een slecht gefundeerde EVDB-opleidingsmissie te beginnen, als helemaal niet vaststaat of deze wel een bijdrage kan leveren aan de staatsopbouw in Somalië. Ons beleid moet zijn: omzichtigheid in plaats van haast!

Willy Meyer, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, we zijn het volledig eens met het eerste deel van de toespraak van de commissaris, mevrouw Ferrero-Waldner. Dat is het probleem, dat is de achterliggende oorzaak van het probleem, en zolang we die achterliggende oorzaak niet wegnemen zal een militaire oplossing, zowel op zee als op het land, niet mogelijk zijn. Een oplossing op zee voor de piraterij is niet mogelijk – de functionaris die verantwoordelijk is voor operatie Atalanta heeft daar gisteren een heel duidelijke verklaring over afgelegd. De Verenigde Staten hebben het geprobeerd, een militaire operatie op land, en die is mislukt.

Daarom is alles wat de ontwikkelingssamenwerking en het vinden van een oplossing voor het bestuur van dat land vertraagt een vergissing. Een militaire oplossing is niet mogelijk, maar het privatiseren van bepaalde functies van de strijdkrachten, zoals de Spaanse regering heeft gedaan, is evenmin een oplossing. Het vervangen van legers door medewerkers van particuliere beveiligingsbedrijven, met oorlogsbewapening, is niet de oplossing. Nee, dat is niet de oplossing. De oplossing is dat er een eind wordt gemaakt aan *alle* vormen van piraterij: aan de piraterij in Somalië, maar ook aan de buitenlandse piraterij die de territoriale wateren van Somalië uitput.

Niki Tzavela, *namens de EFD-Fractie*. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, volgens internationale waarnemers kan het probleem van de piraterij alleen worden opgelost als het land politiek stabiel wordt. Wij hopen allen dat dit mogelijk zal zijn. Ik spreek vooral voor de Grieken, daar de Griekse koopvaardij hard getroffen wordt door de piraterij in het gebied.

Mevrouw de commissaris, u hebt mij aangenaam verrast. Alle informatie die wij tot nu toe hadden uit de internationale media en uit andere bronnen, betroffen de vorderingen bij de militaire operaties. U hebt mij dus ontwapend, want ik wilde u de volgende vraag stellen: welke vorderingen zijn tot nu toe gemaakt bij het politieke optreden in het land. Wij concentreren ons nu immers op het besef dat voor een oplossing van het probleem politieke stabiliteit noodzakelijk is in Somalië. Ik dank u voor de informatie. Ik denk dat het nuttig zou zijn gedetailleerde informatie te verschaffen aan zowel het Europees Parlement als de media die zich bezig houden met het vraagstuk van een politieke interventie.

Luis de Grandes Pascual (PPE). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, commissaris Ferrero, geachte vertegenwoordiger van de Raad, Spanje heeft onlangs een betreurenswaardig voorval meegemaakt waarin de hele bemanning van het gekaapte schip de *Alakrana* werd onderworpen aan chantage, vernederingen en talloze risico's.

In Spanje wordt de regering van Spanje ter verantwoording geroepen, en dat is ook de juiste plaats daarvoor. Hier gaan we het hebben over Europa en over meer Europa. En daarom moet worden gezegd dat na een jaar aandringen op diplomatie en een gedecideerde houding de balans positief is.

Maar operatie Atalanta is niet voldoende. Die operatie moet worden uitgebreid en flexibeler worden gemaakt, zodat het mogelijk wordt om niet alleen de route waarlangs humanitaire hulp wordt vervoerd te beschermen, maar ook de communautaire vissers- en koopvaardij schepen. Die moeten beschermd worden, en daarom vragen we in de morgen aan te nemen resolutie een aantal duidelijke uitspraken van het Europees Parlement en de instellingen.

We willen een krachtig 'ja' tegen de vastberaden houding van de lidstaten die hun schepen beschermen door hun strijdkrachten in te zetten, niet alleen om de piraten te ontmoedigen, maar indien nodig ook om piratenacties de kop in te drukken. We moeten 'nee' zeggen tegen het inhuren van particuliere beveiligingsbedrijven, dat volgens de Internationale Maritieme Organisatie het risico van onnodig geweld met zich meebrengt, 'nee' tegen de amateuristische en passieve houding van regeringen, die ervoor zorgt dat piraterij gemakkelijk is, en we moeten 'ja' zeggen tegen diplomatie, 'ja' tegen het geven van hulp aan Somalië, en 'nee' tegen ongefundeerde beschuldigingen van illegale visserij.

De communautaire schepen leven bij het vissen onze internationale overeenkomsten na. Zij vissen legaal en moeten beschermd worden. De instellingen van de Gemeenschap zijn daartoe verplicht.

Saïd El Khadraoui (S&D). - De complexe en gevaarlijke situatie in Somalië en de gevolgen hiervan voor de stabiliteit in de regio baren ons allemaal zorgen. Door de activiteiten van de piraten en de gevolgen hiervan voor de scheepvaart in een brede zone rondom Somalië is ondertussen de hele wereld getuige van hun problemen. Dit oplossen vraagt natuurlijk om een integrale aanpak, zoals ook mevrouw de commissaris voordien heeft gezegd.

Ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om onze appreciatie uit te drukken voor het uitstekende werk van de Atalanta-missie tot op heden. Dat is belangrijk, want voor de internationale handel en het transport van goederen is de bereikbaarheid van deze zone cruciaal. Wij wensen dat de zeelieden van de koopvaardij schepen, maar natuurlijk ook de vissers die daar werken, hun werk op een veilige manier kunnen doen. Dat vinden wij essentieel. Laten wij dan ook het werk van deze missie verder ondersteunen, laten wij uiteraard ook onderzoeken of wij nog meer kunnen doen en, zoals de commissaris terecht zei, laten wij effectief op verschillende fronten tegelijkertijd het probleem bij de wortels aanpakken.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, Somalië bevindt zich zeker in een voortdurende noodtoestand, omdat er in het land al bijna twintig jaar geen regering is. We moeten als EU helpen om deze situatie te veranderen. Daarom steunen we het werk van de Commissie, maar we zijn zeer sceptisch over de nieuwe EVDB-missie en het plan om tweeduizend soldaten voor de overgangsregering in Somalië te trainen.

Wat is nu eigenlijk het doel van deze missie? Wat is het algemene beleid ten aanzien van Somalië? Wat is de meerwaarde ten opzichte van de huidige Amerikaanse en Franse opleidingsprojecten? We zien niet hoe deze missie kan bijdragen aan de staatsopbouw. Welke legitimiteit heeft deze overgangsregering? Waarom geven we haar onze steun en geloven we dat de soldaten haar zullen helpen? Hoe kunnen we voorkomen dat de soldaten – als ze eenmaal getraind zijn – zich opnieuw bij de warlords aansluiten? We vinden dat er rond deze missie nog veel te veel vragen bestaan en dat het nu nog te vroeg is om daadwerkelijk aan de planning te beginnen. Vooral zie ik niet in welke meerwaarde de EU kan bieden en meen ik dat de middelen beter besteed kunnen worden aan andere projecten, waar de Commissie nu al mee bezig is.

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, wanneer we willen begrijpen wat er gebeurt in de wateren van de Indische Oceaan moeten we het onderwerp piraterij op een verantwoordelijke manier tegemoet treden, zonder demagogie en zonder te vervallen in partijpolitieke spelletjes, ondanks de betreurenswaardige opmerkingen die ik hier heb gehoord van een collega, die zijn interventie gebruikte om de Spaanse regering aan te vallen. Een Spaanse regering die, als ik het me goed herinner, aan de basis heeft gestaan van de operatie Atalanta die we vandaag zo prijzen. En het is evident dat deze operatie niet voldoende is en dat ze moet worden versterkt.

Daarom wil ik de Raad verzoeken om deze operatie te versterken, om het gebied waarin de operatie bescherming biedt uit te breiden, om meer geld vrij te maken voor deze operatie en om de operatie meer bevoegdheden toe te kennen, bijvoorbeeld het bewaken van de havens van waaruit de schepen die de piraten gebruiken opereren. Maar het is evident dat Atalanta niet het enige mechanisme kan zijn om het probleem in Somalië op te lossen. En daarom vraag ik hier dat er gezocht wordt naar een gemeenschappelijke strategie voor Somalië, waarin ook samenwerking en een politieke dialoog met de federale overgangsregering een plaats moeten krijgen.

Ik verzoek de Raad ook om parallel aan Atalanta een nieuwe operatie in gang te zetten, die bijdraagt aan de opleiding en uitrusting van de veiligheidsmachten van de federale regering van Somalië en tegelijk de eerbiediging van de mensenrechten en de toepassing van de wet versterkt.

(Spreekster verklaart zich bereid om een "blauwe kaart"- vraag krachtens (artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

Luis de Grandes Pascual (PPE). - (ES) Vindt de geachte afgevaardigde het onverantwoordelijk om te zeggen dat Spanje de plaats is waar de Spaanse regering ter verantwoording moet worden geroepen en dat we het hier over Europa en Europese maatregelen voor de versterking van Atalanta moeten hebben?

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). - (ES) Mijnheer Grandes, probeert u geen spelletjes te spelen. Wat ik onverantwoordelijk vind is dat u uw interventie gebruikt om de regering van Spanje van opzij aan te vallen.

Georgios Papanikolaou (PPE). - (EL) Mevrouw de Voorzitter, het is een feit dat de Somalische piraten een bedreiging vormen voor de internationale scheepvaart. Deze piraterij heeft niet alleen gevolgen voor de kosten en de geloofwaardigheid van het zeevervoer maar belet vooral de internationale humanitaire hulpverlening aan Somalië, waardoor de ernstige voedselcrisis in het land alleen maar erger wordt. Ik moet er evenwel op wijzen dat landen met een lange traditie in de koopvaardij, zoals Griekenland en andere Middellandse-Zeelanden, bijzonder hard getroffen worden. Ik begrijp dat de EU-missie voor de bescherming van het zeegebied bij de Hoorn van Afrika een belangrijke stap is, maar wij moeten wel beseffen dat de verschijnselen die vroeger alleen tot onze fantasiewereld behoorden en in films te zien waren – toen ik klein was las ik daar graag verhalen over – nu voor onze deur gebeuren en een zichtbaar gevaar, een realiteit zijn geworden. Daarom moeten wij onze inspanningen coördineren en nog meer druk uitoefenen op de Raad en de Commissie opdat zij nog meer politieke initiatieven nemen.

Josefa Andrés Barea (S&D). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, voor Spanje is het onderwerp piraterij erg belangrijk, omdat onze vissersschepen er ook door worden getroffen, en ik wil de vissers en de reder van de *Alakrana* en de Spaanse regering feliciteren met de bevrijding van het schip en alle inspanningen die daarvoor zijn verricht.

Vissersschepen zijn een doelwit van de piraten en het is duidelijk dat ze voor de piraten een onweerstaanbare kans vormen om losgeld te vragen. Zoals de Raad heeft gezegd, hebben de piraten hun werkwijze gemoderniseerd, zowel op land als op zee. Hun activiteiten zijn winstgevend, en de lidstaten moeten daar een antwoord op vinden.

Operatie Atalanta is een succes. Ook de commissaris heeft gewezen op het grote aantal activiteiten dat is uitgevoerd, belangrijke activiteiten, maar operatie Atalanta moet worden uitgebreid en verbeterd. De vissersschepen moeten worden beschermd, waardoor ze minder kwetsbaar worden, en het gebied waarin ze worden beschermd moet worden uitgebreid.

Maar vooral hebben we een oplossing op de grond nodig, want daar ligt de oorzaak van het probleem. Zoals de Commissie heeft gezegd, is er democratische stabiliteit nodig. We vragen de Commissie of ze bereid is een top over piraterij in het gebied te organiseren, om oplossingen te vinden voor wat er op zee gebeurt.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). - (ES) Ook ik ben logischerwijs blij met de goede afloop van de zaak-*Alakrana*, maar ik vrees dat dit helaas niet de laatste kaping zal zijn. Laten we niet vergeten dat, zoals

al is gezegd, piraterij wordt gevoed door armoede, maar ook door de gebreken van en de lacunes in een systeem dat niet werkt.

Hoewel het triest en betreurenswaardig is dat er zeelieden worden gegijzeld, mensen die uiteindelijk alleen maar hun werk doen, is het ook triest en betreurenswaardig dat er gebruik wordt gemaakt van het ontbreken van een effectieve overheid, niet alleen in Somalië, maar in het hele gebied, om illegaal te vissen of verontreinigend afval in de wateren van Somalië te dumpen. Want dat is helaas gebeurd, mijnheer de Grandes Pascual.

We veroordelen elke vorm van piraterij, zonder enige twijfel, maar de strijd tegen dit verschijnsel vereist meer dan alleen soldaten en huurlingen. Het reduceren van die strijd tot het inzetten van militaire middelen kan zelfs contraproductief werken, aangezien het conflict hierdoor op een zorgwekkende manier zou kunnen escaleren, vooral omdat we weten dat sommige rederijen, juist om hun aanwezigheid in het gebied te maximaliseren, te grote risico's nemen en zich te ver van de beschermde zones begeven, wat logischerwijs risico's met zich meebrengt die altijd moeilijk te beheersen zijn.

Carmen Fraga Estévez (PPE). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, hoewel er illegaal wordt gevist in de Indische Oceaan, kan dit etiket nooit op de communautaire vloot worden geplakt, zoals enkele personen hier hebben proberen te doen. Ik ga het volgende zeggen: de activiteiten van de communautaire vloot zijn volstrekt legaal, want ze vinden plaats op basis van licenties in het kader van de visserijovereenkomst tussen de Europese Unie en de Seychellen en onder toezicht van de Commissie voor de tonijnvisserij in de Indische Oceaan, die de tonijnvisserij in deze wateren reguleert en beheert.

In de tweede plaats zijn alle communautaire schepen uitgerust met een systeem voor controle per satelliet, waardoor ze in real-time en op elk moment kunnen worden gelokaliseerd door de militaire en visserijautoriteiten.

In de derde plaats zijn er ook waarnemers aan boord en houdt de communautaire vloot zich aan strikte regels met betrekking tot het verstrekken van informatie over de visserijactiviteiten, onder meer door het bijhouden van logboeken, het afstaan van vangstmonsters en het verbod op overladen op volle zee.

En tot slot is de hele communautaire vloot naar behoren ingeschreven in het regionale vlootregister van de Commissie voor de tonijnvisserij in de Indische Oceaan, en ik zou graag willen dat de Commissie en de Raad bevestigen dat de Europese vloot die in deze wateren vist dat op volkomen legale wijze doet.

Janusz Władysław Zemke (S&D). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag mijn dank uitspreken en ik wil allereerst zeggen dat we naar mijn mening vandaag zeer goede en betrouwbare informatie hebben gekregen van zowel de heer Bildt als de commissaris. Deze informatie laat zien dat de inspanningen van de Europese Unie met name gericht zijn op twee gebieden. Het eerste is humanitaire hulp, het tweede is militair ingrijpen, en deze twee gebieden van activiteit worden gelukkig steeds effectiever. Ik wil echter het volgende vragen: moeten we niet ten minste hetzelfde belang hechten aan het opbouwen van de staat in Somalië, omdat het een land is zonder behoorlijk bestuur? Moeten we niet ook de lokale politie en een basislegermacht opbouwen? Naar mijn mening zal het, als dit derde gebied niet op dezelfde manier wordt behandeld als de andere twee gebieden, moeilijk worden om op de lange termijn succesvol te zijn.

Carl Bildt, fungerend voorzitter van de Raad. - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik zal het heel kort houden. Somalië is een groot probleem. Het is al twintig jaar een groot probleem. We hebben gesproken over piraterij, maar laten we de rampzalige humanitaire situatie niet vergeten. Laten we het probleem van de terroristen niet vergeten en laten we de instabiliteit van de regio niet vergeten.

Op den duur moeten we proberen dat allemaal op te lossen, maar laten we ook realistisch zijn. De internationale gemeenschap, de Verenigde Naties en anderen worstelen al heel lang met Somalië. De resultaten zijn tot nu toe tamelijk beperkt. Wij zijn op dit terrein vrij laat actief geworden met pogingen om een oplossing te vinden voor Somalië, maar we proberen bepaalde dingen te doen.

Atalanta hebben we allemaal tot een succes uitgeroepen, maar laten we niet denken dat die operatie alle problemen kan oplossen. Wanneer we spreken over uitbreiding naar de Indische Oceaan, hebben we het over echt enorme gebieden. Zelfs als we alle marine-eenheden van alle landen van de Europese Unie zouden inzetten, zou absoluut succes niet verzekerd zijn.

Bovendien krijgen sommige van deze piraten natuurlijk ook geld toegestoken, waardoor ze kunnen investeren in nog meer middelen. Dat maakt het probleem tot een tamelijk grote uitdaging.

Dat is geen reden om niet te doen wat we kunnen. Onder voorbehoud van alle moeilijkheden moeten we proberen de federale overgangsregering steun te bieden.

Dit proberen we te doen met verschillende opleidingsprogramma's. Is er een garantie dat deze aanpak succes zal hebben? Nee, maar het enige waar we absoluut zeker van kunnen zijn is dat we geen succes zullen hebben als we het niet eens proberen. Als we het proberen, is er ten minste de mogelijkheid dat we een positieve bijdrage leveren. En als we niets anders hebben bijgedragen, zijn we er in elk geval in geslaagd de leveringen van het Wereldvoedselprogramma veilig te stellen voor de hongerende en lijdende bevolking van Somalië. Dat is op zich al iets om trots op te zijn.

Benita Ferrero-Waldner, *lid van de Commissie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik weet heel goed dat dit een zaak is die in sommige lidstaten heel belangrijk is vanwege de slachtoffers die er gevallen zijn door de problemen daar. Onze Griekse collega die me een vraag heeft gesteld die ik wilde beantwoorden, is hier niet meer aanwezig, maar ik wilde uitleggen wat we hebben gedaan en waarom ik heb gezegd dat er enig succes is geboekt.

Zoals onze voorzitter heeft gezegd, is er een zogenoemd Djiboutiproces geweest, alsmede de internationale contactgroep waarvan de Commissie deel heeft uitgemaakt en waarin onze oud-collega Louis Michel, die nu lid is van het Europees Parlement, heel hard heeft geijverd voor hulp en steun aan de overgangsregering. Die regering is nog steeds de meest aangewezen instantie om enige stabiliteit te brengen in Somalië. Dat is onze eerste en belangrijkste opgave en we zullen die moeten uitvoeren met diplomatieke en politieke steun.

Dan moeten we de schepen en alle opvarenden helpen en beschermen. Dan moeten we ook doen wat ik al eerder zei – de laatste spreker heeft me misschien eerder daarover horen spreken. Ik heb gezegd dat institutionele opbouw, capaciteitsopbouw, ondersteuning van het wettelijke proces, hulp aan de bevolking, absoluut fundamenteel zijn. Alleen dan, als er meer stabiliteit in het land is en er stappen zijn ondernomen om de armoede uit te roeien, kan dat alles worden gerealiseerd. Het is dus echt een heel complex proces.

Om afgezien daarvan ook hulp te kunnen bieden, geven we concrete steun aan 29 projecten ter waarde van meer dan vijftig miljoen euro, een enorm bedrag voor deze mensen, waarmee bestuur, veiligheid en maatschappelijke organisaties worden gesteund, alsmede het verzoeningsproces en de institutionele opbouw. Het uiteindelijke doel is de vorming van een functionerende staat die de Somalische bevolking kan dienen en waarbinnen we ook het terrorisme moeten bestrijden. Het terrorisme is helaas erg diep geworteld in dit gebied waar vrijwel geen staatsgezag bestaat, dus we staan voor een bijzonder zware opgave.

Iemand vroeg of er in de toekomst een top over piraterij kan worden gehouden. Wij als Commissie zouden daar zeker niet tegen zijn, maar ik denk dat dit moet worden besloten door de lidstaten en dat dit misschien in het bijzonder een zaak is voor het komende Spaanse voorzitterschap. Als het belangstelling heeft, zou het inderdaad een top kunnen organiseren.

De Voorzitter. – Er zijn zes ontwerp-resoluties⁽³⁾ ingediend overeenkomstig artikel 110, lid 2, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen, donderdag 26 november 2009, plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Alain Cadec (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, ik wil graag mijn onvoorwaardelijke steun aan deze resolutie geven, omdat zij de relevantie van operatie Atalanta en het welslagen ervan onderstreept. Ik ben me er terdege van bewust dat het gaat om een immense taak, gezien de grote omvang van het betrokken gebied, maar ik zou graag zien dat de Europese vissersboten die in het gebied werken, als zeer kwetsbare schepen worden beschouwd en daarom speciale bescherming krijgen. Ze dienen derhalve in categorie 3 te worden ingedeeld.

Met name tonijnvissersboten zijn bijzonder kwetsbaar, omdat zij enerzijds een zeer laag vrijboord hebben en anderzijds tijdens het vissen met de zegen stil liggen en niet kunnen manoeuvreren: dat wil zeggen, vier tot vijf uur lang. In die periode zijn ze dus een gemakkelijke prooi voor piraten. Deze bijzondere omstandigheid

⁽³⁾ Zie notulen

rechtvaardigt dit speciale verzoek. Overigens wijs ik erop dat deze indeling in het kader van operatie Atalanta boven op de Franse en Spaanse beschermingsmaatregelen komt die aan boord van de schepen gelden.

Filip Kaczmarek (PPE), schriftelijk. – (PL) De Commissie en de Raad hebben gelijk. Het enige mogelijke antwoord op de situatie in Somalië is een brede aanpak van het conflict daar, met gecoördineerd optreden van alle partijen die zich inzetten voor stabiliteit in de regio en het uitbannen van piraterij. Onze onmiddellijke doelstelling als het gaat om het probleem van de uitbanning van piraterij moet natuurlijk de voortzetting van operatie Atalanta zijn. Hierbij moet zelfs het mandaat worden uitgebreid, zodat vissers ook beschermd worden. Ik begrijp niet waarop bepaalde leden van dit Parlement de vissers niet willen beschermen. Als we handels- en toeristenvaart en schepen met voedselhulp beschermen, moeten we ook al het mogelijke doen om te zorgen dat vissers hun werk veilig kunnen doen.

Tegelijkertijd mogen we de langetermijndoelstelling niet uit het oog verliezen, die een voorwaarde is om een blijvende oplossing voor het probleem van piraterij te kunnen vinden. Ik heb het dan over vrede, stabiliteit, de uitbanning van armoede en de ontwikkeling van het land. Op de lange termijn moeten we ons daarom richten op:

- versterking van de AMISOM-missie,
- strikte handhaving en uitvoering van het wapenembargo tegen Somalië,
- stabilisering van het land door middel van een gecoördineerde en uitgebreide actiestrategie voor de Europese Unie, de Afrikaanse Unie en de VS,
- streven naar blijvende vredesovereenkomsten tussen de partijen en
- ondersteuning van de opbouw van staatsinstellingen die in het hele land actief zijn.

15. Rookvrije ruimten (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het debat over de mondelinge vraag (O-0119/2009) van Edite Estrela, namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, aan de Raad: Rookvrije ruimten (B7-0225/2009).

Edite Estrela, auteur. – (PT) Ik wil om te beginnen de schaduwrapporteurs van alle fracties bedanken voor hun medewerking en inzet. Daardoor is het mogelijk geworden om in zo'n kort tijdsbestek een gezamenlijke resolutie te presenteren. Ik wil daarnaast het secretariaat van de Commissie energie, milieubeheer en volksgezondheid, het secretariaat van mijn eigen fractie en mijn assistent bedanken voor hun ondersteuning. Iedereen heeft heel goed gewerkt.

Namens de Commissie milieubeheer wil ik eerst aangeven dat ik het jammer vind dat het Zweeds voorzitterschap besloten heeft dit dossier af te ronden zonder het verslag van het Europees Parlement af te wachten. Een dergelijke werkwijze houdt een gebrek aan respect in voor de door de Europese burgers gekozen vertegenwoordigers. Daarom vraag ik de fungerend voorzitter namens de Commissie milieubeheer het volgende: kan de Raad bevestigen dat hij van plan is met betrekking tot dit onderwerp conclusies te formuleren tijdens de voor 1 december 2009 geplande vergadering, en zulks in weerwil van de agenda van het Europees Parlement? Waarom heeft de Raad zo'n haast met het aannemen van een aanbeveling? Waarom niet eerst het standpunt van het Europees Parlement afwachten? Het Parlement is geraadpleegd over het voorstel van de Commissie – is de Raad nu bereid om bij het formuleren van zijn conclusies rekening te houden met het standpunt van het Parlement?

Het moet in ieder geval duidelijk zijn dat de Commissie milieubeheer zich aansluit bij de strekking van deze aanbeveling. Tabaksgebruik blijft immers de belangrijkste veroorzaker van ziektes en de belangrijkste doodsoorzaak in de Europese Unie. De Commissie milieubeheer zou het daarom op prijs hebben gesteld als er rekening was gehouden met haar agenda. Dan zouden we in het Parlement een diepgaande discussie hebben kunnen voeren om zo tot een goed onderbouwd standpunt te komen.

Blootstelling aan tabak in de leefomgeving, ook wel passief roken genoemd, is een belangrijke factor bij het ontstaan van ziekten, met de daaruit voortvloeiende arbeidsongeschiktheid. Het is ook een belangrijke doodsoorzaak in de Europese Unie. Niet zelf geïnhaleerde rook bevat meer dan 4 000 gasvormige en deeltjescomposieten, waaronder in ieder geval 69 kankerverwekkende substanties en heel veel gifstoffen. Er is geen veilig niveau voor de blootstelling aan dit type rook. Volgens de voorzichtigste schattingen sterven

er elk jaar duizenden en duizenden mensen aan de gevolgen van passief roken, hetgeen een hele zware belasting voor de economie inhoudt, hetzij direct, in de vorm van medische kosten, hetzij indirect, in de vorm van productiviteitsverlies.

De afgelopen jaren is in een aantal lidstaten veel vooruitgang geboekt bij het creëren van rookvrije ruimten. Tot op heden heeft meer dan een derde van de lidstaten een breed scala wetgevende maatregelen uitgevaardigd om roken op het werk en in openbare ruimten te verbieden. Er blijven binnen de EU echter nog grote verschillen bestaan met betrekking tot het niveau van bescherming tegen blootstelling aan tabaksrook. Werknemers in de horeca, bijvoorbeeld, vormen een bijzonder kwetsbare beroepsgroep, omdat de concentratie van tabaksrook in bars en restaurants heel hoog is en er in de meeste lidstaten geen algemene bescherming bestaat.

Op het niveau van de EU zijn er tot nu toe verscheidene resoluties en aanbevelingen gewijd aan rookvrije ruimten. Die zijn echter niet bindend, en ze bevatten geen gedetailleerde richtsnoeren voor het opzetten van zulke ruimten. Dit onderwerp komt ook aan de orde in het kader van een aantal richtlijnen over gezondheidszorg en bescherming van de beroepsbevolking, maar slechts indirect, of op een zodanige wijze dat onvoldoende bescherming wordt gegarandeerd.

Ik wijs verder op de Kaderovereenkomst van de WHO over tabaksontmoediging, dat tot nu toe door 26 lidstaten en de Gemeenschap is geratificeerd. Artikel 8 van die overeenkomst verplicht alle ondertekenende partijen ertoe een efficiënte bescherming tegen blootstelling aan tabaksrook te garanderen – op het werk, in gesloten openbare ruimten en in het openbaar vervoer.

Wij menen dat alleen een totaal verbod op roken in gesloten werkomstandigheden – waaronder de horeca, openbare gebouwen en het openbaar vervoer – volstaat om de gezondheid van werkers en niet-rokers te garanderen. Zo'n verbod zal rokers aanmoedigen om het roken op te geven.

Ter afsluiting spreek ik de hoop uit dat de Raad rekening zal houden met deze resolutie, die – naar wij hopen – morgen door het Europees Parlement zal worden aangenomen.

Åsa Torstensson, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, op 1 juli 2009 diende de Commissie haar voorstel in voor een aanbeveling van de Raad betreffende rookvrije ruimten, gebaseerd op artikel 152, lid 4 van het EG-Verdrag. Het hoofddoel van dat voorstel bestaat erin om artikel 8 van de Kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van tabaksgebruik uit te voeren. Artikel 8 gaat over bescherming tegen blootstelling aan tabaksrook. Tot dusver is de overeenkomst door 26 lidstaten en ook door de gemeenschap geratificeerd.

Met het oog op het werkprogramma van het Zweedse voorzitterschap en om de overige instellingen voldoende tijd te geven om hun standpunt kenbaar te maken, riep de Raad het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's op 8 juli 2009 op om hun advies ten laatste op respectievelijk 26 november, 5 november en 8 oktober 2009 af te geven. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft zijn advies al aangenomen en het Comité van de Regio's heeft laten weten dat het niet van plan was om een advies af te geven. Ik heb begrepen dat het Europees Parlement van plan is zijn advies ten laatste in maart 2010 af te geven, wat ik betreurt. Dat is helaas te laat om de Raad de mogelijkheid te geven er rekening mee te houden. Dat heeft absoluut niets met gebrek aan respect van doen, integendeel.

Minister van Bejaardenzorg en Volksgezondheid, Maria Larsson, bevestigde op 2 september in de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid dat het de bedoeling van het Zweedse voorzitterschap is om de aanbeveling betreffende rookvrije ruimten voor het einde van het jaar vast te stellen. Momenteel wordt de tekst van de aanbeveling in de Raad besproken en we hebben tot dusver aanzienlijke vooruitgang geboekt. Ik ben er zeker van dat we ons doel om de aanbeveling tijdens de vergadering van de Raad van 1 december 2009 vast te stellen, zullen halen. De Raad is echter niet van plan om conclusies ter zake aan te nemen.

De Raad heeft de resolutie over het Groenboek "Op weg naar een rookvrij Europa: beleidsopties op EU-niveau" die het Europees Parlement op 24 oktober 2007 aannam, onder de loep genomen. In de resolutie riep het Parlement de lidstaten op om binnen twee jaar wetgeving over rookvrije ruimten vast te stellen. Veel lidstaten hebben nu zulke wetten aangenomen en verschillende andere werken eraan. Het Parlement was ook van mening dat het "rookvrij"-beleid zou moeten worden aangevuld met andere ondersteunende maatregelen. De Raad deelt die opvatting.

Ik ben blij dat ik de kans heb gekregen om het tijdplan van de Raad met betrekking tot de ontwerpaanbeveling betreffende rookvrije ruimten toe te lichten en ik zie ernaar uit om uw standpunten met betrekking tot deze kwestie te horen.

Theodoros Skylakakis, *namens de PPE-Fractie*. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, het besluit van de Raad om zijn voorstel inzake rookvrije ruimten razendsnel bij de lidstaten erdoor te krijgen zonder het Parlement voldoende tijd te geven om een standpunt te bepalen, is mijns inziens helemaal verkeerd. Wij reageren daarop met niet alleen de mondelinge vraag van vandaag maar ook een resolutie, die hopelijk morgen zal worden aangenomen en een goed compromis bevat waarin de grote meerderheid van het Parlement zich mijns inziens kan terugvinden. In deze resolutie staan heel veel nieuwe dingen. Wij van de Europese Volkspartij zijn er bijzonder trots op dat in de tekst de nadruk wordt gelegd op de bescherming van kinderen tegen passief roken. Dankzij ons voorstel en de instemming van de andere fracties was het mogelijk veel nieuwe overwegingen hierin op te nemen.

Ik noem bij wijze van indicatie de noodzaak bijzondere gevoeligheid te tonen voor kinderen en hen te beschermen. In tegenstelling tot volwassenen hebben kinderen immers niet de mogelijkheid om juridische, morele of zelfs ook psychologische instemming te betuigen met blootstelling aan tabaksrook. Ouders hebben de plicht hun kinderen te beschermen, maar daarbij hebben zij wel onze hulp nodig. Passief roken van kinderen is immers onvoldoende onderzocht en bijgevolg weet niemand, ook ouders niet, wat de gevolgen zijn van langdurige blootstelling van kinderen aan tabaksrook en in welke mate kinderen moeten worden beschermd.

Daarom is ons voorstel aan de Commissie om het probleem op pan-Europees niveau te onderzoeken en daarbij ook te kijken naar passief roken zeer belangrijk. De gegevens die uit dit onderzoek verkregen zullen worden, zullen enorme diensten kunnen bewijzen. In de resolutie staan nog veel andere belangrijke dingen, en daarom hopen wij dat de Raad daar rekening mee zal houden.

Daciana Octavia Sârbu, *namens de S&D-fractie*. – (RO) De burgers en het milieu van de Europese Unie moeten profiteren van de bescherming die een verbod op roken in openbare ruimten biedt. Wij kunnen niet negeren dat roken op dit moment nog steeds een van de belangrijkste oorzaken van ziekte en overlijden is. Wij strijden met alle kracht tegen gevaarlijke epidemieën en bedenken complexe en kostbare vaccins om onszelf tegen nieuwe virussen te beschermen, maar de inspanning om onze kinderen, onze gezinnen en het milieu te beschermen tegen de kwalijke gevolgen van roken is veel haalbaarder.

Eenvoudige logica en een beroep op de rechten van de niet-rokende meerderheid zouden ons ervan moeten overtuigen om van deze inspanning een prioriteit te maken. Een aantal recente onderzoeken geeft aan dat het rookverbod in Noord-Amerika en Europa geleid heeft tot een snelle daling van bepaalde ernstige gezondheidsproblemen. Dit effect werd zelfs duidelijk meteen na het introduceren van het rookverbod. In landen waar roken in openbare ruimten volledig is verboden is het positieve gezondheidseffect toegeschreven aan een aantal factoren. Het gaat er niet alleen om dat rokers geen indirecte rook meer inademen, maar ook dat het meeroken van niet-rokers wordt verminderd.

Wij moeten een essentieel feit niet uit het oog verliezen: rokers zijn een minderheid in de Europese Unie. Natuurlijk kan niemand het individuele recht op roken willen beknotten, ook niet omwille van de principes die wij allen steunen, zoals een krachtige bescherming van de volksgezondheid en minder vervuilende bronnen voor het milieu, maar tegelijkertijd wil de meerderheid van niet-rokers een rookvrije omgeving. Deze realiteit moet ons leiden bij het opstellen en ondersteunen van antitabakswetgeving.

Aangezien is gebleken dat rokers vaak stoppen met behulp van deze ondersteunende maatregelen, denk ik dat we onze wettelijke maatregelen moeten versterken als onderdeel van een gemeenschappelijk beleid voor het beheersen van tabaksconsumptie. Zo kunnen we een praktische bijdrage leveren aan het verbeteren van de volksgezondheid in de gehele Europese Unie.

Frédérique Ries, *namens de ALDE-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, met deze resolutie wil ons Parlement uiteraard zijn steun uitspreken voor het zeer voortvarende beleid van de Commissie inzake de strijd tegen roken. Maar wij vragen de Commissie ook – en dat is essentieel – nog verder te gaan en de garantie te geven dat alle Europese mannen en vrouwen in 2011 in alle openbare gelegenheden, in het openbaar vervoer en op de werkplek recht hebben op een gezonde ruimte.

Immers, Europa heeft het recht – dat is overduidelijk – en zelfs de plicht bescherming te bieden, en dus in dit geval een verbod op te leggen, zoals het heeft gedaan en zal blijven doen voor een hele reeks giftige stoffen,

dodelijke stoffen, waarvan sommige zelfs veel minder dodelijk dan tabak, chemische stoffen, pesticiden, sommige zware metalen en ook asbest, om er slechts enkele te noemen.

Als ik zeg dat Europa een verbod moet opleggen en deze rookvrije ruimte dus moet garanderen voor alle werknemers, zoals ons door een overgrote meerderheid van de burgers wordt gevraagd, wil dat uiteraard niet zeggen dat we hier een kruistocht tegen rokers lanceren. Ik ben liberaal en hecht sterk aan begrippen als vrijheid, vrije keuze en vrije wil. Een Europese tekst kan voorzien in ontheffingen, rookruimten, vrije ruimten. Wetten maken wil niet zeggen onderdrukken. We hebben het hier wel over de openbare ruimte, maar laat niemand mij vertellen dat er voor Europa geen plaats is in dit debat.

Carl Schlyter, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, ik zou willen zeggen dat dit natuurlijk een kwestie is die de bescherming van werknemers betreft. Dat is de enige reden waarom de EU zich überhaupt met de kwestie bemoeit. We hebben bijvoorbeeld DCM, dichloormethaan, verboden – een onderwerp waar ik verantwoordelijk voor was – precies omdat het schadelijk is voor de gezondheid van werknemers. Werknemers hebben recht om door Europese wetgeving beschermd te worden, en nu hebben we het over de gezondheid van werknemers in restaurants en hotels.

Een rookverbod op die plaatsen zou veel meer levens redden en veel gezondheidsproblemen veel effectiever voorkomen dan de meeste wetten die we hier maken. Het is een van de effectiefste instrumenten die we in kunnen voeren om de gezondheid van werknemers op het werk, en met name van kinderen en andere onschuldige slachtoffers van tabaksrook, te beschermen. Tientallen stoffen in sigarettenrook zijn zo giftig dat je een speciale vergunning nodig hebt als je ze in een laboratorium wilt gebruiken. En toch willen wij dat in het dagelijkse leven van mensen vrij laten komen. Dat is een volkomen absurde situatie. Het gaat niet om vrije keuze, want wie ziek wordt heeft daar helemaal niet voor gekozen. Wij kunnen de mensen nu helpen om in de toekomst niet ziek te worden, en die kans moeten we grijpen.

Jiří Maštálka, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (CS) Het doet me deugd dat we erin geslaagd zijn een gezamenlijke resolutie op te stellen die een waarlijk goed compromis vormt en alles in zich heeft om bij te dragen aan de terugdringing van het aantal doden en zieken als gevolg van roken. Ik ben ingenomen met de formulering van artikel 15 die tot doel heeft het toezicht op tabaksgebruik te beschermen tegen met name de commerciële belangen van de tabaksindustrie. Ook ben ik zeer ingenomen met het in artikel 22 omschreven mechanisme voor verslaggeving. Het spijt me echter dat we er niet in geslaagd zijn een verwijzing opgenomen te krijgen in de gemeenschappelijke resolutie naar standaardisering van de verpakking. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat met behulp van standaardisering van de verpakking het verbruik en de vraag aanzienlijk verlaagd kunnen worden, met name onder jongeren. Het spijt me zeer dat er om tijdsredenen geen behoorlijke raadpleging heeft plaatsgevonden, maar hoop desondanks dat de Raad de genoemde voorstellen steunen zal. Namens de quaestoren wil ik benadrukken dat we vandaag een maatregel hebben goedgekeurd die ertoe dient de bescherming van niet-rokers in het Europees Parlement op het gewenste niveau te brengen.

Peter Liese (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, beste collega's, ik dank allen die aan de resolutie hebben meegewerkt. Passief roken is een enorm probleem, vooral voor kinderen. De voorzitter van de beroepsvereniging voor kindergeneeskunde in Duitsland heeft eens gezegd: roken in het bijzijn van kinderen is opzettelijke fysieke mishandeling. Ik zou dat zelf niet zo boud formuleren, maar we moeten hier iets aan doen.

Ik ben zeer verheugd over de wetten die in Ierland, Italië en andere landen zijn ingevoerd. Op het punt van het gezondheidsbeleid vind ik de wetgeving en de praktijk in Duitsland beschamend. We kunnen op dat gebied veel van andere Europese landen leren.

Toch is het niet zo gemakkelijk als het in de paragrafen 2, 10 en 13 van deze resolutie wordt voorgesteld. We hebben op Europees niveau slechts beperkte bevoegdheden. Wetgeving op dit gebied zou politiek gezien contraproductief kunnen werken. We kunnen alleen werknemers beschermen en dat betekent dat we op Europees niveau niet veel aan de bescherming van kinderen kunnen doen. Maar dat is nu juist dringend noodzakelijk. Daarom verzoek ik u de amendementen van de EVP ten aanzien van dit onderwerp te steunen.

Nog even iets over de omstreden tabakssubsidies waarover wij jarenlang hebben gediscussieerd. De Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid heeft steeds geëist dat die helemaal afgeschaft worden. Nu is er in de Raad een goed compromis bereikt en ik pleit er daarom persoonlijk sterk voor – onder voorbehoud van de discussie in mijn fractie – dat we paragraaf 9 ongewijzigd laten. Dat is een goed compromis en de mensen zouden het niet begrijpen als wij nog net zulke subsidies als voorheen zouden verstrekken. We hebben deze omschakeling nodig en we moeten dit ondersteunen.

Mairead McGuinness (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, tijdens de Europese verkiezingen van 2004 heeft Ierland een rookverbod op de werkplek ingevoerd en daarom kwamen we bij restaurants en drankgelegenheden veel woedende stemmers tegen. Zij waren furieus over het verbod. Maar nu is het 2009 en is er een zeer groot draagvlak. Men vindt dat de maatregel goed is geweest voor de werknemers, werkgevers en voor het stelsel van de volksgezondheid. De mensen hebben ermee leren leven.

Vanmorgen koos ik voor de gezonde optie. Ik ben naar het Parlement komen lopen en was verbijsterd dat ik jonge ouders in de auto sigaretten zag roken terwijl er kinderen achterin zaten. Er waren ook ouders die kinderwagens voortduwden terwijl er een sigaret boven het kind bungelde. Het is duidelijk dat we nog veel werk moeten verzetten om volwassenen voor te lichten over de gevaren voor kinderen.

Ik steun dus mijn collega Peter Liese in zijn oproep tot bescherming van kinderen. Ze zijn zo kwetsbaar en het is zo treurig om te zien dat ze aan dit gevaar worden blootgesteld.

Maar laten we rokers niet demoniseren. Vergeet niet dat tabak een vreselijk verslavend middel is en dat rokers al onze hulp en steun nodig hebben bij het afkicken. Zij die ervoor kiezen – zoals anderen het zouden kunnen uitdrukken – niet met roken te stoppen, moeten doorgaan met wat ze wensen te doen, zonder anderen schade te berokkenen, en zich ten volle bewust zijn van de schade die zij zichzelf toebrengen.

Dit is een goede resolutie die we in Ierland, waar we ver gevorderd zijn met dit soort wetgeving, uiteraard volledig onderschrijven.

Radvilė Morkūnaitė (PPE). – (LT) Hier in het Europees Parlement hebben we het vaak over mensenrechten. Volgens een *Eurobarometer*-enquête rookt zeventig procent van de burgers in de Europese Unie niet en wil de meerderheid dat roken in openbare gelegenheden wordt verboden. Er is discussie mogelijk over de vraag of dit discriminatie van rokers zou betekenen. Ik meen echter dat we, gezien de erkende schade die roken de gezondheid kan toebrengen, de gezondheid van mensen niet op het spel mogen zetten. Natuurlijk moeten we, als we spreken over een rookverbod op Europese schaal, het subsidiariteitsbeginsel niet uit het oog verliezen en mogen de lidstaten zelf beslissen hoe ze hun burgers verdedigen en beschermen. In Litouwen hebben we bijvoorbeeld, zoals onze Ierse collega's al hebben opgemerkt, de wet op tabaksontmoediging, die een van de meest progressieve van de EU is. Natuurlijk moet er nog veel meer bereikt worden. In Litouwen is tabaksconsumptie verboden in openbare instellingen, op werkplekken, in gesloten ruimten, in alle eetgelegenheden en in het openbaar vervoer. De wet op tabaksontmoediging is in Litouwen tamelijk bereidwillig ontvangen en de waarheid is dat rokers zelf toegeven dat ze nu minder roken of zelfs helemaal gestopt zijn. Natuurlijk moet Litouwen, net als andere lidstaten van de EU, wat meer aandacht besteden aan het probleem van het roken door minderjarigen. Ik denk dat we allemaal belang hebben bij een schone en gezonde omgeving, in het bijzonder voor onze kinderen. Daarom zou het zeer goede voorbeeld van de staten die roken in openbare gelegenheden hebben verboden, de op dit gebied meer sceptische staten moeten aanmoedigen en inspireren tot de verdediging van de rechten van niet-rokers, en de instellingen van de EU – rekening houdend met het advies van het Europees Parlement – ertoe moeten brengen manieren te vinden om wetgeving met een dwingend karakter in te voeren.

Seán Kelly (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, allereerst wil ik mevrouw Estrela complimenteren met haar initiatief. Ik ben het eens met de punten die zij aanvoert.

Ook ik heb in Ierland de verandering in de houding ten opzichte van het roken en in de gewoonten van de Ierse rokers waargenomen. Ik ben voorzitter geweest van de Gaelic Athletic Association, de grootste sportorganisatie van Ierland. We hebben een rookverbod ingevoerd in ons grootste stadion, met een capaciteit van 82 500 toeschouwers. De mensen verzetten zich eerst maar nu aanvaarden zij het. Er is sprake van een totale verandering. Ik heb geen probleem met mensen die roken, maar anderen hebben er last van en dat is het probleem. Passief roken is in Ierland in feite uitgebannen en volwassenen zijn ook minder gaan roken. Velen zijn gestopt en – nog belangrijker – ook jonge mensen zijn nu minder dan voorheen geneigd te gaan roken.

Het laatste punt dat ik wil maken is dat mensen ontdekken dat er geen stank meer is, ook niet in hun kleren. Wanneer je in het buitenland een restaurant binnengaat en daar rook ruikt, voel je de aandring om op te stappen, en hetzelfde geldt voor hotelkamers. Dit is een goed initiatief en hoe eerder het wordt uitgevoerd, hoe beter het is voor ons allemaal. We zullen er geen spijt van krijgen, dat garandeer ik.

Chris Davies (ALDE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, mensen hebben het recht om te roken maar ik doe niemand tekort als ik zeg dat anderen niet verplicht mogen worden op het werk of in andere gelegenheden de rook van anderen in te ademen.

Zelf heb een hekel aan roken – ik vind het gewoon smerig – en ik juich het in mijn land ingevoerde verbod van harte toe, maar ik vind niet dat de beslissing moet worden genomen op Europees niveau. Ik vind niet dat we moeten pleiten voor bindende wetgeving die in elke lidstaat geldt. Ik ben federalist maar geen centralist. Besluiten moeten worden genomen op het laagste praktische niveau en dat is in dit geval de lidstaat of zelfs de regionale regering, zoals in Schotland, de eerste regio van mijn land die rookvrij werd.

Het is heel gemakkelijk om het subsidiariteitsbeginsel te negeren als we denken dat we goed bezig zijn. In dit geval denk ik dat we proberen goed bezig te zijn, maar nu het Verdrag van Lissabon is aangenomen moeten we een stapje terugdoen en dat beginsel eerbiedigen.

Anja Weisgerber (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, wij willen duidelijke en bruikbare regels voor de bescherming van niet-rokers in heel Europa. 'In heel Europa' betekent volgens mij niet per se 'vanuit Europa'. In veel lidstaten is er al uitgebreide wetgeving ter bescherming van niet-rokers en andere landen zijn bezig met de invoering hiervan.

Waarom denken sommige collega's nu: dat kunnen we in Brussel veel beter dan in de lidstaten, ook al heeft de Europese Unie geen bevoegdheid op het gebied van gezondheidsbeleid en ook al moeten we dat via de omweg van de bescherming van werknemers doen? Ik denk dat de lidstaten moeten beslissen welke regels ze ter bescherming van niet-rokers invoeren. Dat is zinnig omdat zij dichterbij de problemen, bij de plaatselijke situatie staan en ik begrijp niet waarom de bescherming van niet-rokers in Lapland en Andalusië tot in de details gelijk en door Brussel voorgeschreven zou moeten zijn. Waar is hier het grensoverschrijdende verband? Bovendien stuiten we in Brussel op onze grenzen.

Voor mij is met name de bescherming van kinderen en jongeren van groot belang. Vooral op dat gebied hebben we uitgebreide bescherming nodig. Wanneer we de bescherming van niet-rokers op Europees niveau via de omweg van de arbeidsbescherming aanpakken, beschermen we de kinderen en jongeren niet, want dat zijn geen werknemers. Daarom vraag ik steun voor de amendementen 2 en 13 van de EVP.

Åsa Torstensson, fungerend voorzitter van de Raad. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de geachte afgevaardigden bedanken voor dit belangrijke debat. Het is ontzettend positief dat we ons allemaal zo inzetten om rookvrije ruimten te krijgen. Ik denk dat we veel standpunten delen. Ik herhaal dat ik betreur dat het Europees Parlement zijn advies niet tijdig in heeft kunnen dienen, maar het voorzitterschap zal rekening houden met de resolutie van het Europees Parlement.

Wat betreft roken op het werk, is de Commissie begonnen met raadpleging van de sociale partners op EU-niveau. Zij zijn naar hun visie op het huidige wetgevingskader en eventuele toekomstige wetgevingsinitiatieven op dit gebied gevraagd. In het voorstel voor een aanbeveling staat dat passief roken met name voor kinderen en jongeren gevaarlijk is, en dat daardoor het risico toeneemt dat ze zelf gaan te roken.

In het voorstel voor een aanbeveling betreffende rookvrije ruimten, wordt de Commissie opgeroepen om op basis van informatie van de lidstaten verslag uit te brengen over de uitvoering, effectiviteit en gevolgen van de verschillende maatregelen. Dat Commissieverslag zal ook een goede gelegenheid zijn om op deze kwestie terug te komen.

De kwestie van bestrijding van tabaksgebruik zal ook volgend jaar een vooraanstaande plaats op de agenda krijgen. Dan beginnen we met de voorbereidingen voor de vierde Conferentie van de partijen bij de Kaderovereenkomst voor de bestrijding van tabaksgebruik. De conferentie zal van 15 tot 20 november in Punta del Este in Uruguay plaatsvinden. Ik ben ervan overtuigd dat de Raad op dat ogenblik opnieuw met het Europees Parlement in discussie zal willen treden over deze kwestie.

De Voorzitter. – Er is één ontwerp-resolutie⁽⁴⁾ ingediend overeenkomstig artikel 115, lid 2, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen, donderdag 26 november 2009, plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Martin Kastler (PPE), schriftelijk. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, vaak hebben goedbedoelde ideeën problematische gevolgen. Zo zal niemand hier betwisten dat niet-rokers uitgebreide bescherming

(4) Zie notulen

nodig hebben. De compromisontwerpresolutie inzake een rookvrije omgeving, waarover donderdag gestemd moet worden, gaat echter veel verder dan de bescherming van niet-rokers. Hoewel in het voorliggende ontwerp het subsidiariteitsbeginsel uitdrukkelijk wordt onderschreven, wordt tegelijkertijd de ondermijning hiervan gevraagd. In de ontwerpresolutie wordt om strikte en juridisch bindende regels op EU-niveau gevraagd. Op die manier wordt de gerechtvaardigde wens om de gezondheid te beschermen misbruikt in een poging om bevoegdheden voor het gezondheidsbeleid en op arbeids- en sociaal gebied over te hevelen naar het Europees niveau, waar deze bevoegdheden niet bestaan. Wij willen allemaal een Europa dat dicht bij de mensen staat. Het subsidiariteitsbeginsel vormt de sleutel hiertoe. Lidstaten – of zoals bij ons in Duitsland deelstaten – moeten zelf de dialoog over de bescherming van niet-rokers voeren. Alleen op die manier kunnen oplossingen worden gevonden die bij de eigen traditie en cultuur passen en die daardoor dicht bij de mensen staan. Daarom verzoek ik u om donderdag tegen de ontwerpresolutie in haar huidige vorm te stemmen.

Franz Obermayr (NI), schriftelijk. – (DE) Ik rook zelf niet. Ik ben me terdege bewust van de gezondheidsschade die door het roken van tabak en passief roken kan ontstaan. De plannen van de EU op dit gebied gaan echter, zoals zo vaak het geval is, een stap te ver. Het gaat hier om ten dele volstrekt absurde regels, waarbij in bepaalde gevallen zelfs het roken in de openlucht niet zou zijn toegestaan. De EU richt zich obsessief op het consumeren van tabak, terwijl er in het dagelijks leven veel ander gedrag is waarvan statistisch is bewezen dat het gevaarlijker en schadelijker is, zoals het eten van fastfood, zonnen (vanwege de uv-stralen), consumptie van alcohol en koffie, autorijden, niet aan sport doen, weinig slapen, om er maar een paar te noemen. Zinnige regels en voorlichting om de risico's zo klein mogelijk te maken, zijn positief te noemen. In eerste instantie dient echter ieder volwassen mens zelf te beslissen in hoeverre hij schadelijke gevolgen op de koop toe neemt. Er bestaan plannen voor een totaal rookverbod in bedrijven voor 2012. Daarbij wordt weinig tot geen rekening gehouden met de voornaamste gedupeerden, de horecabedrijven. Deze moeten rekening houden met een omzetsdaling van 20 procent, die dan zou leiden tot een verlies van talrijke arbeidsplaatsen. Bovendien zijn de horecabedrijven de laatste jaren wettelijk verplicht hun bedrijf in te richten met een ruimte voor rokers en één voor niet-rokers. Een totaal rookverbod in 2012 zou deze dure investeringen in één keer overbodig maken. Het ontwerp voor de 'aanbeveling van de Raad betreffende rookvrije ruimten' is geen zinvolle maatregel.

Richard Seeber (PPE), schriftelijk. – (DE) Wat de bescherming van niet-rokers betreft, hebben vooral de lidstaten nog wat achterstallig werk te verrichten. We moeten ons vooral richten op de bescherming van risicogroepen, zoals kinderen en zwangere vrouwen. Juist op dit gebied bezit de Unie echter geen directe bevoegdheden. Gezondheidszorg was en is een zaak van de lidstaten en de landen moeten op dit gebied de verantwoordelijkheid op zich nemen. De EU concentreert zich daarom op wat zij kan doen voor de bescherming van niet-rokers, en dat is het beschermen van werknemers op de arbeidsplaats. Het nastreven van het principiële doel om Europa met zo veel mogelijk regels op het gebied van de bescherming van werknemers rookvrij te maken, leidt echter niet tot een bevredigende oplossing van het probleem. Om zo veel mogelijk lagen van de bevolking, vooral ook kinderen, tegen schadelijke tabaksrook te beschermen, moeten er meer voorlichtingscampagnes worden gevoerd. Alleen op die manier kan er op den duur een omslag ontstaan in het denken van de Europeanen en alleen op die manier kan ook het roken in de privésfeer worden beperkt.

(De vergadering wordt om 19.30 uur onderbroken en om 21.00 uur hervat)

VOORZITTER: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Ondervoorzitter

16. Samenstelling commissies en delegaties: zie notulen

17. Ratificatie en uitvoering van IAO-verdragen (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de mondelinge vraag (O-0131/2009) van Alejandro Cercas, namens de S&D-Fractie, Marian Harkin, namens de ALDE-Fractie, Jean Lambert, namens de Verts/ALE-Fractie, en Gabriele Zimmer en Ilda Figueiredo, namens de GUE/NGL-Fractie, aan de Commissie: Ratificatie en uitvoering van IAO-verdragen (B7-0228/2009).

Alejandro Cercas, auteur. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, collega's, geachte leden van de Commissie, we weten allemaal dat de globalisering van de economie, de internationale financiële crisis en de uitdagingen voor de toekomst een mondiale aanpak vereisen. Het idee dat we deze problemen op nationaal niveau of

zelfs op regionaal niveau kunnen aanpakken is niet meer van deze tijd. Daarom is de samenwerking tussen de Europese Unie en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) een belangrijk punt op onze agenda geworden.

De IAO vervult met zijn tripartiete aanpak een onvervangbare taak bij het op een coherente en rationele wijze inrichten van onze wereld. Onze waarden zijn de waarden waarop de IAO is gebaseerd. We werken allebei voor een sociaal model dat mensen waardigheid verleent, en we denken dat we met elkaar kunnen samenwerken. Het is duidelijk dat de EU de IAO nodig heeft om haar sociale model in stand te houden – in een onrechtvaardige wereld zullen we ons sociale model niet overeind kunnen houden – en het is duidelijk dat de IAO ons ook de kans biedt om een mondiale speler te worden in de internationale betrekkingen.

De Europese Unie en de lidstaten beweren dat ze nauw met de IAO samenwerken en dat ze werken aan de verwezenlijking van een programma voor fatsoenlijk werk voor iedereen en aan de uitvoering van het Wereldwijde Pact voor banen van de IAO. Maar dames en heren van de Commissie, het is niet minder waar dat er onvoldoende samenhang bestaat tussen wat de lidstaten zeggen, wat u zegt en wat wij zeggen, en wat we doen. Het is daarom heel belangrijk dat we vanavond praten – en morgen een resolutie aannemen – over de ratificatie van de wetgevingsinstrumenten van de IAO, om de IAO garanties te geven en om ook garanties te geven voor ons eigen project.

In uw mededeling over een hernieuwde inzet voor een sociaal Europa hebt u opnieuw een oproep gedaan aan onze lidstaten, maar de lidstaten reageren daar niet op. U hebt ze opgeroepen om de bijgewerkte verdragen te ratificeren en uit te voeren, en ook die oproep heeft geen succes gehad. Waarschijnlijk moet u nu veel ambitieuzere actie ondernemen. Het heeft geen zin om te zeggen dat de lidstaten de kernverdragen van de IAO al hebben geratificeerd. De IAO heeft zeventig van zijn verdragen geactualiseerd en er zijn derdewereldlanden en ontwikkelingslanden die ze sneller ratificeren dan de Europese Unie. De rest van de wereld kan dat maar moeilijk begrijpen. Europa verliest aan geloofwaardigheid en laat kansen lopen.

Daarom is het ietwat schandalig, dames en heren van de Commissie, dat Europa over fatsoenlijk werk voor iedereen praat, dat Europa zegt de IAO te steunen, maar dat vervolgens de verdragen van de IAO niet worden geratificeerd en dat we ons tevreden stellen met het afleggen van een of andere retorische verklaring.

Vandaar onze interpellatie, vandaar deze vraag, en vandaar dat alle fracties morgen van u zullen vragen om iets méér te zeggen en om met een mededeling te komen waarin u van alle lidstaten eist dat ze de verdragen ratificeren, zodat wat we zeggen en wat we doen met elkaar overeenkomen. Want het feit dat dat in de politiek vaak niet zo is, is een van redenen dat we aan geloofwaardigheid verliezen bij de burgers, en een van redenen dat Europa ook aan geloofwaardigheid verliest bij de rest van de wereld.

Marian Harkin, auteur. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik steun met veel genoegen de oproep tot ratificatie en uitvoering van de bijgewerkte IAO-verdragen door de lidstaten van de EU. Het is zeker de moeite waard om te vermelden dat toen de IAO in 1919 werd opgericht, nadat met het Verdrag van Versailles een einde was gemaakt aan de Eerste Wereldoorlog, dit voortkwam uit de overtuiging dat vrede alleen universeel en blijvend kan zijn als deze is gebaseerd op sociale rechtvaardigheid. In de tussentijdse tachtig jaar heeft de IAO ingespeeld op de behoefte aan fatsoenlijk werk, inkomen en waardigheid van mensen op de hele wereld.

Vanavond verzoeken wij alle lidstaten van de EU de geactualiseerde IAO-verdragen te ratificeren en ten uitvoer te leggen, maar niet alleen de auteurs van de vraag verzoeken daarom; ook vele andere organen en instanties doen dat. Als u de VN-gedragscode voor leveranciers bekijkt, zult u zien dat de IAO-verdragen als basis hebben gediend voor het grootste deel van die gedragscode, en de Verenigde Naties verwachten van elke leverancier van goederen en diensten aan de VN dat hij de beginselen van de gedragscode naleeft. Daarom moeten deze verdragen wereldwijd worden geratificeerd en uitgevoerd, opdat alle leveranciers zich eraan kunnen houden. Dat moet ons in de EU toch zeker kunnen lukken.

De Europese Commissie roept in haar mededeling over een hernieuwde inzet voor de sociale agenda alle lidstaten op het goede voorbeeld te geven door de IAO-verdragen die door de IAO als bijgewerkt zijn aangemerkt, te ratificeren en ten uitvoer te leggen. In een resolutie over de hernieuwde sociale agenda, die in mei van dit jaar door het vorige Parlement is aangenomen, hebben we opnieuw uitgesproken dat we van mening zijn dat versterking van de uitvoering en handhaving van het bestaande arbeidsrecht krachtens nationale en communautaire wetgeving en uit hoofde van IAO-verdragen een prioriteit dient te zijn voor de instellingen en lidstaten van de EU. Vanavond onderstrepen we in het Parlement dus al die oproepen. We vragen de fungerend voorzitter in deze kwestie zo ambitieus mogelijk te zijn, we doen een beroep op de lidstaten om de sterke sociale argumenten voor ratificatie en uitvoering van deze verdragen in overweging te nemen, en we vragen de Commissie te overwegen een aanbeveling aan de lidstaten te doen om de ratificatie van de bijgewerkte verdragen aan te moedigen.

We geloven verder dat de EU moet zorgen voor samenhang tussen haar interne en externe beleid. In dit Parlement horen we keer op keer over uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten. Zonder twijfel is dit een goed voorbeeld van een gebied waarop we voor onszelf beste praktijken kunnen bereiken doordat alle lidstaten de relevante verdragen ratificeren en extern of mondiaal beste praktijken bevorderen door, zoals de Commissie zelf adviseert, het goede voorbeeld te geven. Tot vandaag, 25 november, zijn er wereldwijd 7 650 IAO-verdragen geratificeerd, waarvan 47 in de laatste 12 maanden. We verwachten van Europa dat het in Kopenhagen het voortouw neemt voor klimaatverandering; we kunnen even goed werk doen met de ratificatie van alle IAO-verdragen.

Emilie Turunen, (namens Jean Lambert). – (DA) Mevrouw de Voorzitter, namens de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie wil ik graag benadrukken dat wij de boodschap die vervat is in dit besluit over de ratificatie en uitvoering van IAO-verdragen uiterst noodzakelijk en uiterst urgent achten. Waarom? Om twee redenen: ten eerste omdat de EU het voortouw zou moeten nemen in de strijd voor fatsoenlijk werk. We zouden wereldwijd als gidsland moeten gelden, wanneer het gaat om het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden en goede banen.

Ten tweede is er, zoals andere sprekers vandaag reeds hebben opgemerkt, een kloof aan het ontstaan tussen dat wat we zeggen en dat wat we doen. Dit is met andere woorden een kloof tussen de interne en de externe reacties van de EU. Wanneer de EU vergeet, of wanneer de EU-lidstaten vergeten of nalaten om bijgewerkte verdragen te ratificeren en uit te voeren, is dat niet alleen slecht voor de werknemers van Europa. Het geeft ook een geheel verkeerd signaal af aan de landen buiten de EU, van wie wij eisen dat zij diezelfde verdragen ratificeren. We zouden ons aan het gezegde "practice what you preach" moeten houden.

Het is van cruciaal belang dat de EU op mondiaal niveau een pioniersrol speelt, dat we laten zien dat we een regio zijn die goede arbeidsomstandigheden weet te combineren met een groot concurrentievermogen. De IAO is onze mondiale speler wanneer het gaat om regulering op mondiaal niveau. Het is essentieel dat de EU de IAO als instelling steunt, en dat we de IAO-verdragen serieus nemen. Daarom steunt de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie volmondig de in dit besluit vervatte boodschap en wij roepen de bevoegde organen van de EU op om de lidstaten ertoe te bewegen hier net zo serieus mee om te gaan als wij hier vanavond in het Parlement hebben gedaan.

Ilda Figueiredo, auteur. – (PT) Mevrouw de Voorzitter, wij steunen de oproep aan de lidstaten om rekening te houden met de sterke sociale argumenten voor het ratificeren van de verdragen die volgens de IAO bijgewerkt zijn.

Zoals bekend houdt de Internationale Arbeidsorganisatie zich sinds 1919 bezig met het creëren en verder ontwikkelen van een stelsel van internationale arbeidsnormen. Die normen hebben betrekking op een breed scala onderwerpen, waaronder werk, sociale zekerheid, het sociale beleid en de met deze zaken verband houdende mensenrechten.

Daarom hebben wij de eerste versie van de hier ingediende gezamenlijke resolutie gesteund. Helaas hebben de andere ondertekenaars zich onder druk van de PPE bereid verklaard de resolutie af te zwakken en het toepassingsbereik ervan te beperken door er een verwijzing naar de Strategie van Lissabon voor groei en werkgelegenheid in op te nemen.

Nu weten we allemaal dat de Europese Commissie met een verwijzing naar de Strategie van Lissabon een aantal van de ergste voorstellen tegen sociale verworvenheden en arbeidsrechten heeft ingediend, waarin telkens werd aangedrongen op flexibiliteit en deregulering in de arbeidssfeer.

Iedereen herinnert zich het voorstel voor een wijziging van de richtlijn betreffende de arbeidstijd. Die was erop gericht een geringere waarde toe te kennen aan werk, werk nog onzekerder te maken, de werkdag te verlengen, en minder ruimte te laten voor cao's en vakbonden – precies het tegenovergestelde van wat de IAO-verdragen beogen.

Het is vooral vanwege deze betreuenswaardige verwijzing naar de Strategie van Lissabon dat we onze steun voor deze resolutie hebben ingetrokken.

Namens de Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links roepen we lidstaten op om de verdragen van de IAO te ratificeren, en we dringen er bij de Europese Commissie op aan om in haar voorstellen met deze verdragen rekening te houden.

Karel De Gucht, *lid van de Commissie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, gedurende de laatste paar jaar heeft de Commissie herhaaldelijk duidelijk gemaakt gehecht te zijn aan de internationaal overeengekomen agenda voor fatsoenlijk werk, met inbegrip van de IAO-verdragen.

De Commissie heeft de lidstaten actief gesteund en nauw samengewerkt met de IAO teneinde ambitieuze wettelijke normen vast te stellen die passen bij de uitdagingen van de geglobaliseerde economie en bijdragen tot de uitvoering van de IAO-agenda voor fatsoenlijk werk. De Raad en het Europees Parlement hebben het belang van de agenda voor fatsoenlijk werk en van de activiteiten van de Commissie ter zake onderstreept.

De lidstaten van de EU hebben reeds alle IAO-verdragen met betrekking tot centrale arbeidsnormen en een groot aantal andere IAO-verdragen geratificeerd. De Commissie heeft opnieuw haar engagement voor de agenda voor fatsoenlijk werk uitgesproken in het kader van de hernieuwde sociale agenda. Meer in het bijzonder heeft de Commissie alle lidstaten opgeroepen een voorbeeld te stellen door de IAO-verdragen te ratificeren en ten uitvoer te leggen die door de IAO als bijgewerkt zijn aangemerkt. Daarmee onderstreept de Commissie zowel de interne als de externe dimensie van de agenda voor fatsoenlijk werk. Bovendien heeft de Commissie daar waar IAO-verdragen betrekking hebben op exclusieve communautaire bevoegdheden, tijdig voorstellen gedaan voor besluiten van de Raad waarbij de lidstaten werden gemachtigd de relevante verdragen zo spoedig mogelijk te ratificeren, met name het Maritiem Arbeidsverdrag en het Verdrag betreffende werkzaamheden in de visserijsector.

Ten slotte voorziet het verslag over de bevordering van waardig werk uit 2008 in toezicht op de beleidsontwikkelingen ten aanzien van het ratificatieproces. De uitkomst van deze analyse zal naar verwachting haar weerslag vinden in het vervolgsverslag over waardig werk, te publiceren in 2011.

Csaba Óry, *namens de PPE-Fractie*. – (HU) Allereerst wil ik graag het feit toejuichen dat de fracties overeenstemming hebben weten te bereiken over de tekst van de resolutie over de ratificatie en de uitvoering van de verdragen die door de Internationale Arbeidsorganisatie zijn bijgewerkt. Ook wij zullen deze tekst dus steunen.

Zoals algemeen bekend, is de Internationale Arbeidsorganisatie een van de oudste internationale organisaties. Zij werd in 1919 opgericht met als belangrijkste doel het opstellen van arbeidsregels met betrekking tot de ontwikkeling van arbeidsvoorwaarden en de moeilijke arbeidsomstandigheden tegen uitbuiting. Later breidden haar activiteiten zich in bredere kring uit naar het sociale beleid en het systeem van professionele samenwerkingsverbanden.

Wij van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) zijn van mening dat de door de Internationale Arbeidsorganisatie opgestelde arbeidsnormen helpen de schadelijke effecten van de concurrentiestrijd op de internationale markt te verlichten, en daarnaast worden hierdoor de kansen op een evenwichtige economische groei vergroot. Nu we misschien langzaam uit de crisis geraken, is dit van bijzonder groot belang, en de legitimiteit van de normen wordt ongetwijfeld vergroot door het feit dat ze zijn ontstaan door middel van een speciale democratische, tripartiete procedure, in samenwerking met regeringen, werkgevers en vakbonden. Het gaat hier dus om rechten en plichten op het werk en een alomvattend systeem hieromtrent, waaraan de accepterende en ratificerende landen zich dienen te houden. Tegelijkertijd kunnen we er niet omheen dat de Europese Unie als gemeenschap geen verdragen kan ratificeren. Alleen de individuele lidstaten kunnen dit. Zo rijst hoe dan ook de vraag over de juiste uitvoering van communautaire bevoegdheden en het subsidiariteitsbeginsel. Daarom wordt in de tekst, geheel terecht, de Europese Unie opgeroepen precies vast te stellen welke juridische terreinen en de hiermee verbonden normen onder de bevoegdheid van de Gemeenschap vallen, en welke onder de bevoegdheid van de lidstaten. Voor zover we dus het subsidiariteitsbeginsel in aanmerking kunnen nemen, steunen we een aanbeveling waarmee de ratificatie van het verdrag zo spoedig mogelijk kan plaatsvinden.

Ole Christensen, *namens de S&D-Fractie*. – (DA) Mevrouw de Voorzitter, in de EU hebben we een interne markt die inhoudt dat we op een vrije markt goederen aan elkaar kunnen verkopen. We garanderen vrije mededinging en goederen voor een lage prijs en dat is allemaal prima. Echter, andere gebieden moeten dan wel volgen. Fundamentele arbeidsrechten moeten worden gegarandeerd en gerespecteerd in de gehele EU. Lidstaten moeten elkaar niet beconcurreren op slechte arbeidsomstandigheden en voor de werknemers in alle lidstaten moet gelijk loon voor gelijk werk zeker worden gesteld. Het recht om te staken is tevens een grondrecht.

Om deze reden is nauwe samenwerking tussen de EU en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) belangrijk. We delen een aantal gemeenschappelijke waarden en we kunnen de IAO-verdragen gebruiken als basis voor de verdere ontwikkeling van het Europese sociale model. Dit is momenteel helaas niet mogelijk, aangezien

de Commissie de verdragen slechts bindend acht indien ze door meer dan de helft van de lidstaten zijn geratificeerd. We zouden kunnen beginnen met ervoor te zorgen dat alle EU-lidstaten minimaal de verdragen ratificeren en uitvoeren die door de IAO als bijgewerkt zijn aangemerkt. Er is geen behoefte aan nog meer woorden, maar aan daden. Hoe kunnen we anders van andere landen ter wereld verlangen dat zij de IAO-verdragen ratificeren en uitvoeren en de WTO oproepen om de fundamentele arbeidsrechten in alle handelsovereenkomsten op te nemen?

De EU moet het voortouw nemen. Daarna kunnen we andere landen oproepen om deze verdragen te ratificeren en uit te voeren. We moeten fatsoenlijk werk in de EU en overal ter wereld bevorderen als een duurzaam en krachtig antwoord op de wereldwijde crisis waarmee we geconfronteerd worden.

Elisabeth Schroedter, namens de Verts/ALE-Fractie. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, het klopt, beste collega's, dat werknemers in crisistijd door wereldwijde minimumnormen worden beschermd tegen mensonwaardige arbeidsverhoudingen. In praatjes voor de Bühne of tegenover derde landen verdedigt de EU altijd de internationale kernnormen van de IAO. Dat is terecht, want ze beschermen de werknemers tegen discriminatie en sociale dumping.

Helaas blijft het in de Europese Unie bij dit soort praatjes. De lidstaten van de EU en de EU zelf trekken zich niets aan van de IAO-verdragen. Ze ratificeren ze niet en ze implementeren ze niet. Ze onttrekken zich daarmee aan hun verplichtingen. Het Europees Hof van Justitie heeft bijvoorbeeld het stakingsrecht in de Europese Unie buiten werking gesteld, en de Commissie heeft dit toegejuicht. Het Verdrag inzake de bescherming van de rechten van alle migrerende werknemers is bijvoorbeeld maar door 3 van de 27 lidstaten geratificeerd. Dat is schandig en daarin moet negentig jaar na de oprichting van de IAO verandering komen!

Elisabeth Morin-Chartier (PPE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, allereerst wil ik mijn collega's van de PPE-Fractie en de andere fracties van ons Europees Parlement graag bedanken, omdat we ons allen bij de kwestie van fatsoenlijk werk hebben willen verenigen achter een gezamenlijke resolutie, en de onderhandelingen van deze laatste dagen zijn uiterst positief geweest.

Sinds 1919 heeft de Internationale Arbeidsorganisatie een systeem van internationale arbeidsnormen weten te waarborgen en ontwikkelen, dat betrekking heeft op een scala van onderwerpen, zoals arbeid, werkgelegenheid, sociaal beleid en mensenrechten. Het is goed om dat, vooral in deze tijden van crisis, voor ogen te houden.

Daarom is het van groot belang dat de verdragen na een tripartiet onderhandelingsproces van werkgevers, werknemers en regeringen door de IAO als bijgewerkt zijn geclassificeerd. Dat is de reden waarom we deze aanbeveling aan de lidstaten hebben gedaan, waarbij we hen aanmoedigen de door de IAO geclassificeerde verdragen te ratificeren en hun vragen een actieve bijdrage te leveren aan de daadwerkelijke tenuitvoerlegging ervan ten behoeve van de ontwikkeling en vooruitgang van een sociaal Europa. We zien dat graag binnen een redelijke termijn gebeuren. We zullen toezien op de termijnen voor de toepassing van deze verdragen, uiteraard met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel.

De PPE-Fractie zal in het bijzonder toezien op de toepassing van deze verdragen in de lidstaten. De strijd tegen illegale arbeid, het eigentijdse karakter van de sociale verworvenheden, het opbouwen van een werkelijk sociaal Europa, dat de wereld de weg wijst, daar gaat het om, en wij willen dat er op dit vlak daadwerkelijk vooruitgang wordt geboekt.

Sylvana Rapti (S&D). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, een van belangrijkste specifieke kenmerken van de Europese Unie is dat zij groot belang hecht aan het sociaal beleid en de grondrechten. Wij weten heel goed dat de waarborging van deze rechten een absolute voorwaarde is waaraan een land moet voldoen als het lid wil worden van deze Unie. Wij weten eveneens dat als deze rechten worden geschonden de Unie verplicht is sancties op te leggen.

De aan de totstandkoming en werking van de Unie inherente verankering van deze rechten strekt zich ook uit tot de werkplek. De betekenis die de Unie hecht aan de bescherming van de arbeidsrechten wordt zichtbaar in niet alleen het interne wetgevingsproces maar ook haar extern beleid. Wij weten heel goed dat als de Unie overeenkomsten sluit met derde landen, de eerbiediging van de fundamentele arbeidsrechten daarin een van de voorwaarden is. Daarom is de Unie ook een van de voortrekkers als het gaat om de ondersteuning en de noodzakelijke, stelselmatige bijwerking van de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie, de IAO.

Onlangs heeft de IAO na onderhandelingen met werknemers, werkgevers en regeringen opnieuw een van haar verdragen bijgewerkt. Ofschoon de regeringen van de lidstaten, en ook de Unie zelf, betrokken waren

bij deze bijwerking, zijn wij geconfronteerd met een paradoxale situatie. Veel lidstaten van de Unie hebben namelijk wel de EU-richtlijnen overgenomen waarmee arbeidsrechten worden opgelegd die verder gaan dan die van de IAO-verdragen, maar onderschatten desalniettemin de betekening van het formele vraagstuk van ratificatie op nationaal vlak van deze verdragen.

Aangezien wij op die manier een verkeerd beeld afgeven aan de derde landen en vooral de ontwikkelingslanden, zou het goed zijn indien wij van mentaliteit veranderen en indien de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan voor de noodzakelijke ratificaties zorgden. De Europese Commissie mag hoe dan ook, mijnheer de commissaris, niet aarzelen en moet de lidstaten sterker achter de voddens zitten, opdat zij hun plicht doen en aldus de Unie geloofwaardiger maken als zij waardig werk bevordert, zeer zeker in de huidige door een financiële crisis gekenmerkte conjunctuur.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, vanzelfsprekend moeten we erop aandringen dat de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie daadwerkelijk worden uitgevoerd, maar helaas ben ik bang dat ons economisch stelsel, dat wil zeggen dat van de vrije concurrentie, van de arbeid zelf een markt en dus koopwaar maakt. Daardoor ontstaan overal bedreigingen voor het arbeidsrecht, bedreigingen voor de beoogde arbeidstijdverkorting en een neerwaartse druk op de arbeidskosten, allemaal zaken die zeer schadelijk zijn.

We hebben een voorbeeld, in Frankrijk, waar nu een kogellagerfabriek is gesloten, omdat het bedrijf wordt overgeplaatst naar Bulgarije, en aan de werknemers van dit bedrijf is gevraagd de Bulgaarse werknemers te gaan opleiden. U ziet dus wel dat deze neerwaartse druk op de arbeidskosten tot overplaatsingen leidt, tot neerwaartse druk op en aantasting van sociale rechten overal. Daarom moeten we zien te komen tot een systeem van grotere harmonisatie van de sociale rechten en de niveaus van sociale zekerheid, zodat het gedaan is met de felle concurrentie tussen werknemers, die door bedrijven en onze instellingen zelf wordt georganiseerd.

Verder moeten we niet doorgaan op de weg naar wat in dit Parlement en door de Commissie "flexizekerheid" wordt genoemd, maar moeten we daarentegen toewerken naar een stelsel van ondernemings- en sectorale regelingen inzake sociale zekerheid voor werk en werkgelegenheid, gekoppeld aan de noodzakelijke opleidingsperioden. Dat zal ons in staat stellen uit de crisis te geraken en werknemers op te leiden om hen op weg te helpen naar de beroepen van morgen.

Olle Ludvigsson (S&D). - (SV) Mevrouw de Voorzitter, nu het Verdrag van Lissabon is aangenomen en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie juridisch bindend is geworden, hebben we een nieuwe kans om de sociale dimensie van de Europese samenwerking te versterken. Daartoe is het noodzakelijk dat we erin slagen om die mogelijkheden ook in de praktijk te verwezenlijken. Een goede eerste stap zou zijn dat de lidstaten van de EU zo snel mogelijk alle bijgewerkte verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) ratificeren.

Er is ook een externe dimensie. Als de EU een ernstige partij wil zijn in de internationale werkzaamheden ter verbetering van de arbeids- en levensomstandigheden, is het van het allergrootste belang dat de lidstaten van de EU ook het IAO-verdrag aannemen. Als we de situatie in derde landen willen beïnvloeden, moeten we eerst zelf een voorbeeld zijn. Daarom wil ik de Commissie en het Zweedse voorzitterschap oproepen om progressief te werk te gaan en hun uiterste best te doen om te verzekeren dat alle IAO-verdragen die bijgewerkt zijn door alle lidstaten aangenomen worden.

Persoonlijk vind ik het wat ontmoedigend dat mijn eigen lidstaat, Zweden, basisverdragen, bijvoorbeeld nr. 94 inzake overheidsopdrachten, niet geratificeerd heeft. Ik wil het voorzitterschap daarom oproepen om zich ook op nationaal niveau daarvoor in te zetten. Samen met het feit dat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bindend wordt, zou dat het risico moeten verminderen dat het Europees Hof van Justitie meer arresten velt die vergelijkbaar zijn met dat in de zaak Rüffert. We kunnen geen situatie toestaan waarin we Europese wetgeving hebben die indruist tegen IAO-basisverdragen.

Mairead McGuinness (PPE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, zoals enkele collega's al hebben gezegd, is de IAO er al een hele tijd – sinds 1919: negentig jaar aan het werk en nog steeds bezig met de agenda voor waardig werk. Zoals anderen hebben gezegd, is het belangrijk dat de lidstaten alle verdragen ratificeren, vooral nu er een economische crisis is en de werknemers onder druk staan. Ik denk echter dat we in dit debat ook de rol van de IAO in de ontwikkelingslanden moeten erkennen, en haar banden met non-gouvernementele organisaties en de vele programma's die zij ten uitvoer brengt en die speciaal zijn gericht op de kwetsbaarste mensen, bijvoorbeeld het werk met gehandicapten die nooit een kans zouden hebben gekregen als deze programma's er niet waren geweest. Ook zijn er nog de twee zeer belangrijke terreinen waarover wij hier in

dit Parlement spreken, namelijk dwangarbeid en kinderarbeid. Dus als we naar de IAO kijken om goed werk te verrichten, zoals zij in de ontwikkelingslanden doet, dan is het minste wat de lidstaten van de Europese Unie volgens mij kunnen doen, dat zij de overeenkomsten volledig ratificeren en het goede voorbeeld geven.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, gedurende de vele jaren dat zij actief is, heeft de Internationale Arbeidsorganisatie een reeks internationale verdragen en richtlijnen aangenomen en ter ratificatie voorgelegd aan de EU-lidstaten met betrekking tot werkgelegenheid, vakbondvrijheden, sociaal beleid en sociale zekerheid en collectieve arbeidsverhoudingen en werkomstandigheden. De lidstaten moeten de verdragen die volgens de IAO op dit moment van kracht zijn, ratificeren en uitvoeren. De Europese Unie moet resoluut en actief haar bijdrage leveren aan de uiterst belangrijke zaak van bescherming van de rechten van werkende mensen in een geglobaliseerde wereld.

Het moet worden benadrukt dat elke burger, ongeacht zijn achtergrond, geloof of ras, het recht heeft op verbetering van zijn materiële welvaart, op spirituele ontwikkeling in de context van vrijheid en op waardigheid, economische zekerheid en gelijke kansen. We moeten onthouden dat armoede, waar dan ook, een ernstige bedreiging vormt voor ons allemaal.

Karel De Gucht, lid van de Commissie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, onder de sprekers van het Europees Parlement en de Commissie heerst grote eensgezindheid over het nut en de noodzaak van ratificatie van de verdragen van de IAO. Maar, zoals de heer Óry heeft opgemerkt, kan de Commissie alleen optreden op terreinen waarop zij uitsluitende bevoegdheid heeft en, zoals ik al zei, dat heeft ze gedaan.

Wat de rol van de vakbonden betreft: het Hof van Justitie heeft in een recent arrest erkend dat collectieve actie een grondrecht is. Maar dit recht kan worden gereguleerd, hetgeen in overeenstemming is met andere internationale instrumenten. Desalniettemin zal ik mijn collega voor sociaal beleid op de hoogte stellen van uw bezorgdheid, zodat dieper op deze zaak kan worden ingegaan.

De Voorzitter. – Er zijn drie ontwerp-resoluties⁽⁵⁾ ingediend overeenkomstig artikel 110, lid 2, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt donderdag 26 november 2009 plaats.

18. Wereldtop van de FAO over de voedselzekerheid – uitroeiing van honger op aarde (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de verklaring van de Commissie betreffende de FAO-Wereldtop over voedselzekerheid – Uitroeiing van honger op aarde.

Karel De Gucht, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, de Wereldvoedseltop van vorige week in Rome was de laatste van een reeks bijeenkomsten op hoog niveau die dit jaar zijn georganiseerd en waarbij voedselzekerheid en landbouw een prominente plaats innamen: in januari in L'Aquila, in september in New York en Pittsburgh en de bijeenkomst van het Comité voor de voedselzekerheid in de wereld van vorige maand.

De onderliggende gedachte in al deze bijeenkomsten was het besef dat we tekortschieten in de bestrijding van honger op aarde. Ruim één miljard mensen op aarde kan momenteel niet voorzien in de dagelijkse basisbehoeften aan voedsel. Mede door de effecten van de klimaatverandering dreigt de situatie in veel ontwikkelingslanden nog te verslechteren, waardoor het voor deze landen nog moeilijker wordt om voedselzekerheid te kunnen bieden.

De Wereldtop over voedselzekerheid was een gelegenheid om het politieke momentum dat in de laatste maanden is ontstaan te behouden. De voedselzekerheid in de wereld stond weer eens in het middelpunt van de belangstelling. De tijd van praten is echter voorbij, we moeten nu daden stellen.

Voor de Europese Commissie was de bijeenkomst om drie redenen nuttig. In de eerste plaats hebben wij beloofd om ons met hernieuwde kracht in te zetten voor het verwezenlijken van de eerste millenniumdoelstelling voor ontwikkeling en ervoor te zorgen dat de honger tegen 2015 is gehalveerd. Dat

---

⁽⁵⁾ Zie notulen

doel geldt volgens mij nog steeds en we moeten ons best doen om dat te bereiken – vooral in de landen en gebieden waar op dit gebied zeer weinig vorderingen zijn geboekt, bijvoorbeeld Afrika.

In de tweede plaats werd beloofd om de internationale coördinatie en het beheer van voedselzekerheid te verbeteren door middel van een hervormd Comité voor de voedselzekerheid in de wereld, dat een centraal bestanddeel van het mondiale partnerschap voor landbouw, voedselzekerheid en voeding zou worden. De Europese Commissie heeft deze hervorming actief aangemoedigd en biedt steun door middel van kernfinanciering. Ik denk dat dit een zeer belangrijke stap is, die de weg zal bereiden voor een wereldwijd systeem voor de governance van voedselzekerheid, dat is gebaseerd op deugdelijk wetenschappelijk advies en dat ook meer open zal staan voor de belangrijkste spelers in de publieke en private sector en non-gouvernementele organisaties. Deze spelers zijn van cruciaal belang, als we het nieuwe systeem effectiever willen maken dan het bestaande.

In de derde plaats is beloofd om de neerwaartse trend in de binnenlandse en internationale financiering van de landbouw, voedselzekerheid en plattelandontwikkeling om te buigen. Indien we de eerste millenniumdoelstelling van het halveren van de honger in 2015 willen verwezenlijken, moeten de afspraken voor meer officiële ontwikkelingshulp worden nagekomen, vooral door de landen die hebben toegezegd 0,7 procent van het bruto nationaal inkomen hieraan te zullen besteden.

Sommigen hebben kritiek geuit op de slotverklaring, omdat hierin de doelstellingen voor de officiële ontwikkelingshulp voor landbouw en voedselzekerheid niet precies genoeg zouden zijn omschreven. We moeten er echter aan herinneren dat er op de G8-top in L'Aquila al belangrijke financiële toezeggingen zijn gedaan. Die moeten nu eerst worden nagekomen. Dankzij de flinke steun van het Europees Parlement is de Commissie erin geslaagd om de 1 miljard euro van de voedselvoorziening vlot te trekken, waarvan 85 procent al is toegewezen voor de periode 2009-2011. We hebben op termijn echter meer en duurzame steun nodig. Om verantwoording af te kunnen leggen voor onze beloften, hebben we een wereldwijd traceersysteem van toezeggingen nodig, maar we moeten ook controlesystemen, specifieke indicatoren en criteria ontwikkelen, die gebruikt kunnen worden om verslag te doen van de resultaten en effecten van de investeringen. Echter, zelfs de meest substantiële toezegging van donoren – en dit wil ik luid en duidelijk zeggen – zal waardeloos zijn, indien de regeringen in de ontwikkelingslanden er niet in slagen om hun eigen toezeggingen om te zetten in beter beleid, en betere strategieën en investeringen voor de landbouw.

In het debat over voedselzekerheid moeten we ook op de terminologie letten en een onderscheid maken tussen voedselzekerheid en soevereiniteit en zelfvoorziening op voedselgebied. Inspanningen voor wereldwijde productie zijn op zichzelf niet genoeg. Het is belangrijk dat mensen duurzame toegang tot voedsel hebben, wat vooral een armoedekwestie is. De handel in voedsel – zowel op regionaal als op mondiaal niveau – speelt een belangrijke rol in het verbeteren van de toegang tot voedsel, omdat boeren daarmee een inkomen krijgen en consumenten toegang wordt geboden tot goedkoper voedsel. Zelfvoorziening of autarchie op het gebied van voedsel zou wel eens een heel dure strategie kunnen zijn en is niet nodig als de markten en de handel goed functioneren.

Daarom zou het afsluiten van de Doha-ronde met een evenwichtig en veelomvattend resultaat een belangrijke stap vooruit zijn. We moeten ook niet vergeten dat wereldwijde voedselzekerheid een zeer ingewikkeld probleem met vele aspecten is en dat hiervoor een holistische aanpak nodig is. De Europese Unie heeft het afgelopen decennium enorme vorderingen gemaakt op dit gebied en met behulp van de beleidscoherentie voor ontwikkeling (PCD) zal voor blijvende vooruitgang worden gezorgd. Door de verschillende hervormingen van het GLB zijn de exportrestituties sterk verminderd en het grootste deel van de landbouwsubsidies in de EU wordt door de WTO als 'niet-handelsversturend' gezien. Bovendien hebben de minst ontwikkelde landen vrije toegang tot de markt in de EU gekregen door het 'alles behalve wapens' -initiatief, en uit de bepalingen van de economische partnerschapovereenkomsten (EPO's) blijkt begrip voor de problemen die veel ACS-landen ondervinden bij de zorg voor voedselzekerheid voor hun burgers. We hebben daarom in de EU al heel veel bereikt op het punt van een betere beleidscoherentie voor ontwikkeling, waarbij voor ontwikkelingslanden betere omstandigheden op het gebied van de voedselzekerheid zijn gecreëerd. Andere landen en regio's zouden hetzelfde moeten doen.

Ten slotte zou ik willen zeggen dat door de FAO-top is onderstreept dat we de officiële ontwikkelingshulp moeten intensiveren en de officiële ontwikkelingshulp en particuliere investeringen in de landbouw moeten uitbreiden en de wereldwijde governance in de agrarische sector moeten verbeteren, indien we vast willen blijven houden aan onze doelstelling om tegen 2015 de honger te halveren.

Albert Deß, *namens de PPE-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, voor ons in het Europees Parlement is het belangrijk dat we ons met het thema ‘honger op aarde’ bezighouden. We kunnen niet zwijgend accepteren dat het aantal mensen dat honger lijdt – onder wie veel kinderen – toeneemt.

Ik ben twintig jaar geleden voor het eerst in een parlement gekozen en ik kan me nog goed herinneren dat internationale organisaties als de Wereldbank, FAO, VN en ook de WTO indertijd verklaarden dat in de volgende twintig jaar de honger in de wereld gehalveerd moest zijn. Wat is er gebeurd? De honger is niet gehalveerd, maar toegenomen. Eén miljard mensen lijdt dagelijks honger. Het tegendeel van wat in de intentieverklaringen werd verkondigd, is gebeurd.

Hiervoor zijn heel verschillende oorzaken aan te wijzen. Er zijn landen waar incompetente regeringen – zoals in Zimbabwe – de graanschuur van Afrika in een hongergebied hebben veranderd. Een communistische leider heeft ervoor gezorgd dat in dit rijke land mensen honger moeten lijden, en wij doen er het zwijgen toe. Wij zijn echter medeschuldig. We debatteren wekenlang, ja zelfs het hele jaar, over het klimaat over honderd jaar. De mensen die vandaag en morgen honger lijden, zijn niet geïnteresseerd in het klimaat over honderd jaar, die willen morgen iets te eten hebben! Daar hebben wij geen oplossing voor. Zonder toekomstproblemen te willen negeren, acht ik het een kwestie van menselijkheid dat we ons nu bekommeren om de mensen die honger lijden. En, commissaris, wanneer we zeggen dat we in 2050 de honger gehalveerd zullen hebben, vind ik dat bijna smadelijk. Het moet de wereldgemeenschap toch lukken om het aantal mensen dat honger moet lijden, veel sneller terug te dringen. We brengen wapens naar iedere uithoek in de wereld, maar het lukt ons kennelijk niet om daar voedsel te brengen. Op dit punt faalt de wereldgemeenschap, dat wil ik hier aan de kaak stellen. We moeten hier andere antwoorden voor vinden dan de antwoorden die we nu te bieden hebben.

Luís Manuel Capoulas Santos, *namens de S&D-Fractie*. – (PT) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de vertegenwoordiger van de Commissie, dames en heren afgevaardigden, de cijfers die de omvang van de honger en ondervoeding in de wereld illustreren – we kennen ze allemaal en we zijn er door herhaling aan gewend geraakt – zijn zo dramatisch dat het bijna onkies is ze te noemen.

Het recht op voeding is nauw verbonden met het heiligste aller rechten – het recht op leven. En dan hebben we het over een althans enigszins waardig leven, en niet over een leven dat weinig meer is dan een strijd om te overleven.

De bestrijding van honger zou daarom de eerste en voornaamste prioriteit op alle politieke agenda's moeten zijn. Voor het verwezenlijken van die doelstelling moeten alle mogelijke middelen worden ingezet.

Helaas weten we allemaal dat niet alles staat of valt met – al dan niet financiële – middelen. Het probleem ligt bijna altijd bij het beheer en het gebruik van de middelen, het ontbreken van behoorlijke *governance* en de gebrekkige coördinatie op mondiaal, nationaal en regionaal niveau.

In de resolutie die we nu presenteren – een resolutie die ook door mijn fractie, de Socialisten en Democraten, wordt onderschreven – zijn voorstellen en aanbevelingen opgenomen die, indien nagevolgd, zeker een belangrijke bijdragen kunnen leveren aan de leniging van dit probleem. Ik roep de Commissie daarom op deze resolutie de nodige aandacht te geven en op die basis wetgevingsvoorstellen te doen en mechanismen te ontwerpen om die voorstellen concrete invulling te geven.

Dit is politiek gezien een moeilijk en onzeker moment. Het is echter ook een tijd van verandering. We gaan nu immers een begin maken met de hervorming van de belangrijkste instrumenten voor interventie die de Europese Unie ter beschikking staan: het gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid.

Dit is – gelet op de nieuwe bevoegdheden die het Verdrag van Lissabon ons toekent – ook een geweldige gelegenheid voor het Europees Parlement om woorden in concrete daden om te zetten. De socialisten zullen deze uitdaging graag aannemen. We hopen dat de nieuwe Commissie en de overige fracties bereid zijn daarin met ons mee te gaan.

George Lyon, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag de collega's die al aan het woord zijn geweest, bedanken.

Om te beginnen denk ik dat de recente piek in de wereldvoedselprijzen voor ons allemaal een waarschuwing moet zijn. Het verdubbelen van de graan- en rijstprijzen heeft een onevenredig grote invloed gehad op sommigen van de armste mensen in ontwikkelingslanden overal ter wereld. Er is zelfs een schatting gemaakt dat er als direct gevolg van de hogere voedselprijzen in 2007 en 2008 in de hele wereld nog eens 75 miljoen

mensen bij zijn gekomen die honger lijden. Dat moeten we zeer serieus nemen. Tengevolge van de piek in de voedselprijzen hebben we in veel landen voedselrellen en politieke instabiliteit gezien.

Met een verwachte stijging van de wereldbevolking naar meer dan negen miljard mensen en de klimaatverandering die volgens de voorspellingen een enorme invloed zal hebben op onze voedselvoorziening, is voedselzekerheid mijns inziens een van de belangrijkste kwesties die we onder ogen moeten zien en moeten aanpakken en waarvoor we oplossingen moeten vinden. De Europese Unie moet alles in het werk stellen om de ontwikkelingslanden te helpen met het ontwikkelen van duurzame landbouw- en voedselproductiesystemen, waardoor zij in staat zullen zijn om in hun eigen voedsel te voorzien. Daarvoor zijn financiële middelen nodig – zoals de commissaris in zijn verklaring heeft gezegd – en een open markt. Op dat punt kunnen we erkennen dat Europa een grote bijdrage heeft geleverd aan het openen en liberaliseren van de markten, maar ook is het waar dat veel van de problemen van de ontwikkelingslanden voortkomen uit een falend beleid en een gebrekkig juridisch systeem. Geen enkele hulp, van welke omvang dan ook, kan dat probleem verhelpen, zolang er geen stabiel politiek en juridisch systeem is, waardoor boeren hun bedrijf tot bloei kunnen brengen en kunnen profiteren van het voordeel van hogere marktprijzen.

Geschat wordt dat de EU-productie met meer dan 70 procent zal moeten stijgen om in de toekomst aan de groeiende vraag te kunnen voldoen. Ik denk dat de Europese landbouw een heel belangrijke rol moet spelen. We moeten er niet alleen voor zorgen dat wij hier zelf in ons eigen voedsel kunnen voorzien, maar ook dat we in de toekomst een bijdrage kunnen leveren aan de wereldwijde voedselzekerheid.

José Bové, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, commissarissen, dames en heren, de strijd tegen de honger vraagt om een belangrijke politieke en financiële investering, iets wat de FAO vorige week in Rome niet tot stand heeft kunnen brengen, en ik betreur dat.

Meer dan een miljard mensen lijdt aan ondervoeding en elk jaar sterven veertig miljoen mannen, vrouwen en kinderen van de honger. Deze dramatische cijfers vertonen een stijgende lijn sinds 1996, het jaar waarin de eerste Wereldvoedseltop plaatsvond. De financiële en economische wereldcrisis heeft de situatie nog verergerd en de mensen in de zuidelijke landen zijn de eerste slachtoffers. 10 procent van de begroting voor reclame in de wereld zou voldoende zijn om de ontwikkelingslanden de steun te geven die nodig is om hun landbouwinfrastructuur op peil te houden.

De voedselcrisis is een van de grootste bedreigingen van vrede en stabiliteit in de wereld. In 2050 zullen de boeren meer dan negen miljard mensen moeten voeden. Bodembederf, schade aan de biodiversiteit, afhankelijkheid van aardolie, uitstoot van broeikasgas, uitputting van grondwatervoorraden en veranderende consumptiepatronen maken onze situatie kwetsbaar, kwetsbaarder dan veertig jaar geleden.

Armoede en afhankelijkheid van import zijn de voornaamste oorzaken van voedselonzeekerheid. Steun aan productie op lokaal niveau is dringend noodzakelijk. Sinds eind jaren 1950 heeft Europa het gemeenschappelijke landbouwbeleid ingevoerd om het voedsel te produceren dat het nodig had. Daartoe heeft het zijn interne markt beschermd en zijn consumenten gesteund. Deze zelfstandige keuze, dit recht op een onafhankelijke voedselvoorziening, dient nu toegankelijk te zijn voor alle landen of groepen landen in de wereld die dat willen.

James Nicholson, *namens de ECR-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, onze resoluties over deze kwestie hebben betrekking op de tweeledige uitdaging van het uitroeien van de honger – een zesde van de wereldbevolking lijdt momenteel honger – en het veiligstellen van de voedselvoorziening voor de toekomst.

We hebben te maken met een situatie waarin enerzijds de wereldbevolking groeit en anderzijds de productie van voedsel nog moeilijker blijkt te zijn vanwege de negatieve gevolgen van de klimaatverandering en de stijgende kosten.

Ofschoon het landbouwaspect van de voedselzekerheid ongetwijfeld van cruciaal belang is voor de oplossing van dit probleem, moeten we, als we enige kans willen maken op een succesvolle aanpak van de honger, zeker ook oog hebben voor de absolute noodzaak van goed bestuur in de ontwikkelingslanden. Kijk bijvoorbeeld maar naar Zimbabwe, waar de heer Deß ook al naar heeft verwezen. Het stond eens bekend als de graanschuur van Afrika en het kon ooit de eigen bevolking en die van vele buurlanden van voedsel voorzien. Nu het verwoest is door het optreden van Robert Mugabe en zijn handlangers, is het daar niet meer toe in staat.

We moeten allemaal samenwerken om dit probleem de baas te worden, en om te voorkomen dat dit leidt tot onrust en ellende onder de bevolking.

Patrick Le Hyaric, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, als de Europese Unie een positieve rol wil spelen in de wereld, als zij een nieuw humanisme in het leven wil roepen, zou zij echt moeten luisteren naar de oorverdovende noodkreet van de honger die overal op de planeet weerklinkt.

Hier en elders blijft het bij mooie woorden. Maar laten we eerlijk zijn, kunnen wij hier een gerust geweten hebben, als elke vijf seconden een kind van de honger sterft? En dat kinderen van de honger sterven, komt niet door technische problemen. Dat komt door de golf van ultraliberalisme die momenteel de wereld overspoelt.

Tot nu toe werd de aarde bewerkt om de mensen te voeden. Vandaag de dag zijn de aarde en voedsel door toedoen van het kapitalistische systeem handelswaar geworden, voorwerpen van wereldwijde speculatie. Daarom moeten we voor een radicaal ander beleid kiezen, de FAO steunen en deze organisatie de middelen geven om te handelen.

Zoals u, mijnheer de commissaris, hebt gezegd, zijn er daden nodig en we vragen dan ook om daden. Maar om tot daden te komen, zou de Europese Unie kunnen toezien op de naleving van het beginsel van onafhankelijke voedselvoorziening voor elk volk, kunnen bijdragen aan de invoering van beloningsregelingen voor het werk van de boeren met gegarandeerde prijzen voor elk land en elk continent, de verbintenissen inzake overheidssteun voor de ontwikkeling van de zuidelijke landen kunnen eerbiedigen en uitvoeren, de schulden van arme landen kunnen kwijtschelden, de aankoop van land door multinationals en hedgefondsen een halt kunnen toeroepen en kunnen erkennen dat landbouw en voedsel geen deel mogen uitmaken van harde onderhandelingen van de Wereldhandelsorganisatie.

We moeten naar die noodkreet van de honger luisteren en ernaar handelen. Dat zou Europa boven zichzelf doen uitstijgen, en de tijd dringt!

Bastiaan Belder, *namens de EFD-Fractie*. – In de ruim tien jaar dat ik nu deel uitmaak van dit Parlement, heb ik in hier regelmatig grote woorden horen gebruiken. In de aanloop naar de voedseltop in Rome gebruikt de Commissievoorzitter Barroso ook grote woorden. Hij zei: "Wij hebben collectief gefaald in de strijd tegen honger. Dat is een moreel schandaal, het is een grote smet op ons collectieve geweten." Einde citaat. Ronduit terecht. Maar dan is het resultaat wel teleurstellend te noemen. Mij bekruipt het gevoel dat in Rome niet de belangen van die miljard hongerende mensen centraal stonden, maar de politieke belangen van de rijke landen. Om concreet te zijn geef ik een paar voorbeelden: het bio-brandstoffenbeleid, de stimulering hiervan - zo wordt in toenemende mate erkend - draagt bij aan hoge prijzen en daarmee aan honger. Maar er heerst een taboe op kritiek op dit beleid.

Al eerder heb ik in dit parlement gewezen op het gevaar van grootschalige investeringen door derde landen in bijvoorbeeld het continent Afrika, om zo hun eigen voedselzekerheid veilig te stellen. Hoe kan het toch bestaan dat landen waar miljoenen mensen afhankelijk zijn van VN-voedselhulp tegelijk voedsel exporteren naar derde landen? Hier lees ik niets over in de slotverklaring.

Rijke landen komen gemakkelijk weg met goedbedoelde, dringende oproepen en verdere studies naar voor hen controversiële onderwerpen. Verder lees ik dat ontwikkelingslanden vooral zelf verantwoordelijk zijn. In het licht van het falende beleid van de wereldgemeenschap in het verleden zou ik dit willen aanduiden als ronduit beschamend.

Ik heb overigens even teruggebladerd en in de slotverklaringen van eerdere voedseltoppen gekeken: die tonen verrassend veel overeenkomsten, net als de resolutie van dit Parlement overigens. Zij spreken alle over urgentie, er klinkt stevast de roep eerder gedane beloften na te komen. Maar zou een herhaling van al die oproepen geen veeg teken voor ons moeten zijn? Om met de woorden van VN-rapporteur De Schutte te spreken "arme mensen eten geen beloften". Voedselzekerheid zou een mensenrecht moeten zijn, zo wordt vaak gezegd. Ik zou het liever willen omdraaien, mevrouw de voorzitter. In mijn bijbel als christen lees ik de opdracht om hongerigen te eten te geven, en dat is mijn persoonlijke plicht en onze collectieve verantwoordelijkheid.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Ik heb persoonlijk de vergadering van de Voedsel- en Landbouworganisatie in Rome bijgewoond. Ik heb met eigen ogen gezien hoe het er op die conferentie aan toeging. Ik denk ook dat we de hypocrisie die ons heeft aangetast een beetje moeten afleggen, want, gezien het geld dat wordt besteed aan de organisatie van zo'n conferentie waarvan de uitkomst gewoonlijk niet meer is dan een lange reeks beloften, moeten we die uitgaven misschien heel praktisch besteden om, zoals de vorige sprekers hebben gezegd, precies uit te rekenen hoeveel kinderen niet hadden hoeven sterven van de honger als deze

gelden niet alleen waren besteed aan mooie verhalen. De commissaris heeft gezegd dat het probleem te maken heeft met de wereldvoedselproductie, maar laten we, alvorens het vlekje uit het oog van onze broeder te verwijderen, eerst de balk in ons eigen oog onderkennen.

Mijn land, Bulgarije, heeft volgens wetenschappelijke gegevens de vruchtbaarste bodem in de in Europese Unie. Honderdvijftig jaar geleden wisten Bulgaarse boeren de dichtstbevolkte streken van het Ottomaanse Rijk in Klein-Azië te voeden met negentiende-eeuwse technologie. Tegenwoordig loopt de landbouw in Bulgarije echter gestaag terug, en nog sneller sinds Bulgarije lid is geworden van de Europese Unie. De quota die de Commissie zelf aan Bulgarije heeft opgelegd, beperken de landbouwproductie, terwijl steeds meer land in Bulgarije braak komt te liggen. Er is bijvoorbeeld maar één boerderij in een van de 28 regio's van Bulgarije nodig om het complete quotum aan tomaten te produceren dat door de Europese Commissie aan Bulgarije is toegewezen. Dit quotum is ingesteld omdat uit gegevens van tien jaar geleden is gebleken dat dit het officiële productieniveau was. Niemand kijkt echter naar wat het feitelijke productieniveau zou kunnen zijn. Momenteel gelden er in de Europese Unie beperkingen op voedselproductieprocessen die anders de situatie aanzienlijk zouden kunnen verbeteren en echte mogelijkheden zouden kunnen bieden om de honger te bestrijden. Daarom krijgen we, zolang de zaken worden beheerst door functionarissen die alleen naar vellen papier kijken en niet geïnteresseerd zijn in iets anders, alleen maar beloftes en geen enkele actie te zien.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, het aantal mensen dat honger lijdt en in extreme armoede leeft is het afgelopen jaar drastisch gestegen en het is niet waar dat dat de schuld is van het kapitalisme. Er zijn politieke systemen die significant slechter zijn voor het menselijk leven en de strijd tegen honger. Ik zal slechts één voorbeeld geven. In Europa werd enkele decennia geleden een land met zeer goede landbouwomstandigheden tot honger gedreven door het communisme. Als gevolg daarvan stierven meer mensen in één land dan er momenteel wereldwijd sterven aan honger. Dat land was Oekraïne. Ik raad u aan voorzichtig te zijn met wat u zegt in dit Parlement.

In het jaar 2000 hebben 198 leden van de Verenigde Naties specifieke millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling aangenomen. De commissaris had het vandaag over de eerste en belangrijkste doelstelling. Vandaag moeten we de vraag beantwoorden of deze doelstelling haalbaar is. Europeanen vragen of onze prioriteiten en ons beleid correct zijn en in het bijzonder of bijvoorbeeld een dure strijd tegen klimaatverandering belangrijker is dan de strijd tegen armoede. Deze week nog werd mij zo'n vraag gesteld: verwacht de Europese Unie middelen niet met doelstellingen en begint zij niet in plaats van de effecten van de opwarming van de aarde te bestrijden de duurste aanval op windmolens in de geschiedenis van de mensheid – een strijd tegen klimaatverandering?

De beste manier om te bewijzen dat de maatregelen voor klimaatbescherming en die voor armoedebestrijding niet onverenigbaar met elkaar zijn, zou naar mijn mening effectiviteit op dat laatste gebied zijn. Met andere woorden, de honger moet echt uit de wereld worden geholpen. Dan zou niemand ons er meer van kunnen beschuldigen dat we verkeerde prioriteiten stellen en de strijd tegen klimaatverandering belangrijker maken dan de strijd tegen honger, zoals de heer Deß ook zei.

Landbouw wordt de komende jaren heel belangrijk. Wat we moeten doen, is ontwikkelingslanden stimuleren en helpen te investeren in landbouw en zich te houden aan hun eigen verklaringen dat 10 procent van de nationale begroting zal worden besteed aan de ontwikkeling van de landbouw. Alleen op die manier kunnen we het landbouwpotentieel van arme landen verbeteren en helpen honger op effectieve wijze te bestrijden.

Louis Michel (ALDE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, op de wereldtop van de FAO over de voedselzekerheid was geen enkele regeringsleider die lid is van de G8, aanwezig, met uitzondering van de heer Berlusconi, wiens land gastheer was van de top.

Zo verwerd een bijeenkomst op hoog politiek niveau, met een economische, een sociale en een financiële dimensie, tot niets meer dan een gewone technische bijeenkomst. Toch was de doelstelling van de heer Diouf het ontwikkelen van instrumenten en productiemiddelen om de voedselzekerheid in de ontwikkelingslanden op duurzame wijze te regelen.

Zoals we allen weten en zoals al herhaalde malen is gezegd, heeft de economische en financiële crisis de honger in de wereld alleen nog maar verergerd. Het onderwerp was actueler dan ooit, omdat vandaag de dag voor het eerst in de geschiedenis meer dan een miljard mensen op de wereld honger lijdt. Dat is een zesde van de wereldbevolking, 20 procent meer dan in 2005 en 105 miljoen meer dan in 2008.

Door dat alles is de kans groot dat er, zoals de heer Bové al zei, nieuwe conflicten uitbreken, die bovendien zeer ernstig van aard zullen zijn. Het uitblijven van investeringen in de landbouw heeft tot dit verschijnsel

van voedselonzeerheid geleid, en landbouw is het enige middel van bestaan van 70 procent van de armen in de wereld, zoals de heer Diouf benadrukte. Hij had een oproep gedaan om een bedrag van 44 miljard dollar te reserveren voor het financieren van investeringen ten gunste van kleine producenten. Zijn verzoek is een dode letter gebleven: er is geen tijdschema, geen strategie en geen politieke wil van de rijke landen.

Mijnheer de commissaris, hoeveel vooruitgang is er geboekt in de tenuitvoerlegging van de verplichtingen van de G8 van juli vorig jaar? Omdat ik uw positie heb bekleed, weet ik hoe moeilijk het is om donateurs te mobiliseren. Zo staat me de uiterst moeilijke strijd nog helder voor ogen die twee jaar geleden mede door voorzitter Barroso is gevoerd om die armzalige miljard euro te verkrijgen teneinde de voedselvoorziening in te stellen. Toch is de toekomst van Europa nauw verbonden met het lot van de ontwikkelingslanden.

Mijnheer de commissaris, ik geloof niet in de recepten van onze socialistische collega, die het heeft over ultrakapitalisme of ultraliberalisme – wat overigens een betekenisassimilatie is die ethisch maar niet verantwoord is. Ik voor mij zie de oplossing niet in dit soort al te kortzichtige ideologische bombast.

Mijnheer Le Hyaric, ik moet u zeggen dat de verantwoordelijkheid voor de onderontwikkeling van sommige landen na hun onafhankelijkheid veel meer ligt bij het marxistisch obscurantisme dan bij het liberalisme.

Dat was wat ik wilde zeggen, omdat ik al te kortzichtige ideologische bombast of mantra's die op het vlak van intellectuele eerlijkheid op het randje zijn, in dit Parlement niet zomaar over mijn kant laat gaan.

Judith Sargentini (Verts/ALE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, mijn collega's de heer Bové en de heer Belder hebben het probleem en de politieke werkelijkheid beschreven, maar er is een nieuwe trend in de landbouw. Rijke landen stellen hun basisvoedsel of hun biobrandstoffen veilig door land op te kopen in arme landen – het afpakken van land of het 'verwerven van land', zoals het eufemistisch wordt genoemd. Dit gebeurt bijvoorbeeld in Madagascar.

Dit onderwerp lijkt voor de wereldleiders zo gevoelig te zijn dat er niet over wordt gesproken. Europa en zijn leiders hebben de morele plicht om deze nieuwe vorm van wat ik kolonialisme zou noemen, tegen te gaan. In de verklaring van de FAO-Wereldtop is niet over de kwestie van het afpakken van land gerept en op dat punt is er echt een kans gemist om de honger op aarde te bestrijden. Waarom hebt u hier niets over gezegd?

Dan is er het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de EU. Wij produceren veel voedsel. Europeanen hebben voldoende te eten, maar door dat GLB gaan in ontwikkelingslanden zowel voor kleinschalige boeren als voor industriële landbouwbedrijven kansen verloren en zij kunnen dan geen behoorlijke boterham meer verdienen. Dit leidt tot voedseltekorten en de noodzaak om voedsel te importeren. Wanneer krijgen we een vrij en eerlijk Europees landbouwbeleid?

Richard Ashworth (ECR). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, de Verenigde Naties en de Europese Unie zijn het erover eens dat er vanwege de groeiende wereldbevolking wereldwijd een grotere opbrengst van de landbouwproductie nodig is – een stijging van 50 à 100 procent. Wij sluiten ons daarbij aan. We zijn het niet alleen eens met het standpunt van de commissaris, maar we menen bovendien dat de wereld het zich niet kan permitteren om dit doel niet te verwezenlijken. Tegelijkertijd wordt echter van de landbouw verwacht dat er minder land, water en energie wordt gebruikt en dat de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggebracht. Er zijn daarom drie dingen die we moeten beseffen.

In de eerste plaats moeten de regeringen – en de EU in het bijzonder – meer investeren in onderzoek en ontwikkeling. We beschikken eenvoudigweg niet over de informatie waarop we onze plannen voor de toekomst kunnen baseren. In de tweede plaats hebben we met het oog op de volatiliteit op de wereldmarkten een vangnet vanuit het gemeenschappelijk landbouwbeleid nodig, en in de derde plaats brengt voedselzekerheid, met alle gevolgen die het heeft voor de Europese Unie, kosten met zich mee. Er zijn kosten die we niet kunnen doorberekenen aan de consument en daarom herhaal ik nog eens dat we een sterk landbouwbeleid nodig hebben en dat we het begrotingsdebat moeten winnen.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Mevrouw de Voorzitter, de slotverklaring zoals die tijdens de laatste vergadering van de FAO door de 193 leden is aangenomen, is helaas voor de bestrijding van honger van nul en generlei waarde. Er zijn geen termijnen afgesproken en er is niets vastgelegd met betrekking tot concrete manieren om iets te ondernemen tegen deze gesel die meer dan 6 miljard mensen treft.

Volgens de beschikbare gegevens zullen er in de loop van deze maar 90 seconden durende interventie in de hele wereld vier kinderen van de honger sterven. Dat is wel de meest sprekende veroordeling van een

economisch systeem dat onrechtvaardig en irrationeel is, mensen uitbuit en precies daarom door de geschiedenis zal worden achterhaald.

Een systeem dat berust op een concreet beleid en concrete richtsnoeren, mijnheer Michel, en op mensen die dat beleid uitvoeren en een liberale retoriek uitdragen. Dat is wat tot de huidige situatie heeft geleid: de keuze voor dit agro-industriële model, dat de belangen van de grote bedrijven in de landbouw en voedingsmiddelenindustrie voorop stelt en daarmee de kwaliteit van de landbouwsector overal ter wereld schade toebrengt. Jarenlang is er niet voldoende in de landbouw geïnvesteerd, landbouwers zijn aangespoord in een andere sector hun heil te zoeken en kleine en middelgrote landbouwbedrijven zijn opgeheven, en dat terwijl deze sector 70 procent van de armen op deze wereld de middelen om te overleven verschaft.

Marktfundamentalisme, privatiseringen, liberalisering en vrijhandel hebben geleid – en leiden nog steeds – tot het opgeven van landbouwgronden. Dat leidt dan weer tot concentratie van de eigendom van de grond, met als gevolg dat een paar bedrijven de productie domineren en heel veel mensen daar voor hun voeding van afhankelijk zijn.

Deskundigen schatten dat er 43 miljard dollar nodig is om chronische ondervoeding te kunnen bestrijden. Heel wat minder dus dan het bedrag dat de staten aan het grootkapitaal hebben overgedragen om dat grootkapitaal in staat te stellen deze uit de aard van het systeem voortvloeiende crisis te overleven.

Diane Dodds (NI). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, secretaris-generaal Ban Ki-moon heeft tijdens de Wereldtop over voedselzekerheid gezegd dat de huidige voedselcrisis voor ons een waarschuwing moet zijn voor de toekomst. Tegen 2050 leven er wellicht 9,1 miljard mensen op onze planeet, ruim twee miljard meer dan nu – een onthutsend aantal en dit betekent dat de boeren 70 procent meer voedsel zullen moeten verbouwen.

De boeren in Noord-Ierland willen helpen om in die behoefte te voorzien. De meeste van hen menen echter dat Europa hen belemmert in hun vermogen om meer voedsel te produceren door via nitraat- en fosfaatvoorschriften een vermindering van de bezettingsgraad af te dwingen en door administratieve rompslomp, een gebrek aan onderzoek en ontwikkeling in de industrie, kortom door een houding waaruit blijkt dat voedselzekerheid niet belangrijk wordt gevonden.

Het voedselproducerend vermogen van de boeren zal worden bepaald door de GLB-hervorming. Deze beïnvloedt ook de voedselprijs. Indien boeren niet door middel van rechtstreekse betalingen door Europa worden gesteund, zal de voedselprijs moeten stijgen om aan de productiekosten te kunnen voldoen. Het is mijn doel om de voedselproductie in Noord-Ierland en de voedselzekerheid in Europa te bevorderen. Dit kan alleen worden bereikt indien we boeren toestaan om boer te zijn. De GLB-hervorming speelt hierbij een enorme rol, en voedselzekerheid zou in ons werk centraal moeten staan bij het hervormingsproces van het GLB.

Mairead McGuinness (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, als één van de auteurs wil ik graag eerst de fracties bedanken die zeer nauw hebben samengewerkt en een tekst hebben geproduceerd waarop geen amendementen zijn ingediend. Ik denk dat we daar allemaal zeer blij om kunnen zijn. We verschillen op veel punten van mening, maar ik denk dat deze tekst een stap in de goede richting is als het gaat om wat we allemaal willen: het juiste doen om eraan bij te dragen dat mensen die waar ook ter wereld honger lijden van voedsel worden voorzien.

Ik was ook de rapporteur van het verslag over wereldwijde voedselzekerheid en het GLB tijdens de vorige zittingsperiode, dus ik heb op dit terrein heel veel werk verricht. Graag wil ik op één eenvoudig punt wijzen dat veel mensen schijnt te ontgaan. Het zijn de boeren die de wereld zullen voeden, als ze het juiste klimaat – en ik bedoel dat in de ruimste zin – krijgen om die specifieke taak uit te voeren. Alle anderen zullen erover spreken. Het is onze verantwoordelijkheid om een beleid te ontwikkelen en uit te voeren dat de boeren in staat stelt om voedsel te produceren. Ze zullen dat doen als ze over twee basiselementen beschikken, namelijk behoorlijke prijzen en een stabiel inkomen. Beide elementen zijn hard getroffen door de recente volatiliteit en de boeren kunnen in deze situatie niet het hoofd boven water houden.

Ik loop misschien uit – en als één van de auteurs vraag ik u hiervoor begrip – maar demoniseer het gemeenschappelijk landbouwbeleid alstublieft niet. Sommige redeneringen hierin zijn niet meer van deze tijd en achterhaald, maar we hebben dit beleid wel degelijk hervormd en zonder het GLB zou de voedselonzeekerheid binnen de Europese Unie misschien nog groter zijn. Laten we gebruik maken van de beste delen van het GLB en laten we de ontwikkelingslanden vragen om een gemeenschappelijk landbouwbeleid aan te nemen. We moeten hier heel streng in zijn: wij mogen de regeringen van de ontwikkelingslanden niet uit de problemen proberen te helpen. Het is hun verantwoordelijkheid om op een

fatsoenlijke manier gebruik te maken van de ontwikkelingssteun. Wij moeten ervoor zorgen dat er meer geld wordt uitgegeven en geïnvesteerd in de landbouw. Ik denk dat we dit onderwerp niet langer zo voorzichtig moeten behandelen en dat we hard moeten zijn voor regeringen en ook voor onszelf. We hebben een morele verantwoordelijkheid en we zijn bereid om die op ons te nemen.

Enrique Guerrero Salom (S&D). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, de wereld staat voor twee grote uitdagingen, die allebei een zaak van lange adem zijn: de bestrijding van de gevolgen van de klimaatverandering en de bestrijding van de armoede en de honger in de wereld.

De commissaris is met cijfers gekomen, en dat hebben enkele collega's ook gedaan. Ze staan in de slotverklaring van de FAO-Top: meer dan een miljard mensen op aarde lijdt honger en veertig miljoen mensen sterven jaarlijks aan de gevolgen van armoede.

De voedselcrisis, in de eerste plaats, en de financiële crisis, in de tweede plaats, leiden ertoe dat de millenniumdoelstellingen moeilijker te verwezenlijken zijn. Die verwezenlijking komt niet dichterbij, maar raakt verder uit het zicht. De uitdagingen vergen een lange adem, maar de antwoorden moeten snel worden gegeven; die zijn nu nodig. In de afgelopen weken hebben we echter zorgwekkende berichten ontvangen: het verzet van de grootste uitstoters van broeikasgassen tegen het nemen van besluiten op de Top van Kopenhagen en het gebrek aan leiders en concretisering tijdens de FAO-Top in Rome.

De problemen die we hebben zijn zorgwekkend, maar het onvermogen om in actie te komen is dat ook. De menselijke soort heeft vooruitgang geboekt omdat we de uitdagingen hebben geïdentificeerd, de juiste antwoorden hebben weten te geven en tot actie zijn overgegaan. Ook nu weten we voor welke uitdagingen we staan, maar we hebben niet meer het vermogen om in actie te komen.

Daarom steun ik de resolutie waarin dit Parlement om actie vraagt, en wel dringend.

Franziska Keller (Verts/ALE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, in artikel 208 van het Verdrag van Lissabon wordt het terugdringen en uitroeien van armoede het voornaamste doel van het ontwikkelingsbeleid van de Europese Unie genoemd. Armoede is ook de voornaamste oorzaak van honger. In artikel 208 wordt ook gezegd dat de Unie rekening zal houden met deze doelstellingen in ander beleid dat invloed kan hebben op ontwikkelingslanden.

De EU maakt nu echter markten in ontwikkelingslanden kapot met exportsubsidies en veroorzaakt daarmee armoede en honger. Als we willen dat onze ontwikkelingssteun doeltreffend is, moeten we ervoor zorgen dat het niet door ander beleid wordt gehinderd. Anders zullen we er niet in slagen om de millenniumdoelstellingen te verwezenlijken. We moeten ons daarvan bewust zijn bij de hervorming van beleid zoals het gemeenschappelijk landbouwbeleid en het visserijbeleid.

(Spreekster verklaart zich bereid om een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

Mairead McGuinness (PPE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag van de vorige spreekster weten welke uitvoerrestituties hier precies worden bedoeld. Ik heb het hierover gehad in mijn spreekbeurt en ik ben van mening dat er in het verleden schade is aangericht door exportrestituties en dat Europa nu haar landbouwbeleid heeft hervormd. Toen we echter vorig jaar exportrestituties hebben ingevoerd voor de zuivelsector, was Nieuw-Zeeland het enige land dat hierover klaagde en dat is geen ontwikkelingsland. Mag ik vragen om een voorbeeld van waar dit momenteel een probleem is.

Franziska Keller (Verts/ALE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, het u allen bekende voorbeeld van de bevroren kip is al een beetje oud, maar er zijn nu nog steeds bijvoorbeeld tomaten die in de Europese Unie sterk worden gesubsidieerd, die op de Afrikaanse markt komen, goedkoper zijn dan de lokale producten en die een verlies van banen en meer armoede veroorzaken. Dat is dus nog steeds een algemeen verschijnsel en ik denk dat we daar iets aan moeten doen.

Béla Glattfelder (PPE). - (HU) Steeds meer wetenschappers op de wereld beweren dat er in 2030 tegelijk een ernstig olie-, water- en voedselgebrek zal ontstaan. Maar het lijkt erop dat we als eerste met voedselgebrek zullen worden geconfronteerd. Er lijdt immers nu al 1 miljard mensen honger op de wereld. Het aantal mensen dat honger lijdt, stijgt sneller dan de wereldbevolking. Dus terwijl nu nog slechts één op de zes mensen honger lijdt op aarde, moeten we ons realiseren dat over een paar decennia één op de vijf of zelfs één op de vier mensen honger zal lijden. Elke minuut sterven twee kinderen van de honger. De oplossing voor deze situatie is duidelijk niet dat we het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Europese Unie

stopzetten. De Europese Unie kan pas een sterke speler in de wereld zijn als zij beschikt over een krachtig gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Maar niet alleen in Afrika is er honger. Ook in de Europese Unie lijden mensen honger. Er zijn weliswaar regio's binnen de Europese Unie waar de mensen minder dan 10 procent van hun loon aan voedsel besteden, maar er zijn ook regio's – bepaalde delen van Bulgarije en zuidelijke regio's in Roemenië – waar de mensen gemiddeld meer dan 50 procent van hun loon aan voedsel besteden. Er zijn mensen – die het gemiddelde vertegenwoordigen – die zelfs nog veel meer aan voedsel kwijt zijn. Het is belangrijk om dit te benadrukken, want we moeten beseffen dat altijd als we een nieuwe regel opstellen die de landbouwproductie duurder maakt en de effectiviteit verlaagt, zoals de voorschriften inzake dierenwelzijn aangezien de hoeveelheid veevoer die nodig is voor de productie van 1 kilo vlees toeneemt, we niet alleen het milieu schade toebrengen omdat we hierdoor meer CO₂ zullen uitstoten, maar dat met elke nieuwe maatregel het aantal honger lijdende mensen stijgt. Het kan zijn dat juist de hoeveelheid veevoer die we extra moeten gebruiken, bijvoorbeeld in de pluimveehouderijen, zal ontbreken op de tafel van een hongerig kind.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Het aantal ondervoede mensen in de wereld is nu groter dan een miljard. We verkeren dus in de tragische situatie dat een op de zes mensen honger lijdt. Helaas hebben de leiders van de grootste geïndustrialiseerde landen zich onverschillig getoond voor een topbijeenkomst die zo belangrijk en nodig is als de bijeenkomst van de FAO onlangs in Rome. De leiders van de G8-lidstaten vonden het niet nodig om deze bijeenkomst bij te wonen, met uitzondering van de Italiaanse premier.

Ik moet hier melding maken van de grote, oneerlijke discrepantie tussen de grote aandacht van deze groep landen, die verantwoordelijk zijn voor 60 procent van het mondiale bruto product, voor het redden van het banksysteem en het gebrek aan aandacht voor de tragische realiteit van hongersnood, die een steeds groter aantal medemensen treft. Dit is een crisis die de arme landen niet zelf hebben veroorzaakt, maar zij worden er wel het hardst door getroffen.

De hongersnood is wereldwijd op het hoogste punt sinds 1970. Iedere zes seconden sterft er een kind van honger. Helaas sluiten de ontwikkelde landen in de wereld de ogen voor deze tragedie, die vanwege de complexe implicaties ons allen beïnvloedt. Het beste voorbeeld hiervan, en ook een waarschuwing voor ons, is de verwaarlozing van de landbouw in de laatste twintig jaar, die heeft geleid tot de huidige voedselcrisis. Van de totale hoeveelheid officiële ontwikkelingshulp is het percentage gedaald tot 3,8 procent in 2006 in vergelijking met 17 procent in 1980.

Voedselzekerheid is een zeer grote uitdaging die om urgente oplossingen vraagt. In de eerste plaats moeten de markten worden geopend en moeten de boeren in ontwikkelingslanden hulp krijgen, zodat zij voedsel kunnen produceren en de honger zo snel mogelijk uitroeien.

Esther Herranz García (PPE). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, om te beginnen wil ik mevrouw McGuinness feliciteren met dit initiatief, waarin de belangrijke rol van het gemeenschappelijk landbouwbeleid bij het voldoen aan de voedselbehoeften op internationale schaal duidelijk tot uiting komt.

Nu de Europese Commissie het gewicht van het gemeenschappelijk landbouwbeleid in de communautaire begroting lijkt te willen verminderen, moet luid en duidelijk worden gezegd dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid geen prioriteit meer is, maar dat voedselzekerheid dat wel zou moeten zijn. Maar in de afgelopen decennia hebben we gezien dat voedselzekerheid zonder het gemeenschappelijk landbouwbeleid moeilijk, zo niet onmogelijk te verwezenlijken is.

De landbouw kan daarom niet worden vergeleken met andere sectoren van de economie die in een vrije markt kunnen bloeien, omdat de voedselmarkt geen vrije markt is. De landbouwer heeft steun van de Europese Unie nodig om zijn bedrijf in stand te kunnen houden, en de Europese Unie heeft op haar beurt de landbouwer nodig om een landbouwmodel in stand te houden dat in staat is voldoende voedsel van voldoende kwaliteit te leveren aan de steeds veeleisender wordende consument.

Daarom denk ik dat de koers van het gemeenschappelijk landbouwbeleid weliswaar moet worden verlegd, maar dat het beleid zelf niet mag verdwijnen. De rechtstreekse betalingen aan de landbouwers moeten worden gehandhaafd, en er moet weer een model komen voor het beheer van de agrarische markten dat voor prijsstabiliteit zorgt, wat niet alleen ten goede zal komen aan de landbouwers, maar ook aan de consumenten en de derde landen.

Er moet een kader van goede praktijken worden geschapen om evenwichtige relaties tussen de verschillende spelers binnen de voedselketen te bevorderen, waarbij oneerlijke praktijken worden vermeden en een meer rechtvaardige verdeling van de handelsmarges wordt gestimuleerd.

Bovendien moet er een voorlichtingsbeleid voor de Europese consument komen waarin de nadruk wordt gelegd op de inspanningen die de communautaire producenten hebben verricht om te voldoen aan de regelgeving van de Europese Unie op het gebied van milieu, voedselveiligheid en dierenwelzijn. Want de communautaire producten moeten concurreren met producenten uit derde landen, op wier producten veel lagere normen worden toegepast.

De producenten uit derde landen exporteren liever naar de Europese Unie dan dat ze hun eigen markten van voedsel voorzien, want dat is in het kader van de WTO-overeenkomsten en -onderhandelingen veel rendabeler.

Michèle Striffler (PPE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, het is al eerder gezegd: elke vijf seconden sterft op de wereld een kind van de honger of van armoede, en het aantal mensen dat aan ondervoeding lijdt, wordt geschat op meer dan een miljard.

Wereldwijde voedselzekerheid is dus een buitengewoon urgent vraagstuk, dat boven aan de Europese en internationale politieke agenda dient te staan. Het is noodzakelijk de coherentie van het Europese beleid te versterken om de verwezenlijking van de eerste millenniumontwikkelingsdoelstelling te garanderen.

De voedselfaciliteit van een miljard euro is een eerste noodzakelijke stap en het is van groot belang de maatregelen voor de tenuitvoerlegging ervan vooral te richten op kleine en middelgrote gezins- en voedselproducerende landbouwbedrijven, met name bedrijven die door vrouwen worden geleid, en op arme bevolkingsgroepen, die het zwaarst door de voedselcrisis worden getroffen.

Duurzame landbouw moet een prioritair gebied zijn. Innovatieve financieringsmechanismen, zoals een internationale belasting op financiële transacties, dienen te worden onderzocht als begeleidende maatregelen voor de aanpassing aan de klimaatverandering, en dienen toegankelijk te zijn voor kleine ondernemers in de meest kwetsbare landen.

Ricardo Cortés Lastra (S&D). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, collega's, in verband met de recentelijk afgesloten top over voedselzekerheid wil ik mijn teleurstelling uitspreken over de beperkte maatschappelijke, politieke en media-aandacht die er voor deze gebeurtenis is geweest. Teleurstelling vooral vanwege het onvermogen om overeenstemming te bereiken over het pakket van 44 miljard dollar aan steun voor de armste boeren; teleurstelling omdat alles bij het oude blijft.

Wanneer we het over voedselzekerheid, landbouw en ontwikkeling hebben, wordt het probleem van de waterschaarste vaak over het hoofd gezien. Dat is nu al een essentieel probleem, maar in de toekomst zal het dat alleen maar nog meer worden. In de huidige context, met de economische en een milieucrisis, is het meer dan ooit nodig dat de ontwikkelde landen zich verbinden aan de oprichting van een nieuw forum waarin op het hoogste internationale niveau kan worden nagedacht over de wijze waarop water als publiek goed in stand kan worden gehouden, technologieën kunnen worden gedeeld en efficiënte, duurzame en economisch haalbare beheersystemen kunnen worden ontwikkeld.

Als we niet goed voor het water zorgen, zullen we de strijd tegen de armoede nooit kunnen winnen.

Chris Davies (ALDE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, in het Engeland van de achttiende eeuw voorspelde Thomas Malthus dat de bevolkingsgroei groter zou zijn dan de voedselvoorraad. Nu zijn zijn ideeën op veel manieren in twijfel getrokken, omdat we een aantal landbouwrevoluties hebben gehad die onze samenleving hebben veranderd, maar zijn woorden klopten ten dele wel. Tijdens het leven van velen van ons is de wereldbevolking verdrievoudigd – verdrievoudigd, dat is onvoorstelbaar – en op te veel plekken in de wereld was onze voedselvoorraad ontoereikend voor die groei. We moeten meer doen wanneer we honger willen voorkomen en de bevolkingsgroei willen beheersen. Dat kunnen we doen door ervoor te zorgen dat vrouwen overal controle hebben over hun voortplanting. En we moeten kinderlevens redden. De beste manier om de bevolkingsgroei terug te dringen is het redden van kinderlevens, zodat mensen geen behoefte hebben aan grotere gezinnen.

Hier in de westerse wereld zijn we verslaafd aan vlees. Dat leidt tot een enorme verspilling van hulpbronnen. Ik ben twintig jaar geleden gestopt met het eten van vlees en ik kan alleen maar zeggen – en ik zie, mevrouw de Voorzitter, dat mijn tijd om is – dat we groen in plaats van rood moeten eten, indien we de wereld willen behouden en honger willen voorkomen.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, toereikende voeding is een mensenrecht, en hongersnood is een misdadig tegengestelde menselijkheid. Ik denk ook dat de mensheid over voldoende technische en natuurwetenschappelijke kennis beschikt om ervoor te zorgen dat niemand in de wereld honger hoeft te lijden. Natuurlijk is voor de bestrijding van de honger in de wereld ook geld nodig. Het gaat echter niet alleen om het geld. Eerst moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan: ten eerste het scheppen van een stabiele democratische structuur in de ontwikkelingslanden, ten tweede corruptiebestrijding, en ten derde het tot stand brengen van een passend landbouwsysteem in de ontwikkelingslanden. Daarna komen pas de investeringen in de landbouw. Juist over de eerste drie punten wordt vaak te weinig gesproken en vaak lekken toch zeer veel financiële middelen in de landen weg, komen in verkeerde handen terecht en verdwijnen door corruptie.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zou wat dieper willen ingaan op hetgeen ik hier eergisteren naar voren heb gebracht over de ernstige voedselcrisis waarin voornamelijk Afrika verkeert, en het duidelijk ontbreken van steun van de meest geïndustrialiseerde landen, alsook van de landen met een opkomende economie, voor het probleem van de wereldwijde voedselzekerheid.

Tijdens de debatten op de FAO-top in Rome hebben verscheidene ngo's voedingmultinationals ervan beschuldigd zich meester te willen maken van duizenden hectaren zeer vruchtbaar land dat toebehoort aan de kleine boeren van de derde wereld. Op deze wijze zijn, van Ethiopië tot Indonesië, al meer dan 40 000 hectaren verkregen.

Ook hebben ngo's de tendens van veel rijke landen gelaakt om het gebruik van chemische groeimiddelen en nieuwe technologieën in Afrika te begunstigen in plaats van de duurzame ontwikkeling van de agro-ecologie te stimuleren. Zo hebben ze de agrochemische bedrijven, het gebruik van ggo's en de ontwikkeling van biobrandstoffen ten koste van voedingsgewassen aan de kaak gesteld.

Ik verzoek de Europese Unie zich met de grootste spoed in te zetten voor de tenuitvoerlegging van het mondiale partnerschap-project, waardoor een betere coördinatie van de acties ter bestrijding van de honger mogelijk zal zijn. Volgens mij is landbouw voor eigen gebruik ontegenzeggelijk het beste antwoord.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, voedselzekerheid voor de lange termijn is één van de belangrijkste uitdagingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Juist met het oog op voedselschaarste moet nadrukkelijk op de betekenis van een sterk gemeenschappelijk landbouwbeleid worden gewezen, dat ook in de toekomst een sleutelrol moet spelen om de mondiale uitdagingen aan te kunnen.

Daarom zijn voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid ook toereikende financiële middelen voor de lange termijn nodig. Het GLB vormt een belangrijk element van het EU-voedselzekerheidsbeleid en na 2013 zal dit een belangrijke rol in het ontwikkelingsbeleid spelen, ook in het extern voedselzekerheidsbeleid. Daarbij hebben probleemloos functionerende ecosystemen, vruchtbare grond, stabiele waterbronnen en een verdere diversificatie van de landbouweconomie de hoogste prioriteit. Internationale samenwerking en solidariteit, alsmede evenwichtige handelsovereenkomsten, die de voedselzekerheid niet in gevaar brengen maar juist bevorderen, vormen een essentieel onderdeel van de mondiale voedselzekerheid. Hieraan kan een sterk GLB een belangrijke bijdrage leveren.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Ten eerste, met het risico dat ik een idee herhaal dat de heer Stoyanov al heeft genoemd, betreur ik het feit dat we zoveel braakliggend land hebben in vele landen in Europa, terwijl we spreken over honger in de wereld.

Ten tweede: aangezien de ontwerpresolutie deze kwestie behandelt – en ik ben blij dat de commissaris dit onderwerp heeft genoemd –, wil ik de aandacht vestigen op het gevaar van het doel om zelfvoorzienend te zijn op voedselgebied, dat erg populair is. Dit doel, dat niet synoniem is met voedselzekerheid, kan een ongewenst effect hebben in de huidige omstandigheden. Klimaatveranderingen beïnvloeden namelijk iedere regio op een verschillende manier. Deze situatie maakt handel noodzakelijker dan ooit en niet de ambitie van ieder land om alle voedsel te produceren waaraan het behoefte heeft.

Marian Harkin, auteur. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil alleen maar iets zeggen over twee onderwerpen die tot nu toe in het debat naar voren zijn gekomen. In de eerste plaats het verband tussen honger en klimaatverandering. Ban Ki-moon zei in Rome dat we, in een tijd waarin de wereldbevolking toeneemt en het klimaat in de wereld verandert, in 2050 70 procent meer voedsel nodig zullen hebben, terwijl het weer steeds extremer en moeilijker voorspelbaar wordt. Alle moeite die we doen om klimaatverandering tegen te gaan, zal dus een positief effect hebben op de voedselproductie.

Het tweede onderwerp dat weer eens naar voren gebracht werd, was het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het is zo gemakkelijk het GLB de schuld te geven – alsof dat verantwoordelijk is voor alles wat er in de ontwikkelingslanden fout gaat. Het GLB is niet perfect, maar er zijn wel hervormingen in aangebracht. Als wij willen dat onze boeren blijven produceren en voor voedselveiligheid in Europa zorgen, mogen we ze niet letterlijk dwingen hun bedrijf te sluiten door hun allerlei regels op te leggen en hun onze steun te onthouden.

Heeft er iemand bijvoorbeeld wel eens onderzoek gedaan naar de recente hervorming van de suikerindustrie in de EU om te kijken of de decimering van die bedrijfstak inderdaad ten goede is gekomen aan de mensen in derdewereldlanden, of dat alleen maar de suikerbaronnen en landeigenaren ervan geprofiteerd hebben, terwijl de kleine suikerproducenten tot een leven in armoede veroordeeld bleven? Ik wil het probleem van de honger in de wereld absoluut niet bagatelliseren, maar we moeten er wel voor zorgen dat onze oplossingen voor het probleem ook inderdaad verlichting brengen.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Mevrouw de Voorzitter, het is zeer goed dat op dezelfde dag dat wij de resolutie van de klimaatop in Kopenhagen behandelen ook de voedselzekerheid en het hongerprobleem op de agenda staan, want deze zaken zijn zeer nauw met elkaar verbonden.

Enkele leden hebben al ter sprake gebracht dat wij met het klimaatbeleid deels ook meer problemen hebben veroorzaakt. Wij hebben onrealistische doelen gesteld voor onder meer biobrandstoffen, wat ertoe heeft geleid dat er land in ontwikkelingslanden is gekocht voor de teelt van gewassen voor biobrandstoffen. Op die manier worden de armsten van de armsten beroofd van land dat zij kunnen gebruiken voor landbouw en het ontwikkelen van hun eigen landbouwproductie.

Ook in het landbouwbeleid hebben zich dergelijke scheeftrekkingen voorgedaan. Die hebben ertoe geleid dat overproductie naar de ontwikkelingslanden is geëxporteerd waardoor de ontwikkeling van de landbouw daar wordt belemmerd. Het is uitermate belangrijk de realiteit onder ogen te zien dat wij ook in de wereld van vandaag meer dan genoeg voedsel hebben, maar dat de wil ontbreekt om dat eerlijk te verdelen.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, tijdens de laatste FAO-top zijn de deelnemende staten er niet in geslaagd met constructieve voorstellen te komen. Het ontbreken van een gemeenschappelijke strategie op internationaal niveau is zorgwekkend, vooral in het licht van de steeds groeiende wereldbevolking, die in 2050 de 9 miljard zal bereiken.

We herinneren ons allemaal de gevolgen van de voedselcrisis van 2007 toen als gevolg van een plotselinge stijging van de prijzen van basislandbouwproducten miljoenen mensen over de hele wereld een tekort aan voedsel hadden. Ik denk dat de crisis ons een les moet leren. We moeten een einde maken aan de maatregelen voor het beperken van de landbouwproductie, die vreemd genoeg de laatste jaren zo populair zijn in onze EU.

Ik denk dat in het licht van de wereldwijde trends op de voedselmarkt elke poging om het GLB te beperken een onverstandige zet is, die in de nabije toekomst de voedselzekerheid van ons continent zal bedreigen. We moeten de ontwikkelingslanden helpen een landbouwbeleid te ontwikkelen waarmee ze hun burgers voedselzekerheid kunnen garanderen.

Karel De Gucht, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ook ik betreur het dat geen enkele G8-leider in Rome aanwezig was behalve Commissievoorzitter Barroso, en dat draagt natuurlijk bij aan het beeld dat dit een top was die weinig nieuws gebracht heeft. Wanneer je naar de slotverklaring kijkt, is dat mijns inziens ook duidelijk. Aan de andere kant denk ik dat het ook heel belangrijk is dat we erin geslaagd zijn het voedselzekerheidsprobleem op de politieke agenda te houden. Het resultaat van de verschillende topbijeenkomsten die we in 2009 hebben meegemaakt, is absoluut dat dit punt nu hoog op de internationale agenda staat en dat er op alle bijeenkomsten van wereldleiders, bijvoorbeeld onlangs in Pittsburgh, op de G20, gesproken wordt over ontwikkelingssamenwerking en ontwikkelingsbeleid. Dat is op zich heel gunstig.

Ik ben zelf in Rome geweest en ik moet zeggen dat – afgezien van de slotverklaring, die, dat moet ik toegeven, wat teleurstellend was – er heel goede discussies gevoerd zijn en ook dat er een heel goede opkomst was. Er kan iets uit voortkomen. Er was bijvoorbeeld een hele discussie over de verkoop van vruchtbare grond in ontwikkelingslanden en landen die zelf geen landbouwgrond hebben; de discussie over het zelf kopen daarvan is heel interessant en ik denk ook dat we het daar wel ongeveer over eens kunnen worden.

Het tweede punt dat ik wil aansnijden is dat het GLB natuurlijk niet ideaal is, zoals een aantal leden al gezegd heeft. In deze wereld is niets ideaal, maar als je naar het effect van het gemeenschappelijk landbouwbeleid

op de derde wereld kijkt, vind ik dat we met recht kunnen zeggen dat het van de grote handelsblokken verreweg het minst schadelijke systeem is waar het gaat om versturende invloeden op de ontwikkelingslanden. De WTO heeft erkend dat de meeste van onze subsidies, misschien wel alle, niet handelsverstrend werken, omdat ze de inkomens in de landbouw ondersteunen, niet de prijzen van agrarische producten.

Ik ben ook – hoe zal ik het zeggen – een klein beetje teleurgesteld dat we onszelf steeds maar bekritisieren. Ook Europa is niet ideaal, maar ik vind dat we bijvoorbeeld met de voedsel­faciliteit een flinke stap vooruit gezet hebben. Hiermee gaat in twee jaar een miljard euro gepaard; de voedsel­faciliteit ondersteunt niet de levering van voedsel, maar concentreert zich grotendeels op de levering van zaden en ondersteunt op die manier de kleine landbouwers in de ontwikkelingslanden. Ik ben van mening dat hier werkelijk van innovatie sprake is. Ook bijvoorbeeld de Wereldbank heeft dat erkend en die is bezig dit instrument over te nemen. Daarom moeten we onszelf niet steeds zo bekritisieren. De voedsel­faciliteit was overigens een innovatie van mijn voorganger. Er is één ding waarover ik het niet met hem eens ben en dat is over een meneer die ondertussen alweer verdwenen is, namelijk de heer Le Hyaric. Hij is geen socialist, beste voorganger, hij is een communist; kijkt u maar eens naar zijn fractie: hij is een communist en dat verklaart waarschijnlijk zijn manier van redeneren.

Dat moest ik even zeggen. Verder is het zo dat we als Europese Commissie in L'Aquila ook onze verantwoordelijkheid genomen hebben. We hebben daar vier miljard dollar toegezegd; dat is ongeveer 20 procent van de voedselhulp en het steunpakket dat in L'Aquila afgesproken is. Daarmee zijn we verreweg de grootste donor wat betreft toezeggingen in L'Aquila en die toezeggingen gaan we ook nakomen. We leggen ons vast op dit bedrag en zullen het zo spoedig mogelijk uitbetalen.

Ten slotte wil ik iets zeggen over het nieuwe beleid op het gebied van landbouw en voedsel­zekerheid. In het werkprogramma van de Commissie voor 2010 is namelijk sprake van een plan om de Raad en het Parlement een mededeling voor te leggen over een nieuw beleid op het gebied van landbouw en voedsel­zekerheid voor de Europese Unie. In dat document worden de lopende problemen met betrekking tot landbouw en voedsel­zekerheid opnieuw bekeken. U kunt daarbij denken aan de uitdagingen waarvoor we gesteld zijn door de klimaatverandering, de grotere aandacht voor voeding en voedsel­kwaliteit, beleid met betrekking tot veiligheidsnetten en sociale bescherming, de impact van biobrandstoffen op de voedsel­productie of het gebruik en de effecten van nieuwe technieken en biotechnologie, de toenemende roep om een op rechten gebaseerde aanpak, grootschalige aankoop van land, enzovoort.

Het eerste doel van de mededeling is de toezegging van de EU te hernieuwen dat zij ontwikkelingslanden wil helpen met de verbetering van hun landbouw­productie. Dit blijft een cruciale kwestie, vooral vanwege de toenemende vraag naar voedsel als gevolg van de groeiende wereldbevolking, de veranderende voedingspatronen en de uitdagingen en bedreigingen voor de duurzame landbouw­productie als gevolg van de klimaatverandering. In de tweede plaats is het doel van de mededeling een overpeinzing op gang te brengen over de manier waarop de EU het best haar ervaring en kennis kan gebruiken om te helpen regionaal beleid en strategische kaders op het terrein van de landbouw en de voedsel­zekerheid van de grond te tillen. De derde doelstelling is een fundering te leggen voor de hele EU-aanpak voor de harmonisering van bestaande kaders voor het ECMS-beleid naar aanleiding van de toezeggingen die met de agenda van L'Aquila-agenda voor actie gedaan zijn. Ten vierde zullen met de mededeling voorstellen worden gedaan voor de manier waarop de EU zou kunnen bijdragen aan de versnelling van het proces dat moet leiden tot de verwezenlijking van de millenniumontwikkelingsdoelstellingen, met name millenniumdoelstelling I, gezien de komende herziening van deze doelstellingen in september 2010 in New York. Het vijfde doel is de positie van de EU met betrekking tot de huidige ontwikkelingen in het mondiale beheerssysteem voor voedsel en landbouw te verbeteren, en ten slotte wil de Commissie problemen aanpakken die de laatste tijd op de voedsel­zekerheidsagenda een belangrijke plaats hebben ingenomen.

Op 16 november is een openbare raadpleging over een discussienota gestart, die zal lopen tot begin januari. We zullen dus alle belanghebbenden raadplegen en daarna zal de Europese Commissie met een formele mededeling komen.

De Voorzitter. – Er zijn zes ontwerp­resoluties⁽⁶⁾ ingediend overeenkomstig artikel 110, lid 2 van het Reglement.

Het debat is gesloten.

⁽⁶⁾ Zie notulen

De stemming vindt donderdag 26 november 2009 plaats.

19. Import van vlees uit derde landen (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de verklaring van de Commissie over import van vlees uit derde landen.

Androulla Vassiliou, lid van de Commissie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, neemt u mij niet kwalijk maar dit is zo'n interessant en facetrijk vraagstuk dat ik, om de geachte afgevaardigde van dienst te kunnen zijn, wat lang van stof moet zijn in mijn inleiding.

(EN) Voor vlees uit derde landen heeft de Commissie een stevig pakket EU-regels voor gezondheid van dieren en mensen.

De EU voert nu al enkele jaren lang een zeer effectief invoerbeleid dat rekening houdt met de wetenschappelijke ontwikkelingen en met de huidige situatie in derde landen op het gebied van ziekten. Er wordt met name grote aandacht besteed aan mond- en klauwzeer in exporterende landen, want de EU is, zoals u weet, gevrijwaard van deze ziekte, die ernstige economische schade kan veroorzaken. Door het Internationaal Bureau voor besmettelijke veeziekten (OIE) zijn zeer gedetailleerde normen en regels opgesteld om de verspreiding van MKZ te voorkomen.

In de Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen van de Wereldhandelsorganisatie (SFM-overeenkomst) wordt erkend dat de toepassing van verschillende normen en verschillende methoden voor inspectie van producten door de diverse landen niet per se de gezondheidsrisico's voor mensen en dieren vergroot. De EU kan derde landen niet een exacte replica van haar interne wettelijke maatregelen opleggen, evenmin als de derde landen waar wij producten naar uitvoeren, hun regels aan ons kunnen opleggen. We kunnen alleen maar eisen dat het effect van hun maatregelen gelijkwaardig is aan het effect van de onze.

Laat ik traceerbaarheid als voorbeeld nemen. In de EU zijn er zeer strenge regels met betrekking tot de individuele identificatie en traceerbaarheid van vee. Als er een ziekte uitbreekt, maken onze regels het mogelijk dat we potentieel geïnfecteerde dieren opsporen om de verspreiding van de ziekte te beperken. Bovendien maken onze regels het mogelijk dat we voedingsmiddelen of diervoeding in alle stadia van de productie en de distributie traceren en volgen, van boer tot bord. Anderzijds hebben de regels inzake traceerbaarheid die van toepassing zijn op derde landen die naar de EU exporteren, slechts tot doel ervoor te zorgen dat geïmporteerd vlees geen onacceptabele risico's voor de EU oplevert. De reikwijdte van die regels is dus veel beperkter dan de regels die in de EU gelden.

Ik wil er ook graag op wijzen dat de maatregelen inzake traceerbaarheid van vee in de EU grotendeels genomen zijn in reactie op de BSE-crisis. Zoals u zich zult herinneren, zorgde die crisis voor een dramatische daling in het vertrouwen van de consument en een ernstige ontwrichting van de interne markt met betrekking tot de handel in rundvlees.

Ik maak nu gebruik van de gelegenheid een gedetailleerd uitleg te geven over het bijzonder doeltreffende pakket maatregelen dat we getroffen hebben om de risico's van de import van rundvlees tegen te gaan. De maatregelen waarborgen een zo hoog mogelijk niveau van bescherming van de gezondheid van mensen en dieren in de EU, terwijl ze rekening houden met de OIE-normen en volledig in overeenstemming blijven met de beginselen van de SFM-overeenkomst. De maatregelen kunnen onderverdeeld worden in vijf beschermingsniveaus. Het zijn zulke veelomvattende maatregelen, dat slechts 12 landen buiten Europa in staat zijn aan alle eisen te voldoen. Daarom importeren we alleen rundvlees uit dat kleine aantal landen.

In de eerste plaats mag rundvlees alleen ingevoerd worden uit derde landen, of uit bepaalde regio's in die landen, waaraan de Commissie specifiek haar goedkeuring heeft gehecht na inspectie van de deskundigheid van de veterinaire autoriteiten daar en de diergezondheid in het algemeen. In de tweede plaats moet het gebied waar de runderen vandaan komen, door de OIE en de Europese Unie vrij van mond- en klauwzeer verklaard zijn. Ten derde moeten landen die rundvlees exporteren een goedgekeurd programma hebben voor de controle op specifieke residuen van geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik, groeibevorderaars en prestatieverbeterende middelen waarvan het gebruik beperkt of verboden is voor voedselproducerende dieren in de EU. In de vierde plaats moeten alle importen van vers vlees uit een goedgekeurd slachthuis komen dat erkend en geregistreerd is voor dat specifieke doel. In de vijfde plaats hebben we specifieke voorwaarden met betrekking tot de productie en opslag van vlees.

We hebben een extra bescherm laag gecreëerd door alleen Australië, Canada, Chili, Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten toestemming te geven niet-uitgebeend vlees te leveren. De overige zeven toegelaten landen mogen alleen uitgebeend en gerijpt rundvlees zonder slachtafval naar de Europese Unie exporteren. Dat zorgt ervoor dat het MKZ-virus geïnactiveerd wordt, mocht het ondanks de voorgaande maatregelen die ik genoemd heb nog aanwezig zijn. Dat is dus een extra garantie. Zendingen van vlees voor de Europese markt moeten gecontroleerd worden door een officiële dierenarts die garandeert dat aan alle bovengenoemde voorwaarden is voldaan.

Wanneer de lading vlees in de EU arriveert, worden aan de grensinspectieposten controles uitgevoerd door de officiële veeartsenijkundige diensten van de lidstaten. Alle geïmporteerde vlees moet bij de EU-grenzen aan veterinaire controles onderworpen worden. Bij de grensinspectieposten is men verplicht controles van documenten, identiteitscontroles en materiële controles uit te voeren. De controle van documenten en de identiteitscontroles bij grensinspectieposten is 100 procent voor geïmporteerde vlees. Bovendien wordt bij ten minste 20 procent van alle zendingen geïmporteerde vlees een materiële veterinaire controle uitgevoerd. Daarnaast is er extra bescherming door het EU-brede verbod op het voeren van varkensdraf of keukenafval aan dieren. Door deze maatregel wordt gegarandeerd dat voor MKZ vatbare soorten in de EU niet blootgesteld worden aan het MKZ-virus, mocht het de EU ondanks alle bovengenoemde maatregelen toch binnenkomen.

Alle genoemde maatregelen zijn volledig geharmoniseerd. In 2006 heeft de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid aangegeven dat deze maatregelen voor het terugdringen van het MKZ-risico in de EU zeer doeltreffend zijn. De Europese Autoriteit heeft verklaard dat naar haar mening “de EU een geavanceerd systeem voor controle op importen hanteert. Wat de legale handel in vlees en vleesproducten betreft blijken de inspanningen uiterst doeltreffend te zijn.”

Daarmee kom ik op mijn volgende punt. Sinds the harmonisatie van de veterinaire importvoorwaarden in de jaren zeventig hebben we in de EU nooit meer via de legale import van vlees een uitbraak van MKZ gehad. Ik weet zeker dat ik u er niet aan hoeft te herinneren dat de MKZ-uitbraak in het Verenigd Koninkrijk in 2001 veroorzaakt werd door het illegaal in circulatie brengen van vlees – hoogstwaarschijnlijk uit Azië – en het illegaal voederen met varkensdraf. Ik vind daarom dat we onze inspanningen moeten richten op de werkelijke risico's en eerder iets moeten doen aan het illegaal in circulatie brengen of het persoonlijk importeren van vlees dan dat we moeten proberen de legale import buitensporig te reguleren. In dat verband hoop ik dat u allen de posters op vliegvelden in de EU en op andere toegangspunten naar de EU hebt gezien waarop aan reizigers de regels met betrekking tot het binnenbrengen van producten van dierlijke oorsprong worden uitgelegd.

Ik weet dat sommigen van u bezorgdheid hebben geuit over de invoer van rundvlees uit Brazilië. Ik herinner u er graag aan dat er in januari vorig jaar extra voorschriften zijn vastgesteld voor de invoer van Braziliaans rundvlees. Die houden onder andere in dat de boekhouding van de boerderijen van oorsprong gecontroleerd en goedgekeurd moet worden door de Braziliaanse overheid, afgezien van de voorschriften die ik al geschetst heb. De Braziliaanse overheid heeft nu ook voorgeschreven dat runderen waarvan het vlees bestemd is voor de EU-markt, afzonderlijk geïdentificeerd moeten worden en opgeslagen in een database. De betreffende dieren vertegenwoordigen minder dan 1,5 procent van de totale Braziliaanse runderpopulatie; er zijn ongeveer 2,9 miljoen dieren in goedgekeurde bedrijven. Naar aanleiding daarvan hebben de Braziliaanse autoriteiten bedrijven die rundvlees voor export naar de EU willen produceren, opnieuw beoordeeld. Van het totale aantal van meer dan 10 000 bedrijven dat in november 2007 voor export in aanmerking kwam, zijn nu nog maar 1 708 boerderijen goedgekeurd. Daardoor is de invoer in de EU van Braziliaans rundvlees drastisch gedaald. Aan het begin van 2009 werd tijdens een Commissie-inspectie een aantal tekortkomingen geconstateerd, waarop de Braziliaanse autoriteiten hun volledige medewerking verleenden bij het aanpakken daarvan. De algemene bevindingen hebben geen reden gegeven tot een verdere beperking van de import van rundvlees uit Brazilië. Zoals het er nu voor staat, zou een verdere beperking van de invoer van rundvlees uit Brazilië door sommigen opgevat kunnen worden als protectionisme en dat zou ertoe kunnen leiden dat de Wereldhandelsorganisatie onze maatregelen gaat aanvechten.

We moeten er ook rekening mee houden dat de EU zo nu en dan te maken zal krijgen met problemen op het gebied van diergezondheid of voedselveiligheid en we staan erop dat de reactie van derde landen daarop in proportie is. We moeten het goede voorbeeld geven en daarom de spelregels hanteren die in het internationale handelsverkeer gelden.

Ik sluit af met de verzekering aan het Parlement dat de Commissie haar pijlen zal blijven richten op het illegaal in circulatie brengen van vlees, want dat vormt het grootste risico voor onze strenge normen. De Commissie zal ook doorgaan met haar huidige, proportionele benadering van de invoer van rundvlees uit derde landen,

zoals Brazilië. Daardoor zullen we ons hoge niveau van volks- en diergezondheid in de EU kunnen handhaven en zal de internationale achting voor de EU bewaard blijven.

Esther Herranz García, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (ES) Mevrouw de Voorzitter, de Europese Unie legt de communautaire producenten de hoogste normen van de wereld op het gebied van voedselveiligheid, gezondheid, dierenwelzijn en milieu op. De Europese veehouders zijn verplicht om aan deze normen te voldoen als noodzakelijke voorwaarde om steun van de EU te ontvangen. Voor de grote meerderheid van de veehouders compenseert deze steun de hoge lasten niet, en de snelheid waarmee bedrijven worden opgedoekt is adembenemend. Dit proces zal doorgaan als er geen adequate maatregelen worden genomen.

Maar laat we het onderwerp eens nader bekijken. Het toenemende tekort van de Europese productie wordt – en dat is logisch – opgevuld met importen uit derde landen, in de eerste plaats uit Brazilië. Gezien de druk waaraan de communautaire producenten worden blootgesteld zou het van een totaal gebrek aan eerlijkheid getuigen om partijen vlees tot de communautaire markt toe te laten die niet voldoen aan de minimumeisen waarover de Europese Unie overeenstemming heeft bereikt met die derde landen.

Ik wil er bovendien op wijzen dat deze eisen minder zwaar zijn dan de eisen die aan onze eigen veehouders worden gesteld, omdat, zo lijkt het, het opleggen van precies dezelfde eisen aan importen uit derde landen in strijd is met de WTO-regels. Maar omdat de Wereldhandelsorganisatie ons verbiedt om importen te laten voldoen aan dezelfde normen als die waaraan de Europese veehouders moeten voldoen, zou de Commissie op zijn minst moeten garanderen dat al het vlees dat de communautaire grenzen passeert afkomstig is van bedrijven die adequaat worden gecontroleerd. Het heeft geen enkele zin om belemmeringen op te werpen voor importen uit landen als Brazilië, omdat er al een communautaire vraag bestaat waaraan moet worden voldaan. Maar dat rechtvaardigt nog niet dat we de andere kant op kijken of onze ogen sluiten voor de onregelmatigheden die het Voedsel- en Veterinair Bureau van de Europese Unie ontdekt tijdens de inspecties die het regelmatig uitvoert.

Ik wil van de Commissie weten waarom ze die onregelmatigheden zo bagatelliseert, terwijl het Voedsel- en Veterinair Bureau tijdens zijn meest recente missie naar Brazilië heeft bevestigd dat bepaalde certificeringsinstanties niet aan de vereiste inspectienormen voldoen. Dit Europees Bureau heeft bovendien grote tekortkomingen geconstateerd in het traceerbaarheidssysteem dat dat land toepast, alsmede problemen met een groot aantal zendingen die op weg waren naar de Europese Unie en die niet over de benodigde certificaten beschikten.

Hoe kan worden gegarandeerd, gelet op deze gegevens, dat vijftienhonderd Braziliaanse bedrijven aan de overeengekomen eisen voldoen?

Alan Kelly, *namens de S&D-Fractie.* – (EN) Mevrouw de Voorzitter, als het gaat om het probleem van de invoer van vlees moeten wij ons in Europa houden aan de principes waarop ons beleid gebaseerd is en een krachtig maar eerlijk systeem van regels hanteren.

Die principes moeten gebaseerd zijn op veiligheid en vertrouwen van consumenten, bescherming van het milieu en – dat is essentieel – een eerlijk speelveld voor de producenten van vlees. Op dit moment werkt het systeem op een manier die regelrecht oneerlijk is tegenover zowel de boeren als de consumenten. Wij dwingen onze boeren om allerlei tijdrovende en dure werkzaamheden uit te voeren die er alleen maar toe leiden dat hun vleesproducten duurder zijn dan die uit landen van buiten de EU, waarvan Brazilië het voornaamste voorbeeld is. Het Voedsel- en Veterinair Bureau heeft daar overweldigende bewijzen voor.

Deze situatie is eenvoudigweg onhoudbaar. De landbouwpraktijken in Brazilië kunnen in veel gevallen gewoon niet vergeleken worden met de norm waarmee de Europese consumenten bekend zijn en die ze acceptabel achten. Als we niet uitkijken, verdwijnt de prikkel om veilig vlees van hoge kwaliteit te produceren, want we laten toe dat producten van inferieure kwaliteit de prijzen en het inkomen van de boeren ondermijnen. En het is natuurlijk ook zo dat als gevolg van de manier waarop de voedselketen geïntegreerd is, het vlees dat eenmaal in het systeem zit, zich verspreidt over een breed scala aan producten en niet meer te traceren valt. Dat is toch niet eerlijk tegenover de consumenten in Europa?

De producenten van rundvlees in heel Europa krijgen het zwaar te verduren, en deze situatie kan zo niet doorgaan – niet voor hen en niet voor de consumenten. Er is geen vertrouwen dat van de pas genomen nieuwe maatregelen werkelijk de balans opgemaakt wordt. Er zijn veel voorbeelden van beweringen dat dieren geproduceerd worden en door goedgekeurde boerderijen worden geleid terwijl ze oorspronkelijk niet van die boerderijen komen.

Commissaris, ik bepleit hier absoluut geen protectionisme, maar het is tijd voor actie. We kunnen hier niet werkeloos toezien hoe deze praktijken blijven doorgaan. Het is gewoon oneerlijk. Het is oneerlijk tegenover de Europese consument en het is oneerlijk tegenover de producenten in Europa, die moeten voldoen aan eisen voor de bedrijfsvoering die door producenten in Brazilië niet geaccepteerd en niet nageleefd worden.

George Lyon, namens de ALDE-Fractie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik dank de commissaris voor haar verklaring. Zij heeft gezegd dat het pakket beschermende maatregelen er is om te garanderen dat de import uit derde landen aan de hoogst mogelijke normen voldoet. Daarbij kijk ik vooral naar het VVB-verslag uit Brazilië. De kern van de maatregelen die volgens de EU uitgevoerd moeten worden om te voorkomen dat besmet vlees uit dat land in de EU wordt of dreigt te worden geïmporteerd, bestaat eruit dat er goede traceerbaarheidssystemen en aangewezen bedrijven zijn. Die zijn essentieel om consumenten, boeren en belastingbetalers te kunnen garanderen dat ze geen risico lopen.

Laten we niet vergeten dat mond- en klauwzeer in Brazilië nog steeds een ernstig probleem is. Toch stond er in het VVB-verslag van de Commissie van februari een hele waslijst met tekortkomingen: 50 procent van de geïnspecteerde boerderijen die aangewezen waren voor export naar de EU hadden problemen. Een kwart daarvan had zelfs ernstige problemen. Er ontbraken bijvoorbeeld oormerken, er was vee op boerderijen dat niet geïdentificeerd kon worden – men had geen idee waar de dieren vandaan kwamen. Er ontbraken documenten, er waren belangenconflicten, en EU-inspecteurs ontdekten bijvoorbeeld dat een van de toezichthouders van de regering getrouwd was met de persoon die verantwoordelijk was voor de identificatie van het vee. Bovendien bleek dat zij in feite eigenaar waren van sommige runderen op dat bedrijf waar de administratie van de veestapel niet op orde was.

Waar ik mij zorgen over maak, commissaris, is dat in de samenvatting van het VVB-verslag staat dat de controles over het algemeen bevredigend verliepen. Het spijt me, maar de inhoud van het verslag komt totaal niet overeen met die conclusie en wij moeten, als landengroep, op onze hoede zijn. Ik hoef dit Parlement niet te herinneren aan de gevolgen voor belastingbetalers, boeren en consumenten als er een epidemie uitbreekt. De laatste grote epidemie in het VK, die u in uw toespraak noemde, betrof mond- en klauwzeer en we moesten toen een miljoen beesten afmaken. Dat kostte onze belastingbetalers vier miljard pond. Dat soort risico's lopen we als we het niet goed doen. Daarom moeten we waakzaam zijn.

Ik vraag niet van de Commissie om Brazilië beperkingen op te leggen; waar ik vanavond om vraag is een verzekering dat deze kwestie serieus wordt genomen en dat de Commissie ervoor zorgt dat de tekortkomingen in dit verslag in het volgende verslag gecorrigeerd worden. Wat we nodig hebben is een verklaring dat alles in orde is, zodat boeren, belastingbetalers en consumenten er zeker van kunnen zijn dat ze beschermd zijn en dat er weer vrij en eerlijk handel gevoerd kan worden tussen Brazilië en de EU.

Alyn Smith, namens de Verts/ALE-Fractie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de commissaris ook graag bedanken voor haar zeer volledige verklaring – mogelijk een van de volledigste en meest substantiële verklaringen die we recentelijk van een commissaris hebben gehoord.

Deze kwestie verdient een dergelijke verklaring, en als een van de laatste veteranen van de eerste strijd om Braziliaans rundvlees doet het mij deugd om vanavond zo veel bekende gezichten in de vergaderzaal te zien. Ik hoop dat dit erop duidt dat we geïnteresseerd zijn in en serieus zijn over deze kwestie. Wij steunen u in wat u zegt over de importcontroles en over MKZ. Eerlijk gezegd draait het daar in deze kwestie niet helemaal om, en daarom ben ik zo blij dat degenen die deze kwestie wilden uitbreiden tot import uit derde landen, daarin zijn geslaagd.

Het gaat niet alleen om Braziliaans rundvlees. Het gaat om het bredere principe dat onze consumenten, onze kiezers en onze boeren eisen dat de import uit landen die hun producten hier op de markt willen brengen, voldoet aan onze normen – en dat betekent aan al onze normen.

Daarom verontrust het mij om te horen dat u het feit accepteert dat Brazilië lagere traceerbaarheidsnormen heeft dan wij, omdat er mogelijk niet zo'n groot ziekterisico is bij binnenkomst op het grondgebied van de Europese Unie. Onze consumenten verwachten precies dezelfde normen voor alles wat de Europese Unie binnenkomt. Ik aanvaard uw standpunt als u het hebt over strikte ziektebestrijding, maar we hebben het hier over rechtvaardigheid en billijkheid. Onze consumenten, onze boeren en eerlijk gezegd ook wij eisen dat we precies dezelfde traceerbaarheidsnormen hanteren voor Brazilië en alle derde landen. Als uit een verslag van het VVB blijkt dat 50 procent van de inspecties niet kon worden uitgevoerd of problemen met zich meebracht, werpt u een meute hongerige wolven als het ware een stuk rood vlees toe, zoals u hier vanavond wellicht merkt. Kunt u ons het volgende toezeggen: wanneer verschijnt het volgende verslag van

het VVB en neemt u dit verslag dan ook serieus door alle landen die niet aan onze normen voldoen, een verbod op te leggen?

James Nicholson, *namens de ECR-fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, allereerst wil ik vanavond graag duidelijk maken dat het hier niet gaat om import uit derde landen. Het gaat om Braziliaans rundvlees dat Europa binnenkomt, niet meer en niet minder.

Het bedroeft mij dat ik hier vanavond sta zonder dat we een resolutie hebben. Ik weet niet waarom, maar ik begrijp dat enkele van de grote fracties in dit Parlement niet bereid waren om de Braziliaanse ambassadeur tegen te spreken toen deze vorige week in Brussel was om te lobbyen. Dat geldt voor de socialistische fractie en ik zal de liberalen zelf laten antwoorden, aangezien ik heb begrepen dat zij zich tijdens de Conferentie van voorzitters niet hebben doen gelden om ervoor te zorgen dat wij een resolutie voor ons zouden hebben.

Ik wil zeer duidelijk maken dat de Braziliaanse ambassadeur niet bij mij heeft gelobbyd. Misschien vond hij dat ik niet de moeite van een bezoek waard was; ik weet het niet. Of misschien dacht hij dat hij bij mij te veel weerstand zou ondervinden, want – laat ik daarover hier vanavond zeer duidelijk zijn – ik kan u melden, commissaris, dat de Commissie in de toekomst niet langer de handen van Europese boeren op hun rug kan binden met vleesnormen waar zij elke dag van de week aan moeten voldoen, om ons vervolgens hier de les te komen lezen over de WTO en wat al niet meer.

Ik vertel u, commissaris, dat wij hier nog vijf jaar zullen zitten. Hoe lang u er nog zult zijn, weet ik niet, maar als u er nog wel bent of iemand anders uw plaats inneemt, zult u ons op elke manier en in elke vorm tevreden moeten stellen over de manier waarop vlees dat Europa binnenkomt, moet voldoen aan dezelfde normen als het vlees dat we hier produceren. Wij nemen geen genoegen meer met het op één na beste. U kunt ons niet langer kapotmaken. Ik hoop dat u dat doorgeeft aan uw functionarissen, want er kan niet van ons worden verwacht dat we hiermee akkoord gaan namens onze producenten in Europa.

John Bufton, *namens de EFD-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ook ik wil graag mijn ernstige bezorgdheid uiten over de veiligheid en geschiktheid van de export van Braziliaans rundvlees. Van duizenden kilometers ver weg wordt er ongecontroleerd vlees geïmporteerd ten koste van de lokale boeren. Dit vlees brengt het risico op besmetting met ziektes als mond-en-klauwzeer met zich mee, zoals we vanavond hebben gehoord.

Door een gebrek aan strikte regelgeving in Brazilië hebben exporteurs ook een oneerlijk concurrentievoordeel ten opzichte van Europese boeren. De mate van hypocrisie over de kwestie van de buitenlandse rundvleesexport wordt nog duidelijker binnen de context van de discussies over klimaatverandering. Hoewel ons wordt verteld dat we ons moeten inzetten voor een ambitieuze agenda op het gebied van klimaatverandering, ziet de EU wel door de vingers dat de Braziliaanse rundvleesexport verantwoordelijk is voor 80 procent van de ontbossing in het regenwoud van de Amazone.

Vóór een verbod in 2007, exporteerden 30 000 bedrijven in Brazilië rundvlees naar de EU. Tegenwoordig heeft slechts 12 procent hiervan die toestemming, maar elke dag worden er meer bedrijven goedgekeurd voor export naar de EU. Elke maand krijgen circa honderd nieuwe bedrijven dat recht.

Aan het begin van deze kwestie maakte het Voedsel- en Veterinair Bureau melding van ernstige problemen in Brazilië met de certificering van boerenbedrijven en de traceerbaarheid van vee. Zij maken zich ernstig zorgen over ongeïdentificeerd rundvee in de slachthuizen. Ook wordt er sterk vanuit gegaan dat veel inspecteurs sterke banden hebben met, of zelfs eigenaar zijn van, de boerenbedrijven die toestemming krijgen om rundvlees te exporteren.

Europese boeren moeten zich houden aan regels die in het leven zijn geroepen omwille van de veiligheid van de consument. Doordat hun buitenlandse tegenhangers niet onder dezelfde regels werken, hebben de overzeese exporteurs een oneerlijk concurrentievoordeel. De Britse rundvleesindustrie heeft te maken met echte problemen die worden veroorzaakt door producenten buiten de EU, die vlees massaal kunnen exporteren tegen vele lagere prijzen.

Enkele van de grootste detailhandelaren ter wereld, zoals Carrefour en Wal-Mart, hebben Braziliaans rundvlees al in de ban gedaan wegens de ontbossing waarvoor de industrie verantwoordelijk is. Elk jaar wordt er in de Amazone een gebied zo groot als België gekapt voor de lucratieve rundvleesexport. Naar schatting is het fokken van vee verantwoordelijk voor 80 procent van de illegale ontbossing.

Het verbaast mij hoe er één pakket met regels bestaat voor Britse en Europese boeren en een ander pakket voor boeren in Brazilië. Welke landbouwindustrie steunen de EU en de Commissie eigenlijk?

(Spreker verklaart zich bereid om een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

Alyn Smith (Verts/ALE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik zou veel van wat de heer Bufton heeft gezegd kunnen toejuichen, maar ik wil graag met hem in discussie gaan en hem een vraag stellen over een van de door hem gebruikte zinsneden. Hij zei dat er ongecontroleerd vlees in de EU werd geïmporteerd. Dat hebt u bijna in het begin van uw presentatie gezegd, meneer Bufton. Bent u, gezien de vijftien minuten durende inleiding van zojuist door de commissaris, het er niet mee eens dat dit duidelijk niet het geval is, dat u met uw overdrijving de ernstige discussie die we hier vanavond voeren over een zeer technisch stuk wet- en regelgeving ondermijnt, en dat u de situatie hiermee niet helpt, maar juist hindert?

John Bufton (EFD). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik zal die vraag beantwoorden. Als we kijken naar wat er gebeurt met vlees dat vanuit Brazilië en vergelijkbare landen onze landen binnenkomt, waarvan we weten dat er problemen mee zijn, dan is dat vlees zeer zeker niet gereguleerd. Dat is heel eenvoudig. Daar wringt de schoen: dat is heel duidelijk. Wat u nu zegt is een zeer belangrijk punt, maar ik vertel u nu dat er wel degelijk niet gereguleerd vlees binnenkomt uit deze landen.

Hoe komt het in hemelsnaam dat we deze situatie nu hebben binnen de Europese Unie? Er komt vlees binnen – we hebben vanavond gehoord hoe dit vlees op deze plaatsen niet wordt geïnspecteerd, in slachthuizen enzovoorts, en ik heb eerder al gezegd dat het Voedsel- en Veterinair Bureau melding heeft gemaakt van deze kwesties. Dat is duidelijk het geval. We staan hierbij aan dezelfde kant.

Diane Dodds (NI). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de commissaris bedanken voor haar lange en volledige verklaring. Zoals vele aanwezigen vanavond ben ook ik, commissaris, enigszins verbijsterd over het feit dat u aanvaardt dat wij niets kunnen doen met betrekking tot de import van vlees uit derdewereldlanden.

Eerder in uw verklaring zei u dat de EU geen normen kan opleggen aan andere landen, evenmin als derde landen normen kunnen opleggen aan de EU. Voor veel van onze boeren lijkt dat echter een oneerlijk standpunt, en ik zou vanavond met alle respect graag willen suggereren dat we wel degelijk normen kunnen opleggen zolang we geen zekerheid hebben, zolang wij geen verslagen van het Voedsel- en Veterinair Bureau ontvangen waaruit blijkt dat er wordt voldaan aan de relevante verordeningen moeten we bovendien geen rundvlees importeren uit die landen.

Veel van onze boeren hebben te lijden onder de immense vereisten die de productie met zich meebrengt en voelen de oneerlijkheid, en ik denk dat u in deze vergaderzaal vanavond de woede kunt horen die velen voelen ten aanzien van deze specifieke kwestie.

Mairead McGuinness (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, als een van de medeauteurs van deze vraag wil ik graag het pleidooi van Jim Nicholson steunen, waarbij ik betreur dat met name de socialisten, die nu om populistische redenen krokodillentranen huilen over deze kwestie, weigerden een resolutie over deze belangrijke kwestie te steunen. Soms worden we 's avonds laat kwaad, maar soms is dat gerechtvaardigd.

Commissaris, bedankt voor uw zeer lange en gedetailleerde presentatie, die ik zeer waardeer, maar waarbij ik graag wil opmerken dat u het belangrijkste over het hoofd hebt gezien. Ik zal er geen doekjes om winden. U werd enkel tot handelen gedwongen wegens druk van en actie door de Irish Farmers' Association, waarvan melding werd gemaakt in het Irish Farmers' Journal en wat later werd opgevolgd door dit Parlement. Politieke druk heeft u bij zinnen doen komen.

Ik heb aandachtig naar uw toespraak geluisterd, notities gemaakt en zal deze nogmaals doorlezen. Ik zou echter graag willen dat u toegaf dat u tot handelen werd gedwongen. Mag ik uw aandacht vestigen op uw eigen cijfers: het is behoorlijk onthutsend dat in 2007 10 000 boerenbedrijven in aanmerking kwamen voor export, terwijl er momenteel slechts 1 700 zijn goedgekeurd voor export. Blijkt hieruit dat de andere boerenbedrijven helemaal niet hadden mogen exporteren? We stellen in dit Parlement ernstige vragen over deze import, en dat is ook terecht.

Er rest mij nog maar weinig tijd, dus wil ik deze graag gebruiken om twee punten te benadrukken. Ik heb er geen vertrouwen in dat de huidige Commissie deze kwestie op toereikende en verantwoordelijke wijze kan afhandelen. Ik wil echter zowel de Voorzitter als de leden van het volgende college van commissarissen waarschuwen dat ik en anderen in dit Parlement dit tot het bittere einde zullen doorzetten, omdat wij onze producenten moeten overtuigen en overhalen om aan hoge normen te voldoen. Als zij zien dat die normen worden ondermijnd door import uit derde landen, zullen zij hiertegen in opstand komen.

Wellicht beseft u niet welke woede er heerst, maar ik kan u vertellen dat die woede er wel degelijk is. Door de strengere Europese verordeningen voor pesticiden zullen we ook voor de import van graan met deze kwestie te maken krijgen, en hetzelfde geldt wat betreft de verordeningen voor dierenwelzijn, wanneer we over enkele jaren de productie van kooi-eieren en de import van eierpoeder uit kleine kooien verbieden.

Het is weliswaar al laat, commissaris, maar u kunt er zeker van zijn dat wij nog klaarwakker zijn, en de volgende Commissie kan maar beter op haar hoede zijn.

Marc Tarabella (S&D). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, waarin verschilt Europees rundvlees van geïmporteerd rundvlees? Niet per se in smaak en ook niet alleen in prijs, maar eerst en vooral in de gezondheidsnormen die binnen de Europese Unie bestaan en die niet per se in derde landen bestaan die hun vlees exporteren.

Zo zijn de lacunes in de veterinaire en gezondheidscontrole op de productie van Braziliaans rundvlees breed uitgemeten in een verslag van de Ierse producentenorganisatie dat in 2007 in Brussel is uitgebracht. Tests uitgevoerd door het Belgische Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid hebben ook aangetoond dat de bacteriologische kwaliteit van Argentijns rundvlees minder goed was dan die van lokaal vlees, bijvoorbeeld als het op onze borden terechtkomt. Dat is niet verwonderlijk, als we bedenken dat het zo'n twee maanden duurt, voordat het Argentijnse vlees op het Europese continent arriveert. In België bijvoorbeeld zijn de consumptiecycli veel korter, aangezien het vlees gewoonlijk wordt geconsumeerd in de maand waarin het vee is geslacht.

Daarom dienen de door de Europese Unie opgelegde sanitaire normen niet alleen door de Europese landen te worden nageleefd, maar is het ook van belang dat derde landen, die vlees naar Europa exporteren, diezelfde normen naleven. Gebeurt dat niet, dan laat dat zien dat de Europese Commissie, die het verbod prematuur en ongerechtvaardigd vindt, heeft gefaald in haar verantwoordelijkheid om de belangen van de consumenten te verdedigen en de Europese producenten straft.

Ten slotte: de landen die de import van Braziliaans vlees verbieden, zoals de Verenigde Staten, Chili en Japan, laten Europa zien welke weg het moet volgen, omdat kwaliteit bij ons een essentiële eis is. Laten we daar dan ook naar handelen en onze producenten, die garant staan voor die kwaliteit, beschermen.

Marian Harkin (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de commissaris heeft gezegd dat wij niet dezelfde normen kunnen opleggen, maar dat we moeten waarborgen dat ze een equivalent effect hebben. Zij sprak van een Europese traceerbaarheid van de boerderij tot op tafel, maar vertelde ons ook dat de reikwijdte van traceerbaarheid in derde landen veel beperkter is. Als de reikwijdte inderdaad veel beperkter is, en dat zijn de woorden van de commissaris, hoe kan het effect dan equivalent zijn?

Mijn opmerking betreft echter het recente verslag van het VVB over de rundvleesimport uit Brazilië. Mijn probleem is dat zowel de Commissie als de VVB de impact van hun bevindingen consistent bagatelliseren en alle ongunstige informatie tot een minimum beperken. Ja, er zijn inderdaad aanvullende vereisten in het leven geroepen, maar zoals mijn collega mevrouw McGuinness al opmerkte, gebeurde dat alleen na aanhoudende druk van de Commissie landbouw en de Irish Farmers' Organisation.

Het grootste deel van mijn leven ben ik wiskundeleraar geweest, en als ik mijn studenten twaalf vraagstukken voorlegde die zij moesten oplossen – zoals de twaalf bezoeken die de commissaris in Brazilië heeft afgelegd – en zij er vervolgens slechts zes correct oplosten, kregen ze van mij echt geen voldoende. Als er drie vraagstukken waren met kleine problemen en drie met grote problemen, zou ik dat niet als een goed resultaat beschouwen, vooral niet als ik al jaren met hen had gewerkt aan een verbetering van hun cijfers.

Europese boeren willen eerlijke handel en vrije handel, en Europese consumenten verdienen zekerheid. De Europese Commissie en het VVB hebben de verantwoordelijkheid om beide te waarborgen. Zij krijgen van mij zeker geen tien voor hun werk.

Richard Ashworth (ECR). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, het deed mij deugd te horen dat de commissaris vastbesloten is om de voedselnormen te handhaven in de EU, maar er zijn twee kwesties waarvoor ik haar tot de orde wil roepen.

Ten eerste, commissaris, hebt u het gehad over posters op luchthavens. Ik moet u vertellen dat ik op luchthavens in de EU nog nooit waarschuwingen of controles heb gezien met betrekking tot geïmporteerde levensmiddelen. Ik stel voor dat u daar opnieuw onderzoek naar doet, want dit gebeurt echt niet op een dusdanige schaal als u denkt.

Ten tweede ben ik niet overtuigd van uw argument met betrekking tot Braziliaans rundvlees. Ik ben zelf in het land geweest, heb zaken ter plaatse gezien en steun de eerdere sprekers in dit opzicht.

Boeren in de EU voldoen aan de strengste normen ter wereld, en dat is ook terecht. Deze normen brengen echter een kostenniveau met zich mee dat we niet kunnen doorberekenen aan onze consumenten. Daarom is het erg oneerlijk om Europese producenten en consumenten bloot te stellen aan een product dat eenvoudigweg niet voldoet aan dezelfde normen als waaraan wij zelf moeten voldoen.

Uit ervaringen in het verleden is gebleken dat we het niet aan de commerciële belangen kunnen overlaten om dit probleem op te lossen. Er moet een goed Europees voedselbeleid zijn. Dat is geen protectionisme, het is een gemeenschappelijk landbouwbeleid dat precies doet wat het moet doen, namelijk zorgen voor gegarandeerde voedselkwantiteit en -kwaliteit. Uit mijn twee punten blijkt dat we hierin nog ernstig tekortschieten.

Albert Deß (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik ben mevrouw Herranz García dankbaar dat zij dit onderwerp vandaag in het Parlement ter sprake heeft gebracht. Dit is een principiële discussie voor de voedingssector. Het is mij er niet om te doen om Brazilië of andere landen aan de schandpaal te nagelen. De principiële vraag is deze: zijn deze strenge voorschriften voor de Europese landbouwproductie in het belang van de consumentenbescherming? Indien het antwoord 'ja' is, dan kan er geen onderscheid gemaakt worden in de consumentenbescherming. Wanneer deze voorschriften nodig zijn, moeten voor de import dezelfde regels gelden als voor onze boeren. Dan mag het niet zo zijn dat de Commissie import toelaat uit landen waar niet aan deze voorwaarden wordt voldaan. Dan mag het niet zo zijn dat rundveehouders in Europa worden gestraft als er in de hele kudde één oormerk ontbreekt, maar dat import van kuddes rundvee die helemaal geen oormerken hebben, wel wordt toegestaan. Dat kunnen we niet accepteren. Wanneer de traceerbaarheid voor de bescherming van consumenten zo belangrijk is, dan moet ook de traceerbaarheid van de productie bij de import gegarandeerd zijn. Wanneer dat niet het geval is, is het onbillijk om dat wel van onze boeren te verlangen.

Ik heb de indruk dat de verantwoordelijken voor import in de Commissie hier met twee maten meten. Zoals ik al gezegd heb, is het mij er niet om te doen dat we Europa afgrendelen, maar dat er in Europa eerlijke concurrentievoorwaarden voor onze boeren gelden, opdat we ook in de toekomst de voeding voor een half miljard mensen kunnen veiligstellen. Ik kan u één ding verzekeren, commissaris, en geeft u dat alstublieft aan uw opvolger door: het Parlement zal de vinger op deze zere plek blijven leggen. We geven niet op, totdat er gelijke concurrentievoorwaarden zijn gecreëerd. We hebben hiervoor goede argumenten die we steeds zullen herhalen, opdat ook in de toekomst de voedselzekerheid hier in Europa zal zijn gewaarborgd.

Ricardo Cortés Lastra (S&D). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, geachte collega's, de Europese Commissie moet blijven controleren dat de Europese regelgeving wordt toegepast op importen uit derde landen. Daar zullen we allemaal baat bij hebben: onze landbouwers en veehouders, die grote inspanningen hebben geleverd om aan de Europese regels te voldoen, onze consumenten, die steeds meer landbouw- en veeteeltproducten van hoge kwaliteit vragen, producten die voldoen aan de fytosanitaire regels voor dierenwelzijn en traceerbaarheid, en ook de derde landen die hun producten naar de Europese Unie willen exporteren.

Tot slot wil ik eraan herinneren dat dit probleem zich niet beperkt tot één sector of tot één land. Het probleem van de concurrentiekracht van de Europese landbouw is een complex probleem dat een diepgaand debat vereist.

Julie Girling (ECR). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, mijn regio in het zuidwesten van Engeland is gezegend met een specifieke combinatie van klimaat en landschap die goed grasland en uitstekend rundvlees oplevert. Na bittere ervaringen in het verleden behoren Britse boeren nu tot de efficiëntste boeren ter wereld, die zich houden aan de hoogste normen voor dierenwelzijn en traceerbaarheid. In combinatie met een groeiende wereldbevolking en verhoogde inspanningen om voedselzekerheid te waarborgen, zouden deze factoren deze boeren tot een tevreden stel moeten maken.

Niets is echter minder waar. Ze worden namelijk op vele fronten aangevallen. Deze week nog kunnen we zien hoe dit Parlement de vegetarische lobby ontvangt, die beweert dat vleeseters, en daarmee ook boeren, klimaatcriminelen zijn. Desondanks zien zij dat de EU niet rigoreus optreedt in de omgang met landen waar het regenwoud plaats moet maken voor veehouderij. Hoe kan de consument daar de logica van inzien?

Veehouders vragen niet om speciale privileges, alleen om een eerlijk speelveld. Het is absoluut van cruciaal belang dat wij hen daarin steunen, niet door protectionisme, maar door ervoor te zorgen dat alle export naar

de EU voldoet aan hun hoge normen. Commissaris, ik wil u dringend verzoeken om uw zaken op orde te krijgen, uw rug recht te houden, het verslag van het VVB nogmaals door te lezen en aan de verwachtingen te voldoen.

Giovanni La Via (PPE). – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, mijnheer de commissaris, ik denk dat het onderwerp dat we vanavond behandelen slechts een klein onderdeel van een veel groter probleem is. Er moet billijkheid zijn tussen de behandeling van import en de voorwaarden waar onze producenten aan moeten voldoen en dit thema betreft niet alleen vlees en de import van vlees, maar veel andere productiesectoren.

Zoals u goed weet, is Europa netto importeur van vlees. Op ons continent, Europa, produceren we slechts zestig procent van onze behoefte. Dit betekent dat we tot import gedwongen zijn. We willen echter wel de consumptievoorwaarden en de gezondheid van onze consumenten waarborgen. We hopen dat we niet meer hoeven te horen wat we vandaag hebben gehoord, namelijk dat het onmogelijk is om dezelfde voorwaarden te stellen aan import, omdat dat zeker niet de juiste weg is.

Als er voorwaarden bestaan voor de traceerbaarheid van een product en die ertoe dienen om de normen voor onze consumenten intern op te trekken, dan denk ik dat het belangrijk is om die normen voor zowel onze interne producenten als voor importen uit het buitenland te laten gelden.

Esther de Lange (PPE). – Mevrouw de commissaris, als laatste spreker op de officiële sprekerslijst zal ik proberen om dit debat samen te vatten. Ik denk dat ik dat kan doen met een goed Nederlands gezegde dat zegt: "gelijke monniken, gelijke kappen". Excuses voor de tolken op dit late uur, maar wat wij daarmee bedoelen, ondanks het feit dat wij amper nog monniken hebben in Nederland, is het feit dat je gelijke situaties gelijk moet behandelen. Dus eisen die je stelt aan producenten hier moeten ook gelden voor producten die bij ons de markt op willen. Anders maak je het onze boeren gewoonweg onmogelijk om te concurreren.

Dat geldt dus voor identificatie en registratie van runderen en voor dierziektenmaatregelen in Brazilië. Maar dat geldt ook voor Amerikaanse chloorkippen en hormoonmelk. Of voor gekloonde dieren, en de lijst met voorbeelden is lang, mevrouw de commissaris. Als ik onze collega's zo hoor, dan heb ik het idee dat dit parlement de nieuwe Commissie vooral daarop, op die gelijke behandeling van gelijke gevallen, zal afrekenen en niet, zoals wij nu doen, vijf jaar na dato, maar eigenlijk al voordat de nieuwe Commissie op het pluche plaatsneemt.

En u heeft MKZ genoemd, mevrouw de commissaris, daar zijn inderdaad stappen gezet, ik ben dat met u eens. Bijvoorbeeld het feit dat vaccinatie een grotere plek heeft gekregen in de bestrijding, gelukkig maar. Want ook in mijn land zijn voor 26 gevallen van MKZ 285 dieren gedood. Maar, mevrouw de commissaris, de volgende Commissie zal afgerekend worden op het feit dat wij ook de producten van deze gevaccineerde dieren binnen de Europese Unie moeten kunnen afzetten. Dus ook op dit punt kijk ik uit naar de acties van de volgende Commissie.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, collega's, de landbouwdeskundigen in het Parlement hebben een heel eenvoudige eis op tafel gelegd. Ze wensen niets meer en niets minder dan gelijke voorwaarden voor de interne productie – dus binnen de Europese Unie – en voor de import.

Ik heb met interesse gevolgd hoe de commissaris meer dan tien minuten nodig had om ons uit te leggen dat dit eigenlijk niet mogelijk is. Ze had korter kunnen antwoorden. Ze had eenvoudigweg kunnen zeggen: "Ja, het Parlement heeft gelijk, en ik zal dat voortaan ook ten uitvoer brengen en ik zal er rekening mee houden." De eis van mijn fractie – en inmiddels ook de eis van het Parlement – heeft niets met handelsbeperkingen te maken. Integendeel, het is de essentiële voorwaarde voor een eerlijke wereldhandel en voor een wederzijdse uitwisseling van goederen. Wij willen eerlijke spelregels in de markteconomie binnen de EU en daarbuiten, niet meer maar ook niet minder. We zullen dat van de Commissie eisen, nu en in de toekomst, daar kunt u verzekerd van zijn.

Graham Watson (ALDE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, het hieraan voorafgaande debat ging over honger. Deze twee debatten houden verband met elkaar. De commissaris doet terecht wat zij kan om consumentenbescherming in Europa te waarborgen, en mijn collega's in dit Parlement houden haar terecht verantwoordelijk en houden terecht vast aan de hoogste normen.

Rundvlees is echter een marktgewas. Het wordt zo goedkoop geproduceerd als in elk land mogelijk is. Om één kilogram rundvlees te produceren is tragisch genoeg honderd keer meer water nodig dan om één kilogram soja te produceren.

Als we ons zorgen maken om wereldwijde consumentenbescherming, moeten we twee dingen doen. Ten eerste moeten we derde landen meer helpen om de traceerbaarheidssystemen te ontwikkelen die zij nodig hebben, en ten tweede moeten we het advies van mijn collega Chris Davies in het vorige debat opvolgen door al onze burgers op te roepen geen vlees meer te eten.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, onze burgers hebben hoge verwachtingen van de veiligheid en de kwaliteit van hun voedsel. Daarbij gaat het niet alleen om de gezondheid van dieren en voedselveiligheid, maar ook om milieunormen, productie en dierenbescherming. De traceerbaarheid en de daarmee gepaard gaande transparantie van deze levensmiddelen, van producent tot consument, zijn alleen in Europa gewaarborgd. De consumentbescherming en het concurrentievermogen van de Europese landbouwproducten en daarmee het concurrentievermogen van de landbouw moeten gegarandeerd zijn, in het belang van ons allemaal. Ik acht het daarom absoluut noodzakelijk en ik zie het als één van onze verantwoordelijkheden als Parlementariërs, om dit debat te voeren en het desbetreffende politieke kader veilig te stellen.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, zoals u weet mag Roemenië geen varkensvlees of varkensvleesproducten op de Europese markt verkopen, in ruil waarvoor wij het recht hebben gekregen om vanaf volgend jaar varkensvlees van andere lidstaten te importeren en dit in verwerkte vorm weer te exporteren.

Daarnaast moeten wij binnen een jaar duidelijke, strenge en kostbare slachterijregels ten uitvoer brengen. Ik ben ervan overtuigd dat Roemeense varkensboeren zeer gelukkig zouden zijn als deze regels werden vervangen door een systeem van oppervlakkige en selectieve controles of door een paar posters, opgehangen op vliegvelden. Ik maak natuurlijk een grapje, maar de regels, als er regels moeten worden toegepast, moeten voor iedereen hetzelfde zijn en een verplicht karakter hebben.

Michel Dantin (PPE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, ik dank u voor uw uiteenzetting, die volgens mij een goed beeld geeft van het voortreffelijke werk dat u tijdens uw mandaat hebt verricht. Europa heeft een voedselmodel gekozen om zijn bevolking te beschermen. Onze medeburgers zijn bereid 100 euro per jaar en per inwoner te betalen, als wij garant staan voor de kwaliteit van hun voedsel.

Onlangs hebben we in commissieverband kennis genomen van het verslag van het Voedsel- en Veterinair Bureau. Ik moet u zeggen dat ik me als nieuw lid van dit Parlement erg onbehaaglijk voelde, toen ik de gêne zag bij uw medewerkers, die klaarblijkelijk niet konden antwoorden of niet wilden antwoorden op onze vragen.

Moeten we ons schamen, mevrouw de commissaris, omdat we strikte regels hebben om onze consumenten te beschermen? Moeten we ons schamen, omdat we die regels opleggen aan degenen die onze consumenten willen voeden? Voelen wij ons beschaamd, als diezelfde landen, om vliegtuigen of auto's te verkopen, ons verplichten bepaalde fabrieken op te richten of ons bepaalde voorwaarden opleggen?

Onze voorwaarden voor toegang tot de markt zijn belangrijke voorwaarden, omdat ze betrekking hebben op voedsel en betrekking hebben op de gezondheid van onze burgers. We hoeven ons nergens voor te schamen.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, we willen exporteren, maar we moeten ook importeren. Handel versnelt de ontwikkeling, het levert voordelen op voor de daarbij betrokken partijen, maar er gelden wel bepaalde noodzakelijke vereisten op het gebied van kwaliteit en het naleven van gepaste normen – dat is vanzelfsprekend en ik weet zeker dat we het daarover eens zijn. Europa heeft allerlei vormen van inspectie en controle om zijn markt te beschermen tegen de binnenkomst van voedsel dat niet aan de Europese normen voldoet of dat onze gezondheid zou kunnen schaden. Uit wat de commissaris heeft gezegd, blijkt dat we niet dezelfde controleprocedures mogen verwachten als die we op onze eigen producenten toepassen – heb ik dat goed begrepen? Wat betekent het, zoals u duidelijk aangaf, dat alleen het effect van deze maatregelen hetzelfde zou moeten zijn? Ter vergelijking wil ik vragen of bijvoorbeeld Rusland of een ander land eisen kan stellen aan de invoer van goederen uit de EU die wij zelf niet stellen, bijvoorbeeld aan vlees dat wordt geïmporteerd uit Brazilië? Gelden hier alleen de effecten, net als in het geval van invoer uit Brazilië?

Androulla Vassiliou, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de geachte leden er graag aan herinneren dat ik niet heb gezegd dat we derde landen geen regels kunnen opleggen. Het spijt mij dat ik er, zelfs na een presentatie van tien tot vijftien minuten, niet in ben geslaagd om uit te leggen welke regels wij opleggen wanneer we importeren uit derde landen.

Ik moet u eraan herinneren dat wij niet alleen importeurs van vlees uit derde landen zijn – en momenteel importeren we slechts 5 procent van onze Europese vereisten voor rundvlees uit Brazilië – maar tegelijkertijd ook grote exporteurs naar derde landen: bijvoorbeeld naar Rusland en andere landen. Momenteel bedraagt onze export naar Rusland, die hoofdzakelijk afkomstig is uit Ierland, één miljard euro per jaar. We proberen Rusland ervan te overtuigen dat we niet akkoord kunnen gaan met dezelfde regels die in Rusland worden toegepast. Er gelden regels voor internationale handel en we passen equivalente, maar geen identieke, regels toe mits we ervan overtuigd zijn dat deze strikt genoeg zijn om onze consumenten te beschermen.

Dit is waar wij momenteel mee bezig zijn. De reden dat we de veiligheidsregels in het geval van Brazilië hebben toegepast, is juist omdat uit onze VVB-missies is gebleken dat er ergens iets fout ging. We hebben zeer strikte regels toegepast, waarvan ik u de cijfers heb gegeven.

Met betrekking tot de laatste missie naar Brazilië waren er inderdaad problemen, maar ik daag u uit om alle verslagen van onze VVB-missies naar elke willekeurige lidstaat te bekijken en deze met elkaar te vergelijken. Ook in de lidstaten zult u zeer ernstige tekortkomingen ontdekken, en wij vragen de lidstaten en hun autoriteiten ook deze te corrigeren. Datzelfde hebben we ook aan Brazilië gevraagd.

In Brazilië zijn problemen aan het licht gekomen. In één staat, waar drie bedrijven aanzienlijke tekortkomingen vertoonden, hebben de Braziliaanse autoriteiten corrigerende maatregelen genomen door alle betrokken bedrijven van de lijst te verwijderen en door de controleurs die verantwoordelijk waren voor de controles van deze bedrijven, opnieuw te scholen.

Ook bij drie andere bedrijven werden problemen gevonden, hoofdzakelijk in verband met vertragingen in meldingen van dierenverplaatsingen of met de consistentie van de gegevens in de database. Deze problemen werden door het VVB-team aangemerkt als minder belangrijke problemen. Desondanks hebben de Braziliaanse autoriteiten toegezegd de database te zullen controleren, zodat onjuiste gegevens konden worden vermeden.

Wanneer de VVB-missies op pad gaan, houden zij hier rekening mee. Ze weten dat ze gebreken zullen vinden. Het is onze plicht om de gevonden tekortkomingen te corrigeren – ongeacht of deze worden gevonden in lidstaten of in derde landen – want onze plicht ligt bij onze consumenten. Ik verzeker u dat we missies naar Brazilië en naar andere derde landen blijven sturen om te waarborgen dat tekortkomingen ook worden gecorrigeerd wanneer deze worden ontdekt. Ik verzeker u ook dat we het voor onze boeren en producenten ten opzichte van derde landen zeer eerlijk spelen.

Er werd een opmerking gemaakt over Roemenië, dat net als Bulgarije en in het verleden vele andere lidstaten, een probleem had met de klassieke varkenspest. We hebben veel gehoord over Roemenië en Bulgarije. Vraagt u uw respectievelijke overheden maar eens welke hulp wij hebben geboden om dit probleem te verhelpen. Ik weet zeker dat Roemenië in de zeer nabije toekomst weer vlees kan exporteren, juist vanwege de hulp die wij dat land en Bulgarije hebben geboden om een einde te maken aan de klassieke varkenspest.

Tot slot wil ik u graag verzekeren dat onze eerste verantwoordelijkheid bij onze Europese consumenten ligt en dat we allemaal gewoon een eerlijke en rechtvaardige deal voor iedereen willen. Ik verzeker u ook dat onze VVB-missies naar derde landen zeer strikt zijn en blijven. We blijven waakzaam en als er ergens iets mis gaat, zullen we dat proberen op te lossen. We blijven waakzaam en streng. Of er wel of niet meer boerderijen op de lijst worden geplaatst, is volledig afhankelijk van de Braziliaanse autoriteiten en van de vraag of zij bereid zijn het geld uit te geven dat ze moeten uitgeven om hun boerenbedrijven goedgekeurd te krijgen conform onze normen, zodat zij kunnen gaan exporteren. Als ze dat niet doen, dan gebeurt dit ook niet.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Béla Glattfelder (PPE), schriftelijk. – (HU) De regels voor voedselveiligheid van de Europese Unie zijn de strengste en kwalitatief meest hoogstaande op de wereld. De naleving van deze regels veroorzaakt echter aanzienlijke extra kosten voor de Europese boeren. Europese producten mogen geen concurrentieachterstand oplopen ten opzichte van producten uit derde landen, alleen maar omdat die producten onder minder strenge voedselregels waren geproduceerd. De gezondheid van Europese consumenten mag niet in gevaar worden gebracht door producten die niet de juiste kwaliteit hebben of onveilig zijn. Vleesproducten kunnen bijzonder veel gezondheidsrisico's met zich meedragen als ze niet onder de juiste omstandigheden zijn geproduceerd. Daarom moeten de Europese Commissie en de lidstaten ervoor zorgen dat dezelfde voorwaarden gelden

voor vleesproducten die binnen de EU zijn geproduceerd en vleesproducten die afkomstig zijn uit derde landen.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), *schriftelijk*. – (PL) Dames en heren, de Europese Commissie heeft onlangs een aanzienlijke toename van de invoer van rundvlees uit derde landen geconstateerd, in het bijzonder uit Argentinië, Brazilië en Uruguay. Om een product, zoals rundvlees, te kunnen invoeren in de EU moet aan hoge communautaire normen worden voldaan, normen die de Europese Commissie onlangs nog strenger heeft gemaakt. Heel vaak voldoen producten uit derde landen echter niet aan deze voedselveiligheidsnormen. Desondanks maakt de aanzienlijk lagere prijs ze concurrerend op de markt. Daarom is het op dit moment essentieel dat we onze landbouwers steunen en Europese producten bevorderen, die aan hoge eisen voldoen en gezond en veilig zijn. Het onderwerp dat we bespreken heeft nog een ander aspect. We moeten conclusies trekken uit de kritieke situatie op de zuivelmarkt. Misschien is het op dit moment, nu we in veel EU-lidstaten worstelen met een overproductie van melk, de moeite waard om na te denken over de reorganisatie van de rundvleesproductie. Bedankt voor uw aandacht.

20. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

21. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 23.50 uur gesloten)